

Ochrona środowiska

w województwie zachodniopomorskim

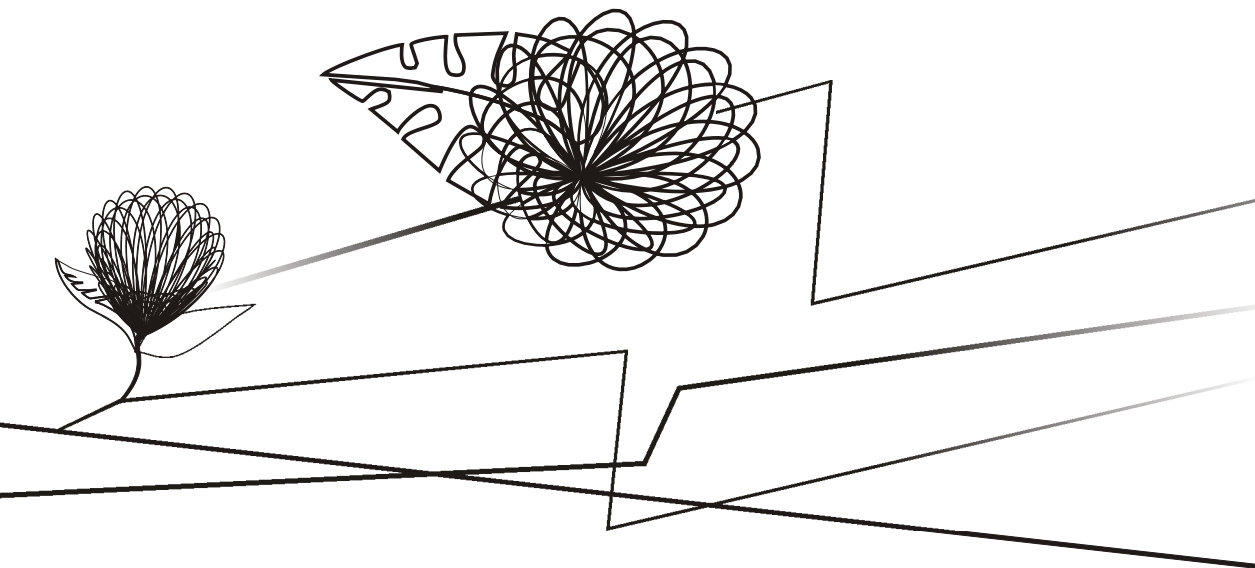
w latach 2007-2009

Urząd Statystyczny w Szczecinie
Statistical Office in Szczecin

INFORMACJE I OPRACOWANIA STATYSTYCZNE
Szczecin 2010

Ochrona środowiska

w województwie zachodniopomorskim

w latach 2007-2009

Urząd Statystyczny w Szczecinie
Statistical Office in Szczecin

INFORMACJE I OPRACOWANIA STATYSTYCZNE
Szczecin 2010

ZESPÓŁ REDAKCYJNY

PRZEWODNICZĄCY : Dominik Rozkrut

REDAKTOR GŁÓWNY: Renata Wronkowska

CZŁONKOWIE: Anna Bilka, Agnieszka Brzezińska, Mirosława Gazińska,
Ewa Kacperczyk (sekretarz), Aniela Litke,
Magdalena Mojsiewicz, Janina Ofiarska,
Dagmara Pawlikowska, Małgorzata Radlińska,
Bernadeta Wasilewska, Magdalena Wegner, Maria Witek

OPRACOWANIE TABLIC: Anna Bawelska, Izabela Grzonka, Dorota Wiatrowska

KOMENTARZ ANALITYCZNY
I REDAKCJA : Beata Rzymek

SKŁAD KOMPUTEROWY: Jerzy Karolak

WYKRESY: Katarzyna Karolak

ISSN 1733-5051

**Przy publikowaniu danych Urzędu Statystycznego
prosimy o podanie źródła**

Publikacja dostępna na <http://www.stat.gov.pl/szczec>

Druk: Urząd Statystyczny w Olsztynie, Wydział Poligraficzny
10-989 Olsztyn, ul. Kościuszki 78/82

PRZEDMOWA

Publikacja *Ochrona środowiska w województwie zachodniopomorskim w latach 2007-2009* jest czwartym zbiorczym opracowaniem Urzędu Statystycznego w Szczecinie o tematyce ekologicznej, zawierającym statystyczną charakterystykę ilościową i jakościową zasobów naturalnych, problemów zagrożenia i ochrony środowiska oraz gospodarki wodnej.

Podstawowym źródłem danych są materiały oparte na badaniach i sprawozdawczości GUS. Ponadto, w celu możliwie wszechstronnego przedstawienia problematyki ekologicznej wykorzystano dane administracyjne, a także wyniki pomiarów, kontroli, ocen i analiz laboratoryjnych (monitoring) wykonanych w ramach działalności Inspekcji Ochrony Środowiska i Państwowej Inspekcji Sanitarnej oraz przez specjalistyczne służby hydrologiczno-meteorologiczne, geologiczne, geodezyjne, leśnictwa i ochrony przyrody.

Zróżnicowana problematyka ochrony środowiska została ujęta w działach obejmujących najważniejsze elementy środowiska, takie jak: wykorzystanie i ochrona powierzchni ziemi i gleb, stan czystości i ochrona wód, ochrona powietrza atmosferycznego, ochrona przyrody i bioróżnorodności, gospodarka odpadami, zanieczyszczenie substancjami promieniotwórczymi i hałasem. Ponadto ukazana została działalność służb inspekcji ochrony środowiska i sanitarnych oraz ekonomiczne aspekty ochrony środowiska.

Każdy dział poprzedzony został uwagami metodycznymi zawierającymi omówienie zakresu, źródeł i zasad grupowania danych, a także ważniejsze pojęcia i definicje. Charakterystykę koncentracji i zróżnicowania skali degradacji oraz zanieczyszczeń środowiska uzupełniono tablicami przeglądowymi w ujęciu przestrzennym na tle innych województw oraz w podziale na podregiony, powiaty i gminy. Tegoroczne wydanie wzbogacone zostało o komentarz analityczny oraz ilustracje graficzne.

Przekazując Państwu niniejsze opracowanie dziękuję wszystkim osobom i instytucjom za przekazane informacje. Wyrażam nadzieję, że publikacja ta będzie interesującym źródłem wiedzy o stanie i zagrożeniu środowiska naturalnego w województwie zachodniopomorskim.

Dyrektor
Urzędu Statystycznego
w Szczecinie

dr Dominik Rozkrut

PREFACE

The publication *Environmental Protection in Zachodniopomorskie Voivodship in the years 2007 - 2009* is the fourth aggregated study of Statistical Office in Szczecin about ecology, containing statistical quantitative and qualitative characteristics of natural resources, threats to the environment and water management.

The primary source of data are materials based on research and reporting of CSO. Furthermore, in order to possibly comprehensive presentation of environmental issues, administrative data were used, but also results of inspections, evaluations and laboratory analysis (monitoring) made under the Inspection of Environmental Protection, the Sanitary State Inspectorate as well as by the specialized hydrological, meteorological, geological, forestry and nature conservation services.

The diverse environmental issues has been included in sections covering the key elements of the environment, such as: the use and protection of land and soil, the purity and water protection, air protection, nature conservation and biodiversity, waste management, pollution with radioactive substances and noise. In addition, the activity of inspection and environmental sanitation services and economic aspects of environmental protection have been shown.

Each section is preceded by methodological notes containing the scope, sources and principles of grouping data, as well as basic concepts and definitions. Characteristics of concentration and diversity of degradation and environmental pollution scale were supplemented with overview tables in spatial terms as a comparison to the other regions and by the subregions, districts (powiats) and municipalities (gminas). This year's edition has been enriched with analytical commentary and graphic illustrations.

By providing you this study I thank to all the individuals and institutions for provided information. I hope that this publication will be an interesting source of knowledge about the state and threat to the environment in Zachodniopomorskie voivodship.

Director
of the Statistical Office
in Szczecin

Dominik Rozkrut, Ph.D.

Spis treści

	Tabl.	Str.
Przedmowa	x	3
Spis tablic i wykresów	x	5
Objaśnienia znaków umownych. Skróty	x	15
Uwagi analityczne	x	22
WOJEWÓDZTWO ZACHODNIOPOMORSKIE – WAŻNIEJSZE DANE O STANIE, ZAGROŻENIU I OCHRONIE ŚRODOWISKA (2000, 2005-2009)	I	23
WAŻNIEJSZE DANE O STANIE, ZAGROŻENIU I OCHRONIE ŚRODOWISKA WEDŁUG WOJEWÓDZTW W 2009 R.	II	26
PODREGIONY I POWIATY - WAŻNIEJSZE DANE O STANIE, ZAGROŻENIU I OCHRONIE ŚRODOWISKA W 2009 R.	III	34
Użytkowanie gruntów	1	34
Grunty pod wodami, użytki ekologiczne i nieużytki	2	35
Grunty zabudowane i zurbanizowane	3	36
Powierzchnia geodezyjna terenów miejskich i wiejskich	4	37
Pobór wody na potrzeby gospodarki narodowej i ludności według źródeł poboru	5	38
Nawadniane użytki rolne i grunty leśne oraz napełniane stawy rybne	6	39
Ścieki przemysłowe i komunalne wymagające oczyszczania odprowadzone do wód lub do ziemi	7	40
Ścieki przemysłowe odprowadzone	8	41
Ścieki przemysłowe wymagające oczyszczania odprowadzone do wód lub do ziemi	9	42
Gospodarowanie wodą w zakładach przemysłowych	10	43
Wodociągi i kanalizacja	11	44
Oczyszczalnie ścieków komunalnych	12	45
Emisja i redukcja zanieczyszczeń powietrza z zakładów szczególnie uciążliwych	13	46
Emisja zanieczyszczeń powietrza z zakładów szczególnie uciążliwych według rodzajów substancji	14	47
Powierzchnia o szczególnych walorach przyrodniczych prawnie chroniona	15	48
Powierzchnia gruntów leśnych i lesistość	16	50
Lasy prywatne	17	51
Grunty leśne stanowiące własność gmin	18	52
Powierzchnia gruntów nieleśnych przeznaczonych do zalesienia oraz wykonanych zalesień	19	53
Odpady wytworzone i dotychczas składowane (nagromadzone)	20	54
Odpady komunalne stałe i nieczystości ciekłe	21	55
Nakłady na środki trwałe służące ochronie środowiska według źródeł finansowania	22	56
Nakłady na środki trwałe służące ochronie środowiska według kierunków inwestowania	23	57
A. Ochrona powietrza atmosferycznego i klimatu	23	57
B. Gospodarka ściekowa i ochrona wód	23	58
C. Gospodarka odpadami	23	59
D. Pozostałe	23	60
Nakłady na środki trwałe służące gospodarce wodnej według źródeł finansowania	24	61
Nakłady na środki trwałe służące gospodarce wodnej według kierunków inwestowania	25	62

	Tabl.	Str.
GMINY - WAŻNIEJSZE DANE O STANIE, ZAGROŻENIU I OCHRONIE ŚRODOWISKA W 2009 R.	IV	63
Oczyszczalnie ścieków komunalnych	1/26/	63
Emisja zanieczyszczeń powietrza z zakładów szczególnie uciążliwych	2/27/	69
Odpady wytworzone i dotychczas składowane (nagromadzone)	3/28/	72
Nakłady na środki trwałe służące ochronie środowiska i gospodarce wodnej według kierunków inwestowania	4/29/	74
Dział I. WARUNKI NATURALNE		
Uwagi ogólne	x	80
Położenie geograficzne województwa	1/30/	80
Powierzchnia i granice	2/31/	80
Położenie niektórych punktów w województwie	3/32/	81
Większe rzeki	4/33/	81
Większe i głębsze jeziora	5/34/	81
Temperatury powietrza	6/35/	82
Opady atmosferyczne, prędkość wiatru, usłonecznienie i zachmurzenie	7/36/	82
Średnie miesięczne temperatury powietrza	8/37/	83
Miesięczne sumy opadów atmosferycznych	9/38/	83
Dział II. WYKORZYSTANIE I OCHRONA POWIERZCHNI ZIEMI I GLEBY		
Uwagi ogólne	x	84
Powierzchnia geodezyjna według kierunków wykorzystania	1/39/	85
Powierzchnia geodezyjna terenów miejskich i wiejskich	2/40/	85
Struktura użytkowania gruntów i zmiany w kierunkach wykorzystywania gruntów według ewidencji geodezyjnej	3/41/	86
Powierzchnia odłogów i ugorów na gruntach ornych	4/42/	86
Grunty rolne i leśne wyłączone z produkcji rolniczej i leśnej	5/43/	86
Grunty zdewastowane i zdegradowane wymagające rekultywacji i zagospodarowania oraz grunty zrehabilitowane i zagospodarowane	6/44/	87
Grunty zdewastowane i zdegradowane wymagające rekultywacji według Polskiej Klasyfikacji Działalności	7/45/	87
Powierzchnia zmeliorowanych użytków rolnych oraz spółki wodne	8/46/	88
Pożary upraw rolnych, łąk, rżysk i nieużytków	9/47/	88
Zagrożenia gleb użytkowanych rolniczo niekorzystnym oddziaływaniem czynników przyrodniczych w 2009 r.	10/48/	88
Zużycie nawozów sztucznych, wapniowych i obornika w przeliczeniu na czysty składnik w latach gospodarczych	11/49/	89
Gospodarstwa prowadzące produkcję metodami ekologicznymi	12/50/	89
Powierzchnia, zasoby i eksploatacja złóż torfu	13/51/	90
Dział III. ZASOBY, WYKORZYSTANIE, ZANIECZYSZCZENIE I OCHRONA WÓD		
Uwagi ogólne	x	91
Zasoby wód powierzchniowych według regionów hydrograficznych	1/52/	95
Zasoby eksploatacyjne wód podziemnych	2/53/	95
Zasoby wód leczniczych udokumentowane geologicznie	3/54/	96
Pobór wody na potrzeby gospodarki narodowej i ludności według źródeł poboru	4/55/	96
Zużycie wody na potrzeby gospodarki narodowej i ludności	5/56/	96
Zużycie wody w zakładach i ich wyposażenie w zamknięte obiegi wody	6/57/	97
Bilans gospodarowania wodą w przemyśle	7/58/	97
Melioracje podstawowe wymagające odbudowy lub modernizacji	8/59/	97
Gospodarowanie wodą według Polskiej Klasyfikacji Działalności w 2009 r.	9/60/	98
Wodociągi i kanalizacja	10/61/	99
Nawadniane użytki rolne i grunty leśne oraz napełniane stawy rybne	11/62/	99

	Tabl.	Str.
Dział III. ZASOBY, WYKORZYSTANIE, ZANIECZYSZCZENIE I OCHRONA WÓD (dok.)		
Ścieki przemysłowe i komunalne odprowadzone do wód lub do ziemi	12/63/	100
Ścieki przemysłowe oczyszczane i nieoczyszczane	13/64/	101
Ścieki przemysłowe według Polskiej Klasyfikacji Działalności w 2009 r.	14/65/	101
Ścieki odprowadzone siecią kanalizacyjną oczyszczane i nieoczyszczane	15/66/	102
Oczyszczalnie ścieków obsługujące miasta i wsie	16/67/	103
Ludność miast i wsi korzystająca z oczyszczalni ścieków	17/68/	103
Miasta obsługiwane przez oczyszczalnie ścieków.	18/69/	103
Oczyszczalnie ścieków komunalnych	19/70/	104
Oczyszczalnie i podczyszczalnie ścieków przemysłowych	20/71/	104
Osady z oczyszczalni ścieków przemysłowych i komunalnych w 2009 r.	21/72/	105
Ładunki zanieczyszczeń w ściekach przemysłowych i komunalnych odprowadzonych do wód lub do ziemi	22/73/	105
Ocena stanu jezior objętych badaniami monitoringowymi w latach 2008 – 2009	23/74/	106
Ocena stanu rzek badanych w latach 2008 – 2009	24/75/	108
Odpływ substancji organicznych i biogennych rzekami do Morza Bałtyckiego	25/76/	118
Odpływ substancji organicznych i biogennych rzekami do Morza Bałtyckiego w 2009 r.	26/77/	118
Odpływ metali ciężkich rzekami do Morza Bałtyckiego	27/78/	118
Odpływ metali ciężkich rzekami do Morza Bałtyckiego w 2009 r.	28/79/	119
Dział IV. ZANIECZYSZCZENIE I OCHRONA POWIETRZA		
Uwagi ogólne	x	120
Zakłady szczególnie uciążliwe emitujące zanieczyszczenia powietrza	1/80/	121
Zakłady szczególnie uciążliwe emitujące zanieczyszczenia powietrza według wielkości emisji	2/81/	121
Emisja zanieczyszczeń powietrza z zakładów szczególnie uciążliwych	3/82/	122
Urządzenia do redukcji zanieczyszczeń powietrza w zakładach szczególnie uciążliwych	4/83/	122
Emisja metali ciężkich z zakładów szczególnie uciążliwych	5/84/	123
Emitory na terenie zakładów szczególnie uciążliwych dla czystości powietrza według wielkości emisji	6/85/	123
Zanieczyszczenia zatrzymane i zneutralizowane w urządzeniach oczyszczających	7/86/	124
Emisja zanieczyszczeń powietrza z zakładów szczególnie uciążliwych według rodzaju substancji	8/87/	124
Miasta o dużej skali zagrożenia środowiska emisją zanieczyszczeń powietrza z zakładów szczególnie uciążliwych w 2009 r.	9/88/	125
Emisja i redukcja zanieczyszczeń powietrza z zakładów szczególnie uciążliwych według Polskiej Klasyfikacji Działalności w 2009 r.	10/89/	125
Dział V. OCHRONA PRZYRODY I RÓŻNORODNOŚCI BIOLOGICZNEJ		
Uwagi ogólne	x	127
Obiekty i obszary o szczególnych walorach przyrodniczych prawnie chronione	1/92/	130
Parki narodowe w 2009 r.	2/93/	130
Parki narodowe według kategorii gruntów	3/94/	131
Działalność dydaktyczna parków narodowych	4/95/	131
Ochrona lasu w parkach narodowych	5/96/	131
Pozyskiwanie drewna w parkach narodowych według kategorii cięć	6/97/	132
Stan liczebny głównych gatunków zwierząt łownych i chronionych w parkach narodowych	7/98/	132
Parki krajobrazowe w 2009 r.	8/99/	133
Rezerваты przyrody w 2009 r.	9/100/	133
Rezerваты przyrody według rodzaju oraz celu ochrony	10/101/	134
Obszary Natura 2000 – obszary specjalnej ochrony ptaków (OSO) w 2009 r.	11/102/	142

	Tabl.	Str.
Dział V. OCHRONA PRZYRODY I RÓŻNORODNOŚCI BIOLOGICZNEJ (dok.)		
Obszary Natura 2000 – specjalne obszary ochrony siedlisk (SOO) w 2009 r.	12/103/	143
Pomniki przyrody	13/104/	144
Powierzchnia lasów ochronnych	14/105/	144
Powierzchnia gruntów leśnych	15/106/	145
Odnowienia i zalesienia	16/107/	145
Zadrzewienia	17/108/	146
Struktura powierzchni lasów według klas wieku i składu gatunkowego drzewostanów	18/109/	146
Zasoby drzewne na pniu w zarządzie lasów państwowych według klas wieku i składu gatunkowego drzewostanów	19/110/	147
Pożary lasów	20/111/	148
Rodzinne ogrody działkowe	21/112/	148
Tereny zieleni ogólnodostępnej i osiedlowej w miastach i na wsi	22/113/	148
Parki i ogrody historyczne	23/114/	149
Leśne kompleksy promocyjne w 2009 r.	24/115/	149
Dział VI. ODPADY		
Uwagi ogólne	x	150
Odpady wytworzone i dotychczas składowane (nagromadzone) oraz tereny ich składowania	1/116/	152
Odpady wytworzone i dotychczas składowane (nagromadzone) według rodzajów w 2009 r..	2/117/	152
Odpady oraz tereny ich składowania według Polskiej Klasyfikacji Działalności w 2009 r.	3/118/	154
Odpady niebezpieczne	4/119/	155
Odpady komunalne stałe i nieczystości ciekłe	5/120/	155
Składowiska (wysypiska) odpadów komunalnych i dzikie wysypiska	6/121/	156
Odgazowywanie składowisk (wysypisk) odpadów komunalnych	7/122/	156
Osiągnięte poziomy recyklingu odpadów opakowaniowych	8/123/	157
Dział VII. PROMIENIOWANIE JONIZUJĄCE. HAŁAS		
Uwagi ogólne	x	158
Moc dawki promieniowania gamma	1/124/	159
Stężenia radionuklidów w glebie w 2009 r. (wartości średnie)	2/125/	159
Stężenia radionuklidów w powietrzu w Szczecinie	3/126/	159
Hałas przemysłowy	4/127/	160
Dział VIII. ZAGROŻENIE I OCHRONA ŚRODOWISKA W UZDROWISKACH		
Uwagi ogólne	x	161
Ścieki przemysłowe i komunalne odprowadzone do wód lub do ziemi z uzdrowisk	1/128/	161
Emisja zanieczyszczeń powietrza z zakładów szczególnie uciążliwych w uzdrowiskach	2/129/	162
Odpady w uzdrowiskach	3/130/	163
Odpady komunalne w uzdrowiskach	4/131/	163
Dział IX. DZIAŁALNOŚĆ INSPEKCYJNO-KONTROLNA I OCENA SKUTKÓW DEGRADACJI ŚRODOWISKA		
Uwagi ogólne	x	164
Jakość wody dostarczanej ludności do spożycia z wodociągów	1/132/	165
Ocena sanitarna ujęć wód powierzchniowych i kąpielisk	2/133/	165
Działalność Wojewódzkiego Inspektoratu Ochrony Środowiska.	3/134/	166
Ocena sanitarna niektórych krajowych artykułów spożywczych przez Państwową Inspekcję Sanitarną i Inspekcję Weterynaryjną w 2007 r..	4/135/	167
Działalność laboratoryjna Państwowej Inspekcji Sanitarnej w zakresie higieny żywności i żywienia oraz materiałów i wyrobów przeznaczonych do kontaktu z żywnością w 2007 r..	5/136/	168

	Tabl.	Str.
Dział IX. DZIAŁALNOŚĆ INSPEKCYJNO-KONTROLNA I OCENA SKUTKÓW DEGRADACJI ŚRODOWISKA (dok.)		
Działalność kontrolna Inspekcji Ochrony Środowiska w zakresie poważnych awarii w 2007 r.	6/137/	168
Potencjalni sprawcy poważnych awarii oraz przypadki wystąpienia poważnych awarii . . .	7/138/	168
Dział X. EKONOMICZNE ASPEKTY OCHRONY ŚRODOWISKA		
Uwagi ogólne	x	169
Nakłady na środki trwałe służące ochronie środowiska i gospodarce wodnej według grup inwestorów	1/142/	172
Nakłady na środki trwałe służące ochronie środowiska według niektórych kierunków inwestowania	2/143/	172
Nakłady na środki trwałe służące ochronie środowiska według rodzaju inwestycji	3/144/	173
Nakłady na środki trwałe służące ochronie środowiska według źródeł finansowania	4/145/	173
Nakłady na środki trwałe służące ochronie środowiska według źródeł finansowania oraz kierunków inwestowania w 2009 r.	5/146/	174
Nakłady na komunalne oczyszczalnie ścieków i efekty rzeczowe	6/147/	176
Nakłady na środki trwałe służące gospodarce wodnej według kierunków inwestowania	7/148/	176
Nakłady na środki trwałe służące gospodarce wodnej według źródeł finansowania	8/149/	176
Nakłady na środki trwałe służące gospodarce wodnej według kierunków inwestowania oraz źródeł finansowania w 2009 r.	9/150/	177
Niektóre efekty rzeczowe inwestycji ochrony środowiska i gospodarki wodnej	10/151/	178
Nakłady na środki trwałe służące ochronie środowiska i gospodarce wodnej według Polskiej Klasyfikacji Działalności w 2009 r.	11/152/	179
Realizacja inwestycji ochrony środowiska i gospodarki wodnej na wsi	12/153/	179
Stan wyposażenia wsi w niektóre urządzenia i obiekty ochrony środowiska i gospodarki wodnej	13/154/	181
Nakłady inwestycyjne na małą retencję wodną	14/155/	182
Efekty rzeczowe inwestycji małej retencji wodnej	15/156/	182
Wpływy na fundusze ochrony środowiska i gospodarki wodnej z tytułu kar	16/157/	183
Redystrybucja wpływów z tytułu kar na fundusze ochrony środowiska i gospodarki wodnej.	17/158/	183
Opłaty za korzystanie ze środowiska i inne wpływy na fundusze ochrony środowiska i gospodarki wodnej i ich redystrybucja	18/159/	183
Gospodarowanie Wojewódzkim Funduszem Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej	19/160/	184
Kierunki finansowania Wojewódzkiego Funduszu Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej	20/161/	184
Gospodarowanie powiatowymi funduszami ochrony środowiska i gospodarki wodnej	21/162/	185
Gospodarowanie gminnymi funduszami ochrony środowiska i gospodarki wodnej	22/163/	185
Gromadzenie środków pieniężnych Funduszu Ochrony Gruntów Rolnych	23/164/	186
Wpływy i gospodarowanie Funduszem Ochrony Gruntów Rolnych	24/165/	186

Spis wykresów

Średnie miesięczne temperatury powietrza

Miesięczne sumy opadów atmosferycznych

Zużycie wody z wodociągów w gospodarstwach domowych na 1 mieszkańca w 2009 r.

Ludność korzystająca z oczyszczalni ścieków w % ludności ogółem w 2009 r.

Ścieki przemysłowe i komunalne wymagające oczyszczania odprowadzone do wód lub do ziemi w 2009 r.

Powierzchnia o szczególnych walorach przyrodniczych prawnie chroniona w 2009 r.

Lesistość w 2009 r.

Odpady wytworzone w 2009 r.

Struktura nakładów na środki trwałe służących ochronie środowiska i gospodarce wodnej według źródeł finansowania w 2009 r.

Nakłady na środki trwałe służące ochronie środowiska i gospodarce wodnej na 1 mieszkańca w 2009 r.

Contents

	Table.	Page
Preface	x	4
List of tables and graphs	x	5
Symbols. Abbreviations	x	15
Analytical notes	x	22
ZACHODNIOPOMORSKIE VOIVODSHIP – MAJOR DATA ON ENVIRONMENTAL STATE, THREAT AND PROTECTION (2000, 2005-2009)	I	23
MAJOR DATA ON ENVIRONMENTAL STATE, THREAT AND PROTECTION BY VOIVODSHIPS IN 2009	II	26
SUBREGIONS AND POWIATS– MAJOR DATA ON ENVIRONMENTAL STATE, THREAT AND PROTECTION IN 2009	III	34
Land use	1	34
Lands under waters, ecological arable land and wasteland	2	35
Built-up and urbanised areas	3	36
Geodesic area of urban and rural areas	4	37
Water withdrawal for leeds of the national economy and population by sources of withdrawal	5	38
Irrigated agricultural land and forest land and filled fishponds	6	39
Industrial and municipal waste water requiring treatment discharged into waters or into the ground	7	40
Industrial waste water discharged	8	41
Industrial waste water requiring treatment discharged into waters or into the ground	9	42
Water management in industrial plants	10	43
Water-line system and sewerage system	11	44
Municipal waste water treatment plants	12	45
Emission and air pollutant reduction from plants especially noxious	13	46
Air pollutants emission from plants especially noxious to air purity by types of substances	14	47
Area of special nature value protected by law	15	48
Forest land and share of forest land	16	50
Private forests	17	51
Forest land owned by a gmina	18	52
Area non-forest land for afforestation and afforestation carried	19	53
Waste generated and accumulated	20	54
Solid municipal waste collected and liquid waste-water treatment plants	21	55
Outlays on fixed assets for environmental protection by sources of financing	22	56
Outlays on fixed assets for environmental protection by directions of investing	23	57
A. Air protection and climate	23	57
B. Waste water management and protection of water	23	58
C. Waste management	23	59
D. Others	23	60
Outlays on fixed assets for water management by sources of financing	24	61
Outlays on fixed assets for water management by directions of investing	25	62
GMINAS – MAJOR DATA ON ENVIRONMENTAL STATE, THREAT AND PROTECTION IN 2009	IV	63
Municipal waste water treatment plants	1/26/	63
Air pollutants emission from plants especially noxious to air purity	2/27/	69

	Table.	Page
GMINAS – MAJOR DATA ON ENVIRONMENTAL STATE, THREAT AND PROTECTION IN 2009 (cont.)		
Waste generated and accumulated	3/28/	72
Outlays on fixed assets for environmental protection and water management by directions of investing	4/29/	74
Chapter I. NATURAL CONDITIONS		
General notes	x	80
Geographic location of voivodship	1/30/	80
Area and borders	2/31/	80
Location of selected points in voivodship	3/32/	81
Principal rivers	4/33/	81
Greater and deeper lakes	5/34/	81
Air temperatures	6/35/	82
Atmospheric percipitation, wind velocity, insolation and cloudiness	7/36/	82
Average monthly air temperatures	8/37/	83
Total monthly atmospheric precipitation	9/38/	83
Chapter II. USE AND PROTECTION OF LAND AND SOIL		
General notes	x	84
Geodesic area of the country by land use	1/39/	85
Geodesic area of urban and rural area	2/40/	85
Strukture of land use and changes in the directions of land use by geodesic register	3/41/	86
Area of idle and set aside land within arable land	4/42/	86
Agricultural land designated for non-agricultural purposes and forest land designated for non-forest purposes	5/43/	86
Devastated and degraded land requiring reclamation and management as well as reclaimed and managed land	6/44/	87
Land devastated and degraded requiring reclamation according to the Polish Classification of Activity	7/45/	87
Area of reclaimed agricultural land and water companies	8/46/	88
Fires of agricultural crops, meadows, stubbles and wasteland	9/47/	88
Threats to agricultural soils adverse effects of environmental factors in 2009	10/48/	88
Consumption of mineral and lime fertilizers, as well as of manure in terms of pure ingredient in the economic years	11/49/	89
Ecological farms	12/50/	89
Area, resources and exploitation of peat resources	13/51/	90
Chapter III. RESOURCES, USE, POLLUTION AND PROTECTION OF WATERS		
General notes	x	91
Resources of surface water by hydrographic regions	1/52/	95
Exploitable underground water resources	2/53/	95
Geologically documented resources of therapeutic water	3/54/	96
Water withdrawal for needs of the national economy and population by sources of withdrawal	4/55/	96
Consumption of water for needs of the national economy and population	5/56/	96
Consumption of water in plants equipped with closed water cycles	6/57/	97
Balance of water management in industry	7/58/	97
Primary melioration requiring rebuilding or modernisation	8/59/	97
Water management in industry by Polish Classification of Activities in 2009	9/60/	98
Water-line system and sewerage system	10/61/	99
Irigated agricultural land and forest land and filled fishponds	11/62/	99

	Table.	Page
Chapter III. RESOURCES, USE, POLLUTION AND PROTECTION OF WATERS (cont.)		
Industrial and municipal waste water discharged into waters or into the ground	12/63/	100
Treated and untreated industrial waste water	13/64/	101
Industrial waste water by Polish Classification of Activities in 2009	14/65/	101
Treated and untreated waste water discharged through sewerage system	15/66/	102
Waste water treatment plants servicing cities and villages	16/67/	103
Population of cities and villages using waste water treatment plants	17/68/	103
Cities served by waste water treatment plants	18/69/	103
Municipal waste water treatment plants	19/70/	104
Industrial waste water treatment plants and pretreatment plants	20/71/	104
Sewage sludge from industrial and municipal waste water treatment plants in 2009	21/72/	105
Pollutant load in industrial and municipal waste water discharged into waters or into the ground	22/73/	105
Purity of lakes inspected in the years 2008-2009.	23/74/	106
Purity of rivers inspected in the years 2008-2009.	24/75/	108
The outflow of organic and biogenic substances through rivers to the Baltic Sea	25/76/	118
The outflow of organic and biogenic substances through rivers to the Baltic Sea in 2009	26/77/	118
The outflow of heavy metals through rivers to the Baltic Sea	27/78/	118
The outflow of heavy metals through rivers to the Baltic Sea in 2009	28/79/	119
Chapter IV. POLLUTION AND PROTECTION OF AIR		
General notes	x	120
Plants especially noxious to air purity emitting air pollutants	1/80/	121
Plants especially noxious to air purity emitting air pollutants by the size of emission	2/81/	121
Pollutants emission from plants especially noxious	3/82/	122
Basic air pollution reduction systems in plants	4/83/	122
Emission of heavy metals from plants especially noxious to air purity	5/84/	123
Emission sources in plants especially noxious to air purity by emission size	6/85/	123
Pollutants retained and neutralized in cleaning devices	7/86/	124
Air pollutants emission from plants especially noxious to air purity by types of substances	8/87/	124
Cities with high environmental threat of air pollutants emission from plants especially noxious in 2009	9/88/	125
Emission and air pollutant reduction from plants especially noxious by Polish Classification of Activities in 2009	10/89/	125
Chapter V. NATURE AND BIODIVERSITY PROTECTION		
General notes	x	127
Area of special nature value protected by law	1/92/	130
National parks in 2009	2/93/	130
National parks by land categories	3/94/	131
Didactic activity of national parks	4/95/	131
Protection of forest in national parks	5/96/	131
Wood harvest in national parks by categories of cuttings	6/97/	132
Number of the main species of beasts of the chase and protected animals in national	7/98/	132
Landscape parks in 2009	8/99/	133
Nature reserves in 2009	9/100/	133
Nature reserves by type and purpose of protection	10/101/	134
Natura 2000 areas – areas of special bird protection in 2009	11/102/	142
Natura 2000 areas – areas of special habitat bird protection in 2009	12/103/	143
Monuments of nature	13/104/	144
Area of protective forest	14/105/	144

	Table.	Page
Chapter V. NATURE AND BIODIVERSITY PROTECTION (cont.)		
Area of forest land	15/106/	145
Reforestation and afforestations	16/107/	145
Trees and shrubs outside the forest	17/108/	146
Structure of forest area by age class and species structure of tree stands	18/109/	146
Growing stocks of forests managed by the State Forest by age class and species structure of tree stands	19/110/	147
Forest fires	20/111/	148
Family allotment gardens	21/112/	148
Generally accessible and estate green areas in cities and villages	22/113/	148
Parks and historical gardens	23/114/	149
Forest promotional complexes in 2009	24/115/	149
Chapter VI. WASTE		
General notes	x	150
Waste generated and landfilled (accumulated) so far and their landfill sites	1/116/	152
Waste generated and landfilled (accumulated) so far by types in 2009	2/117/	152
Waste generated and their landfill sites according to the Polish Classification of Activities in 2009	3/118/	154
Hazardous waste	4/119/	155
Solid municipal waste and liquid waste disposed	5/120/	155
Landfill sites of municipal waste and unauthorised landfill	6/121/	156
Outgassing of municipal waste landfill sites	7/122/	156
Levels of recycling of packaging waste	8/123/	157
Chapter VII. RADIATION. NOISE		
General notes	x	158
Dose rate of gamma radiation	1/124/	159
Radionuclides concentrations in soil in 2009	2/125/	159
Radionuclides concentrations in the air in Szczecin	3/126/	159
Industrial noise	4/127/	160
Chapter VIII. THREAT AND PROTECTION IN HEALTH RESORTS		
General notes	x	161
Industrial and municipal waste water discharged into waters or into the ground from health resorts	1/128/	161
Particulates pollutants emission from plants especially noxious in health resorts	2/129/	162
Waste in health resorts	3/130/	163
Municipal waste in health resorts	4/131/	163
Chapter IX. INSPECTIVE ACTIVITY AND EVALUATION OF ENVIRONMENT DEGRADATION EFFECTS		
General notes	x	164
Quality of water supplied to population for consumption	1/132/	165
Sanitary evaluation of surface water intakes and baths	2/133/	165
Activity of Voivodeship Environment Protection Inspectorates	3/134/	166
Sanitary evaluation of some foodstuffs by the State Sanitary Inspectorate Services and the Veterinary Inspection in 2007	4/135/	167
Laboratory activity of the State Sanitary Inspectorate Services in the scope of the hygiene of food, feeding and food contact materials in 2007	5/136/	168
Control activity of Inspectorate For Environmental Protection in the scope of extraordinary hazards to the environment in 2007	6/137/	168
Potential causes of extraordinary hazards and cases of extraordinary hazards	7/138/	168

	Table.	Page
Chapter X. ECONOMIC ASPECTS OF ENVIRONMENTAL PROTECTION		
General notes	x	169
Outlays on fixed assets for environmental protection and water management by groups of investors	1/142/	172
Outlays on fixed assets for environmental protection by selected directions of investing	2/143/	172
Outlays on fixed assets for environmental protection by types of investments	3/144/	173
Outlays on fixed assets for environmental protection by sources of financing	4/145/	173
Outlays on fixed assets for environmental protection by sources of financing and directions of investing in 2009	5/146/	174
Outlays on municipal waste water treatment plants and tangible effects	6/147/	176
Outlays on fixed assets for water management by directions of investing	7/148/	176
Outlays on fixed assets for water management by sources of financing	8/149/	176
Outlays on fixed assets for water management by directions of investing and sources of financing in 2009	9/150/	177
Selected tangible effects of investments in environmental protection water management	10/151/	178
Outlays on fixed assets for environmental protection and water management by the Polish Classification Of Activitie in 2009	11/152/	179
Realization of investment of environmental protection and water management investments in villages	12/153/	179
Equipment with some appliances and facilities of environmental protection and water management in villages	13/154/	181
Investment outlays for small water retention	14/155/	182
Tangible effects of investments in small water retention	15/156/	182
Receipts for environmental protection and water management funds due to fines	16/157/	183
Redistribution of receipts due to fines for environmental protection and water management funds	17/158/	183
Payments for use of natural environment and other incomes for environmental protection and water management funds and their redistribution	18/159/	183
Management of the Voivodship Environmental Protection and Water Management Fund	19/160/	184
Financing directions of Voivodship Environmental Protection and Water Management Fund	20/161/	184
Management of the powiat environmental protection and water management funds	21/162/	185
Management of the gmina environmental protection and water management funds	22/163/	185
Accumulation of money of the Agricultural Land Protection Fund	23/164/	186
Incomes and management of the Agricultural Land Protection Fund	24/165/	186

List of graphs

- Average monthly air temperatures
- Total monthly atmospheric precipitation
- Water consumption in households per capita in 2009
- Population connected to waste water treatment plants in % of total population in 2009
- Industrial and municipal waste water requiring treatment discharged into waters or into the ground in 2009
- Area of special nature value protected by law in 2009
- Share of forest land in 2009
- Waste generated in 2009
- Structure of outlays on fixed assets for environmental protection and water management by sources of financing in 2009
- Outlays on fixed assets for environmental protection and water management per capita in 2009

POLSKA KLASYFIKACJA DZIAŁALNOŚCI (PKD 2007)

skrót	pełna nazwa
	sekcje
Wytwarzanie i zaopatrywanie w energię elektryczną, gaz, parę wodną i gorącą wodę	Wytwarzanie i zaopatrywanie w energię elektryczną, gaz, parę wodną, gorącą wodę i powietrze do układów klimatyzacyjnych
Dostawa wody; gospodarowanie ściekami i odpadami; rekultywacja	Dostawa wody; gospodarowanie ściekami i odpadami oraz działalność związana z rekultywacją
Handel; naprawa pojazdów samochodowych	Handel hurtowy i detaliczny; naprawa pojazdów samochodowych, włączając motocykle
	działy
Produkcja wyrobów z drewna, korka, słomy i wikliny	Produkcja wyrobów z drewna oraz korka, z wyłączeniem mebli; produkcja wyrobów ze słomy i materiałów używanych do wyplatania
Produkcja koksu i produktów rafinacji ropy naftowej	Wytwarzanie i przetwarzanie koksu i produktów rafinacji ropy naftowej
Produkcja wyrobów z metali	Produkcja metalowych wyrobów gotowych, z wyłączeniem maszyn i urządzeń

OBJAŚNIENIA ZNAKÓW UMOWNYCH

Kreska (–)	–	zjawisko nie wystąpiło
Zero: (0)	–	zjawisko istniało w wielkości mniejszej od 0,5
(0,0)	–	zjawisko istniało w wielkości mniejszej od 0,05
Kropka (.)	–	zupełny brak informacji albo brak informacji wiarygodnych
Znak x	–	wypełnienie pozycji jest niemożliwe lub niecelowe
Znak Δ	–	oznacza, że nazwy zostały skrócone w stosunku do obowiązującej klasyfikacji
„W tym”	–	oznacza, że nie podaje się wszystkich składników sumy

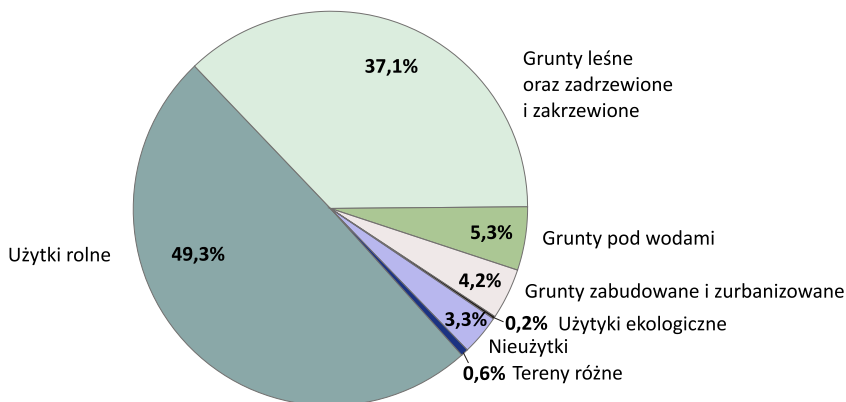
WAŻNIEJSZE SKRÓTY

tys.	=	tysiąc	l	=	litr
mln	=	milion	dam ³	=	dekametr sześcienny
zł	=	złoty	hm ³	=	hektometr sześcienny
μg	=	mikrogram	°C	=	stopień Celcjusza
kg	=	kilogram	s	=	sekunda
t	=	tona	h	=	godzina
mm	=	milimetr	r.	=	rok
m	=	metr	dB	=	decybel
km	=	kilometr	MWh	=	megawatogodzina
m ²	=	metr kwadratowy	μBq	=	mikrobekerele
km ²	=	kilometr kwadratowy	Bq	=	bekerele
ha	=	hektar	nGy	=	nanogrey
m ³	=	metr sześcienny			

Uwagi analityczne

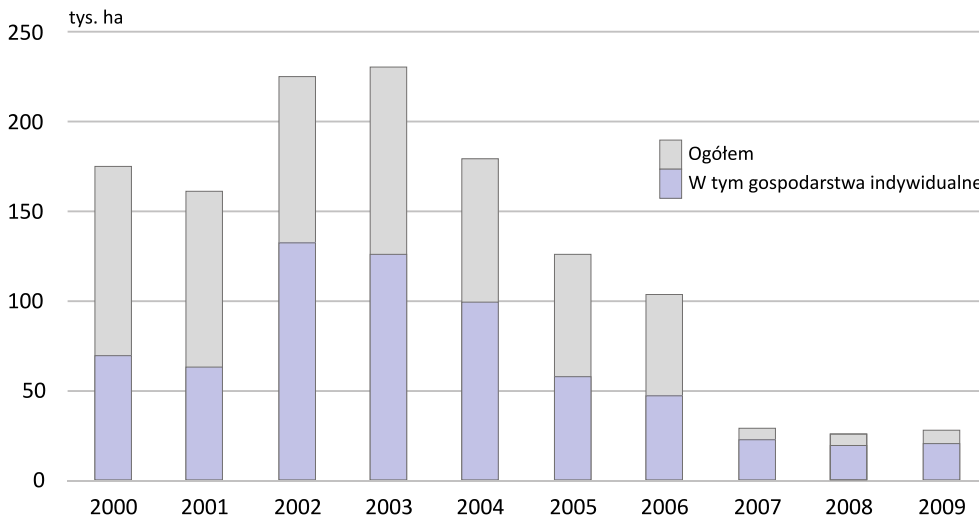
Powierzchnia geodezyjna województwa zachodniopomorskiego, wynosząca w 2010 r. 2 289,2 tys. ha, w głównej mierze jest wykorzystywana pod produkcję rolniczą oraz zajęta przez lasy. Użytki rolne stanowią 49,3%, grunty leśne oraz zadrzewione i zakrzewione – 37,1%, pozostałe grunty – 13,6% (w tym grunty pod wodami – 5,3%, zabudowane i zurbanizowane – 4,2%, nieużytki – 3,3%).

Wykres 1. POWIERZCHNIA GEODEZYJNA WEDŁUG KIERUNKÓW WYKORZYSTANIA W 2010 r.
Stan w dniu 1 I

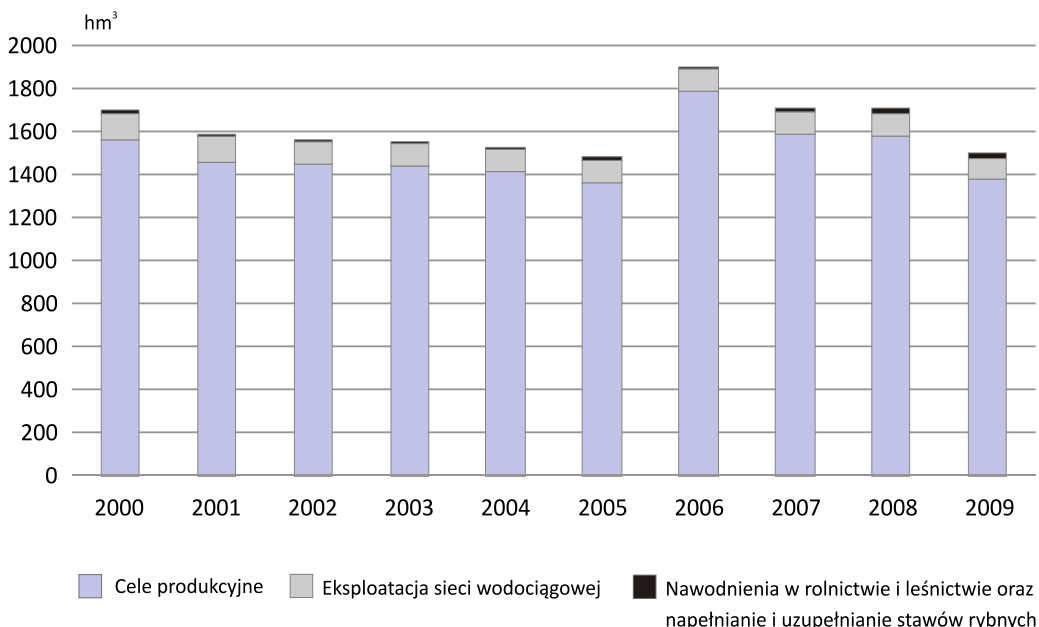
W latach 2002 - 2009 udział użytków rolnych w strukturze użytkowania gruntów systematycznie malał na korzyść m.in. terenów leśnych, mieszkaniowych i przemysłowych. W latach 2004-2008 obserwowano zjawisko znacznego spadku odłogów i ugorów na gruntach ornych (w 2009 r. odnotowano wzrost wobec poprzedniego roku o 9,2%).

Wykres 2. POWIERZCHNIA ODŁOGÓW I UGORÓW NA GRUNTACH ORNYCH
Stan w czerwcu

Odnotowuje się spadek **poboru wody na potrzeby gospodarki narodowej i ludności**. W 2009 r. pobrano 1506,3 hm³ wody, tj. o ok. 12% mniej w porównaniu z 2007 r. W odniesieniu do 2000 r. pobór wody na cele produkcyjne zmniejszył się o 11,7%, a na potrzeby eksploatacji sieci wodociągowej – o 18,5%, wzrósł natomiast pobór wody do nawodnień w rolnictwie i leśnictwie oraz napełnień i uzupełnień stawów rybnych – o 31,1%.

Wykres 3. POBÓR WODY NA POTRZEBY GOSPODARKI NARODOWEJ I LUDNOŚCI

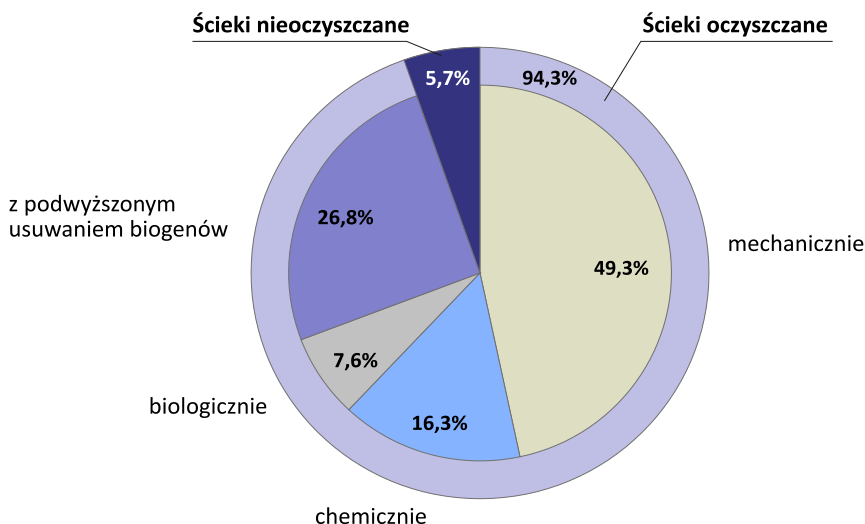

Głównym źródłem zaopatrzenia gospodarki narodowej i ludności w wodę są wody powierzchniowe. W 2009 r. wody ujmowane z rzek i jezior pokrywały ponad 94% potrzeb. Pozostałe 6% stanowiły wody podziemne wykorzystywane głównie na zaopatrzenie ludności w wodę (pobór na cele eksploatacji sieci wodociągowej stanowił blisko 90,0% całkowitego poboru wód podziemnych w 2009 r.).

Największy udział w **zużyciu wody** na potrzeby gospodarki narodowej i ludności ma przemysł (92,7%). W 2009 r. na potrzeby przemysłu zużyto 1378,4 hm³ wody, tj. mniej o 13,5% niż w 2007 r. i o 11,6% w porównaniu z 2000 r. Systematycznie maleje wskaźnik zużycia wody w gospodarstwach domowych w przeliczeniu na 1 mieszkańca; w 2009 r. wyniósł on 35,0 m³ (wobec 44,9 m³ w 2000 r.).

Dominujący wpływ na stan jakości wód ma prowadzona gospodarka ściekowa. W 2009 r. do wód lub ziemi **odprowadzono 1436,3 hm³ ścieków przemysłowych i komunalnych**, tj. mniej o 12,7% niż w 2007 r. i o 11,8% niż w 2000 r., przy czym 87,5% stanowiły wody chłodnicze (umownie czyste). Ścieków wymagających oczyszczania odprowadzono 180,0 hm³, w tym procesowi oczyszczania poddano 169,7 hm³. Z ogólnej ilości ścieków oczyszczanych 49,3% stanowiły ścieki oczyszczane w sposób mechaniczny, 16,3% - chemicznie, 7,6% - biologicznie, 26,8% - z podwyższonym usuwaniem biogenów. Zmniejsza się ilość ścieków odprowadzonych w postaci nieczyszczonej; w 2009 r. stanowiły one 5,7% ogólnej ilości ścieków wymagających oczyszczania (wobec 15,1% w 2007 r. i 21,3% w 2000 r.).

Wykres 4. ŚCIEKI PRZEMYSŁOWE I KOMUNALNE WYMAGAJĄCE OCZYSZCZANIA ODPROWADZONE DO WÓD LUB DO ZIEMI W 2009 r.

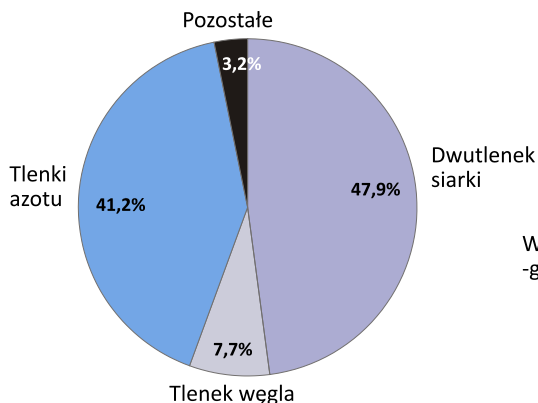
W 2009 r. w województwie zachodniopomorskim działało 290 oczyszczalni ścieków komunalnych i 94 oczyszczalni ścieków przemysłowych. Stopniowo zwiększa się wskaźnik ludności korzystającej z oczyszczalni ścieków w % ludności ogółem - z 58,0% w 2000 r. do 77,0% w 2009 r., przy czym w miastach odpowiednio z 69,4% do 92,2%, zaś na wsi - z 31,8% do 43,6%.

Kolejny rok kontynuowane są prace związane z rozwojem gospodarki wodno-ściekowej. W 2009 r. długość sieci wodociągowej rozdzielczej wynosiła 8940,8 km, tj. o 1761,5 km (o 24,5%) więcej niż w 2000 r. Do sieci wodociągowej podłączono 166,4 tys. budynków mieszkalnych i zbiorowego zakwaterowania (wzrost odpowiednio o 22,3%). Sieć na terenach wiejskich stanowi blisko 70% całkowitej długości w województwie. Systematycznej rozbudowie ulega również sieć kanalizacyjna. W 2009 r. długość tej sieci wynosiła 5222,7 km i zwiększyła się w odniesieniu do 2000 r. o 2227,8 km (o 74,4%). W latach 2000-2009 do sieci kanalizacyjnej podłączono 35 tys. budynków mieszkalnych i zbiorowego zakwaterowania. Wysokie tempo rozwoju infrastruktury wodno-ściekowej odnotowano na terenach wiejskich, nadal jednak odsetek ludności korzystającej z urządzeń komunalnych jest znacznie niższy niż w mieście (szczególnie w przypadku sieci kanalizacyjnej).

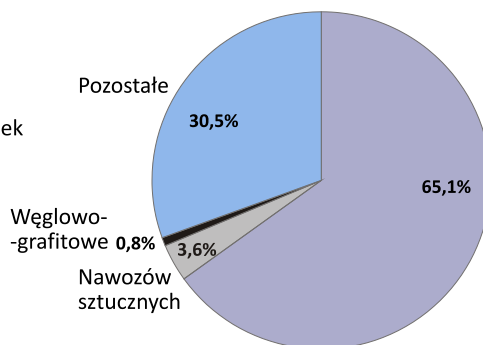
W 2009 r. nastąpił dalszy spadek **emisji zanieczyszczeń powietrza** z zakładów szczególnie uciążliwych. Emisja głównych zanieczyszczeń powietrza w porównaniu z 2000 r. zmniejszyła się w przypadku dwutlenku siarki (o 67,1%), tlenku węgla (o 63,8%), tlenków azotu (o 34,1%), dwutlenku węgla (o 15,5%) oraz pyłów (o 51,6%). W 2009 r. spośród 90 zakładów przemysłowych objętych badaniami 67 wyposażonych było w urządzenia do redukcji zanieczyszczeń pyłowych, a 11 - gazowych. W urządzeniach tych zatrzymano 99,4% wytworzonych pyłów i 44,0% gazów (bez CO₂); w 2000 r. odpowiednio 98,8% i 17,2%.

Wykres 5. EMISJA ZANIECYSZCZEŃ POWIETRZA Z ZAKŁADÓW SZCZEGÓLNIIE UCIAŹLIWYCH W 2009 r.

Zanieczyszczenia gazowe (bez CO₂)

Zanieczyszczenia pyłowe

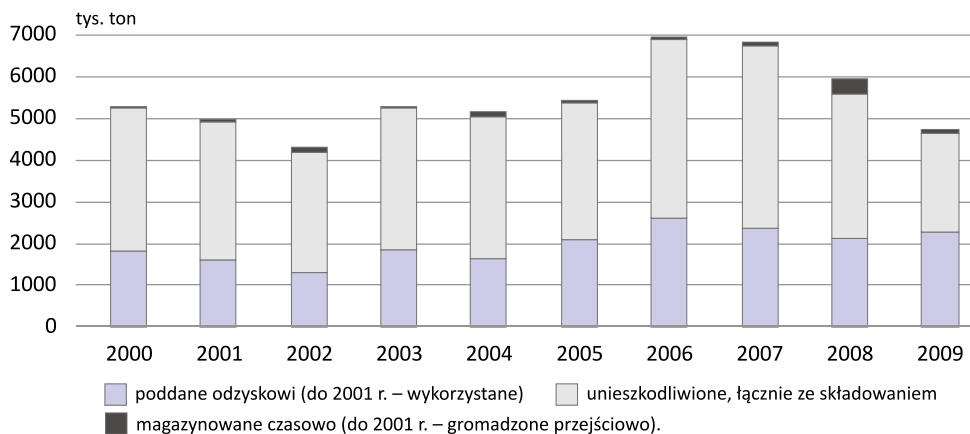
Istotny wpływ na jakość wód i gleb wywiera prowadzona w województwie gospodarka odpadami oraz stan składowisk. W 2009 r. wytworzono ponad 4734,1 tys. ton odpadów (z wyłączeniem odpadów komunalnych). Głównym źródłem odpadów jest przetwórstwo przemysłowe – 78,2% ogółu wytworzonych odpadów (w szczególności produkcja chemikaliów i wyrobów chemicznych – 56,9%), a także wytwarzanie i zaopatrywanie w energię elektryczną gaz, parę wodną i gorącą wodę – 14,0%.

Największy udział w ogólnej ilości wytworzonych odpadów stanowią odpady z produkcji, przygotowania, obrotu i stosowania produktów przemysłu chemii nieorganicznej (32,9%) oraz odpady z instalacji i urządzeń służących zagospodarowaniu odpadów, z oczyszczalni ścieków oraz z uzdatniania wody pitnej i wody do celów przemysłowych (24,9%), a także odpady z procesów termicznych (14,9%), odpady z rolnictwa, sadownictwa, upraw hydroponicznych, rybołówstwa, leśnictwa, łowiectwa oraz przetwórstwa żywności (12,6%), odpady z przetwórstwa drewna oraz z produkcji płyt i mebli, masy celulozowej, papieru i tektury (11,7%). Z ogólnej ilości odpadów wytworzonych w 2009 r. unieszkodliwiono – 50,0% (w tym przez składowanie – 24,8%), odzyskowi poddano 48,1%, a ok. 2% czasowo zmagazynowano.

Odpady deponowane na składowiskach ulegają niekontrolowanym procesom fizycznym, chemicznym i biologicznym, przez co mogą stanowić zagrożenie dla środowiska. Ogólna ilość odpadów (z wyłączeniem odpadów komunalnych) dotychczas nagromadzonych na składowiskach własnych zakładów na koniec 2009 r. wyniosła 111 166,1 tys. ton i była prawie o połowę większa w porównaniu ze stanem z końca 2000 r. Na 1 km² powierzchni województwa przypadło 4,9 tys. ton odpadów nagromadzonych (w kraju średnio 5,6 tys. ton), a najwyższy wskaźnik odnotowano w powiecie polickim – 129,6 tys. ton.

Według danych szacunkowych ilość odpadów komunalnych stałych zebranych w 2009 r. wyniosła ok. 540 tys. ton i była niższa o prawie 40% w niż w 2000 r. Wskaźnik zebranych odpadów na 1 mieszkańca w 2009 r. wyniósł 318 kg (w Polsce ok. 264 kg) i zmniejszył się o 205 kg wobec 2000 r. Większość (69,0%) zmieszanych odpadów komunalnych zostało zebranych z gospodarstw domowych. Następnym znaczącym źródłem pochodzenia (25,0%) był handel, mały biznes, biura i instytucje. Odpady z usług komunalnych, takich jak czyszczenie ulic lub utrzymanie parków czy cmentarzy, stanowiły 6,0% ogólnej masy zebranych zmieszanych odpadów komunalnych.

Składowanie na wysypiskach jest podstawowym sposobem postępowania z odpadami komunalnymi. W 2009 r. 91,7% odpadów zebranych (z wyłączeniem wyselekcjonowanych) trafiło na 37 zorganizowanych składowisk, zajmujących powierzchnię ok. 190 ha.

Wykres 6. ODPADY ^a WYTWORZONE

^a Z wyłączeniem odpadów komunalnych.

Nieznacznie zwiększa się, ale wciąż pozostaje na niskim poziomie ilość **odpadów zebranych selektywnie**. W 2009 r. ich udział w ogólnej ilości odpadów komunalnych stanowił 6,9% (wobec 4,6% w 2007 r.), w tym szkło stanowiło 1,9%, papier i tektura – 1,5%, tworzywa sztuczne – 1,1%, odpady wielkogabarytowe 0,9%, tekstylia – 0,4%.

Poważnym problemem gospodarki odpadami jest utrzymująca się duża liczba przypadków składowania odpadów w miejscach do tego nieprzeznaczonych. Według danych urzędów gmin na koniec 2009 r. w województwie istniało 297 „dzikich wysypisk”, tj. o 80 więcej niż w 2007 r. Zjawisko to zaobserwowano zarówno w miastach, jak i na obszarach wiejskich. 70% istniejących dzikich wysypisk zlokalizowanych było na obszarach wiejskich, podczas gdy w 2007 r. – 85%. W ciągu 2009 r. w województwie zlikwidowano 356 „dzikich wysypisk”, z czego 277 w miastach, a 79 na obszarach wiejskich.

Powierzchnia **obszarów prawnie chronionej przyrody** (bez obszarów sieci Natura 2000) w końcu 2009 r. wynosiła 482 095,2 ha (co stanowiło 21,1% powierzchni województwa) i w porównaniu z 2000 r. zwiększyła się o 4,3%. Najwyższą formę ochrony przyrody stanowią parki narodowe, których powierzchnia w latach 2000-2007 utrzymywała się na zbliżonym poziomie, natomiast od 2008 r. wynosi 13 528,5 ha, tj. o 17,2% mniej niż w 2000 r. W analizowanym okresie wzrosła powierzchnia rezerwatów przyrody (o 61,0%), obszarów chronionego krajobrazu (o 3,4%), użytków ekologicznych (o 40,0%) oraz zespołów przyrodniczo – krajobrazowych (ponad czterokrotnie), a także liczba pomników przyrody (blisko dwukrotnie). Zmniejszyła się natomiast powierzchnia parków krajobrazowych (o 1,1%).

Lasy w województwie zachodniopomorskim w końcu 2009 r. zajmowały 803,1 tys. ha, tj. o 2,2% więcej niż w 2000 r. Lasy publiczne stanowiły 98,3% powierzchni lasów, a wśród nich przeważały lasy Skarbu Państwa – zarządzane i użytkowane przez Państwowe Gospodarstwa Leśne „Lasy Państwowe”. Nieznacznie zwiększył się udział lasów prywatnych i wyniósł 1,7% (wobec 1,1% w 2000 r.).

Lesistość, wyrażająca procentowy stosunek powierzchni lasów do ogólnej powierzchni geograficznej województwa, w 2009 r. wyniosła 35,1%. Pod względem tego wskaźnika województwo zachodniopomorskie zajmowało 4. lokatę w Polsce. Wskaźnik lesistości wykazuje duże zróżnicowanie w ujęciu terytorialnym. Najbardziej zalesione są południowe i wschodnie tereny województwa, czyli powiaty: wałecki – 54,5%, drawski – 45,4%, szczeciński – 44,5%, koszaliński – 42,0% oraz myśliborski – 41,6%. Najniższy wskaźnik lesistości odnotowano w powiecie pyrzyckim – 6,4%. Z miast na prawach powiatu najbardziej zalesiony jest Koszalin – 39,1%.

Niekorzystną cechą polskich lasów z punktu widzenia różnorodności biologicznej jest **małe zróżnicowanie składu gatunkowego drzewostanów**. W województwie zachodniopomorskim w lasach będących w Zarządzie Lasów Państwowych, podobnie jak w kraju, przeważały drzewostany iglaste, a udział gatunku dominującego – sosny – wynosi ponad 60%. Jednak w ostatnich latach struktura gatunkowa lasów ulega zmianom, korzystnym zwłaszcza z tytułu ich funkcji ekologicznych i ochronnych. Zwiększa się udział gatunków liściastych, wśród których przeważa buk (7,5% powierzchni lasów), dąb (6,3%), olsza (5,5%). W strukturze wiekowej lasów dominują drzewostany w wieku od 41 do 60 lat.

W ramach gospodarki leśnej prowadzone są prace hodowlane i pielęgnacyjne mające na celu utrzymanie jakości, zdrowotności drzewostanu i gleby oraz kształtowanie lasu w sposób zapewniający uzyskanie najlepszych wyników produkcyjnych (wytworzenie największych ilości masy drzewnej, możliwie najlepszej jakości). Ważną rolę w hodowli lasu spełniają odnowienia i zalesienia zmierzające do powstania młodego drzewostanu lub przebudowy (obejmującej zmianę składu gatunkowego).

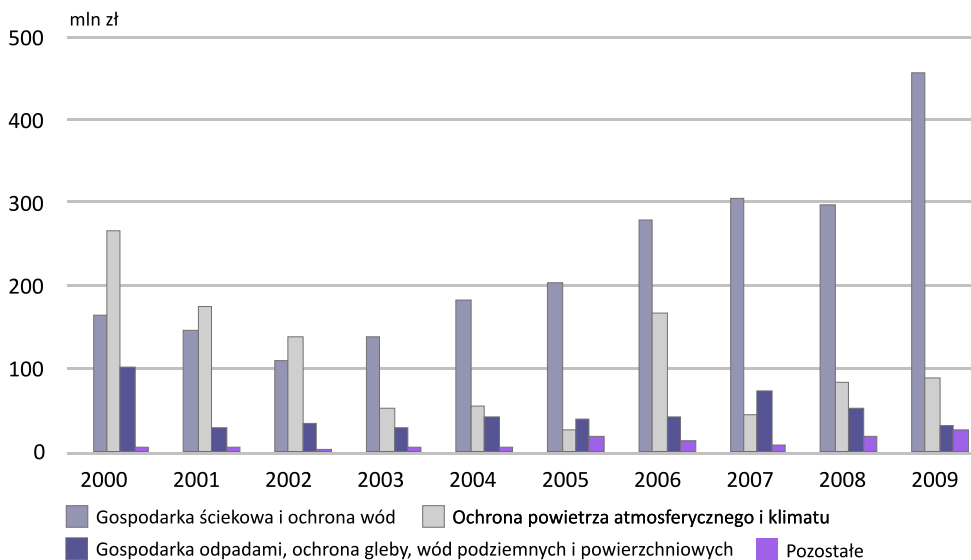
W 2009 r. odnowiono i zalesiono 4,6 tys. ha gruntów, co oznacza spadek zarówno wobec 2007 r. jak i 2000 r. odpowiednio o 27,2% i 31,4%.

Około 248 tys. ha (30,9% powierzchni lasów) zostało uznanych za **lasy ochronne**. Obszary te są położone głównie wokół dużych miast, na terenach uzdrowiskowych, wzdłuż rzek i wybrzeża morskiego, a także na terenach wydmowych i przeznaczonych na cele obronności i bezpieczeństwa państwa.

Dużym zagrożeniem dla drzewostanów są **pożary** lasów. W 2009 r. odnotowano 260 pożarów, a główną przyczynę stanowiły podpalenia i nieostrożność dorosłych.

Zapobieganie zanieczyszczeniom i degradacji środowiska naturalnego wymaga nakładów na ekologiczne przedsięwzięcia inwestycyjne. W 2009 r. **nakłady na środki trwałe służące ochronie środowiska** wyniosły 598,9 mln zł, tj. więcej o 39,1% w porównaniu z 2007 r. i o 12,7% niż w 2000 r. Wydatki te stanowiły 5,6% nakładów na ochronę środowiska w kraju (w 2000 r. – 8,1%). Najwięcej środków przeznaczono na gospodarkę ściekową i ochronę wód – 76,0%, w tym na sieć kanalizacyjną odprowadzającą ścieki i wody opadowe – 55,5% (w 2000 r. odpowiednio 30,7% i 21,2%). Na ochronę powietrza atmosferycznego i klimatu poniesiono 14,8% nakładów inwestycyjnych (wobec 49,7% w 2000 r.), a na gospodarkę odpadami – 4,0% (wobec 16,0%).

Wykres 7. STRUKTURA NAKŁADÓW NA ŚRODKI TRWAŁE SŁUŻĄCYCH OCHRONIE ŚRODOWISKA WEDŁUG KIERUNKÓW INWESTOWANIA (ceny bieżące)

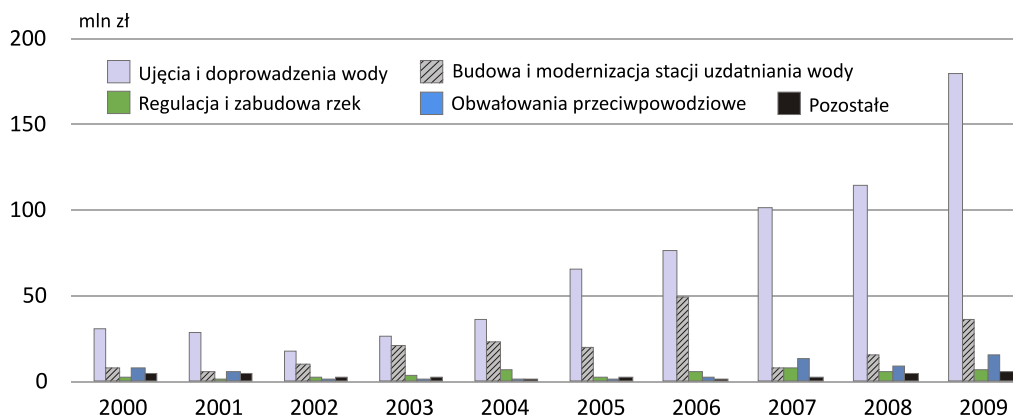

W porównaniu z 2000 r. znacznie zmniejszył się udział środków własnych inwestorów w ogólnych nakładach na środki trwałe służące ochronie środowiska (z 54,5% do 15,1%). Niewielki udział środków z budżetu centralnego, województwa i gminy w tych inwestycjach jeszcze zmaleł i w 2009 r. wyniósł odpowiednio 0,3%, 0,4% i 0,6%. Na niskim poziomie utrzymał się także udział środków z budżetów powiatów (0,5%). Wyraźnie zwiększyły się natomiast udział środków z zagranicy (z 6,0% w 2000 r. do 42,1% w 2009 r.).

Znacząco wzrosły **nakłady na środki trwałe służące gospodarce wodnej**. W 2009 r. na ten cel poniesiono 241,4 mln zł, tj. prawie dwukrotnie więcej niż w 2007 r. i blisko pięciokrotnie więcej niż w 2000 r. Wydatki te stanowiły 8,6% nakładów na gospodarkę wodną w kraju (w 2000 r. – 3,1%). Najwięcej środków przeznaczono na ujęcia i doprowadzenie wody – 74,2% oraz na budowę i modernizację stacji uzdatniania wody – 14,8% (w 2000 r. odpowiednio 60,1% i 15,4%).

W 2009 r. ponad połowa środków służących gospodarce wodnej pochodziła z zagranicy (w 2000 r. ich udział w ogólnych nakładach na te inwestycje wyniósł 7,5%). Znacznie zmniejszył się udział środków własnych inwestorów (z 59,1% w 2000 r. do 14,6%). Spośród środków budżetowych największy udział, podobnie jak w 2000 r. stanowiły środki z budżetu województwa (9,6%).

Wykres 8. STRUKTURA NAKŁADÓW NA ŚRODKI TRWAŁE SŁUŻĄCYCH GOSPODARCE WODNEJ WEDŁUG KIERUNKÓW INWESTOWANIA (ceny bieżące)

W finansowaniu działalności inwestycyjnej na rzecz ochrony środowiska dużą rolę pełnią **celowe fundusze ekologiczne**. Udział ich w nakładach na środki trwałe służące ochronie środowiska zmniejszył się z 14,0% w 2000 r. do 11,9% w 2009 r., natomiast na środki trwałe w gospodarce wodnej wzrósł odpowiednio z 4,5% do 6,0%. Środki, którymi dysponują fundusze pochodzą z opłat za gospodarcze korzystanie ze środowiska oraz kar za naruszenie wymagań w zakresie ochrony środowiska, opłat oraz kar za usuwanie drzew i krzewów, a także ze spłat pożyczek udzielanych inwestorom na realizację przedsięwzięć w ochronie środowiska.

I. WOJEWÓDZTWO ZACHODNIOPOMORSKIE – WAŻNIEJSZE DANE O STANIE, ZAGROŻENIU I OCHRONIE ŚRODOWISKA

WYSZCZEGÓLNIENIE	2000	2005	2006	2007	2008	2009
WYKORZYSTANIE I OCHRONA POWIERZCHNI ZIEMI I GLEBY						
Powierzchnia ^a w ha	2290148	2289672	2289248	2289248	2289248	2289248
użytki rolne	1120671	1143722	1139115	1136502	1134673	1132369
grunty leśne oraz zadrzewione i zakrzewione	804784	828785	836264	841061	844239	846269
grunty pod wodami	130283	119594	119583	119625	119591	119877
grunty zabudowane i zurbanizowane	129150	95732	94532	94317	95449	96156
użytki ekologiczne	645	3478	3723	3838	3953	4138
nieużytki	80537	77185	76829	77229	77015	76496
tereny różne	24078	21176	19202	16676	14328	13943
Użytki rolne wyłączone na cele nierolnicze ^b w ha	36	215	240	285	635	255
Grunty zdewastowane i zdegradowane wymagające rekultywacji i zagospodarowania w ha	3163	3094	3083	3070	2993	2887
Grunty w ha w ciągu roku:						
zrekultywowane	97	90	41	53	28	41
zagospodarowane	66	16	18	13	2	22
Zużycie nawozów sztucznych NPK (w czystym składniku) w kg/1 ha użytków rolnych	111,1	117,8	112,9	119,0	130,1	121,4
WYKORZYSTANIE, ZANIECZYSZCZENIE I OCHRONA WÓD						
Pobór wody na potrzeby gospodarki narodowej i ludności w hm ³	1703,8	1487,3	1902,6	1711,1	1708,3	1506,3
na cele:						
produkcyjne ^c	1559,6	1366,1	1787,9	1592,2	1578,9	1377,5
nawodnień w rolnictwie, leśnictwie oraz napełnianie i uzupełnianie stawów rybnych	22,8	16,8	8,6	17,2	26,4	29,9
eksploatacji sieci wodociągowej ^d	121,4	104,3	106,1	101,7	103,0	98,9
Miasta (stan w dniu 31 XII)						
obsługiwane przez oczyszczalnie ścieków	61	62	62	62	61	62
mechaniczne	2	1	1	1	-	1
biologiczne	37	30	30	31	32	31
z podwyższonym usuwaniem biogenów	21	31	31	30	29	30
Zakłady odprowadzające ścieki		124	127	123	102	101
bezpośrednio do wód lub do ziemi	79	63	60	54	50	44
wyposażone w oczyszczalnie ścieków do sieci kanalizacyjnej (bez oczyszczalni)		59	57	50	44	42
		61	67	69	52	57
Ścieki przemysłowe i komunalne odprowadzone do wód powierzchniowych lub do ziemi w hm ³	1628,3	1419,8	1688,6	1645,9	1634,2	1436,3
w tym wody chłodnicze	1491,6	1304,7	1575,6	1531,0	1396,2	1256,3

^a Powierzchnia geodezyjna; stan w dniu 1 I. ^b W trybie obowiązujących przepisów o ochronie gruntów rolnych i leśnych. ^c Poza rolnictwem i leśnictwem – z ujęć własnych. ^d Pobór wód na ujęciach, przed wtłoczeniem do sieci.

I. WOJEWÓDZTWO ZACHODNIOPOMORSKIE – WAŻNIEJSZE DANE O STANIE, ZAGROŻENIU I OCHRONIE ŚRODOWISKA (cd.)

WYSZCZEGÓLNIENIE	2000	2005	2006	2007	2008	2009
WYKORZYSTANIE, ZANIECZYSZCZENIE I OCHRONA WÓD (dok.)						
Ścieki wymagające oczyszczenia w hm ³	136,8	115,1	113,0	114,9	238,0	180,0
w tym oczyszczane w % wymagających oczyszczenia	78,6	83,1	84,6	84,9	93,6	94,3
ścieki oczyszczane	107,6	95,6	95,6	97,6	222,8	169,7
mechanicznie	9,1	8,8	8,5	9,3	131,6	83,7
chemicznie ^a	44,6	34,6	36,0	37,5	36,3	27,7
biologicznie	24,4	15,6	15,1	15,4	19,7	12,9
z podwyższonym usuwaniem biogennów	29,4	36,6	36,0	35,3	35,2	45,4
ścieki nieoczyszczane	29,1	19,5	17,3	17,4	15,2	10,2
w tym odprowadzone siecią kanalizacyjną	26,7	18,4	16,3	16,3	14,1	9,4
Ludność korzystająca z oczyszczalni ścieków ^b w tys.	985,2	1013,9	1021,9	1021,4	1017,0	1303,5
w tym w miastach	821,8	816,0	815,1	809,3	801,7	1072,2
w % ludności ogółem	56,8	59,8	60,4	60,4	60,1	77,0
w tym z oczyszczalni:						
biologicznych	22,3	15,3	15,6	16,2	19,1	16,2
z podwyższonym usuwaniem biogennów	28,4	40,6	40,9	40,7	40,5	60,2
ZANIECZYSZCZENIE I OCHRONA POWIETRZA						
Zakłady szczególnie uciążliwe dla czystości powietrza ^c	92	81	88	86	95	90
Emisja zanieczyszczeń z zakładów szczególnie uciążliwych w tys. ton:						
pyłowych	7,7	5,7	5,6	5,7	5,1	3,7
w tym ze spalania paliw	6,2	4,2	4,1	4,2	3,5	2,4
gazowych (bez dwutlenku węgla)	79,6	38,7	48,2	48,3	42,9	33,8
w tym dwutlenku siarki	49,2	19,6	25,2	24,7	22,0	16,2
Stopień redukcji wytworzonych zanieczyszczeń w %:						
pyłowych	98,8	98,5	98,8	98,9	99,4	99,4
gazowych (bez dwutlenku węgla)	17,2	46,5	44,7	40,7	43,8	44,0
OCHRONA PRZYRODY I RÓŻNORODNOŚCI BIOLOGICZNEJ						
Powierzchnia o szczególnych walorach przyrodniczych prawnie chroniona ^{cd} :						
w tys. ha	462,1	476,1	488,6	492,5	491,6	482,1
w % powierzchni województwa	20,2	20,8	21,3	21,5	21,5	21,1
na 1 mieszkańca w m ²	2665	2810	2886	2910	2904	2847
Parki narodowe ^e w tys. ha	16,3	16,3	16,3	16,3	13,5	13,5
Rezerваты przyrody ^e w tys. ha	7,7	10,0	10,1	10,9	12,2	12,4
Parki krajobrazowe ^e w tys. ha	117,5	116,4	116,4	116,3	116,2	116,2

^a Dotyczy ścieków przemysłowych. ^b Na podstawie szacunków. ^c Stan w dniu 31 XII. ^d Bez obszarów sieci Natura 2000.

**I. WOJEWÓDZTWO ZACHODNIOPOMORSKIE – WAŻNIEJSZE DANE O STANIE,
ZAGROŻENIU I OCHRONIE ŚRODOWISKA (dok.)**

WYSZCZEGÓLNIENIE	2000	2005	2006	2007	2008	2009
OCHRONA PRZYRODY I RÓŻNORODNOŚCI BIOLOGICZNEJ (dok.)						
Obszary chronionego krajobrazu ^a w tys. ha	314,0	322,5	330,8	333,5	334,0	324,6
Użytki ekologiczne ^a w tys. ha	4,5	6,0	6,3	6,3	6,4	6,3
Zespoły przyrodniczo - krajobrazowe ^a w tys. ha	2,0	4,9	8,6	9,2	9,4	9,1
Pomniki przyrody ^a - obiekty	1385	2310	2348	2373	2596	2681
Parki spacerowo - wypoczynkowe ^a :						
liczba obiektów	109	190	198	205	219	221
w tys. ha	0,9	1,2	1,3	1,3	1,4	1,4
Zieleńce ^a :						
liczba obiektów	579	900	954	1032	1069	1125
w tys. ha	0,3	0,5	0,5	0,5	0,6	0,6
Powierzchnia lasów ^a w tys. ha	748,6	797,5	799,2	800,0	801,4	803,1
Powierzchnia lasów objęta zabiegami pielęgnacyjnymi w tys. ha	35,4	38,3	33,6	35,7	32,1	25,8
Lasy ochronne ^b w tys. ha	204,7	236,9	241,4	246,0	245,1	244,8
Odnowienia i zalesienia w tys. ha	6,7	6,5	6,4	6,3	5,4	4,6
Zadrzewienia w tys. szt:						
sadzenie drzew	54,9	86,0	43,5	65,6	56,6	62,3
sadzenie krzewów	33,1	44,5	30,4	31,6	56,6	133,5
ODPADY						
Odpady ^c w tys. ton wytworzone w ciągu roku	5298,6	5426,0	6974,7	6841,0	5951,2	4734,1
w tym w % wytworzonych:						
poddane odzyskowi	34,5	38,4	37,4	34,6	35,5	48,1
unieszkodliwione	64,7	60,8	61,3	64,2	58,7	50,0
w tym składowane ^d	37,0	33,2	39,2	43,0	35,8	24,8
odpady dotychczas składowane (nagromadzone) ^{e,f}	75122,8	82807,3	105571,8	108135,2	110052,9	111166,1
Tereny składowania odpadów ^c w ha:						
niezrekultywowane (stan w końcu roku)	547,1	545,4	534,8	420,3	425,1	431,6
zrekultywowane w ciągu roku	6,6	3,3	11,7	123,1	7,3	0,7
Odpady komunalne zebrane ^g w tys. ton w tym z gospodarstw domowych	887	502	507	525	533	539
	626	359	356	368	353	367
EKONOMICZNE ASPEKTY OCHRONY ŚRODOWISKA						
Nakłady na środki trwałe w tys. zł (ceny bieżące) służące:						
ochronie środowiska	531370,5	284326,1	500567,2	430505,3	447989,2	598882,4
na 1 mieszkańca w zł	306	168	296	254	265	354
gospodarce wodnej	50705,1	87822,1	132160,5	130160,6	146719,5	241447,1
na 1 mieszkańca w zł	29	52	78	77	87	143

^a Stan w dniu 31 XII. ^b W zarządzie Lasów Państwowych. ^c Z wyłączeniem komunalnych. ^d Na terenach własnych zakładów i terenach obcych. ^e Na terenach zakładów. ^f Stan w końcu roku. ^g Dane szacunkowe.

II. WAŻNIEJSZE DANE O STANIE, ZAGROŻENIU I OCHRONIE ŚRODOWISKA WEDŁUG WOJEWÓDZTW W 2009 R.

Lp.	WYSZCZEGÓLNIENIE	Polska	Dolno- śląskie	Kuja- wsko- pomor- skie	Lubel- skie	Lubu- skie	Łódz- kie	Mało- polskie
WYKORZYSTANIE I OCHRONA								
1.	Powierzchnia ^a w tys. ha	31268,0	1994,7	1797,1	2512,2	1398,8	1821,9	1518,3
2.	użytki rolne	18931,0	1197,0	1178,6	1778,3	571,1	1300,0	937,0
3.	grunty leśne oraz zadrzewione i zakrzewione	9531,0	621,2	436,4	594,0	715,5	395,1	459,5
4.	grunty pod wodami	639,8	17,7	47,7	19,0	24,7	11,0	20,1
5.	grunty zabudowane i zurbani- zowane	1550,2	133,2	82,0	89,8	60,0	93,3	83,8
6.	użytki ekologiczne	34,4	3,7	5,0	4,4	2,7	1,2	0,6
7.	nieużytki	481,7	13,0	42,3	23,0	17,6	15,3	11,6
8.	tereny różne	99,8	9,0	5,2	3,8	7,1	6,2	5,6
9.	Użytki rolne wyłączone na cele nierolnicze ^b w ha	3276	188	60	72	95	393	186
10.	Grunty zdewastowane i zdegra- dowane wymagające rekulty- wacji w ha	62077	7031	4436	3083	1560	4443	1620
11.	Powierzchnia odłogów i ugorów na gruntach ornych w tys. ha	498,4	19,8	9,4	35,4	27,2	33,1	31,2
12.	Pożary w ha	13031	1855	399	1250	464	523	684
13.	upraw rolnych, łąk i ryzsk	2057	288	75	308	69	105	67
14.	nieużytków	10974	1567	324	942	395	418	617
15.	Zużycie nawozów sztucznych NPK (w czystym składniku) w kg/1 ha użytków rolnych ^c	117,9	158,9	175,5	98,1	120,4	120,1	62,0
WYKORZYSTANIE, ZANIECZYSZCZENIE								
16.	Zużycie wody na potrzeby gospo- darki narodowej i ludności w hm ³	10309,5	411,8	223,5	344,7	89,4	286,3	463,3
17.	przemysł	7606,1	120,3	76,0	113,4	11,4	96,0	270,1
18.	rolnictwo i leśnictwo ^d	1159,3	171,1	58,7	162,7	40,0	78,4	76,5
19.	eksploatacja sieci wodociągo- wej	1544,1	120,4	88,8	68,7	38,0	111,9	116,6
20.	Ścieki przemysłowe i komunal- ne odprowadzone do wód po- wierzchniowych lub do ziemi w hm ³	8971,5	223,7	114,4	150,3	35,3	128,7	486,7
21.	w tym wody chłodnicze	6773,5	49,0	4,4	77,3	0,4	0,1	221,7
22.	ścieki wymagające oczyszcza- nia	2198,0	174,7	110,0	73,0	34,8	128,5	265,0
23.	w tym oczyszczane w % wymagających oczyszcza- nia	93,8	95,1	101,8	98,5	95,7	97,4	99,7

^a Powierzchnia geodezyjna; stan w dniu 1 I 2010 r. ^b W trybie obowiązujących przepisów o ochronie gruntów rolnych i leśnych. stawów rybnych.

Mazowieckie	Opolskie	Podkarpackie	Podlaskie	Pomorskie	Śląskie	Świętokrzyskie	Warmińsko-mazurskie	Wielkopolskie	Zachodniopomorskie	Lp.
-------------	----------	--------------	-----------	-----------	---------	----------------	---------------------	---------------	--------------------	-----

POWIERZCHNI ZIEMI I GLEBY

3555,8	941,2	1784,6	2018,7	1831,0	1233,3	1171,1	2417,3	2982,7	2289,2	1.
2445,7	604,0	962,4	1219,9	929,2	646,1	756,2	1327,8	1948,4	1129,5	2.
839,1	261,9	710,3	640,0	685,7	410,1	344,5	778,3	790,7	848,8	3.
41,0	12,1	20,3	27,6	73,9	15,1	8,1	138,4	42,6	120,4	4.
184,7	55,8	76,3	73,1	91,3	141,2	51,8	86,8	150,4	96,8	5.
1,7	0,4	1,7	1,8	1,8	0,4	0,3	2,5	2,0	4,2	6.
35,7	4,0	9,5	54,5	42,1	14,9	8,9	76,6	36,7	76,3	7.
7,9	3,1	4,1	1,8	7,0	5,4	1,2	7,1	11,8	13,4	8.
173	24	138	56	607	267	58	83	433	443	9.
4094	3299	1715	2825	2784	4471	3074	4746	10009	2887	10.
80,9	20,3	67,2	17,1	31,7	39,6	19,8	20,1	17,3	28,4	11.
1144	254	1112	367	505	829	834	1108	469	1233	12.
110	75	57	59	145	38	46	104	213	297	13.
1034	179	1055	308	360	791	788	1004	256	936	14.
92,3	186,6	55,4	93,3	129,2	105,9	83,1	121,1	154,6	121,4	15.

I OCHRONA WÓD

2756,0	106,9	272,4	81,4	198,0	397,4	1238,0	130,2	1823,4	1486,8	16.
2421,1	40,1	152,2	12,5	94,7	127,4	1109,0	27,7	1555,7	1378,4	17.
98,3	28,4	60,2	23,7	10,1	75,9	86,8	46,8	111,7	29,9	18.
236,6	38,3	59,9	45,2	93,3	194,1	42,2	55,7	156,0	78,4	19.
2583,8	95,6	201,3	41,0	168,7	371,9	1159,0	65,3	1709,4	1436,3	20.
2354,7	2,2	129,9	0,5	42,0	2,1	1098,6	16,1	1518,1	1256,3	21.
229,2	93,4	71,5	40,5	126,7	369,8	60,5	49,1	191,3	180,0	22.
89,4	86,3	97,6	97,5	98,8	86,5	77,4	95,7	97,3	94,3	23.

c W roku gospodarczym 2008/09. d Obejmuje wodę zużyta do nawodnień w rolnictwie i leśnictwie oraz napelniania i uzupełniania

II. WAŻNIEJSZE DANE O STANIE, ZAGROŻENIU I OCHRONIE ŚRODOWISKA WEDŁUG WOJEWÓDZTW

Lp.	WYSZCZEGÓLNIENIE	Polska	Dolno- śląskie	Kuja- wsko- pomor- skie	Lubel- skie	Lubu- skie	Łódz- kie	Mało- polskie
WYKORZYSTANIE, ZANIECZYSZCZENIE								
	Ścieki przemysłowe i komunalne odprowadzone do wód powierzchniowych lub do ziemi w hm ³ (dok.)							
1.	ścieki oczyszczane	2062,1	166,1	112,0	71,9	33,3	125,1	264,2
	w tym:							
2.	mechanicznie	632,9	34,5	17,3	15,1	0,9	26,5	148,6
3.	biologicznie	367,1	33,6	41,1	14,0	11,0	12,2	21,5
4.	z podwyższonym usuwaniem biogenów	965,8	73,1	52,8	40,8	20,7	86,3	90,8
5.	ścieki nieoczyszczane	135,9	8,6	.	1,1	1,5	3,5	0,8
6.	w tym odprowadzone siecią kanalizacyjną.	43,6	1,1	.	0,9	1,3	2,8	.
7.	Ludność korzystająca z oczyszczalni ścieków w tys.	24516,6	2181,9	1454,7	1139,8	680,5	1676,3	1814,8
8.	w % ludności ogółem	64,2	75,9	70,3	52,8	67,4	65,9	55,0
	w tym z oczyszczalni:							
9.	biologicznych	15,5	21,2	23,0	12,4	20,0	7,1	12,1
10.	z podwyższonym usuwaniem biogenów	48,6	54,7	46,5	40,3	47,4	58,9	42,8
ZANIECZYSZCZENIE								
	Emisja zanieczyszczeń z zakładów szczególnie uciążliwych w tys. ton:							
11.	pyłowych	61,7	5,2	4,5	3,0	1,4	4,6	4,3
12.	gazowych (bez dwutlenku węgla)	1590,7	85,4	51,7	33,0	26,1	135,6	139,4
	Stopień redukcji wytworzonych zanieczyszczeń w zakładach szczególnie uciążliwych w %:							
13.	pyłowych	99,7	99,8	99,1	98,6	98,7	99,8	99,4
14.	gazowych (bez dwutlenku węgla)	57,3	90,2	39,6	86,5	0,3	62,4	46,2

W 2009 R. (cd.)

Mazowieckie	Opolskie	Podkarpackie	Podlaskie	Pomorskie	Śląskie	Świętokrzyskie	Warmińsko-mazurskie	Wielkopolskie	Zachodniopomorskie	Lp.
-------------	----------	--------------	-----------	-----------	---------	----------------	---------------------	---------------	--------------------	-----

I OCHRONA WÓD (dok.)

204,8	80,6	69,8	39,5	125,2	319,9	46,8	47,0	186,2	169,7	1.
3,8	48,0	9,9	0,7	6,2	147,7	12,1	0,5	77,4	83,7	2.
63,8	6,5	16,1	7,7	49,2	30,2	19,0	8,7	19,6	12,9	3.
132,0	25,9	37,7	31,0	67,2	122,2	13,4	37,7	88,8	45,4	4.
24,4	12,8	1,7	1,0	1,5	49,9	13,7	2,1	5,1	10,2	5.
23,9	0,2	0,7	1,0	0,9	6,2	.	2,0	4,5	9,4	6.
2680,7	655,8	1284,0	743,4	1794,2	3271,8	669,4	1037,8	2128,0	1303,5	7.
51,3	63,6	61,1	62,5	80,5	70,5	52,7	72,7	62,4	77,0	8.
17,8	12,1	19,5	11,2	14,3	12,6	27,7	16,2	12,6	16,2	9.
33,5	51,2	41,5	51,3	66,1	57,7	25,1	56,5	49,7	60,2	10.

I OCHRONA POWIETRZA

5,1	3,1	2,0	1,1	2,6	11,7	3,2	1,5	4,7	3,7	11.
153,7	61,4	18,5	9,1	30,2	644,9	79,6	9,6	78,8	33,8	12.
99,6	99,9	98,7	98,4	99,1	99,6	99,8	97,2	99,6	99,4	13.
39,5	64,8	35,6	8,2	57,3	30,3	39,5	2,6	64,2	44,0	14.

II. WAŻNIEJSZE DANE O STANIE, ZAGROŻENIU I OCHRONIE ŚRODOWISKA WEDŁUG WOJEWÓDZTW

Lp.	WYSZCZEGÓLNIENIE	Polska	Dolno- śląskie	Kuja- wsko- pomor- skie	Lubel- skie	Lubu- skie	Łódz- kie	Mało- polskie
OCHRONA PRZYRODY								
1.	Powierzchnia o szczególnych walorach przyrodniczych prawnie chroniona ^{ab} w tys. ha	10103,7	362,4	561,9	569,8	543,5	343,0	790,4
2.	w % powierzchni ogólnej	32,3	18,2	31,3	22,7	38,9	18,8	52,1
3.	na 1 mieszkańca w m ²	2647	1260	2716	2641	5381	1349	2396
4.	Parki narodowe ^a w tys. ha	314,5	11,9	-	18,2	13,6	0,1	38,1
5.	Rezerwy przyrody ^a w tys. ha	163,4	10,5	9,5	11,5	3,7	7,4	3,3
6.	Parki krajobrazowe ^a w tys. ha	2518,1	195,4	215,5	233,2	76,9	95,1	175,8
7.	Obszary chronionego krajobra- zu ^a w tys. ha	6973,2	138,6	329,3	299,2	436,4	228,0	571,8
8.	Użytki ekologiczne ^a w tys. ha	47,3	5,1	5,2	6,9	3,0	1,6	1,1
9.	Zespoły przyrodniczo-krajobra- zowe ^a w tys. ha	86,4	0,9	2,4	0,8	9,8	10,8	0,1
10.	Pomniki przyrody ^a - obiekty	35420	2659	2478	1506	1166	3509	2132
Parki spacerowo-wypoczynko- we ^a :								
11.	liczba obiektów	2521	271	118	95	115	162	121
12.	powierzchnia w ha	22418,1	2239,7	1543,2	1100,4	878,3	1495,6	1247,9
Zieleńce ^a :								
13.	liczba obiektów	15208	1951	654	733	716	544	1156
14.	powierzchnia w ha	9837,3	1057,8	536,6	505,0	503,5	581,5	593,8
15.	Lesistość ^a w %	29,1	29,5	23,3	22,8	48,9	21,0	28,5
ODPADY								
16.	Odpady ^c wytworzone w ciągu roku na 1km ² w tonach	355,2	1669,8	114,8	209,6	52,2	328,4	440,1
W % wytworzonych:								
17.	poddane odzyskowi	73,4	68,5	86,5	54,4	65,6	19,4	86,1
18.	unieszkodliwione	23,9	28,9	10,3	34,3	24,8	78,7	13,0
19.	w tym składowane	19,2	28,8	7,0	33,8	12,1	78,2	11,8

^a Stan w dniu 31 XII. ^b Bez obszarów sieci Natura 2000. ^c Z wyłączeniem komunalnych.

W 2009 R. (cd.)

Mazowieckie	Opolskie	Podkarpackie	Podlaskie	Pomorskie	Śląskie	Świętokrzyskie	Warmińsko-mazurskie	Wielkopolskie	Zachodniopomorskie	Lp.
1054,9	257,1	794,7	645,5	598,1	272,8	756,0	1123,4	948,3	482,1	1.
29,7	27,3	44,5	32,0	32,7	22,1	64,6	46,5	31,8	21,1	2.
2020	2493	3781	5425	2682	588	5952	7872	2782	2847	3.
38,5	-	46,6	92,1	26,2	-	7,6	-	8,0	13,5	4.
18,2	0,8	11,0	23,5	8,7	4,1	3,8	30,8	4,1	12,4	5.
168,2	62,4	272,8	83,5	152,2	227,0	126,5	139,4	177,9	116,2	6.
822,4	189,8	463,0	444,2	390,4	37,0	617,1	927,8	753,7	324,6	7.
1,8	0,7	1,2	2,1	4,0	0,8	0,6	4,5	2,5	6,3	8.
5,3	3,3	0,1	0,1	16,6	3,9	0,2	20,9	2,2	9,1	9.
4235	595	1262	1916	2744	1500	747	2556	3734	2681	10.
235	68	85	42	133	264	56	98	437	221	11.
2028,2	808,6	665,6	348,9	1068,0	3872,2	336,5	448,0	2943,9	1393,1	12.
968	315	335	254	1286	2599	142	676	1754	1125	13.
767,3	214,1	216,4	131,0	1062,3	1513,4	113,0	371,4	1105,2	565,0	14.
22,6	26,5	37,2	30,4	36,1	31,7	27,9	30,4	25,6	35,1	15.
164,8	96,5	53,1	36,6	144,6	2615,5	212,1	31,2	190,3	206,8	16.
62,5	84,5	81,1	90,2	84,4	93,3	85,0	82,2	60,8	48,1	17.
35,0	9,3	14,1	3,3	6,7	5,8	14,3	5,4	36,1	50,0	18.
10,3	7,9	10,1	0,7	4,1	1,9	13,8	2,0	22,7	24,8	19.

II. WAŻNIEJSZE DANE O STANIE, ZAGROŻENIU I OCHRONIE ŚRODOWISKA WEDŁUG WOJEWÓDZTW

Lp.	WYSZCZEGÓLNIENIE	Polska	Dolno- śląskie	Kuja- wsko- pomor- skie	Lubel- skie	Lubu- skie	Łódz- kie	Mało- polskie
ODPADY								
1.	Odpady ^a dotychczas składowane (nagromadzone) na składowiskach własnych na 1 km ² w tonach	5566,3	29355,6	1056,7	690,4	210,4	2909,2	9513,1
Tereny składowania odpadów ^a w ha:								
2.	niezrekultywowane (stan w końcu roku)	8971,1	2625,0	258,4	127,8	50,2	579,4	828,9
3.	zrekultywowane w ciągu roku	51,8	1,6	0,4	1,0	-	0,7	-
Odpady komunalne zebrane ^b :								
4.	w tys. ton	10054	990	524	332	318	634	765
5.	na 1 mieszkańca w kg	264	344	253	154	315	249	232
NAKLADY NA ŚRODKI TRWAŁE SŁUŻĄCE								
6.	Nakłady na środki trwałe służące ochronie środowiska (ceny bieżące) w mln zł	10671,9	775,7	525,8	197,3	275,2	766,9	765,9
7.	w % nakładów inwestycyjnych na gospodarkę narodową	4,9	4,1	4,7	2,5	6,2	5,7	5,1
8.	na 1 mieszkańca w zł	280	270	254	91	273	301	233
w tym na:								
9.	gospodarkę ściekową i ochronę wód	7120,4	602,9	385,0	155,5	150,8	584,9	560,5
10.	ochronę powietrza atmosferycznego i klimatu	2109,5	106,7	44,0	13,4	110,2	59,0	44,7
11.	gospodarkę odpadami	909,8	46,2	79,0	10,4	10,2	82,4	51,0
12.	Nakłady na środki trwałe służące gospodarce wodnej (ceny bieżące) w mln zł	2823,2	323,3	166,1	60,3	77,0	213,9	248,3
13.	w % nakładów inwestycyjnych na gospodarkę narodową	1,3	1,7	1,5	0,8	1,7	1,6	1,7
14.	na 1 mieszkańca w zł	74	112	80	28	76	84	75
w tym na:								
15.	ujęcia i doprowadzenia wody	1672,5	167,6	134,6	53,7	45,0	178,2	77,7
16.	budowę i modernizację stacji uzdatniania wody	650,3	16,6	26,8	4,7	16,5	21,7	42,0

^a Z wyłączeniem odpadów komunalnych. ^b Dane szacunkowe.

W 2009 R. (dok.)

Mazowieckie	Opolskie	Podkarpackie	Podlaskie	Pomorskie	Śląskie	Świętokrzyskie	Warmińsko-mazurskie	Wielkopolskie	Zachodniopomorskie	Lp.
-------------	----------	--------------	-----------	-----------	---------	----------------	---------------------	---------------	--------------------	-----

(dok.)

1351,9	2391,3	29,6	117,3	1187,2	52183,9	1390,1	51,0	1700,8	4856,1	1.
642,9	222,6	46,5	31,6	162,4	2166,7	112,2	9,2	675,7	431,6	2.
2,8	3,4	3,4	-	21,3	13,2	3,2	-	0,1	0,7	3.
1557	268	359	247	699	1394	207	323	898	539	4.
299	259	171	207	314	300	163	227	264	318	5.

OCHRONIE ŚRODOWISKA I GOSPODARCE WODNEJ

1591,7	316,8	337,8	140,6	680,8	2419,7	335,1	256,3	687,5	598,9	6.
3,5	7,0	4,0	3,0	3,9	8,5	5,4	4,4	3,7	7,0	7.
305	307	161	118	306	521	264	180	202	354	8.
824,5	155,7	291,1	90,1	441,5	1508,8	166,0	196,8	551,5	454,9	9.
554,4	67,4	24,7	18,8	67,6	690,1	142,6	22,2	55,1	88,6	10.
158,5	70,7	11,6	13,2	165,8	84,4	17,1	34,1	51,5	23,7	11.
553,5	51,2	117,8	34,2	157,5	242,8	77,0	97,6	161,3	241,4	12.
1,2	1,1	1,4	0,7	0,9	0,9	1,3	1,7	0,9	2,8	13.
106	50	56	29	71	52	61	68	47	143	14.
236,9	21,1	52,1	28,7	84,3	191,7	42,9	70,5	108,1	179,2	15.
311,1	13,6	40,6	4,5	60,8	10,0	2,0	22,4	21,1	35,8	16.

III. PODREGIONY I POWIATY - WAŻNIEJSZE DANE O STANIE, ZAGROŻENIU I OCHRONIE ŚRODOWISKA W 2009 R.

Tabl. 1. **UŻYTKOWANIE GRUNTÓW**
Stan w dniu 1 I

PODREGIONY POWIATY	Powierz- chnia geo- dezyjna ogółem	Użytki rolne			Grunty leśne oraz zadrzewione i zakrzewione	Pozostałe	
		razem	w tym				
			grunty orne i sady	użytki zielone			
w hektarach							
WOJEWÓDZTWO	2007	2289248	1136502	874343	230837	841061	311685
	2008	2289248	1134673	874249	229028	844239	310336
	2009	2289248	1129450	871440	227513	848816	310982
PODREGION KOSZALIŃSKI		1040273	474396	369872	92440	451970	113907
Białogardzki		84546	42936	31641	10299	36087	5523
Drawski		176425	60219	49246	9587	87350	28856
Kołobrzegi		72466	48149	36194	10703	16913	7404
Koszaliński		165340	76637	57416	16958	73857	14846
Sławieński		104326	61725	42776	16857	30784	11817
Szczecinecki		176539	71107	56465	13088	82655	22777
Świdwiński		109302	60953	50949	8579	40559	7790
Wałecki		141495	49256	42877	5377	80132	12107
M. Koszalin		9834	3414	2308	992	3633	2787
PODREGION STARGARDZKI		683856	406467	325585	70694	205591	71798
Choszczeński		132771	67562	56700	9300	52241	12968
Gryficki		101737	68175	48837	17424	22833	10729
Łobeski		106513	62069	51097	9573	35181	9263
Myśliborski		118240	54483	44556	8501	51198	12559
Pyrzycki		72600	58977	49085	8469	4920	8703
Stargardzki		151995	95201	75310	17427	39218	17576
PODREGION M. SZCZECIN		30055	6616	4358	1920	5738	17701
M. Szczecin		30055	6616	4358	1920	5738	17701
PODREGION SZCZECIŃSKI		535064	241971	171625	62459	185517	107576
Goleniowski		161553	77245	46882	27800	62723	21585
Gryfiński		186911	94155	78793	12751	65846	26910
Kamieński		100344	47269	31591	14018	28724	24351
Policki		66533	21526	13857	6641	23747	21260
M. Świnoujście		19723	1776	502	1249	4477	13470

Źródło: dane Głównego Urzędu Geodezji i Kartografii.

Tabl. 2. **GRUNTY POD WODAMI, UŻYTKI EKOLOGICZNE I NIEUŻYTKI**
Stan w dniu 1 I

PODREGIONY POWIATY	Grunty pod wodami			Użytki ekologiczne	Nieużytki	
	ogółem	w tym powierzchniowymi				
		płynącymi	stojącymi	w hektarach		
WOJEWÓDZTWO	2007	119625	65986	6960	3838	77229
	2008	119591	66175	6741	3953	77015
	2009	120361	67771	5924	4195	76257
PODREGION KOSZALIŃSKI		35884	33897	1957	2752	28123
Białogardzki		435	374	61	54	1796
Drawski		10325	10100	225	107	6443
Kołobrzeski.		758	702	26	386	1983
Koszaliński		4357	4106	251	1024	3914
Stawieński		4823	4696	127	60	2035
Szczecinecki		8935	8605	330	380	6884
Świdwiński		1249	994	255	269	2589
Wałecki		4872	4194	678	448	2370
M. Koszalin.		130	126	4	24	109
PODREGION STARGARDZKI		20793	19041	1744	653	21732
Choszczeński		3680	3368	312	144	5035
Gryficki		1407	1393	6	166	3708
Łobeski		2531	2040	491	130	2747
Myśliborski		3924	3514	410	213	3651
Pyrzycki		3636	3499	137	-	2277
Stargardzki		5615	5227	388	-	4314
PODREGION M. SZCZECIN		7172	6378	83	152	800
M. Szczecin		7172	6378	83	152	800
PODREGION SZCZECIŃSKI		56512	8455	2140	638	25602
Goleniowski		10826	917	223	246	4260
Gryfiński		6631	4937	1694	81	12197
Kamieński		16042	1803	88	280	4128
Policki		13129	798	57	31	3243
M. Świnoujście		9884	-	78	-	1774

Tabl. 3. **GRUNTY ZABUDOWANE I ZURBANIZOWANE**
Stan w dniu 1 I

PODREGIONY POWIATY	Ogółem	W tym tereny					rekreacji i wypo- czynku
		mieszka- niowe	komuni- kacyjne	przemy- słowe	zurbanizo- wane niezabudowane		
w hektarach							
WOJEWÓDZTWO	2007	94317	10323	55931	7365	5050	6166
	2008	95449	10447	56333	7394	5258	6166
	2009	96802	10935	56128	7519	5625	6257
PODREGION KOSZALIŃSKI		37982	4599	22903	1612	1921	1957
Białogardzki		3205	447	2069	152	134	186
Drawski		4947	528	3023	284	164	358
Kołobrzeski		4134	552	2202	244	238	273
Koszaliński		5091	556	3300	213	341	207
Sławieński		3998	335	2932	99	97	208
Szczecinecki		6151	808	3586	174	461	266
Świdwiński		3673	343	2779	71	75	111
Wałecki		4323	507	2269	169	103	234
M. Koszalin		2460	523	743	206	308	114
PODREGION STARGARDZKI		27089	2512	17913	1457	1148	1964
Choszczeński		3945	434	2931	49	63	166
Gryficki		5058	546	2980	151	185	540
Łobeski		3697	237	2498	148	95	523
Myśliborski		4410	645	2881	155	252	212
Pyrzycki		2761	111	2157	207	81	184
Stargardzki		7218	539	4466	747	472	339
PODREGION M. SZCZECIN		8986	1892	2506	1512	1102	662
M. Szczecin		8986	1892	2506	1512	1102	662
PODREGION SZCZECIŃSKI		22745	1932	12806	2938	1454	1674
Goleniowski		5802	540	3988	302	165	335
Gryfiński		7439	323	4577	574	644	454
Kamieński		3789	292	2377	515	162	388
Policki		4036	543	1398	1231	217	291
M. Świnoujście		1679	234	466	316	266	206

Ź r ó d ł o : dane Głównego Urzędu Geodezji i Kartografii.

Tabl. 4. **POWIERZCHNIA GEODEZYJNA TERENÓW MIEJSKICH I WIEJSKICH**
Stan w dniu 1 I

PODREGIONY POWIATY	Ogółem	Tereny						
		miejskie			wiejskie			
		razem	na 1 mieszkań- ca miast	z ogół- tem w %	razem	na 1 miesz- kańca wsi	z ogół- tem w %	
		w ha			w ha			
WOJEWÓDZTWO	2007	2289248	137339	0,12	6,0	2151909	4,09	94,0
	2008	2289248	137360	0,12	6,0	2151888	4,07	94,0
	2009	2289248	140003	0,12	6,1	2149245	4,05	93,9
PODREGION KOSZALIŃSKI		1040273	47572	0,13	4,6	992701	4,37	95,4
Białogardzki		84546	3513	0,12	4,2	81033	4,47	95,8
Drawski		176425	8019	0,22	4,5	168406	7,72	95,5
Kołobrzeski		72466	2567	0,07	3,5	69899	3,21	96,5
Koszaliński		165340	2802	0,20	1,7	162538	3,18	98,3
Stawieński		104326	3604	0,13	3,5	100722	3,34	96,5
Szczecinecki		176539	8695	0,18	4,9	167844	5,94	95,1
Świdwiński		109302	2960	0,12	2,7	106342	4,35	97,3
Wałecki		141495	5578	0,17	3,9	135917	6,41	96,1
M. Koszalin		9834	9834	0,09	100,0	x	x	x
PODREGION STARGARDZKI		683856	25688	0,12	3,8	658168	4,00	96,2
Choszczeński		132771	4008	0,17	3,0	128763	4,97	97,0
Gryficki		101737	2677	0,09	2,6	99060	3,33	97,4
Łobeski		106513	2546	0,13	2,4	103967	5,80	97,6
Myśliborski		118240	5210	0,13	4,4	113030	4,12	95,6
Pyrzycki		72600	4433	0,26	6,1	68167	2,95	93,9
Stargardzki		151995	6814	0,09	4,5	145181	3,59	95,5
PODREGION M. SZCZECIN		30055	30055	0,01	100,0	x	x	x
M. Szczecin		30055	30055	0,01	100,0	x	x	x
PODREGION SZCZECIŃSKI		535064	36688	0,20	6,9	498376	3,59	93,1
Goleniowski		161553	2976	0,70	1,8	158577	4,23	98,2
Gryfiński		186911	3597	0,09	1,9	183314	4,08	98,1
Kamieński		100344	4210	0,17	4,2	96134	4,25	95,8
Policki		66533	6182	0,17	9,3	60351	1,79	90,7
M. Świnoujście		19723	19723	0,48	100,0	x	x	x

Źródło: dane Głównego Urzędu Geodezji i Kartografii.

Tabl. 5. **POBÓR WODY NA POTRZEBY GOSPODARKI NARODOWEJ I LUDNOŚCI WEDŁUG ŹRÓDEŁ POBORU**

PODREGIONY POWIATY	Ogółem	Na cele							
		produkcyjne ^a				nawodnień w rolnictwie i leśnictwie ^b	eksploatacji sieci wodociągowej ^c		
		razem	wody		razem		wody		
			po-wierzchniowe	podziemne			po-wierzchniowe	podziemne	
w dekametrach sześciennych									
WOJEWÓDZTWO	2007	1711141	1592242	1581796	10392	17211	101688	22820	78868
	2008	1708288	1578932	1569344	9503	26362	102994	23785	79209
	2009	1506332	1377467	1368987	8480	29931	98934	23179	75755
PODREGION KOSZALIŃSKI		47443	3652	870	2782	8667	35124	12	35112
Białogardzki		8018	459	420	39	5060	2499	-	2499
Drawski		5294	274	-	274	2330	2690	-	2690
Kołobrzegi		7229	259	130	129	423	6547	-	6547
Koszaliński		8084	269	26	243	-	7815	-	7815
Stawieński		3862	60	-	60	-	3802	-	3802
Szczecinecki		5478	879	294	585	550	4049	-	4049
Świdwiński		3092	746	-	746	304	2042	12	2030
Wałecki		3088	483	-	483	-	2605	-	2605
M. Koszalin		3298	223	-	223	-	3075	-	3075
PODREGION STARGARDZKI		39248	1745	338	1407	18546	18957	3	18953
Choszczeński		6031	211	-	211	3559	2261	3	2257
Gryficki		4129	191	-	191	-	3938	-	3938
Łobeski		3746	366	335	31	1638	1742	-	1742
Myśliborski		7160	318	-	318	4066	2776	-	2776
Pyrzycki		3080	64	-	64	1155	1861	-	1861
Stargardzki		15102	595	3	592	8128	6379	-	6379
PODREGION M. SZCZECIN		154545	151083	149316	1767	346	3116	-	3116
M. Szczecin		154545	151083	149316	1767	346	3116	-	3116
PODREGION SZCZECIŃSKI		1265098	1220987	1218463	2524	2372	41739	23164	18575
Goleniowski		5283	549	-	549	724	4010	-	4010
Gryfiński		1139601	1111103	1109195	1908	1648	26850	23164	3686
Kamieński		3595	15	-	15	-	3580	-	3580
Policki		113455	109209	109209	-	-	4246	-	4246
M. Świnoujście		3164	111	59	52	-	3053	-	3053

^a Poza rolnictwem i leśnictwem – z ujęć własnych. ^b Oraz napełnianie i uzupełnianie stawów rybnych. ^c Pobór wody na ujęciach, przed wtłoczeniem do sieci.

Tabl. 6. NAWADNIANE UŻYTKI ROLNE I GRUNTY LEŚNE ORAZ NAPEŁNIANE STAWY RYBNE

PODREGIONY POWIATY		Powierzchnia		Pobór wody ^a				
		nawad- nianych użytków rolnych i gruntów leśnych ^b	napełnia- nych stawów rybnych ^c	ogółem	do nawodnień użytków rolnych i gruntów leśnych		do napełnienia i uzupełniania stawów rybnych	
					razem	na 1 ha	razem	na 1 ha
		w ha		w dam ³				
WOJEWÓDZTWO	2007	2071	855	17245	877	0,4	16368	19,1
	2008	2105	1300	26397	745	0,4	25652	19,7
	2009	1623	1365	29931	630	0,4	29301	21,5
PODREGION KOSZALIŃSKI		1553	247	8667	609	0,4	8058	32,6
Białogardzki		200	113	5060	58	0,3	5002	44,3
Drawski		95	82	2330	38	0,4	2292	28,0
Kołobrzeski		426	-	423	423	1,0	-	-
Koszaliński		-	-	-	-	-	-	-
Sławiński		-	-	-	-	-	-	-
Szczecinecki		75	38	550	56	0,7	494	13,0
Świdwiński		757	14	304	34	0,0	270	19,3
Wałecki		-	-	-	-	-	-	-
M. Koszalin		-	-	-	-	-	-	-
PODREGION STARGARDZKI		-	956	18546	-	-	18546	19,4
Choszczeński		-	168	3559	-	-	3559	21,2
Gryficki		-	-	-	-	-	-	-
Łobeski		-	101	1638	-	-	1638	16,2
Myśliborski		-	235	4066	-	-	4066	17,3
Pyrzycki		-	41	1155	-	-	1155	28,2
Stargardzki		-	411	8128	-	-	8128	19,8
PODREGION M. SZCZECIN		-	16	346	-	-	346	21,6
M. Szczecin		-	16	346	-	-	346	21,6
PODREGION SZCZECIŃSKI		70	146	2372	21	0,3	2351	16,1
Goleniowski		-	18	724	-	-	724	40,2
Gryfiński		70	128	1648	21	0,3	1627	12,7
Kamieński		-	-	-	-	-	-	-
Policki		-	-	-	-	-	-	-
M. Świnoujście		-	-	-	-	-	-	-

^a łącznie z poborem do nawodnień ścieków. ^b Obiekty o powierzchni co najmniej 20 ha. ^c Obiekty o powierzchni co najmniej 10 ha.

Tabl. 7. ŚCIEKI PRZEMYSŁOWE I KOMUNALNE WYMAGAJĄCE OCZYSZCZANIA ODPROWADZONE DO WÓD LUB DO ZIEMI

PODREGIONY POWIATY	Ogółem	Oczyszczane					Nieoczyszczane		
		razem	mecha- nicznie	chemi- cznie ^a	biolo- gicznie	z pod- wyż- szonym usuwa- niem bioge- nów	razem	w tym odpro- wa- dzone siecią kanali- zacyj- ną	
w dekametrach sześciennych									
WOJEWÓDZTWO	2007	114933	97557	9309	37501	15401	35346	17376	16253
	2008	237972	222818	131613	36272	19727	35206	15154	14146
	2009	179991	169748	83694	27707	12921	45426	10243	9407
PODREGION KOSZALIŃSKI		23063	22635	35	-	5069	17531	428	396
Białogardzki		1335	1300	-	-	249	1051	35	35
Drawski		1689	1600	-	-	589	1011	89	89
Kołobrzeski		4783	4675	-	-	313	4362	108	108
Koszaliński		1913	1906	25	-	899	982	7	7
Stawieński		1797	1725	-	-	127	1598	72	63
Szczecinecki		2225	2196	10	-	538	1648	29	29
Świdwiński		1636	1603	-	-	910	693	33	33
Wałecki		1733	1678	-	-	1444	234	55	32
M. Koszalin		5952	5952	-	-	-	5952	-	-
PODREGION STARGARDZKI		12554	11811	170	-	2870	8771	743	317
Choszczeński		1291	1295 ^b	11	-	404	880	.	.
Gryficki		2814	2722	29	-	1001	1692	92	92
Łobeski		1279	792	-	-	792	-	487	63
Myśliborski		1872	1840	-	-	70	1770	32	32
Pyrzycki		1045	958	37	-	141	780	87	87
Stargardzki		4252	4204	93	-	462	3649	48	48
PODREGION M. SZCZECIN		21130	12251	227	117	1628	10279	8879	8532
M. Szczecin		21130	12251	227	117	1628	10279	8879	8532
PODREGION SZCZECIŃSKI		123244	123051	83262	27590	3354	8845	193	162
Goleniowski		2707	2562	26	-	1402	1134	145	145
Gryfiński		5392	5374	2622	178	848	1726	18	18
Kamieński		2151	2155 ^b	7	-	944	1204	.	.
Policki		110653	110649	80536	27412	140	2561	4	4
M. Świnoujście		2342	2311	71	-	20	2220	31	0

^a Dotyczy ścieków przemysłowych. ^b Większa ilość ścieków oczyszczanych od odprowadzonych wynika z szacunkowych metod określania ilości ścieków komunalnych odprowadzonych siecią kanalizacyjną.

Tabl. 8. ŚCIEKI PRZEMYSŁOWE ODPROWADZONE

PODREGIONY POWIATY		Ścieki odprowadzone			
		ogółem	bezpośrednio do wód lub do ziemi		siecią kanalizacyjną
			razem	w tym wody chłodnicze	
w dekametrach sześciennych					
WOJEWÓDZTWO	2007	1580863	1576770	1530996	4093
	2008	1570509	1566971	1396179	3538
	2009	1373362	1370090	1256330	3272
PODREGION KOSZALIŃSKI		2192	1059	606	1133
Białogardzki		485	416	416	69
Drawski		202	57	-	145
Kołobrzeski		260	136	130	124
Koszaliński		157	111	10	46
Sławieński		10	10	-	-
Szczecinecki		80	31	21	49
Świdwiński		546	236	5	310
Wałecki		262	62	24	200
M. Koszalin		190	-	-	190
PODREGION STARGARDZKI		1440	828	-	612
Choszczeński		45	9	-	36
Gryficki		150	59	-	91
Łobeski		458	458	-	-
Myśliborski		270	-	-	270
Pyrzycki		45	-	-	45
Stargardzki		472	302	-	170
PODREGION M. SZCZECIN		151343	150203	148749	1140
M. Szczecin		151343	150203	148749	1140
PODREGION SZCZECIŃSKI		1218387	1218000	1106975	387
Goleniowski		460	274	269	186
Gryfiński		1109810	1109616	1106706	194
Kamieński		19	12	-	7
Policki		107948	107948	-	-
M. Świnoujście		150	150	-	-

Tabl. 9. ŚCIEKI PRZEMYSŁOWE WYMAGAJĄCE OCZYSZCZANIA ODPROWADZONE DO WÓD LUB DO ZIEMI

PODREGIONY POWIATY	Ogółem	Oczyszczane				Nieoczyszczane		w % wyma- gających oczysz- czenia
		razem	mecha- nicznie	chemi- cznie	biolo- gicznie	razem		
		w dekametrach sześciennych						
WOJEWÓDZTWO	2007	45774	44651	3419	37501	3434	1123	2,5
	2008	170792	169784	131370	36272	1865	1008	0,6
	2009	113760	112924	83394	27707	1470	836	0,7
PODREGION KOSZALIŃSKI		453	421	10	-	354	32	7,1
Białogardzki		-	-	-	-	-	-	-
Drawski		57	57	-	-	57	-	-
Kołobrzeski		6	6	-	-	6	-	-
Koszaliński		101	101	-	-	59	-	-
Sławieński		10	1	-	-	1	9	90,0
Szczecinecki		10	10	10	-	-	-	-
Świdwiński		231	231	-	-	231	-	-
Wałecki		38	15	-	-	-	23	60,5
M. Koszalin		-	-	-	-	-	-	-
PODREGION STARGARDZKI		828	402	4	-	130	426	51,4
Choszczeński		9	7	-	-	7	2	22,2
Gryficki		59	59	-	-	59	-	-
Łobeski		458	34	-	-	34	424	92,6
Myśliborski		-	-	-	-	-	-	-
Pyrzycki		-	-	-	-	-	-	-
Stargardzki		302	302	4	-	30	-	-
PODREGION M. SZCZECIN		1454	1107	204	117	786	347	23,9
M. Szczecin		1454	1107	204	117	786	347	23,9
PODREGION SZCZECIŃSKI		111025	110994	83176	27590	200	31	0,0
Goleniowski		5	5	-	-	5	-	-
Gryfiński		2910	2910	2569	178	163	-	-
Kamieński		12	12	-	-	12	-	-
Policki		107948	107948	80536	27412	-	-	-
M. Świnoujście		150	119	71	-	20	31	20,7

Tabl. 10. GOSPODAROWANIE WODĄ W ZAKŁADACH PRZEMYSŁOWYCH

PODREGIONY POWIATY		Pobór wody z ujęć własnych		Zużycie wody na potrzeby zakładów		Zakup wody	
		powierz- chniowej	podziemnej	razem	na 1 km ²	razem	w tym z sieci wodo- ciągowej na cele produk- cyjne
WOJEWÓDZTWO	2007	1581796	10392	1593289	70	2518	1081
	2008	1569344	9503	1579582	69	2131	1048
	2009	1368987	8480	1378416	60	2074	976
PODREGION KOSZALIŃSKI		870	2782	3463	0	63	40
Białogardzki		420	39	459	1	-	-
Drawski		-	274	258	-	-	-
Kołobrzeski		130	129	242	-	9	8
Koszaliński		26	243	189	-	9	9
Sławieński		-	60	59	-	-	-
Szczecinecki		294	585	871	-	10	5
Świdwiński		-	746	665	1	3	-
Wałecki		-	483	506	-	32	18
M. Koszalin		-	223	214	3	-	-
PODREGION STARGARDZKI		338	1407	1808	-	198	167
Choszczeński		-	211	180	-	28	-
Gryficki		-	191	169	-	-	-
Łobeski		335	31	364	-	-	-
Myśliborski		-	318	282	-	-	-
Pyrzycki		-	64	64	-	-	-
Stargardzki		3	592	749	-	170	167
PODREGION M. SZCZECIN		149316	1767	151915	505	1054	747
M. Szczecin		149316	1767	151915	505	1054	747
PODREGION SZCZECIŃSKI		1218463	2524	1221230	228	759	22
Goleniowski		-	549	527	-	276	-
Gryfiński		1109195	1908	1111097	594	30	22
Kamieński		-	15	15	-	-	-
Policki		109209	-	109447	165	394	-
M. Świnoujście		59	52	144	1	59	-

Tabl. 11. WODOCIĄGI I KANALIZACJA

PODREGIONY POWIATY	Sieć (stan w dniu 31 XII)		Pobór wody z ujęć		Zużycie wody z wodociągów w gospodarstwach domowych	
	wodo- ciągowa rozdzielcza	kanaliza- cyjna	ogółem	w tym powierz- chniowej	ogółem	na 1 mieszk- niaka w m ³
	w km		w dm ³			
WOJEWÓDZTWO						
2007	8522,1	4725,4	101688,4	22820,4	61271,2	36,2
2008	8707,0	4987,2	102994,1	23785,4	60649,3	35,8
2009	8940,8	5222,7	98934,4	23179,1	59304,3	35,0
PODREGION KOSZALIŃSKI	4175,0	2237,8	35123,4	12,0	20116,9	34,0
Białogardzki	348,2	153,9	2499,1	-	1318,6	27,3
Drawski	423,0	293,3	2689,9	-	2012,1	35,0
Kołobrzeski	652,7	430,1	6546,8	-	2921,8	38,0
Koszaliński	696,9	382,7	7814,6	-	2288,3	35,3
Sławieński	540,3	244,7	3802,2	-	1894,3	33,0
Szczecinecki	630,3	276,1	4048,8	-	2533,0	32,9
Świdwiński	403,0	121,3	2042,4	12,0	1385,5	28,5
Walecki	287,4	153,3	2605,0	-	1536,6	28,3
M. Koszalin	193,2	182,4	3074,6	-	4226,7	39,4
PODREGION STARGARDZKI	2312,1	1162,9	18957,2	3,3	11747,2	31,3
Choszczeński	326,0	247,2	2260,7	3,3	1522,9	30,6
Gryficki	388,4	273,3	3938,0	-	2099,8	34,6
Łobeski	231,3	64,0	1742,1	-	1189,4	31,2
Myśliborski	580,4	137,2	2776,2	-	1865,8	27,8
Pyrzycki	239,1	125,2	1861,4	-	1099,3	27,5
Stargardzki	546,9	316,0	6378,8	-	3970,0	33,3
PODREGION M. SZCZECIN	692,0	548,6	3115,8	-	15743,3	38,7
M. Szczecin	692,0	548,6	3115,8	-	15743,3	38,7
PODREGION SZCZECIŃSKI	1761,7	1273,4	41738,0	23163,8	11696,9	36,6
Goleniowski	533,8	260,3	4009,5	-	2716,1	34,0
Gryfiński	516,9	286,6	26849,6	23163,8	2733,0	32,9
Kamieński	287,6	159,1	3580,0	-	1892,5	39,6
Policki	318,2	461,5	4245,6	-	2762,4	40,4
M. Świnoujście	105,2	105,9	3053,3	-	1592,9	39,0

Tabl. 12. OCZYSZCZALNIE ŚCIEKÓW KOMUNALNYCH

PODREGIONY POWIATY	Oczyszczalnie (stan w dniu 31 XII)			Przepustowość oczyszczalni			Ścieki oczyszczane ^a w dam ³	
	mecha- nicznie	biolo- gicznie	z pod- wyż- szonym usuwa- niem bioge- nów	mecha- nicznych	biolo- gicznych ^b	z podwyż- szonym usuwa- niem biogenów		
								w m ³ /dobę
WOJEWÓDZTWO	2007	26	201	61	42241	103836	292372	79882
	2008	22	201	61	1691	125124	292298	78643
	2009	25	198	67	2364	106196	378828	79639
PODREGION KOSZALIŃSKI		2	85	31	129	39848	135599	34452
Białogardzki		-	4	2	-	1655	9180	2457
Drawski		-	5	3	-	5068	6974	2003
Kołobrzeski		-	8	4	-	1559	29088	7002
Koszaliński		2	27	8	129	7457	9267	2253
Stawieński		-	9	4	-	1561	13200	3117
Szczecinecki		-	10	1	-	3702	20000	3421
Świdwiński		-	16	2	-	5853	6300	2373
Wałecki		-	6	6	-	12993	1590	2851
M. Koszalin		-	-	1	-	-	40000	8975
PODREGION STARGARDZKI		11	62	23	1271	30751	87417	18583
Choszczeński		1	16	3	120	4824	5387	1771
Gryficki		4	8	4	300	13339	14170	3667
Łobeski		-	9	-	-	6210	-	1061
Myśliborski		-	4	8	-	482	16455	2972
Pyrzycki		2	9	4	398	1312	12190	2902
Stargardzki		4	16	4	453	4584	39215	6210
PODREGION M. SZCZECIN		1	6	2	112	6325	84000	11652
M. Szczecin		1	6	2	112	6325	84000	11652
PODREGION SZCZECIŃSKI		11	45	11	852	29272	71812	14952
Goleniowski		5	12	2	203	9857	9043	3591
Gryfiński		4	18	3	574	5009	10256	2856
Kamieński		2	12	3	75	13570	16600	3160
Policki		-	3	2	-	836	4513	1522
M. Świnoujście		-	-	1	-	-	31400	3823

^a Łącznie z wodami opadowymi i dowiezonymi do oczyszczalni, bez ścieków komunalnych oczyszczanych na oczyszczalniach przemysłowych. ^b Części biologicznej.

Tabl. 13. EMISJA I REDUKCJA ZANIECZYSZCZEŃ POWIETRZA Z ZAKŁADÓW SZCZEGÓLNIIE UCIAŹLIWYCH

PODREGIONY POWIATY	Emisja zanieczyszczeń				Zanieczyszczenia za- trzymane w urządze- niach do redukcji w % zanieczyszczeń wytworzonych		
	pyłowych		gazowych				
	razem	na 1 km ²	razem	na 1 km ²	pyłowe	gazowe ^a	
	w tonach						
WOJEWÓDZTWO	2007	5681	0,2	9327554	407,5	98,9	40,7
	2008	5061	0,2	9434860	412,1	99,4	43,8
	2009	3748	0,2	8079485	352,9	99,4	44,0
PODREGION KOSZALIŃSKI		1547	0,0	600602	0,6	99,4	1,1
Białogardzki		400	0,5	26606	31,5	98,2	12,7
Drawski		105	0,1	11606	6,6	57,5	-
Kołobrzeski		79	0,1	90488	124,8	95,6	-
Koszaliński		88	0,1	8662	5,2	85,8	-
Sławieński		20	0,0	8993	8,6	51,2	-
Szczecinecki		563	0,3	259302	146,8	99,8	-
Świdwiński		83	0,1	21757	19,9	45,0	-
Wałecki		105	0,1	36822	26,0	83,5	-
M. Koszalin		104	1,3	136366	1643	88,4	-
PODREGION STARGARDZKI		350	0,0	284656	0,4	92,1	0,3
Choszczeński		49	0,0	12383	9,3	83,5	-
Gryficki		22	0,0	5008	4,9	15,4	-
Łobeski		53	0,0	14543	13,7	81,0	1,8
Myśliborski		88	0,1	116497	98,6	97,1	-
Pyrzycki							
Stargardzki		138	0,1	136225	89,6	81,6	-
PODREGION M. SZCZECIN		282	0,9	1031969	3428,5	99,6	3,7
M. Szczecin		282	0,9	1031969	3428,5	99,6	3,7
PODREGION SZCZECIŃSKI		1569	0,0	6162258	11,5	99,5	34,1
Goleniowski		125	0,1	20876	12,9	45,9	4,8
Gryfiński		560	0,3	5043106	2696,8	99,8	54,6
Kamieński		-	-	201	0,2	-	-
Policki		546	0,8	1031119	1550,6	96,6	56,8
M. Świnoujście		338	1,7	66956	339,9	37,8	-

^a Bez dwutlenku węgla.

Tabl. 14. EMISJA ZANIECZYSZCZEŃ POWIETRZA Z ZAKŁADÓW SZCZEGÓLNIIE UCIAŹLIWYCH WEDŁUG RODZAJU SUBSTANCJI

PODREGIONY POWIATY		Zanieczyszczenia					
		pyłowe		gazowe			
		ze spalania paliw	węglowo- grafitowe, sadza	dwutlenek węgla	tlenek węgla	dwutlenek siarki	tlenki azotu
		w tonach					
WOJEWÓDZTWO	2007	4214	59	9279244	4983	24653	17192
	2008	3487	33	9391951	3844	22021	15588
	2009	2441	30	8045729	2603	16164	13911
PODREGION KOSZALIŃSKI		698	8	597334	990	1363	821
Białogardzki		27	-	26352	134	13	99
Drawski		51	-	11497	69	23	17
Kołobrzegi		78	1	89844	164	372	108
Koszaliński		36	4	8457	156	30	10
Stawieński		16	-	8911	40	38	4
Szczecinecki		233	-	258504	229	190	328
Świdwiński		51	-	21586	77	42	36
Wałecki		104	1	36603	59	100	60
M. Koszalin		102	2	135580	62	555	159
PODREGION STARGARDZKI		340	2	283031	560	681	366
Choszczeński		49	-	12279	31	52	21
Gryficki		22	-	4905	83	13	7
Łobeski		46	-	14269	146	81	37
Myśliborski		86	1	116007	240	118	124
Pyrzycki
Stargardzki		137	1	135571	60	417	177
PODREGION M. SZCZECIN		216	1	1025375	176	4210	2043
M. Szczecin		216	1	1025375	176	4210	2043
PODREGION SZCZECIŃSKI		1187	19	6139989	877	9910	10681
Goleniowski		124	-	20483	124	125	48
Gryfiński		560	-	5026197	532	7022	9355
Kamieński		-	-	192	-	6	-
Policki		249	18	1026653	97	2537	1158
M. Świnoujście		254	1	66464	124	220	120

Tabl. 15.

POWIERZCHNIA O SZCZEGÓLNYCH WALORACH PRZYRODNICZYCH PRAWNIE*Stan w dniu 31 XII*

PODREGIONY POWIATY	Ogółem		Parki narodowe ^a	Rezerwaty przyrody ^a	Parki krajobra- zowe ^{ab}	
	w hektarach	w % po- wierzchni ogólnej				
						w hek
WOJEWÓDZTWO	2007	492459,1	21,5	16332,8	10903,4	116277,5
	2008	491647,6	21,5	13528,5	12177,3	116165,9
	2009	482095,2	21,1	13528,5	12423,8	118786,6
PODREGION KOSZALIŃSKI		271952,3	26,1	3494,7	7002,6	41430
Białogardzki		231,9	0,3	-	20,0	-
Drawski		76447,8	43,3	-	120,9	28130,0
Kołobrzeski		4989,7	6,9	-	94,5	-
Koszaliński		33656,8	20,2	-	1144,4	-
Stawieński		14318,4	13,7	-	453,8	-
Szczecinecki		50364,2	28,5	-	1939,4	4400,0
Świdwiński		15391,0	14,1	-	328,3	8900,0
Wałecki		72839,4	51,5	3494,7	2768,8	-
M. Koszalin		3713,1	44,6	-	132,5	-
PODREGION STARGARDZKI		144277,9	21,1	1900,7	1214,7	31401,6
Choszczeński		72264,2	54,4	1900,7	116,8	573,8
Gryficki		519,7	0,5	-	363,4	-
Łobeski		3042,4	2,9	-	36,7	2738,0
Myśliborski		52095,1	44,1	-	412,7	13064,8
Pyrzycki		37,0	0,1	-	19,5	-
Stargardzki		16319,5	10,7	-	265,6	15025,0
PODREGION M. SZCZECIN		1717,8	5,7	-	2,1	359,0
M. Szczecin		1717,8	5,7	-	2,1	359,0
PODREGION SZCZECIŃSKI		64147,2	12,0	8133,1	4204,4	45596,0
Goleniowski		5586,0	3,5	-	2126,0	-
Gryfiński		45796,6	24,5	-	813,0	44334,0
Kamieński		7488,7	7,5	5634,9	230,4	-
Policki		2189,6	3,3	-	996,9	1262,0
M. Świnoujście		3086,3	15,6	2498,2	38,1	-

^a Bez otuliny. ^b Bez rezerwatów i pozostałych form ochrony przyrody położonych na terenie parków krajobrazowych i obszarów

CHRONIONA

Obszary chronionego krajobrazu ^b	Użytki ekologiczne	Zespoły przyrodniczo-krajobrazowe	Pomniki przyrody	PODREGIONY POWIATY
tarach				
333462,8	6321,9	9159,3	2373	2007 WOJEWÓDZTWO
333976,2	6424,7	9371,7	2596	2008
328272,2	6285,7	9130,1	2681	2009
220097,2	3135,1	654,7	1428	PODREGION KOSZALIŃSKI
-	211,9	-	57	Białogardzki
48300,0	6,8	-	279	Drawski
4510,0	385,1	-	225	Kołobrzeski
31552,0	1110,0	72,5	220	Koszaliński
13770,0	92,7	-	155	Sławieński
43955,2	552,4	-	168	Szczecinecki
5650,0	269,1	571,9	171	Świdwiński
68815,0	480,5	-	86	Wałecki
3545,0	26,6	10,3	67	M. Koszalin
108175,0	1297,4	1027,8	749	PODREGION STARGARDZKI
69650,9	125,3	-	105	Choszczeński
-	155,9	-	73	Gryficki
-	267,7	-	24	Łobeski
38512,0	476,2	142,7	123	Myśliborski
12,1	11,5	6,0	24	Pyrzycki
-	260,8	879,1	400	Stargardzki
-	152,8	1206,0	25	PODREGION M. SZCZECIN
-	152,8	1206,0	25	M. Szczecin
-	1700,4	6241,6	479	PODREGION SZCZECIŃSKI
-	277,9	3180,8	78	Goleniowski
-	890,5	1383,1	259	Gryfiński
-	460,4	1163,0	96	Kamieński
-	36,3	-	21	Policki
-	35,3	514,7	25	M. Świnoujście

chronionego krajobrazu.

Tabl. 16. **POWIERZCHNIA GRUNTÓW LEŚNYCH I LESISTOŚĆ**
Stan w dniu 31 XII

PODREGIONY POWIATY	Powierzchnia gruntów leśnych							Lesi- stość w %
	ogółem	w tym lasów	publicznych			prywa- tnych		
			razem	Skarbu Państwa	gminnych			
	w tysiącach hektarów							
WOJEWÓDZTWO	2007	823,8	800,0	811,6	807,1	4,5	12,2	34,9
	2008	825,2	801,4	812,4	807,8	4,5	12,9	35,0
	2009	826,9	803,1	813,3	808,7	4,5	13,6	35,1
PODREGION KOSZALIŃSKI		439,1	426,4	430,3	429,2	1,1	8,7	41,0
Białogardzki		35,2	34,3	34,5	34,2	0,2	0,8	40,5
Drawski		83,1	80,2	81,6	81,5	0,2	1,5	45,4
Kołobrzegi		15,7	15,3	15,0	14,9	0,1	0,7	21,2
Koszaliński		72,1	70,1	70,4	70,4	0,1	1,7	42,0
Stawieński		30,2	29,5	29,4	29,3	0,1	0,8	28,2
Szczecinecki		80,8	78,5	79,1	79,0	0,1	1,7	44,5
Świdwiński		39,1	38,1	37,9	37,8	0,1	1,2	34,9
Wałecki		79,5	77,1	79,0	78,8	0,2	0,5	54,5
M. Koszalin		3,4	3,3	3,4	3,3	0,1	0,0	39,1
PODREGION STARGARDZKI		200,5	195,0	197,4	197	0,4	3,2	28,5
Choszczeński		52,1	50,5	51,7	51,7	0,0	0,4	38,1
Gryficki		21,1	20,6	20,7	20,7	0,0	0,4	20,2
Łobeski		34,5	33,5	34,0	34,0	0,0	0,5	31,5
Myśliborski		50,5	49,2	50,2	50,1	0,1	0,4	41,6
Pyrzycki		4,7	4,6	4,5	4,3	0,1	0,3	6,4
Stargardzki		37,5	36,5	36,3	36,2	0,1	1,2	24,0
PODREGION M. SZCZECIN		5,0	4,9	4,9	2,4	2,6	0,1	16,2
M. Szczecin		5,0	4,9	4,9	2,4	2,6	0,1	16,2
PODREGION SZCZECIŃSKI		182,3	176,9	180,6	180,2	0,4	1,6	33,1
Goleniowski		61,2	59,6	60,8	60,7	0,1	0,4	36,9
Gryfiński		65,0	63,0	64,5	64,4	0,0	0,5	33,7
Kamieński		28,4	27,5	27,9	27,7	0,1	0,5	27,4
Policki		23,3	22,6	23,2	23,2	0,0	0,2	34,0
M. Świnoujście		4,4	4,2	4,4	4,2	0,1	0,0	21,3

Tabl. 17. LASY PRYWATNE

PODREGIONY POWIATY		Grunty leśne				Lasy objęte dokumentacją urzędową	Lasy ochronne	
		ogółem	stanowiące własność		pozostałe		razem	w % powierzchni gruntów leśnych
			osób fizycznych	spółdzielni				
w hektarach								
WOJEWÓDZTWO	2007	12236,6	9328,4	530,1	2378,1	7315,7	248,3	2,0
	2008	12862,0	9856,4	493,7	2512,9	8514,5	241,6	1,9
	2009	13616,3	10552,3	490,5	2573,5	8568,0	240,2	1,8
PODREGION KOSZALIŃSKI		8745,3	7076,7	27,2	1641,4	4557,0	206,4	2,4
Białogardzki		781,1	721,3	-	59,8	363,1	3,3	0,4
Drawski		1469,7	1358,7	-	111,0	802,7	23,0	1,6
Kołobrzegi		680,0	643,0	6,0	31,0	95,4	10,0	1,5
Koszaliński		1661,0	1151,0	-	510,0	67,3	170,1	10,2
Sławieński		790,2	582,6	5,1	202,5	752,5	-	-
Szczecinecki		1657,0	1215,0	15,0	427,0	1300,2	-	-
Świdwiński		1198,5	951,2	0,7	246,6	728,5	-	-
Wałecki		497,8	445,9	0,4	51,5	447,3	-	-
M. Koszalin		10,0	8,0	-	2,0	-	-	-
PODREGION STARGARDZKI		3173,9	2309,0	313,0	551,9	2623,2	-	-
Choszczeński		406,3	312,4	30,8	63,1	349,6	-	-
Gryficki		395,6	364,9	30,7	-	276,2	-	-
Łobeski		497,7	408,6	2,5	86,6	415,6	-	-
Myśliborski		376,1	339,9	30,0	6,2	376,1	-	-
Pyrzycki		291,2	133,2	8,0	150,0	254,7	-	-
Stargardzki		1207,0	750,0	211,0	246,0	951,0	-	-
PODREGION M. SZCZECIN		64,6	51,6	-	13,0	53,5	-	-
M. Szczecin		64,6	51,6	-	13,0	53,5	-	-
PODREGION SZCZECIŃSKI		1632,5	1115	150,3	367,2	1334,3	33,8	2,1
Goleniowski		428,0	323,5	89,1	15,4	400,2	-	-
Gryfiński		515,7	302,8	6,6	206,3	253,8	-	-
Kamieński		513,9	350,6	41,7	121,6	513,9	-	-
Policki		152,6	122,8	12,9	16,9	145,1	11,5	7,5
M. Świnoujście		22,3	15,3	-	7,0	21,3	22,3	100,0

Tabl. 18. GRUNTY LEŚNE STANOWIĄCE WŁASNOŚĆ GMIN

PODREGIONY POWIATY	Powierzchnia gruntów leśnych			Odnowie- nia i zale- sienia	Pielęgno- wanie lasu	Pozyski- wanie drewna (grubizny) w m ³	
	ogółem	w tym lasów					
		razem	objętych dokumenta- cją urzędze- niową				
w hektarach							
WOJEWÓDZTWO	2007	4527,3	4406,7	3444,6	12,4	67	7245
	2008	4541,6	4426,5	3431,2	5,0	53	6338
	2009	4534,8	4421,4	3462,7	9,3	71	2531
PODREGION KOSZALIŃSKI		1136,2	1108,6	650,3	1,5	14	493
Białogardzki		238,3	230,4	196,2	-	1	238
Drawski		178,3	176,7	170,8	1,5	-	10
Kołobrzeski		84,4	84,4	25,9	-	-	-
Koszaliński		53,8	53,8	-	-	-	103
Sławieński		63,7	62,3	44,3	-	-	-
Szczecinecki		114,0	114,0	71,6	-	-	-
Świdwiński		82,2	82,2	9,9	-	-	30
Wałecki		225,6	217,6	131,6	-	-	20
M. Koszalin		95,9	87,2	-	-	13	92
PODREGION STARGARDZKI		444,4	444,2	96,7	-	-	123
Choszczeński		49,4	49,4	42,4	-	-	-
Gryficki		47,7	47,7	1,2	-	-	-
Łobeski		30,6	30,6	-	-	-	-
Myśliborski		64,8	64,6	46,8	-	-	69
Pyrzycki		143,9	143,9	6,3	-	-	-
Stargardzki		108,0	108,0	-	-	-	54
PODREGION M. SZCZECIN		2555,6	2472,3	2555,6	7,8	54	1870
M. Szczecin		2555,6	2472,3	2555,6	7,8	54	1870
PODREGION SZCZECIŃSKI		398,6	396,3	160,1	-	3	45
Goleniowski		105,5	105,5	49,7	-	-	5
Gryfiński		34,9	34,6	-	-	3	-
Kamieński		117,8	117,8	-	-	-	-
Policki		29,3	29,3	-	-	-	-
M. Świnoujście		111,1	109,1	110,4	-	-	40

Tabl. 19. **POWIERZCHNIA GRUNTÓW NIELEŚNYCH PRZEZNACZONYCH DO ZALESIENIA ORAZ WYKONANYCH ZALESIEŃ**

PODREGIONY POWIATY		Powierzchnia gruntów nieleśnych przeznaczonych do zalesienia		Zalesienia gruntów nieleśnych			
		razem	w tym w Lasach Państwo- wych	ogółem	publicznych		prywa- tnych
					razem	w tym Skarbu Państwa	
		w hektarach					
WOJEWÓDZTWO	2007	1487,2	1487,2	1614,0	695,6	692,6	918,4
	2008	1166,1	1166,1	825,1	555,6	553,6	269,5
	2009	886,2	886,2	661,4	559,8	558,3	101,6
PODREGION KOSZALIŃSKI		369,2	369,2	264,5	234,5	233,0	30,0
Białogardzki		91,1	91,1	52,7	52,7	52,7	-
Drawski		1,6	1,6	1,5	1,5	-	-
Kołobrzeski		-	-	4,7	4,7	4,7	-
Koszaliński		202,1	202,1	41,7	25,9	25,9	15,8
Sławieński		-	-	80,3	80,3	80,3	-
Szczecinecki		73,4	73,4	52,2	52,2	52,2	-
Świdwiński		-	-	12,0	12,0	12,0	-
Wałecki		1,0	1,0	19,4	5,2	5,2	14,2
M. Koszalin		-	-	-	-	-	-
PODREGION STARGARDZKI		169	169	213,4	141,8	141,8	71,6
Choszczeński		39,8	39,8	54,1	34,3	34,3	19,8
Gryficki		11,2	11,2	29,2	21,2	21,2	8,0
Łobeski		3,5	3,5	35,3	17,4	17,4	17,9
Myśliborski		10,4	10,4	5,7	5,7	5,7	-
Pyrzycki		5,3	5,3	6,2	6,2	6,2	-
Stargardzki		98,7	98,7	82,9	57,0	57,0	25,9
PODREGION M. SZCZECIN		-	-	-	-	-	-
M. Szczecin		-	-	-	-	-	-
PODREGION SZCZECIŃSKI		347,9	347,9	183,5	183,5	183,5	-
Goleniowski		147,1	147,1	82,2	82,2	82,2	-
Gryfiński		117,1	117,1	15,7	15,7	15,7	-
Kamieński		83,8	83,8	85,6	85,6	85,6	-
Policki		-	-	-	-	-	-
M. Świnoujście		-	-	-	-	-	-

Tabl. 20. ODPADY ^a WYTWORZONE I DOTYCHCZAS SKŁADOWANE (nagromadzone)

PODREGIONY POWIATY	Odpady wytworzone w ciągu roku							Odpady dotychczas składowane ^b (stan w końcu roku)	
	ogółem w tys. ton	na 1 km ² w tonach	poddane odzysko- wi	unieszkodliwione		maga- zyno- wane czaso- wo	razem	na 1 km ²	
				razem	w tym składo- wane ^c				
w tys. ton									
WOJEWÓDZTWO	2007	6841,0	298,8	2367,5	4392,5	2945,0	81,0	108135,2	4,7
	2008	5951,2	260,0	2113,7	3492,2	2132,1	345,3	110052,9	4,8
	2009	4734,1	206,8	2278,4	2368,8	1174,4	86,9	111166,1	4,9
PODREGION KOSZALIŃSKI		357,7	34,4	344,9	4,3	2,2	8,5	2,0	0,0
Białogardzki		51,2	60,6	50,7	0,5	0,5	-	-	-
Drawski		-	-	-	-	-	-	-	-
Kołobrzeski		23,5	32,4	23,0	0,5	0,5	-	-	-
Koszaliński		1,1	0,7	1,1	-	-	-	-	-
Sławieński		51,7	49,6	51,7	-	-	-	-	-
Szczecinecki		186,3	105,5	185,6	0,7	0,3	-	-	-
Świdwiński		3,0	2,7	1,2	1,8	0,2	-	-	-
Wałecki		10,3	7,3	10,2	0,1	-	-	-	-
M. Koszalin		30,6	368,7	21,4	0,7	0,7	8,5	2,0	0,0
PODREGION STARGARDZKI		802,1	117,3	784,8	14	0,1	3,3	-	-
Choszczeński		11,6	8,7	11,3	0,3	-	-	-	-
Gryficki		6,2	6,1	6,2	-	-	-	-	-
Łobeski		49,5	46,5	42,9	5,0	-	1,6	-	-
Myśliborski		196,6	166,3	192,6	4,0	-	-	-	-
Pyrzycki		-	-	-	-	-	-	-	-
Stargardzki		538,2	354,1	531,8	4,7	0,1	1,7	-	-
PODREGION M. SZCZECIN		242,2	804,7	154,0	17,2	4,5	71,0	3670,3	12,2
M. Szczecin		242,2	804,7	154,0	17,2	4,5	71,0	3670,3	12,2
PODREGION SZCZECIŃSKI		3332,1	622,7	994,7	2333,3	1167,6	4,1	107493,8	20,1
Goleniowski		62,7	38,8	51,2	11,1	1,8	0,4	-	-
Gryfiński		563,2	301,2	444,3	118,3	118,3	0,6	21287,1	11,4
Kamieński		-	-	-	-	-	-	-	-
Policki		2698,5	4057,9	491,5	2203,9	1047,5	3,1	86206,7	129,6
M. Świnoujście		7,7	39,1	7,7	-	-	-	-	-

^a Z wyłączeniem odpadów komunalnych. ^b Na składowiskach (wysypiskach, hałdach, stawach osadowych) własnych. ^c Na składowiskach (wysypiskach, hałdach, stawach osadowych) własnych i innych.

Tabl. 21. ODPADY KOMUNALNE STAŁE I NIECZYSTOŚCI CIEKŁE ^a

PODREGIONY POWIATY		Odpady komunalne zebrane ^b		Nieczystości ciekłe wywiezione		Składowiska (wysypiska) zorganizowane czynne ^c	
		ogółem	w tym z go- sposdarstw domowych	ogółem	w tym z go- sposdarstw domowych	liczba	powierz- chnia w ha
		w tys. ton		w dam ³			
WOJEWÓDZTWO	2007	501,2	353,2	868,0	553,9	42	185,8
	2008	499,7	334,1	1093,0	748,3	37	176,8
	2009	501,9	346,4	1165,8	822,5	37	189,6
PODREGION KOSZALIŃSKI		164,4	108,3	458,9	285,1	18	89,2
	Białogardzki	10,2	7,6	38,9	22,6	1	10,9
	Drawski	11,1	8,1	44,8	28,6	2	5,2
	Kołobrzeski	29,5	15,4	18,8	17,7	2	12,9
	Koszaliński	13,0	8,4	91,3	57,4	2	21,3
	Sławieński	9,7	6,2	101,2	15,5	3	4,8
	Szczecinecki	17,4	12,5	58,9	48,2	3	14,6
	Świdwiński	10,6	8,7	54,8	53,3	2	8,1
	Wałecki	20,2	14,9	44,0	39,9	3	11,4
	M. Koszalin	42,8	26,6	6,1	1,8	-	-
PODREGION STARGARDZKI		95,0	65,1	255,3	219,0	9	59,5
	Choszczeński	8,0	5,2	18,1	17,7	2	7,5
	Gryficki	18,1	9,0	38,6	34,9	2	22,4
	Łobeski	7,8	6,4	42,4	38,5	2	6,7
	Myśliborski	19,4	14,4	81,8	60,2	-	-
	Pyrzycki	8,3	6,0	19,2	14,4	1	6,2
	Stargardzki	33,5	24,1	55,2	53,3	2	16,7
PODREGION M. SZCZECIN		150,1	107,5	149,4	107,9	-	-
	M. Szczecin	150,1	107,5	149,4	107,9	-	-
PODREGION SZCZECIŃSKI		92,4	65,5	302,2	210,6	10	40,9
	Goleniowski	22,6	18,1	36,2	30,6	3	16,1
	Gryfiński	20,9	14,5	129,3	108,7	5	15,8
	Kamieński	13,9	7,7	80,4	43,6	-	-
	Policki	23,1	17,4	42,6	19,1	1	4,4
	M. Świnoujście	11,9	7,8	13,7	8,6	1	4,6

^a Dane szacunkowe. ^b Bez wyselekcjonowanych. ^c Stan w dniu 31 XII.

Tabl. 22.

NAKLADY NA ŚRODKI TRWAŁE SŁUŻĄCE OCHRONIE ŚRODOWISKA WEDŁUG ŹRÓDEŁ FINANSOWANIA (ceny bieżące)

PODREGIONY POWIATY	Ogółem	W tym							
		środki				fundusze ekolo- giczne (pożyczki, kredyty i dotacje)	kredyty i po- życzki krajowe (w tym banko- we)	inne środki (w tym na- kłady niesfi- nanso- wane)	
		własne	z budżetu		z zagra- nicy				
			woje- wódz- twa	gminy					
w tysiącach złotych									
WOJEWÓDZTWO	2007	430505,3	155855,5	1110,8	1568,0	16553,7	146378,7	104199,9	4415,7
	2008	447989,2	126340,5	1185,0	374,8	181496,6	55613,0	71154,3	2043,0
	2009	598882,4	90467,0	2110,5	3412,3	251910,7	71283,6	63901,2	111137,1
PODREGION KOSZALIŃSKI		257132,3	31183,1	1376,7	108,2	161943,6	43958,4	3226,8	14657,1
Białogardzki		61093,1	2304,6	165,8	-	50042,3	8580,4	-	-
Drawski		4763,0	3224,2	-	-	-	560,0	978,8	-
Kołobrzesci		80116,7	5667,7	-	-	45424,3	17316,4	-	11708,3
Koszaliński		48434,2	2593,1	-	-	36540,0	9301,1	-	-
Stawieński		5945,8	2354,5	249,3	-	-	1094,0	2248,0	-
Szczecinecki		6280,5	4861,6	732,7	108,2	-	558,0	-	-
Świdwiński		37759,4	2402,2	-	-	29105,0	3303,4	-	2948,8
Wałecki		974,9	746,0	228,9	-	-	-	-	-
M. Koszalin		11764,7	7029,2	-	-	832,0	3245,1	-	-
PODREGION STARGARDZKI		42794,8	18097,2	593,8	700,1	1085,4	4135,3	3440,5	14742,5
Choszczeński		6603,6	3107,0	-	-	795,4	2041,7	659,5	-
Gryficki		15838,0	529,5	-	700,1	-	354,0	63,0	14191,4
Łobeski		6592,3	2513,3	-	-	-	1716,0	2363,0	-
Myśliborski		3397,6	2153,6	299,0	-	290,0	-	355,0	300,0
Pyrzycki		800,4	505,6	294,8	-	-	-	-	-
Stargardzki		9562,9	9288,2	-	-	-	23,6	-	251,1
PODREGION M. SZCZECIN		191406,6	14305,4	140,0	2534,0	84389,0	76,0	48024,6	39095,8
M. Szczecin		191406,6	14305,4	140,0	2534,0	84389,0	76,0	48024,6	39095,8
PODREGION SZCZECIŃSKI		107548,7	26881,3	-	70,0	4492,7	23113,9	9209,3	42641,7
Goleniowski		7716,9	5895,4	-	4,0	-	1622,7	-	-
Gryfiński		72959,7	8667,7	-	-	4480,0	16288,9	-	42632,1
Kamieński		6120,1	2418,3	-	66,0	-	2257,4	1378,4	-
Policki		13987,3	5731,0	-	-	12,7	349,1	7830,9	9,6
M. Świnoujście		6764,7	4168,9	-	-	-	2595,8	-	-

Tabl. 23. NAKŁADY NA ŚRODKI TRWAŁE SŁUŻĄCE OCHRONIE ŚRODOWISKA WEDŁUG KIERUNKÓW INWESTOWANIA

A. Ochrona powietrza atmosferycznego i klimatu

PODREGIONY POWIATY	Ogółem	W tym					
		zapobieganie zanieczyszczeniom		redukcja zanieczyszczeń			
		razem	w tym nowe techniki i technolo- gie spalania paliw	razem	w tym		
					pyłowych	gazo- wych ^a	
w tysiącach złotych							
WOJEWÓDZTWO	2007	44121,4	35367,1	31956,5	6806,7	3521,0	3238,9
	2008	83256,1	76630,6	26720,4	5724,0	4506,6	1184,6
	2009	88568,0	69157,2	58089,3	15765,8	3013,6	12752,2
PODREGION KOSZALIŃSKI		6556,4	6448,2	3355,3	108,2	-	108,2
Białogardzki		370,0	370,0	370,0	-	-	-
Drawski		-	-	-	-	-	-
Kołobrzeski		59,8	59,8	59,8	-	-	-
Koszaliński		1166,9	1166,9	23,9	-	-	-
Sławieński		-	-	-	-	-	-
Szczecinecki		928,5	820,3	242,3	108,2	-	108,2
Świdwiński		955,0	955,0	-	-	-	-
Wałecki		175,3	175,3	111,4	-	-	-
M. Koszalin		2900,9	2900,9	2547,9	-	-	-
PODREGION STARGARDZKI		7760,4	7636,2	5272,5	28,0	28,0	-
Choszczeński		2293,3	2293,3	290,9	-	-	-
Gryficki		-	-	-	-	-	-
Łobeski		4981,6	4981,6	4981,6	-	-	-
Myśliborski		-	-	-	-	-	-
Pyrzycki		-	-	-	-	-	-
Stargardzki		485,5	361,3	-	28,0	28,0	-
PODREGION M. SZCZECIN		36372,8	34943,3	34703,0	1044,0	-	1044,0
M. Szczecin		36372,8	34943,3	34703,0	1044,0	-	1044,0
PODREGION SZCZECIŃSKI		37878,4	20129,5	14758,5	14585,6	2985,6	11600,0
Goleniowski		1471,7	-	-	1471,7	1471,7	-
Gryfiński		32990,3	20012,0	14668,0	11604,5	4,5	11600,0
Kamieński		27,0	27,0	-	-	-	-
Policki		3380,7	81,8	81,8	1509,4	1509,4	-
M. Świnoujście		8,7	8,7	8,7	-	-	-

^a Innych aniżeli gazy cieplarniane oraz gazy, które niekorzystnie wpływają na warstwę ozonową stratosfery (dwutlenek węgla, metan, podtlenek azotu, freony i halony).

Tabl. 23. **NAKŁADY NA ŚRODKI TRWAŁE SŁUŻĄCE OCHRONIE ŚRODOWISKA WEDŁUG KIERUNKÓW INWESTOWANIA (cd.)**

B. Gospodarka ściekowa i ochrona wód

PODREGIONY POWIATY	Ogółem	W tym						monito- ring
		oczyszczanie ścieków				sieć kanalizacyjna odprowadzająca ścieki i wody opadowe		
		razem	w tym		razem	w tym ścieki		
			przemysłowych	komunalnych				
w tysiącach złotych								
WOJEWÓDZTWO	2007	305587,7	60275,8	3159,8	44628,3	244881,5	222222,5	376,0
	2008	297425,8	63337,0	2431,3	60621,7	232859,8	215228,2	706,9
	2009	454898,1	120755,0	5757,7	114746,1	332513,0	304956,8	959,1
PODREGION KOSZALIŃSKI		245354,6	23391,2	928,3	22446,7	221530,4	213489,7	433,0
Białogardzki		60544,0	6030,0	-	6030,0	54514,0	54340,0	-
Drawski		4727,0	101,1	10,5	90,6	4625,9	2959,0	-
Kołobrzeski		78764,1	-	-	-	78764,1	78634,8	-
Koszaliński		47267,3	10107,7	-	10107,7	37159,6	36511,8	-
Stawieński		5817,1	18,5	-	18,5	5798,6	5240,0	-
Szczecinecki		4619,3	1003,2	917,8	85,4	3616,1	1025,1	-
Świdwiński		36804,4	3509,1	-	3509,1	33295,3	33226,9	-
Wałecki		504,6	31,0	-	31,0	473,6	391,3	-
M. Koszalin		6306,8	2590,6	-	2574,4	3283,2	1160,8	433,0
PODREGION STARGARDZKI		29495,2	14368,4	-	14368,4	14997,8	14022,5	-
Choszczeński		3099,0	-	-	-	3099,0	2853,5	-
Gryficki		15162,0	14211,4	-	14211,4	950,6	950,6	-
Łobeski		1527,6	144,0	-	144,0	1350,6	1254,6	-
Myśliborski		2078,5	-	-	-	2078,5	1905,5	-
Pyrzycki		482,6	-	-	-	386,6	386,6	-
Stargardzki		7145,5	13,0	-	13,0	7132,5	6671,7	-
PODREGION M. SZCZECIN		142285,1	77956,0	-	77721,0	63279,0	57724,0	508,1
M. Szczecin		142285,1	77956,0	-	77721,0	63279,0	57724,0	508,1
PODREGION SZCZECIŃSKI		37763,2	5039,4	4829,4	210,0	32705,8	19720,6	18,0
Goleniowski		4814,5	-	-	-	4814,5	3617,3	-
Gryfiński		17507,2	3,0	-	3,0	17504,2	11860,0	-
Kamieński		2164,7	196,0	-	196,0	1968,7	1865,1	-
Policki		8300,3	4840,4	4829,4	11,0	3441,9	488,5	18,0
M. Świnoujście		4976,5	-	-	-	4976,5	1889,7	-

Tabl. 23. NAKŁADY NA ŚRODKI TRWAŁE SŁUŻĄCE OCHRONIE ŚRODOWISKA WEDŁUG KIERUNKÓW INWESTOWANIA (cd.)

C. Gospodarka odpadami

PODREGIONY POWIATY	Ogółem	Zbieranie odpadów i ich transport		Unieszkodliwianie i usu- wanie odpadów innych niż niebezpieczne		Pozostałe (w tym recykling)	
		razem	w tym ko- munalnych	razem	w tym skła- dowanie		
w tysiącach złotych							
WOJEWÓDZTWO	2007	64226,2	9635,3	7444,1	3105,4	3032,2	51485,5
	2008	48142,9	9671,4	9285,6	6969,3	5889,2	31802,2
	2009	23727,3	7971,0	6317,5	5516,8	5516,8	10239,5
PODREGION KOSZALIŃSKI		861,5	656,5	453,9	-	-	205,0
Białogardzki		27,0	-	-	-	-	27,0
Drawski		36,0	-	-	-	-	36,0
Kołobrzeszki		539,8	527,8	453,9	-	-	12,0
Koszaliński		-	-	-	-	-	-
Stawieński		128,7	128,7	-	-	-	-
Szczecinecki		-	-	-	-	-	-
Świdwiński		-	-	-	-	-	-
Wałecki		130,0	-	-	-	-	130,0
M. Koszlin		-	-	-	-	-	-
PODREGION STARGARDZKI		2165,9	490,9	-	646,6	646,6	1028,4
Choszczeński		3,5	-	-	-	-	3,5
Gryficki		-	-	-	-	-	-
Łobeski		4,8	-	-	-	-	4,8
Myśliborski		1020,1	-	-	-	-	1020,1
Pyrzycki		-	-	-	-	-	-
Stargardzki		1137,5	490,9	-	646,6	646,6	-
PODREGION M. SZCZECIN		9833,0	4795,0	4795,0	-	-	5038,0
M. Szczecin		9833,0	4795,0	4795,0	-	-	5038,0
PODREGION SZCZECIŃSKI		10866,9	2028,6	1068,6	4870,2	4870,2	3968,1
Goleniowski		1040,0	19,5	19,5	1020,5	1020,5	-
Gryfiński		4082,2	114,5	114,5	3849,7	3849,7	118,0
Kamieński		3928,4	960,0	-	-	-	2968,4
Policki		887,3	5,6	5,6	-	-	881,7
M. Świnoujście		929,0	929,0	929,0	-	-	-

Tabl. 23. **NAKLĄDY NA ŚRODKI TRWAŁE SŁUŻĄCE OCHRONIE ŚRODOWISKA WEDŁUG KIERUNKÓW INWESTOWANIA** (dok.)

D. Pozostałe

PODREGIONY POWIATY	Zmniejszenie hałasu i wibracji ^a		Ochrona gleb, wód podziemnych i powierzchniowych	Pozostała działalność związana z ochroną środowiska		
	ogółem	w tym w ruchu drogowym i kolejowym		ogółem	w tym oszczędzanie energii	
w tysiącach złotych						
WOJEWÓDZTWO	2007	2200,6	-	8838,1	5531,3	2860,5
	2008	4836,8	2919,2	2934,4	11393,2	4540,0
	2009	1920,1	1552,7	6163,6	23605,3	6406,8
PODREGION KOSZALIŃSKI		-	-	1049,8	3310,0	2896,0
Białogardzki		-	-	152,1	-	-
Drawski		-	-	-	-	-
Kołobrzeski		-	-	-	753,0	753,0
Koszaliński		-	-	-	-	-
Kołobrzeski		-	-	-	-	-
Szczecinecki		-	-	732,7	-	-
Świdwiński		-	-	-	-	-
Wałecki		-	-	165,0	-	-
M. Koszalin		-	-	-	2557,0	2143,0
PODREGION STARGARDZKI		367,4	-	1043,8	1962,1	1962,1
Choszczeński		-	-	-	1207,8	1207,8
Gryficki		-	-	-	676,0	676,0
Łobeski		-	-	-	78,3	78,3
Myśliborski		-	-	299,0	-	-
Pyrzycki		23,0	-	294,8	-	-
Stargardzki		344,4	-	450,0	-	-
PODREGION M. SZCZECIN .		1552,7	1552,7	152,0	1211,0	-
M. Szczecin		1552,7	1552,7	152,0	1211,0	-
PODREGION SZCZECIŃSKI .		-	-	3918,0	17122,2	1548,7
Goleniowski		-	-	-	390,7	389,6
Gryfiński		-	-	3868,0	14512,0	-
Kamieński		-	-	-	-	-
Policki		-	-	-	1419,0	1159,1
M. Świnoujście		-	-	50,0	800,5	-

^a Z wyłączeniem ochrony miejsc pracy.

Tabl. 24. NAKŁADY NA ŚRODKI TRWAŁE SŁUŻĄCE GOSPODARCE WODNEJ WEDŁUG ŹRÓDEŁ FINANSOWANIA (ceny bieżące)

PODREGIONY POWIATY	Ogółem	W tym							
		środki				fundusze ekolo- giczne (po- życzki, kredyty i dota- cje)	kredyty i po- życzki krajowe (w tym banko- we)	inne środki (w tym na- kłady niesfi- nanso- wane)	
		własne	z budżetu		z za- graniczy				
			woje- wódz- twa	gminy					
w tysiącach złotych									
WOJEWÓDZTWO	2007	130160,6	33505,1	18938,7	910,9	1349,4	36293,1	31357,1	7806,3
	2008	146719,5	48907,3	14302,3	1971,6	51823,8	4288,8	21510,1	1245,1
	2009	241447,1	35321,3	23167,4	1065,6	123953,1	14596,3	26685,8	14023,5
PODREGION KOSZALIŃSKI		125259,8	15104,7	8272,0	-	86250,7	9837,1	-	5795,3
Białogardzki		34960,0	1196,4	199,6	-	29951,1	3612,9	-	-
Drawski		1073,2	843,5	186,7	-	-	43,0	-	-
Kołobrzegi		39945,5	3587,5	2886,5	-	24598,4	4142,2	-	4730,9
Koszaliński		12406,1	1080,8	1275,8	-	9879,0	170,5	-	-
Sławieński		5623,1	1135,7	3097,4	-	-	1390,0	-	-
Szczecinecki		1452,2	1166,2	245,0	-	-	41,0	-	-
Świdwiński		24647,6	1072,5	251,0	-	21822,2	437,5	-	1064,4
Wałecki		1406,0	1276,0	130,0	-	-	-	-	-
M. Koszalin		3746,1	3746,1	-	-	-	-	-	-
PODREGION STARGARDZKI		15767,6	6457,3	4191,9	1065,6	349,9	1714,1	1629,4	100,0
Choszczeński		1798,3	395,1	203,8	-	-	600,0	599,4	-
Gryficki		3084,2	348,7	1815,1	115,0	-	566,4	239,0	-
Łobeski		2245,6	820,7	884,4	-	-	72,5	468,0	-
Myśliborski		2704,1	605,4	387,3	950,6	222,0	279,4	-	-
Pyrzycki		608,1	608,1	-	-	-	-	-	-
Stargardzki		5327,3	3679,3	901,3	-	127,9	195,8	323,0	100,0
PODREGION M. SZCZECIN		78971,4	6020,9	139,3	-	37352,5	378,8	24589,0	8116,2
M. Szczecin		78971,4	6020,9	139,3	-	37352,5	378,8	24589,0	8116,2
PODREGION SZCZECIŃSKI		21448,3	7738,4	10564,2	-	-	2666,3	467,4	12,0
Goleniowski		4349,6	2338,0	1814,4	-	-	197,2	-	-
Gryfiński		13446,5	2746,5	8430,0	-	-	2250,0	8,0	12,0
Kamieński		888,7	294,3	135,0	-	-	-	459,4	-
Policki		1299,9	896,0	184,8	-	-	219,1	-	-
M. Świnoujście		1463,6	1463,6	-	-	-	-	-	-

Tabl. 25. NAKŁADY NA ŚRODKI TRWAŁE SŁUŻĄCE GOSPODARCE WODNEJ WEDŁUG KIERUNKÓW INWESTOWANIA (ceny bieżące)

PODREGIONY POWIATY		Ogółem	Ujęcia i doprowa- dzenia wody	Budowa i mode- rnizacja stacji uz- datniania wody	Zbiorniki wodne	Regulacja i zabu- dowa rzek	Obwa- towania przeciwo- powo- dziowe	Stacje pomp na za- walach i obsza- rach de- presyj- nych
		w tysiącach złotych						
WOJEWÓDZTWO	2007	130160,6	101139,6	6857,0	1527,2	7380,3	13186,0	70,5
	2008	146719,5	113955,2	14905,1	3266,7	5585,5	8620,5	386,5
	2009	241447,1	179248,3	35772,6	5325,1	6125,0	14975,5	0,6
PODREGION KOSZALIŃSKI		125259,8	113199,5	2215,7	1565,4	3370,3	4908,9	-
Białogardzki		34960,0	34760,4	-	-	-	199,6	-
Drawski		1073,2	834,1	52,4	-	186,7	-	-
Kołobrzegi		39945,5	36880,0	115,8	97,5	972,8	1879,4	-
Koszaliński		12406,1	10854,1	105,7	-	1213,2	233,1	-
Sławieński		5623,1	638,0	1887,7	-	583,7	2513,7	-
Szczecinecki		1452,2	1166,2	-	-	202,9	83,1	-
Świdwiński		24647,6	24342,5	54,1	170,0	81,0	-	-
Wałecki		1406,0	1276,0	-	-	130,0	-	-
M. Koszalin		3746,1	2448,2	-	1297,9	-	-	-
PODREGION STARGARDZKI		15767,6	10046,2	1177,6	3260,5	1278,5	4,8	-
Choszczeński		1798,3	1570,5	24,0	51,3	152,5	-	-
Gryficki		3084,2	476,1	793,0	1455,7	359,4	-	-
Łobeski		2245,6	1288,7	-	472,5	484,4	-	-
Myśliborski		2704,1	1933,1	104,3	666,7	-	-	-
Pyrzycki		608,1	608,1	-	-	-	-	-
Stargardzki		5327,3	4169,7	256,3	614,3	282,2	4,8	-
PODREGION M. SZCZECIN		78971,4	47202,3	31251,0	-	518,1	-	-
M. Szczecin		78971,4	47202,3	31251,0	-	518,1	-	-
PODREGION SZCZECIŃSKI		21448,3	8800,3	1128,3	499,2	958,1	10061,8	0,6
Goleniowski		4349,6	2123,0	390,9	42,7	332,7	1460,3	-
Gryfiński		13446,5	4266,5	-	456,5	122,0	8601,5	-
Kamieński		888,7	736,3	17,4	-	135,0	-	-
Policki		1299,9	930,9	-	-	368,4	-	0,6
M. Świnoujście		1463,6	743,6	720,0	-	-	-	-

IV. GMINY - WAŻNIEJSZE DANE O STANIE, ZAGROŻENIU I OCHRONIE ŚRODOWISKA W 2009 R.

Tabl. 1/26/. **OCZYSZCZALNIE ŚCIEKÓW KOMUNALNYCH**

WYSZCZEGÓLNIENIE	Liczba oczyszczalni (stan w dniu 31 XII)			Przepustowość oczyszczalni			Ścieki oczyszczane ^a w dam ³	
	me- cha- ni- cznych	biolo- gi- cznych	z podwyż- szonym usuwa- niem bio- genów	mecha- ni- cznych	biologi- cznych ^b	z podwyż- szonym usuwa- niem bio- genów		
								w m ³ /dobę
WOJEWÓDZTWO	2007	26	201	61	42241	103836	292372	79882
	2008	22	201	61	1691	125124	292298	78643
	2009	25	198	67	2364	106196	378828	79639
POWIATY I GMINY:								
BIAŁOGARDZKI		-	4	2	-	1655	9180	2457
<i>gmina miejska</i>								
Białogard		-	-	1	-	-	8000	1909
<i>gmina miejsko-wiejska</i>								
Karlino		-	1	-	-	1300	-	384
w tym miasto		-	1	-	-	1300	-	384
<i>gminy wiejskie</i>								
Białogard		-	1	-	-	130	-	35
Tychowo		-	2	1	-	225	1180	129
CHOSZCZEŃSKI		1	16	3	120	4824	5387	1771
<i>gminy miejsko-wiejskie</i>								
Choszczno		-	-	1	-	-	4500	1120
w tym miasto		-	-	1	-	-	4500	1120
Drawno		-	4	-	-	961	-	110
w tym miasto		-	1	-	-	700	-	91
Pełczyce		-	7	-	-	1343	-	169
w tym miasto		-	1	-	-	650	-	110
Recz		-	2	1	-	2143	41	274
w tym miasto		-	1	-	-	2020	-	262
<i>gminy wiejskie</i>								
Bierzwnik		-	-	1	-	-	846	57
Krzęcin		1	3	-	120	377	-	41
DRAWSKI		-	5	3	-	5068	6974	2003
<i>gminy miejsko-wiejskie</i>								
Czaplinek		-	1	-	-	2268	-	303
w tym miasto		-	1	-	-	2268	-	303
Drawsko Pomorskie		-	2	1	-	300	2200	739
w tym miasto		-	-	1	-	-	2200	720
Kalisz Pomorski		-	1	-	-	1000	-	170
w tym miasto		-	1	-	-	1000	-	170
Złocieniec		-	-	1	-	-	4600	667
w tym miasto		-	-	1	-	-	4600	667

^a Łącznie z wodami opadowymi i dowożonymi do oczyszczalni, bez ścieków komunalnych oczyszczanych na oczyszczalniach przemysłowych. ^b Części biologicznej.

Tabl. 1/26/. OCZYSZCZALNIE ŚCIEKÓW KOMUNALNYCH (cd.)

WYSZCZEGÓLNIENIE	Liczba oczyszczalni (stan w dniu 31 XII)			Przepustowość oczyszczalni			Ścieki oczyszczane ^a w dam ³
	mecha- ni- cznych	biolo- gi- cznych	z podwyż- szonym usuwa- niem bio- genów	mecha- ni- cznych	biologi- cznych ^b	z podwyż- szonym usuwa- niem bio- genów	
DRAWSKI (dok.)							
<i>gminy wiejskie</i>							
Ostrowice	-	-	1	-	-	174	21
Wierzchowo	-	1	-	-	1500	-	103
GOLENIOWSKI	5	12	2	203	9857	9043	3591
<i>gminy miejsko-wiejskie</i>							
Goleniów	3	4	2	130	488	9043	2100
w tym miasto	-	-	1	-	-	8143	1938
Maszewo	-	3	-	-	1000	-	168
w tym miasto	-	1	-	-	800	-	150
Nowogard	-	2	-	-	5576	-	1008
w tym miasto	-	1	-	-	5400	-	998
<i>gminy wiejskie</i>							
Osina	1	1	-	25	335	-	43
Przybiernów	1	1	-	48	350	-	110
Stepnica	-	1	-	-	2108	-	167
GRYFICKI	4	8	4	300	13339	14170	3667
<i>gminy miejsko-wiejskie</i>							
Gryfice	1	4	1	25	317	6000	1224
w tym miasto	-	-	1	-	-	6000	1190
Ploty	2	-	1	250	-	1650	205
w tym miasto	-	-	1	-	-	1650	184
Trzebiatów	-	-	1	-	-	6100	833
w tym miasto	-	-	1	-	-	6100	833
<i>gminy wiejskie</i>							
Brojce	1	-	1	25	-	420	43
Karnice	-	3	-	-	522	-	67
Rewal	-	1	-	-	12500	-	1295
GRYFIŃSKI	4	18	3	574	5009	10256	2856
<i>gminy miejsko-wiejskie</i>							
Cedynia	-	1	-	-	750	-	135
w tym miasto	-	1	-	-	750	-	135
Chojna	-	3	1	-	360	2280	584
w tym miasto	-	-	1	-	-	2280	551
Gryfino	-	4	1	-	541	7500	1472
w tym miasto	-	-	1	-	-	7500	1393
Mieszkowice	2	1	-	140	1062	-	244
w tym miasto	-	1	-	-	1062	-	237

^a łącznie z wodami opadowymi i dowiezonymi do oczyszczalni, bez ścieków komunalnych oczyszczanych na oczyszczalniach przemysłowych. ^b Części biologicznej.

Tabl. 1/26/. OCZYSZCZALNIE ŚCIEKÓW KOMUNALNYCH (cd.)

WYSZCZEGÓLNIENIE	Liczba oczyszczalni (stan w dniu 31 XII)			Przepustowość oczyszczalni			Ścieki oczyszczane ^a w dam ³
	mecha- ni- cznych	biolo- gi- cznych	z podwyż- szonym usuwa- niem bio- genów	mecha- ni- cznych	biologi- cznych ^b	z podwyż- szonym usuwa- niem bio- genów	
GRYFIŃSKI (dok.)							
<i>gminy miejsko-wiejskie (dok.)</i>							
Moryń	1	2	-	69	1000	-	102
w tym miasto	-	1	-	-	600	-	78
Trzcińsko-Zdrój	-	2	-	-	506	-	85
w tym miasto	-	1	-	-	400	-	57
<i>gminy wiejskie</i>							
Banie	-	-	1	-	-	476	99
Stare Czarnowo	1	4	-	365	390	-	68
Widuchowa	-	1	-	-	400	-	67
KAMIEŃSKI	2	12	3	75	13570	16600	3160
<i>gminy miejsko-wiejskie</i>							
Dziwnów	-	-	1	-	-	10000	1057
w tym miasto	-	-	-	-	-	-	-
Golczewo	-	1	-	-	1200	-	138
w tym miasto	-	1	-	-	1200	-	138
Kamień Pomorski	2	5	-	75	8065	-	651
w tym miasto	-	1	-	-	7700	-	610
Międzyzdroje	-	-	2	-	-	6600	806
w tym miasto	-	-	1	-	-	6000	757
Wolin	-	3	-	-	3720	-	409
w tym miasto	-	1	-	-	3500	-	390
<i>gmina wiejska</i>							
Świerzno	-	3	-	-	585	-	99
KOŁOBRZEESKI	-	8	4	-	1559	29088	7002
<i>gminy wiejskie</i>							
Dygowo	-	2	2	-	88	788	124
Gościno	-	1	-	-	950	-	231
Kołobrzeg	-	1	1	-	203	28000	6514
Rymań	-	1	1	-	73	300	67
Siemyśl	-	3	-	-	245	-	58
KOSZALIŃSKI	2	27	8	129	7457	9267	2253
<i>gminy miejsko-wiejskie</i>							
Bobolice	-	9	-	-	1101	-	51
w tym miasto	-	1	-	-	800	-	172
Polanów	1	2	6	57	64	1967	310
w tym miasto	-	-	1	-	-	1200	218

^a łącznie z wodami opadowymi i dowożonymi do oczyszczalni, bez ścieków komunalnych oczyszczanych na oczyszczalniach przemysłowych. ^b Części biologicznej.

Tabl. 1/26/. OCZYSZCZALNIE ŚCIEKÓW KOMUNALNYCH (cd.)

WYSZCZEGÓLNIENIE	Liczba oczyszczalni (stan w dniu 31 XII)			Przepustowość oczyszczalni			Ścieki oczyszczane ^a w dam ³
	mecha- ni- cznych	biolo- gi- cznych	z podwyż- szonym usuwa- niem bio- genów	mecha- ni- cznych	biologi- cznych ^b	z podwyż- szonym usuwa- niem bio- genów	
KOSZALIŃSKI (dok.)							
<i>gminy miejsko-wiejskie (dok.)</i>							
Sianów	-	1	-	-	1800	-	198
w tym miasto	-	1	-	-	1800	-	198
<i>gminy wiejskie</i>							
Będzino	-	4	-	-	3496	-	512
Biesiekierz	1	3	-	72	333	-	115
Manowo	-	1	1	-	400	800	141
Mielno	-	-	1	-	-	6500	623
Świeszyno	-	7	-	-	263	-	131
ŁOBESKI	-	9	-	-	6210	-	1061
<i>gminy miejsko-wiejskie</i>							
Dobra	-	1	-	-	400	-	105
w tym miasto	-	1	-	-	400	-	105
Łobez	-	3	-	-	3595	-	589
w tym miasto	-	1	-	-	3450	-	534
Resko	-	3	-	-	1360	-	272
w tym miasto	-	1	-	-	1200	-	252
Węgorzyno	-	1	-	-	720	-	63
w tym miasto	-	1	-	-	720	-	63
<i>gmina wiejska</i>							
Radowo Małe	-	1	-	-	135	-	32
MYŚLIBORSKI	-	4	8	-	482	16455	2972
<i>gminy miejsko-wiejskie</i>							
Barlinek	-	1	3	-	40	6219	1221
w tym miasto	-	-	1	-	-	6100	1185
Dębno	-	-	1	-	-	3750	938
w tym miasto	-	-	1	-	-	3750	938
Myślibórz	-	1	4	-	17	6446	756
w tym miasto	-	-	1	-	-	6266	712
<i>gminy wiejskie</i>							
Boleszkowice	-	1	-	-	225	-	45
Nowogródek Pomorski	-	1	-	-	200	-	10
POLICKI	-	3	2	-	836	4513	1522
<i>gmina miejsko-wiejska</i>							
Nowe Warpno	-	1	-	-	350	-	40
w tym miasto	-	1	-	-	350	-	40
<i>gminy wiejskie</i>							
Dobra (Szczecińska).	-	2	1	-	486	2113	875
Kołbaskowo	-	-	1	-	-	2400	607

^a Łącznie z wodami opadowymi i dowiezonymi do oczyszczalni, bez ścieków komunalnych oczyszczanych na oczyszczalniach przemysłowych. ^b Części biologicznej.

Tabl. 1/26/. OCZYSZCZALNIE ŚCIEKÓW KOMUNALNYCH (cd.)

WYSZCZEGÓLNIENIE	Liczba oczyszczalni (stan w dniu 31 XII)			Przepustowość oczyszczalni			Ścieki oczyszczane ^a w dam ³
	me- cha- ni- cznych	biolo- gi- cznych	z podwyż- szonym usuwa- niem bio- genów	mecha- ni- cznych	biologi- cznych ^b	z podwyż- szonym usuwa- niem bio- genów	
PYRZYCKI	2	9	4	398	1312	12190	2902
<i>gminy miejsko-wiejskie</i>							
Lipiany	-	1	1	-	160	1200	376
w tym miasto	-	-	1	-	-	1200	364
Pyrzyce	2	-	1	398	-	9600	2240
w tym miasto	-	-	1	-	-	9600	2198
<i>gminy wiejskie</i>							
Bielice	-	2	-	-	240	-	27
Kozielice	-	1	-	-	150	-	52
Przelewice	-	2	2	-	312	1390	149
Warnice	-	3	-	-	450	-	58
SŁAWIEŃSKI	-	9	4	-	1561	13200	3117
<i>gminy miejskie</i>							
Darłowo	-	-	1	-	-	5600	1664
Sławno	-	-	1	-	-	4000	747
<i>gminy wiejskie</i>							
Darłowo	-	2	1	-	109	1400	307
Malechowo	-	5	-	-	862	-	53
Postomino	-	1	1	-	513	2200	314
Sławno	-	1	-	-	77	-	8
STARGARDZKI	4	16	4	453	4584	39215	6210
<i>gmina miejska</i>							
Stargard Szczeciński	-	-	1	-	-	37500	5223
<i>gminy miejsko-wiejskie</i>							
Chociwel	-	1	-	-	1400	-	117
w tym miasto	-	1	-	-	1400	-	117
Dobrzany	-	1	-	-	767	-	114
w tym miasto	-	1	-	-	767	-	114
Ińsko	-	2	-	-	1063	-	78
w tym miasto	-	1	-	-	1006	-	71
Suchań	1	-	-	300	-	-	72
w tym miasto	1	-	-	300	-	-	72
<i>gminy wiejskie</i>							
Dolice	-	4	1	-	364	800	160
Kobylanka	-	-	1	-	-	400	143
Stara Dąbrowa	1	1	-	53	240	-	34
Stargard Szczeciński	1	7	1	100	750	515	269

^a łącznie z wodami opadowymi i dowożonymi do oczyszczalni, bez ścieków komunalnych oczyszczanych na oczyszczalniach przemysłowych. ^b Części biologicznej.

Tabl. 1/26/. OCZYSZCZALNIE ŚCIEKÓW KOMUNALNYCH (cd.)

WYSZCZEGÓLNIENIE	Liczba oczyszczalni (stan w dniu 31 XII)			Przepustowość oczyszczalni			Ścieki oczyszczane ^a w dam ³
	mecha- ni- cznych	biolo- gi- cznych	z podwyż- szonym usuwa- niem bio- genów	mecha- ni- cznych	biologi- cznych ^b	z podwyż- szonym usuwa- niem bio- genów	
SZCZECINECKI	-	10	1	-	3702	20000	3421
<i>gmina miejska</i>							
Szczecinek	-	-	1	-	-	20000	2802
<i>gminy miejsko-wiejskie</i>							
Barwice	-	2	-	-	771	-	144
w tym miasto	-	1	-	-	700	-	137
Biały Bór	-	1	-	-	417	-	69
w tym miasto	-	1	-	-	417	-	69
Borne Sulinowo	-	2	-	-	1333	-	237
w tym miasto	-	1	-	-	1000	-	199
<i>gminy wiejskie</i>							
Grzmiąca	-	3	-	-	866	-	111
Szczecinek	-	2	-	-	315	-	58
ŚWIDWIŃSKI	-	16	2	-	5853	6300	2373
<i>gmina miejska</i>							
Świdwin	-	1	-	-	4500	-	840
<i>gmina miejsko-wiejska</i>							
Połczyn-Zdrój	-	1	1	-	25	5800	1285
w tym miasto	-	-	1	-	-	5800	1282
<i>gminy wiejskie</i>							
Brzeźno	-	1	-	-	180	-	29
Rąbino	-	3	1	-	208	500	40
Sławoborze	-	4	-	-	623	-	125
Świdwin	-	6	-	-	317	-	54
WAŁECKI	-	6	6	-	12993	1590	2851
<i>gmina miejska</i>							
Wałcz	-	1	-	-	12000	-	2255
<i>gminy miejsko-wiejskie</i>							
Człopa	-	-	1	-	-	700	140
w tym miasto	-	-	1	-	-	700	140
Miroslawiec	-	1	-	-	710	-	236
w tym miasto	-	1	-	-	710	-	236
Tuczno	-	-	3	-	-	700	113
w tym miasto	-	-	1	-	-	500	92
<i>gmina wiejska</i>							
Wałcz	-	4	2	-	283	190	107

^a łącznie z wodami opadowymi i dowiezonymi do oczyszczalni, bez ścieków komunalnych oczyszczanych na oczyszczalniach przemysłowych. ^b Części biologicznej.

Tabl. 1/26/. OCZYSZCZALNIE ŚCIEKÓW KOMUNALNYCH (dok.)

WYSZCZEGÓLNIENIE	Liczba oczyszczalni (stan w dniu 31 XII)			Przepustowość oczyszczalni			Ścieki oczyszczane ^a w dam ³
	me- cha- ni- cznych	biolo- gi- cznych	z podwyż- szonym usuwa- niem bio- genów	mecha- ni- cznych	biologi- cznych ^b	z podwyż- szonym usuwa- niem bio- genów	
MIASTA NA PRAWACH POWIATU:							
Koszalin	-	-	1	-	-	40000	8975
Szczecin	1	6	2	112	6325	84000	11652
Świnoujście	-	-	1	-	-	31400	3823

^a łącznie z wodami opadowymi i dowiezonymi do oczyszczalni, bez ścieków komunalnych oczyszczanych na oczyszczalniach przemysłowych. ^b Części biologicznej.

Tabl. 2/27/. EMISJA ZANIECZYSZCZEŃ POWIETRZA Z ZAKŁADÓW SZCZEGÓLNIE UCIAŻLIWYCH

WYSZCZEGÓLNIENIE	Zanieczyszczenia					
	pyłowe		gazowe			
	ogółem	w tym ze spalania paliw	ogółem	w tym		
				dwutle- nek siarki	tlenki azotu	dwutle- nek węgla
w tonach						
WOJEWÓDZTWO	5681	4214	9327554	24653	17192	9279244
2007	5061	3487	9434860	22021	15588	9391951
2008	5061	3487	9434860	22021	15588	9391951
2009	3748	2441	8079485	16164	13911	8045729
POWIATY I GMINY:						
BIAŁOGARDZKI	400	27	26606	13	99	26352
<i>gmina miejska</i>						
Białogard	30	17	9399	13	11	9340
<i>gmina miejsko-wiejska</i>						
Karlino	370	10	17207	-	88	17012
w tym miasto	370	10	17207	-	88	17012
CHOSZCZEŃSKI	49	49	12383	52	21	12279
<i>gminy miejsko-wiejskie</i>						
Choszczno	43	43	11047	48	19	10956
w tym miasto	43	43	11047	48	19	10956
Drawno	6	6	1336	4	2	1323
w tym miasto	6	6	1336	4	2	1323
DRAWSKI	105	51	11606	23	17	11497
<i>gminy miejsko-wiejskie</i>						
Czaplinek	12	5	684	1	1	678
w tym miasto	12	5	684	1	1	678
Drawsko Pomorskie	21	7	1150	1	1	1139
w tym miasto	21	7	1150	1	1	1139

Tabl. 2/27/. EMISJA ZANIECZYSZCZEŃ POWIETRZA Z ZAKŁADÓW SZCZEGÓLNIEM UCIAŹLIWYCH (cd.)

WYSZCZEGÓLNIENIE	Zanieczyszczenia					
	pyłowe		gazowe			
	ogółem	w tym ze spalania paliw	ogółem	w tym		
				dwutlenek siarki	tlenki azotu	dwutlenek węgla
w tonach						
DRAWSKI (dok.)						
<i>gminy miejsko-wiejskie (dok.)</i>						
Kalisz Pomorski	18	5	948	1	1	941
w tym miasto	18	5	948	1	1	941
Złocieniec	15	15	6714	18	12	6653
w tym miasto	15	15	6714	18	12	6653
<i>gmina wiejska</i>						
Wierzchowo	39	19	2110	2	2	2086
GOLENIOWSKI	125	124	20876	125	48	20483
<i>gminy miejsko-wiejskie</i>						
Goleniów	108	108	20761	124	44	20483
w tym miasto	108	108	20757	124	44	20483
Nowogard	1	1	20	1	1	-
w tym miasto	1	1	3	1	1	-
<i>gmina wiejska</i>						
Osina	16	16	95	-	3	-
GRYFICKI	22	22	5008	13	7	4905
<i>gmina miejsko-wiejska</i>						
Gryfice	22	22	5008	13	7	4905
w tym miasto	22	22	5008	13	7	4905
GRYFIŃSKI	560	560	5043106	7022	9355	5026197
<i>gminy miejsko-wiejskie</i>						
Chojna	-	-	1296	5	1	1262
w tym miasto	-	-	1296	5	1	1262
Gryfino	560	560	5041810	7017	9354	5024935
w tym miasto	2	2	33671	2	13	33647
KAMIEŃSKI	-	-	201	6	-	192
<i>gminy miejsko-wiejskie</i>						
Kamień Pomorski	-	-	201	6	-	192
w tym miasto	-	-	-	-	-	-
KOŁOBRZESKI	79	78	90488	372	108	89844
<i>gmina miejska</i>						
Kołobrzeg	79	78	90488	372	108	89844
KOSZALIŃSKI	88	36	8662	30	10	8457
<i>gminy miejsko-wiejskie</i>						
Bobolice	1	-	13	-	-	13
w tym miasto	1	-	13	-	-	13
Polanów	33	14	3465	16	2	3307
w tym miasto	33	14	3456	16	2	3307
<i>gminy wiejskie</i>						
Będzino	34	15	4314	13	7	4275
Manowo	20	7	870	1	1	862

Tabl. 2/27/. EMISJA ZANIECZYSZCZEŃ POWIETRZA Z ZAKŁADÓW SZCZEGÓLNIIE UCIAŹLIWYCH (dok.)

WYSZCZEGÓLNIENIE	Zanieczyszczenia					
	pyłowe		gazowe			
	ogółem	w tym ze spalania paliw	ogółem	w tym		
				dwutle- nek siarki	tlenki azotu	dwutle- nek węgla
w tonach						
ŁOBESKI	53	46	14543	81	37	14269
<i>gminy miejsko-wiejskie</i>						
Łobez	47	40	9654	59	28	9469
w tym miasto	47	40	9654	59	28	9569
Resko	6	6	2145	15	4	2100
w tym miasto	6	6	2145	15	4	2100
<i>gmina wiejska</i>						
Radowo Małe	-	-	2744	7	5	2700
MYŚLIBORSKI	88	86	116497	118	124	116007
<i>gminy miejsko-wiejskie</i>						
Barlinek	67	66	101427	57	106	101057
w tym miasto	67	66	101427	57	106	101057
Dębno	21	20	10037	61	13	9922
w tym miasto	21	20	10037	61	13	9922
Myślibórz	-	-	5033	-	5	5028
w tym miasto	-	-	5033	-	5	5028
POLICKI	546	249	1031119	2537	1158	1026653
<i>gmina miejsko-wiejska</i>						
Police	546	249	1031119	2537	1158	1026653
w tym miasto	546	249	1031119	2537	1158	1026653
SŁAWIŃSKI	20	16	8993	38	4	8911
<i>gminy miejskie</i>						
Darłowo	8	4	50	-	-	50
Sławno	12	12	8943	38	4	8861
STARGARDZKI	138	137	136225	417	177	135571
<i>gmina miejska</i>						
Stargard Szczeciński	138	137	136225	417	177	135571
SZCZECINECKI	563	233	259302	190	328	258504
<i>gmina miejska</i>						
Szczecinek	454	138	257825	182	320	257061
<i>gmina miejsko-wiejska</i>						
Borne Sulinowo	97	89	883	7	7	856
w tym miasto	86	86	31	6	6	10
<i>gmina wiejska</i>						
Grzmiąca	12	6	594	1	1	587
ŚWIDWIŃSKI	83	51	21757	42	36	21586
<i>gmina miejska</i>						
Świdwin	43	30	17370	29	29	17247
<i>gmina miejsko-wiejska</i>						
Połączyn Zdrój	23	17	3750	12	6	3726
w tym miasto	11	11	3150	11	5	3134
<i>gmina wiejska</i>						
Sławoborze	17	4	637	1	1	613
WAŁECKI	105	104	36822	100	60	36603
<i>gmina miejska</i>						
Wałcz	105	104	36822	100	60	36603
MIASTA NA PRAWACH POWIATU:						
Koszalin	104	102	136366	555	159	135580
Szczecin	282	216	1031969	4210	2043	1025375
Świnoujście	338	254	66956	220	120	66464

Tabl. 3/28/. ODPADY ^a WYTWORZONE I DOTYCHCZAS SKŁADOWANE (nagromadzone)

WYSZCZEGÓLNIENIE	Odpady wytworzone w ciągu roku					Odpady dotychczas składowane (nagromadzone) ^{bc}	Powierzchnia niezrekultywowana składowania odpadów w ha ^c	
	ogółem	poddane odzyskowi	unieszkodliwione		magazynowane czasowo			
			razem	w tym składowane ^d				
w tysiącach ton								
WOJEWÓDZTWO	2007	6841,0	2367,5	4392,5	2945,0	81,0	108135,2	420,3
	2008	5951,2	2113,7	3492,2	2132,1	345,3	110052,9	425,4
	2009	4734,1	2278,4	2368,8	1174,4	86,9	111166,1	431,6
POWIATY I GMINY:								
BIĄŁOGARDZKI		51,2	50,7	0,5	0,5	-	-	-
<i>gmina miejska</i>								
Białogard		1,9	1,6	0,3	0,3	-	-	-
<i>gmina miejsko-wiejska</i>								
Karlino		46,4	46,2	0,2	0,2	-	-	-
w tym miasto		46,4	46,2	0,2	0,2	-	-	-
<i>gmina wiejska</i>								
Białogard		2,9	2,9	-	-	-	-	-
CHOSZCZEŃSKI		11,6	11,3	0,3	-	-	-	-
<i>gmina miejsko-wiejska</i>								
Choszczno		11,6	11,3	0,3	-	-	-	-
w tym miasto		-	-	-	-	-	-	-
GOLENIOWSKI		62,7	51,2	11,1	1,8	0,4	-	-
<i>gminy miejsko-wiejskie</i>								
Goleniów		18,0	8,9	8,7	-	0,4	-	-
w tym miasto		12,1	3,0	8,7	-	0,4	-	-
Nowogard		1,8	-	1,8	1,8	-	-	1008
w tym miasto		1,8	-	1,8	1,8	-	-	998
<i>gmina wiejska</i>								
Stepnica		42,9	42,3	0,6	-	-	-	-
GRYFICKI		6,2	6,2	-	-	-	-	-
<i>gmina miejsko-wiejska</i>								
Trzebiatów		1,6	1,6	-	-	-	-	-
w tym miasto		-	-	-	-	-	-	-
<i>gmina wiejska</i>								
Rewal		4,6	4,6	-	-	-	-	-
GRYFIŃSKI		563,2	444,3	118,3	118,3	0,6	21287,1	247,1
<i>gmina miejsko-wiejska</i>								
Gryfino		553,7	434,8	118,3	118,3	0,6	21287,1	247,1
w tym miasto		2,8	2,8	-	-	-	-	-
<i>gminy wiejskie</i>								
Banie		-	-	-	-	-	-	-
Stare Czarnowo		9,5	9,5	-	-	-	-	-
KOŁOBRZESKI		23,5	23,0	0,5	0,5	-	-	-
<i>gmina miejska</i>								
Kołobrzeg		12,5	12,0	0,5	0,5	-	-	-
<i>gmina wiejska</i>								
Gościno		11,0	11,0	-	-	-	-	-
KOSZALIŃSKI		1,1	1,1	-	-	-	-	-
<i>gmina wiejska</i>								
Będzino		1,1	1,1	-	-	-	-	-

^a Z wyłączeniem odpadów komunalnych. ^b Na składowiskach (wysypiskach, hałdach, stawach osadowych) własnych. ^c Stan w końcu roku. ^d Na składowiskach (wysypiskach, hałdach, stawach osadowych) własnych i innych.

Tabl. 3/28/. **ODPADY^a WYTWORZONE I DOTYCHCZAS SKŁADOWANE (nagromadzone)** (dok.)

WYSZCZEGÓLNIENIE	Odpady wytworzone w ciągu roku					Odpady dotychczas składowane (nagromadzone) ^{bc}	Powierzchnia niezrekultywowana składowania odpadów w ha ^c
	ogółem	poddane odzyskowi	unieszkodliwione		magazynowane czasowo		
			razem	w tym składowane ^d			
w tysiącach ton							
ŁOBESKI	49,5	42,9	5,0	-	1,6	-	-
<i>gminy miejsko-wiejskie</i>							
Łobez	15,1	13,5	-	-	1,6	-	-
w tym miasto	15,1	13,5	-	-	1,6	-	-
Resko	34,4	29,4	5,0	-	-	-	-
w tym miasto	34,4	29,4	5,0	-	-	-	-
MYŚLIBORSKI	196,6	192,6	4,0	-	-	-	-
<i>gminy miejsko-wiejskie</i>							
Barlinek	191,2	191,2	-	-	-	-	-
w tym miasto	191,2	191,2	-	-	-	-	-
Dębno	5,4	1,4	4,0	-	-	-	-
w tym miasto	1,4	1,4	-	-	-	-	-
POLICKI	2698,5	491,5	2203,9	1047,5	3,1	86206,7	100,9
<i>gmina miejsko-wiejska</i>							
Police	2698,5	491,5	2203,9	1047,5	3,1	86206,7	100,9
w tym miasto	2698,5	491,5	2203,9	1047,5	3,1	86206,7	100,9
SŁAWIEŃSKI	51,7	51,7	-	-	-	-	-
<i>gmina miejska</i>							
Sławno	48,1	48,1	-	-	-	-	-
<i>gminy wiejskie</i>							
Darłowo	2,2	2,2	-	-	-	-	-
Sławno	1,4	1,4	-	-	-	-	-
STARGARDZKI	538,2	531,8	4,7	0,1	1,7	-	39,1
<i>gmina miejska</i>							
Stargard Szczeciński . . .	344,0	337,7	4,6	-	1,7	-	39,1
<i>gminy wiejskie</i>							
Kobylanka	5,6	5,5	0,1	0,1	-	-	-
Stargard Szczeciński . . .	188,6	188,6	-	-	-	-	-
SZCZECINECKI	186,3	185,6	0,7	0,3	-	-	-
<i>gmina miejska</i>							
Szczecinek	182,4	182,0	0,4	0,3	-	-	-
<i>gmina miejsko-wiejska</i>							
Borne Sulinowo	3,9	3,6	0,3	-	-	-	-
w tym miasto	-	-	-	-	-	-	-
ŚWIDWIŃSKI	3,0	1,2	1,8	0,2	-	-	-
<i>gmina miejsko-wiejska</i>							
Połczyn-Zdrój	3,0	1,2	1,8	0,2	-	-	-
w tym miasto	3,0	1,2	1,8	0,2	-	-	-
WAŁECKI	10,3	10,2	0,1	-	-	-	-
<i>gmina miejska</i>							
Wałcz	6,3	6,2	0,1	-	-	-	-
<i>gmina wiejska</i>							
Wałcz	4,0	4,0	-	-	-	-	-
MIASTA NA PRAWACH POWIATU:							
Koszalin	30,6	21,4	0,7	0,7	8,5	2,0	1,5
Szczecin	242,2	154,0	17,2	4,5	71,0	3670,3	43,0
Świnoujście	7,7	7,7	-	-	-	-	-

^a Z wyłączeniem odpadów komunalnych. ^b Na składowiskach (wysypiskach, hałdach, stawach osadowych) własnych. ^c Stan w końcu roku. ^d Na składowiskach (wysypiskach, hałdach, stawach osadowych) własnych i innych.

Tabl. 4/29/.

NAKŁADY NA ŚRODKI TRWAŁE SŁUŻĄCE OCHRONIE ŚRODOWISKA I GOSPODARCE WODNEJ WEDŁUG KIERUNKÓW INWESTOWANIA (ceny bieżące)

WYSZCZEGÓLNIENIE	Ochrona środowiska			Gospodarka wodna			
	ogółem	w tym		ogółem	w tym		
		ochrona powietrza i klimatu	gospodarka ściekowa i ochrona wód		ujęcia i doprowadzenia wody	stacje uzdatniania wody ^a	
w tysiącach złotych							
WOJEWÓDZTWO	2007	430505,3	44121,4	305587,7	130160,6	101139,6	6857,0
	2008	447989,2	83256,1	297425,8	146719,5	113955,2	14905,1
	2009	598882,4	88568,0	454898,1	241447,1	179248,3	35772,6
POWIATY I GMINY:							
BIAŁOGARDZKI		61093,1	370,0	60544,0	34960,0	34760,4	-
<i>gmina miejska</i>							
Białogard		2592,3	370,0	2222,3	982,2	982,2	-
<i>gmina miejsko-wiejska</i>							
Karlino		12369,0	-	12216,9	7028,8	7028,8	-
w tym miasto		3929,5	-	3929,5	88,7	88,7	-
<i>gminy wiejskie</i>							
Białogard		23868,7	-	23868,7	14458,6	14259,0	-
Tychowo		22263,1	-	22236,1	12490,4	12490,4	-
CHOSZCZEŃSKI		6603,6	2293,3	3099,0	1798,3	1570,5	24,0
<i>gminy miejsko-wiejskie</i>							
Choszczno		2848,2	2293,3	554,9	572,5	344,7	24,0
w tym miasto		845,8	290,9	554,9	331,8	256,5	24,0
Pelczyce		-	-	-	28,0	28,0	-
w tym miasto		-	-	-	-	-	-
Recz		1369,4	-	158,1	1189,4	1189,4	-
w tym miasto		1288,6	-	80,8	1187,0	1187,0	-
<i>gmina wiejska</i>							
Bierzwnik		2386,0	-	2386,0	8,4	8,4	-
DRAWSKI		4763,0	-	4727,0	1073,2	834,1	52,4
<i>gminy miejsko-wiejskie</i>							
Czaplinek		452,6	-	452,6	314,2	314,2	-
w tym miasto		403,5	-	403,5	287,1	287,1	-
Drawsko Pomorskie		2922,7	-	2922,7	670,8	474,7	9,4
w tym miasto		2312,7	-	2312,7	457,9	448,5	9,4
Kalisz Pomorski		1185,5	-	1149,5	30,6	30,6	-
w tym miasto		1069,5	-	1033,5	30,6	30,6	-
Złocieniec		28,7	-	28,7	14,6	14,6	-
w tym miasto		13,0	-	13,0	8,6	8,6	-
<i>gmina wiejska</i>							
Wierzchowo		173,5	-	173,5	43,0	-	43,0
GOLEŃOWSKI		7716,9	1471,7	4814,5	4349,6	2123,0	390,9
<i>gminy miejsko-wiejskie</i>							
Goleniów		3916,1	1471,7	2432,9	3705,8	1670,8	390,9
w tym miasto		3916,1	1471,7	2432,9	834,4	638,1	155,5
Maszewo		5,0	-	-	84,0	84,0	-
w tym miasto		-	-	-	84,0	84,0	-
Nowogard		1736,0	-	324,8	517,1	368,2	-
w tym miasto		715,5	-	324,8	352,5	352,5	-

a Budowa i modernizacja.

Tabl. 4/29/. NAKŁADY NA ŚRODKI TRWAŁE SŁUŻĄCE OCHRONIE ŚRODOWISKA I GOSPODARCE WODNEJ WEDŁUG KIERUNKÓW INWESTOWANIA (cd.)

WYSZCZEGÓLNIENIE	Ochrona środowiska			Gospodarka wodna		
	ogółem	w tym		ogółem	w tym	
		ochrona powietrza i klimatu	gospodarka ściekowa i ochrona wód		ujęcia i doprowadzenia wody	stacje uzdatniania wody ^a
w tysiącach złotych						
GOLENIOWSKI (dok.)						
<i>gminy wiejskie</i>						
Przybiernów	3,0	-	-	-	-	-
Stepnica	2056,8	-	2056,8	42,7	-	-
GRYFICKI	15838,0	-	15162,0	3084,2	476,1	793,0
<i>gminy miejsko-wiejskie</i>						
Gryfice	763,1	-	763,1	2358,3	354,0	788,7
w tym miasto	700,1	-	700,1	2066,6	115,0	788,7
Płoty	676,0	-	-	-	-	-
w tym miasto	676,0	-	-	-	-	-
Trzebiatów	207,5	-	207,5	355,1	44,1	4,3
w tym miasto	128,1	-	128,1	327,5	20,8	-
<i>gminy wiejskie</i>						
Brojc	-	-	-	292,8	-	-
Karnice	-	-	-	78,0	78,0	-
Rewal	14191,4	-	14191,4	-	-	-
GRYFIŃSKI	72959,7	32990,3	17507,2	13446,5	4266,5	-
<i>gminy miejsko-wiejskie</i>						
Cedynia	-	-	-	8601,5	-	-
w tym miasto	-	-	-	-	-	-
Chojna	210,7	96,2	-	546,4	138,2	-
w tym miasto	114,5	-	-	80,8	80,8	-
Gryfino	70326,3	32894,1	15357,5	4190,3	4068,3	-
w tym miasto	15160,2	100,7	11364,8	122,0	-	-
Mieszkowice	2048,0	-	2048,0	42,0	42,0	-
w tym miasto	24,0	-	24,0	-	-	-
Trzcińsko-Zdrój	168,0	-	13,0	14,0	14,0	-
w tym miasto	13,0	-	13,0	14,0	14,0	-
<i>gminy wiejskie</i>						
Banie	80,0	-	-	-	-	-
Widuchowa	126,7	-	88,7	52,3	4,0	-
KAMIEŃSKI	6120,1	27,0	2164,7	888,7	736,3	17,4
<i>gminy miejsko-wiejskie</i>						
Dziwnów	79,0	-	79,0	-	-	-
w tym miasto	79,0	-	79,0	-	-	-
Golczewo	227,0	27,0	200,0	-	-	-
w tym miasto	227,0	27,0	200,0	-	-	-
Kamień Pomorski	1622,3	-	1622,2	674,3	539,3	-
w tym miasto	1083,0	-	1083,0	359,6	359,6	-

^a Budowa i modernizacja.

Tabl. 4/29/.

NAKŁADY NA ŚRODKI TRWAŁE SŁUŻĄCE OCHRONIE ŚRODOWISKA I GOSPODARCE WODNEJ WEDŁUG KIERUNKÓW INWESTOWANIA (cd.)

WYSZCZEGÓLNIENIE	Ochrona środowiska			Gospodarka wodna		
	ogółem	w tym		ogółem	w tym	
		ochrona powietrza i klimatu	gospodarka ściekowa i ochrona wód		ujęcia i doprowadzenia wody	stacje uzdatniania wody ^a
w tysiącach złotych						
KAMIEŃSKI (dok.)						
<i>gminy miejsko-wiejskie (dok.)</i>						
Międzyzdroje	3129,8	-	161,4	-	-	-
w tym miasto	3091,9	-	123,5	-	-	-
Wolin	1009,0	-	49,0	206,4	189,0	17,4
w tym miasto	49,0	-	49,0	17,4	-	17,4
<i>gmina wiejska</i>						
Świerzno	53,0	-	53,0	8,0	8,0	-
KOŁOBRZEŃSKI	80116,7	39945,5	78764,1	39945,5	36880,0	115,8
<i>gmina miejska</i>						
Kołobrzeg	3660,5	59,8	2321,9	5129,5	5129,5	-
<i>gminy wiejskie</i>						
Dygowo	21678,7	-	21664,7	8006,0	8006,0	-
Gościno	9571,5	-	9571,5	6732,0	6732,0	-
Kołobrzeg	5359,8	-	5359,8	5939,0	3086,8	-
Rymań	10851,1	-	10851,1	3922,6	3878,8	-
Siemyśl	21159,1	-	21159,1	8509,6	8455,9	-
Ustronie Morskie	7836,0	-	7836,0	1706,8	1591,0	115,8
KOSZALIŃSKI	48434,2	1166,9	47267,3	12406,1	10854,1	105,7
<i>gminy miejsko-wiejskie</i>						
Bobolice	32044,5	-	32044,5	7263,8	7169,1	94,7
w tym miasto	5523,3	-	5523,3	14,4	5,1	9,3
Polanów	467,0	-	467,0	147,0	147,0	-
w tym miasto	-	-	-	-	-	-
Sianów	216,9	23,9	193,0	82,0	71,0	11,0
w tym miasto	152,9	23,9	64,0	11,0	-	11,0
<i>gminy wiejskie</i>						
Będzino	-	-	-	1213,2	-	-
Biesiekierz	13774,8	-	13774,8	3191,4	3191,4	-
Manowo	63,4	-	63,4	200,6	200,6	-
Mielno	1864,6	1143,0	721,6	233,1	-	-
Świeszyno	3,0	-	3,0	75,0	75,0	-
ŁOBESKI	6592,3	4981,6	1527,6	2245,6	1288,7	-
<i>gminy miejsko-wiejskie</i>						
Łobez	6187,0	4875,0	1312,0	1332,4	848,0	-
w tym miasto	6145,0	4875,0	1279,0	457,0	457,0	-
Resko	261,3	106,6	71,6	913,2	440,7	-
w tym miasto	261,3	106,6	71,6	440,7	440,7	-

a Budowa i modernizacja.

Tabl. 4/29/. NAKŁADY NA ŚRODKI TRWAŁE SŁUŻĄCE OCHRONIE ŚRODOWISKA I GOSPODARCE WODNEJ WEDŁUG KIERUNKÓW INWESTOWANIA (cd.)

WYSZCZEGÓLNIENIE	Ochrona środowiska			Gospodarka wodna		
	ogółem	w tym		ogółem	w tym	
		ochrona powietrza i klimatu	gospodarka ściekowa i ochrona wód		ujęcia i doprowadzenia wody	stacje uzdatniania wody ^a
w tysiącach złotych						
ŁOBESKI (dok.)						
<i>gminy miejsko-wiejskie (dok.)</i>						
Węgorzyno	144,0	-	144,0	-	-	-
w tym miasto	144,0	-	144,0	-	-	-
MYŚLIBORSKI	3397,6	-	2078,5	2704,1	1933,1	104,3
<i>gminy miejsko-wiejskie</i>						
Barlinek	1267,0	-	290,0	1432,0	1432,0	-
w tym miasto	1267,0	-	290,0	1240,0	1240,0	-
Dębno	695,7	-	652,6	605,4	501,1	104,3
w tym miasto	695,7	-	652,6	434,1	331,3	102,8
Myślibórz	17,9	-	17,9	666,7	-	-
w tym miasto	17,9	-	17,9	-	-	-
<i>gminy wiejskie</i>						
Boleszkowice	1034,0	-	735,0	-	-	-
Nowogródek Pomorski	383,0	-	383,0	-	-	-
POLICKI	13987,3	3380,7	8300,3	1299,9	930,9	-
<i>gminy miejsko-wiejskie</i>						
Nowe Warpno	-	-	-	11,0	11,0	-
w tym miasto	-	-	-	11,0	11,0	-
Police	10863,3	3380,7	5176,3	530,5	529,9	-
w tym miasto	10470,7	3348,6	5150,8	165,3	165,3	-
<i>gminy wiejskie</i>						
Dobra (Szczecińska)	2795,0	-	2795,0	690,4	322,0	-
Kołbaskowo	329,0	-	329,0	68,0	68,0	-
PYRZYCKI	800,4	-	482,6	608,1	608,1	-
<i>gminy miejsko-wiejskie</i>						
Lipiany	4,0	-	4,0	-	-	-
w tym miasto	4,0	-	4,0	-	-	-
Pyrzyce	518,1	-	223,3	291,1	291,1	-
w tym miasto	223,3	-	223,3	171,1	171,1	-
<i>gminy wiejskie</i>						
Bielice	-	-	-	256,0	256,0	-
Kozielice	23,0	-	-	61,0	61,0	-
Przelewice	151,0	-	151,0	-	-	-
Warnice	104,3	-	104,3	-	-	-
SŁAWIEŃSKI	5945,8	-	5817,1	5623,1	638,0	1887,7
<i>gmina miejska</i>						
Sławno	652,6	-	558,6	-	-	-
<i>gminy wiejskie</i>						
Darłowo	34,5	-	34,5	2653,0	475,0	-

^a Budowa i modernizacja.

Tabl. 4/29/.

NAKŁADY NA ŚRODKI TRWAŁE SŁUŻĄCE OCHRONIE ŚRODOWISKA I GOSPODARCE WODNEJ WEDŁUG KIERUNKÓW INWESTOWANIA (cd.)

WYSZCZEGÓLNIENIE	Ochrona środowiska			Gospodarka wodna		
	ogółem	w tym		ogółem	w tym	
		ochrona powietrza i klimatu	gospodarka ściekowa i ochrona wód		ujęcia i doprowadzenia wody	stacje uzdatniania wody ^a
w tysiącach złotych						
SŁAWIEŃSKI (dok.)						
<i>gminy wiejskie (dok.)</i>						
Malechowo	1902,7	-	1868,0	436,9	85,0	-
Postomino	270,0	-	270,0	1887,7	-	1887,7
Sławno	3086,0	-	3086,0	645,5	78,0	-
STARGARDZKI	9562,9	485,5	7145,5	5327,3	4169,7	256,3
<i>gmina miejska</i>						
Stargard Szczeciński	7098,2	28,0	5588,3	2956,6	2955,7	-
<i>gminy miejsko-wiejskie</i>						
Chociwel	-	-	-	5,7	-	-
w tym miasto	-	-	-	-	-	-
Dobrzany	-	-	-	454,1	454,1	-
w tym miasto	-	-	-	-	-	-
Ińsko	-	-	-	14,0	14,0	-
w tym miasto	-	-	-	14,0	14,0	-
Suchań	-	-	-	608,6	-	-
w tym miasto	-	-	-	-	-	-
<i>gminy wiejskie</i>						
Dolice	1328,3	-	1328,3	294,7	-	256,3
Kobylanka	470,0	-	20,0	8,0	8,0	-
Marianowo	371,4	361,3	10,1	-	-	-
Stara Dąbrowa	-	-	-	123,2	-	-
Stargard Szczeciński	295,0	96,2	198,8	862,4	737,9	-
SZCZECINECKI	6280,5	928,5	4619,3	1452,2	1166,2	-
<i>gmina miejska</i>						
Szczecinek	4548,8	350,5	4198,3	367,5	367,5	-
<i>gminy miejsko-wiejskie</i>						
Barwice	33,2	-	33,2	174,7	33,8	-
w tym miasto	18,0	-	18,0	-	-	-
Biały Bór	-	-	-	8,4	8,4	-
w tym miasto	-	-	-	8,4	8,4	-
Borne Sulinowo	1392,7	578,0	82,0	186,5	124,5	-
w tym miasto	578,0	578,0	-	124,5	124,5	-
<i>gminy wiejskie</i>						
Grzmiąca	10,2	-	10,2	83,1	-	-
Szczecinek	295,6	-	295,6	632,0	632,0	-

a Budowa i modernizacja.

Tabl. 4/29/.

NAKŁADY NA ŚRODKI TRWAŁE SŁUŻĄCE OCHRONIE ŚRODOWISKA I GOSPODARCE WODNEJ WEDŁUG KIERUNKÓW INWESTOWANIA (dok.)

WYSZCZEGÓLNIENIE	Ochrona środowiska			Gospodarka wodna		
	ogółem	w tym		ogółem	w tym	
		ochrona powietrza i klimatu	gospodarka ściekowa i ochrona wód		ujęcia i doprowadzenia wody	stacje uzdatniania wody ^a
w tysiącach złotych						
ŚWIDWIŃSKI	37759,4	955,0	36804,4	24647,6	24342,5	54,1
<i>gmina miejska</i>						
Świdwin	268,5	-	268,5	128,9	128,9	-
<i>gmina miejsko-wiejska</i>						
Połczyn-Zdrój	11836,2	-	11836,2	12954,4	12925,3	29,1
w tym miasto	5,0	-	5,0	29,1	-	29,1
<i>gminy wiejskie</i>						
Brzeźno	56,2	-	56,2	-	-	-
Rąbino	12769,9	-	12769,9	6840,6	6840,6	-
Sławoborze	12823,6	955,0	11868,6	4447,7	4447,7	-
Świdwin	5,0	-	5,0	276,0	-	25,0
WAŁECKI	974,9	175,3	504,6	1406,0	1276,0	-
<i>gmina miejska</i>						
Wałcz	605,3	175,3	300,0	-	-	-
<i>gminy miejsko-wiejskie</i>						
Człopa	3,3	-	3,3	321,0	321,0	-
w tym miasto	-	-	-	-	-	-
Miroslawiec	82,3	-	82,3	-	-	-
w tym miasto	82,3	-	82,3	-	-	-
Tuczno	165,0	-	-	130,0	-	-
w tym miasto	-	-	-	-	-	-
<i>gmina wiejska</i>						
Wałcz	119,0	-	119,0	955,0	955,0	-
MIASTA NA PRAWACH POWIATU:						
Koszalin	11764,7	2900,9	6306,8	3746,1	2448,2	-
Szczecin	191406,6	36372,8	142285,1	78971,4	47202,3	31251,0
Świnoujście	6764,7	8,7	4976,5	1463,6	743,6	720,0

^a Budowa i modernizacja.

DZIAŁ I. WARUNKI NATURALNE

Uwagi ogólne

W dziale przedstawiono podstawową charakterystykę kartograficzno-topograficzną oraz wybrane elementy hydrograficzne i meteorologiczne, które w ogólnym zarysie obrazują warunki naturalne panujące na obszarze województwa zachodniopomorskiego.

Granica państwowa jest to powierzchnia pionowa przechodząca przez linię graniczną, oddzielająca terytorium państwa polskiego od terytoriów innych państw i od morza pełnego. Rozgranicza ona również przestrzeń powietrzną, wody i wnętrze ziemi.

Stacje Hydrologiczno-Meteorologiczne (synoptyczne) prowadzą obserwacje i pomiary elementów meteorologicznych co godzinę, natomiast do obliczeń średnich dobowych i ekstremalnych korzysta się z ośmiu obserwacji na dobę.

Średnie roczne temperatury powietrza zostały wyznaczone na podstawie średnich dobowych wartości liczonych z ośmiu obserwacji na stacjach synoptycznych IMiGW.

Roczne sumy opadu atmosferycznego zostały obliczone na podstawie sum dobowych w oparciu o wybrane stacje i posterunki IMiGW, które oddają przestrzenne zróżnicowanie przebiegu sum opadu atmosferycznego na określonym obszarze.

Tabl. 1/30/. **POŁOŻENIE GEOGRAFICZNE WOJEWÓDZTWA**

WYSZCZEGÓLNIENIE	Gmina	Stopnie, minuty i sekundy
Najdalej wysunięte punkty granicy województwa:		
na północ (szerokość geograficzna północna)	Postomino	54°34'09"
na południe (szerokość geograficzna północna)	Boleszkowice	52°37'29"
na zachód (długość geograficzna wschodnia)	Cedynia	14°07'22"
na wschód (długość geograficzna wschodnia)	Biały Bór	16°58'45"
Rozciągłość:		
z południa na północ	x	1°56'40"
z zachodu na wschód	x	2°51'23"

Źródło: dane Instytutu Geodezji i Kartografii.

Tabl. 2/31/. **POWIERZCHNIA I GRANICE**

WYSZCZEGÓLNIENIE	W liczbach bezwzględnych	W odsetkach
Powierzchnia w km ²	22892	x
Długość granicy w km	982,9	100,0
morskiej	188,9	19,2
lądowej	794,1	80,8
z województwami:		
lubuskim	216,9	22,1
wielkopolskim	197,4	20,1
pomorskim	190,9	19,4
państwowa:		
z Niemcami	188,9	19,2

Źródło: dane Głównego Urzędu Geodezji i Kartografii.

Tabl. 3/32/. **POŁOŻENIE NIEKTÓRYCH PUNKTÓW W WOJEWÓDZTWIE**

WYSZCZEGÓLNIENIE	Nazwa szczytu – punktu	Gmina	Wzniesienie nad poziom morza w m
Polanów	Barania Góra	Polanów	217,0
Okolice Wierzchowa.	Góra Racza	Wierzchowo	211,0
Okolice Szczecinka.	Polska Góra	Szczecinek	203,0
Wyżyna Ińska	Głowacz	Ińsko	180,0
Okolice Krzymowa	Zwierzyniec	Chojna	167,0
Wzgórza Bukowe	Bukowiec	m. Szczecin	147,0
Wzgórza Warszawskie	Wielecka Góra	m. Szczecin	131,0
Góry Wolińskie	Grzywacz	Wolin	115,0
Brzeg Bałtyku	Gosan	Wolin	95,0
Dolina Odry	Międzyodrze	Gryfino, Widuchowa	0,1

Źródło: dane Wojewódzkiego Inspektoratu Ochrony Środowiska w Szczecinie.

Tabl. 4/33/. **WIĘKSZE RZEKI**

RZEKI	Długość w km	
	ogółem w Polsce	w tym w granicach województwa
Rega	167,8	167,8
Odra	741,6	156,2
Drawa	185,9	139,5
Ina	129,1	129,1
Paręta	127,1	127,1
Płonia	74,3	74,3
Grabowa	71,3	71,3
Wieprza	111,7	58,0
Gwda	145,1	48,5
Dziwna	32,4	32,4

Źródło: dane Wojewódzkiego Inspektoratu Ochrony Środowiska w Szczecinie.

Tabl. 5/34/. **WIĘKSZE I GŁĘBSZE JEZIORA**

JEZIORA	Gmina	Powierzchnia w km ²	Głębokość maksymalna w m
Dąbie	m. Szczecin	56,0	4,2
Miedwie	Stargard Szczeciński, Pyrzyce, Warnice	35,3	43,8
Jamno	Mielno	22,4	3,9
Drawsko	Czaplinek	17,8	79,7
Wielimie	Szczecinek	17,5	5,5

Źródło: dane Wojewódzkiego Inspektoratu Ochrony Środowiska w Szczecinie.

Tabl. 5/34/. **WIĘKSZE I GŁĘBSZE JEZIORA** (dok.)

JEZIORA	Gmina	Powierzchnia w km ²	Głębokość maksymalna w m
Bukowo	Darłowo	17,5	2,8
Lubie	Złocieniec	14,4	46,2
Pile	Borne Sulinowo	9,8	43,9
Betyń	Mirosławiec, Wałcz, Tuczno	8,8	41,0
Siecino	Złocieniec	7,3	44,3
Ińsko	Ińsko	5,9	41,7
Morzycko.	Moryń	3,4	60,0
Żerdno	Czaplinek	2,0	36,0
Lubicko Wielkie	Borne Sulinowo	1,7	36,2
Zamkowe	Wałcz	1,3	36,5
Cieszęcino	Biały Bór	1,0	38,0

Źródło: dane Wojewódzkiego Inspektoratu Ochrony Środowiska w Szczecinie.

Tabl. 6/35/. **TEMPERATURY POWIETRZA**

STACJE METEOROLOGICZNE	Wzniesienie stacji nad poziom morza w m	Temperatury w °C					
		średnie			skrajne		amplitudy temperatur skrajnych
		2007	2008	2009	maksimum	minimum	
Koszalin	33	9,5	9,3	8,6	37,1	-25,4	62,5
Szczecin	1	10,3	10,2	9,4	37,8	-30,0	67,8

Źródło: dane Instytutu Meteorologii i Gospodarki Wodnej.

Tabl. 7/36/. **OPADY ATMOSFERYCZNE, PRĘDKOŚĆ WIATRU, USŁONECZNIENIE I ZACHMURZENIE**

STACJE METEOROLOGICZNE	Wzniesienie stacji nad poziom morza w m	Roczne sumy opadów w mm			Średnia prędkość wiatru w m/s	Usłonecznienie w h	Średnie zachmurzenie w oknach ^a
		średnie		2009			
		2007	2008				
Koszalin	33	1013	742	761	3,2	2028	5,9
Szczecin	1	794	574	630	3,8	1754	5,2

^a Stopień zachmurzenia nieba: od 0 (niebo bez chmur) do 8 (całkowicie pokryte chmurami).

Źródło: dane Instytutu Meteorologii i Gospodarki Wodnej.

Tabl. 8/37/. ŚREDNIE MIESIĘCZNE TEMPERATURY POWIETRZA

STACJE METEOROLOGICZNE	I	II	III	IV	V	VI	VII	VIII	IX	X	XI	XII	
	w °C												
Koszalin	2007	4,5	0,7	7,0	8,8	13,8	17,2	17,0	17,8	13,0	8,3	3,6	2,5
	2008	2,6	4,2	3,7	7,3	12,3	16,1	17,8	17,5	12,9	9,4	5,6	2,0
	2009	-0,8	-0,3	3,2	10,4	11,8	13,9	18,3	18,3	14,5	7,4	6,6	-0,6
Szczecin	2007	5,1	1,8	7,2	10,6	15,2	18,3	18,2	18,3	13,6	8,5	4,0	2,5
	2008	3,3	4,8	4,7	8,4	14,4	17,6	19,2	18,4	13,6	9,8	5,9	2,0
	2009	-1,5	0,3	4,5	11,9	13,2	15,1	19,2	19,1	14,9	7,8	7,3	-0,1

Źródło: dane Instytutu Meteorologii i Gospodarki Wodnej.

Tabl. 9/38/. MIESIĘCZNE SUMY OPADÓW ATMOSFERYCZNYCH

STACJE METEOROLOGICZNE	I	II	III	IV	V	VI	VII	VIII	IX	X	XI	XII	
	w mm												
Koszalin	2007	152	43	35	30	70	132	188	78	98	50	88	50
	2008	51	43	101	63	16	64	56	131	35	65	89	29
	2009	18	44	50	15	66	97	103	56	99	121	52	40
Szczecin	2007	78	47	54	4	90	150	139	75	57	24	45	33
	2008	62	24	53	92	15	28	59	52	45	68	40	37
	2009	13	43	53	10	71	65	80	82	21	108	56	26

Źródło: dane Instytutu Meteorologii i Gospodarki Wodnej.

DZIAŁ II. WYKORZYSTANIE I OCHRONA POWIERZCHNI ZIEMI I GLEBY

Uwagi ogólne

Dane o stanie i zmianach w ewidencyjnym przeznaczeniu gruntów opracowano na podstawie rocznych wykazów gruntów wprowadzonych rozporządzeniem Ministra Rozwoju Regionalnego i Budownictwa z dnia 29 III 2001 r. w sprawie ewidencji gruntów i budynków (Dz. U. Nr 38, poz. 454). Wykazy gruntów sporządzane są przez Główny Urząd Geodezji i Kartografii oraz Wojewódzki Wydział Geodezji i Gospodarki Gruntami. Dane te prezentowane są według powierzchni geodezyjnej.

Ewidencja gruntów z 2001 r. wprowadziła różnice zakresowe w stosunku do lat poprzednich polegające głównie na włączeniu do użytków rolnych: gruntów rolnych zabudowanych (dotychczas ujmowanych w pozycji „grunty zabudowane i zurbanizowane”), gruntów pod stawami (ujmowanych w pozycji „wody śródlądowe stojące”) oraz rowów (które stanowiły odrębną pozycję).

Klasy bonitacyjne użytków rolnych określają jakość użytków rolnych pod względem przydatności do produkcji rolniczej. Klasa I oznacza najwyższą wartość rolniczą, klasa VI - najniższą. Grunty orne oraz pastwiska zaliczone do klasy VI z odpowiednim symbolem RZ (grunty orne) lub PsZ (pastwiska) są to grunty, które ze względu na niską jakość zostały uznane w toku gleboznawczej klasyfikacji gruntów za nieprzydatne do uprawy i przeznaczone do zalesienia.

Dane o **gruntach rolnych i leśnych wyłączonych na cele nierolnicze i nieleśne** dotyczą gruntów, za które pobrano należności i opłaty w trybie ustawy z dnia 3 II 1995 r. o ochronie gruntów rolnych i leśnych – tekst jednolity (Dz. U. z 2004 r. Nr 121, poz. 1266), która chroni wszystkie grunty rolne zaliczone do klas bonitacyjnych I-III oraz grunty rolne klas IV-VI wytworzone z gleb organicznych.

Dane o **gruntach zdewastowanych i zdegradowanych wymagających rekultywacji i zagospodarowania** dotyczą gruntów, które utraciły całkowicie wartość użytkową (grunty zdewastowane) oraz gruntów, których wartość użytkowa rolnicza lub leśna zmalała w wyniku pogorszenia się warunków przyrodniczych lub wskutek zmian środowiska oraz działalności przemysłowej, a także wadliwej działalności rolniczej.

Rekultywacja gruntów polega na nadaniu lub przywróceniu gruntom zdegradowanym lub zdewastowanym wartości użytkowych lub przyrodniczych przez właściwe ukształtowanie rzeźby terenu, poprawienie właściwości fizycznych i chemicznych, uregulowanie stosunków wodnych, odtworzenie gleb, umocnienie skarp oraz odbudowanie lub zbudowanie niezbędnych dróg. Grunty zrekultywowane podlegają zagospodarowaniu, czyli rolniczemu, leśnemu lub innemu rodzajowi użytkowania.

Melioracje wodne szczegółowe obejmują: ciek wodne naturalne i sztuczne odwadniające i nawadniające, groble na obszarach nawadnianych, drenowania, deszczownie wraz z pompami przenośnymi, stawy rybne i inne podobne urządzenia. Melioracje scharakteryzowano powierzchnią zmeliorowanych gruntów ornych, łąk i pastwisk zagospodarowanych według rodzajów melioracji szczegółowych.

Erozja gleb to proces niszczenia (zmywania, żłobienia, wywiewania) wierzchniej warstwy gleby wywołany siłą wiatru i płynącej wody. Erozję gleb przyspiesza działalność gospodarcza człowieka: nadmierny wyrąb lasów, niszczenie szaty roślinnej, nieprawidłowa uprawa gruntów i dobór roślin uprawnych, odwadnianie bagien itp.

Erozja wietrzna (eoliczna) polega na wywiewaniu odspojonych cząstek gruntu, a następnie ich przemieszczaniu, sortowaniu i osadzaniu.

Erozja wodna polega na zmywaniu i wymywaniu cząstek gleby. W przypadku, gdy niewielki spływ wody po zboczu powoduje jedynie rozbryzgi i splukiwanie odspojonych frakcji gleby ma miejsce erozja wodna powierzchniowa, natomiast gdy przy silnym spływie wody powstają rozmywy o głębokości ponad 2 m mówimy o erozji wąwozowej.

Tabl. 1/39/.

POWIERZCHNIA GEODEZYJNA WEDŁUG KIERUNKÓW WYKORZYSTANIA
Stan w dniu 1 I

WYSZCZEGÓLNIENIE	2008	2009	2010
	w hektarach		
OGÓŁEM	2289248	2289248	2289248
Użytki rolne	1134673	1132369	1129450
grunty orne	868931	867886	866291
sady	5318	5238	5149
łąki trwałe	151963	151522	151318
pastwiska trwałe	77065	76666	76195
grunty rolne zabudowane	21213	21097	20722
grunty pod stawami	1466	1535	1668
grunty pod rowami	8717	8425	8107
Grunty leśne oraz zadrzewione i zakrzewione	844239	846269	848816
lasy	825237	826934	828508
grunty zadrzewione i zakrzewione	19002	19335	20308
Grunty pod wodami	119591	119877	120361
morskimi wewnętrznymi	46675	46677	46666
powierzchniowymi:			
płynącymi	66175	66673	67771
stojącymi	6741	6527	5924
Grunty zabudowane i zurbanizowane	95449	96156	96802
tereny:			
mieszkańciewe	10447	10697	10935
przemysłowe	7394	7450	7519
inne zabudowane	8277	8510	8767
zurbanizowane niezabudowane	5258	5429	5625
rekreacji i wypoczynku	6166	6211	6257
komunikacyjne	56333	56254	56128
drogi	48697	48775	48796
kolejowe	6425	6279	6105
inne	1211	1200	1227
użytki kopalne	1574	1605	1571
Użytki ekologiczne	3953	4138	4195
Nie użytki	77015	76496	76257
Tereny różne	14328	13943	13367

Źródło: dane Głównego Urzędu Geodezji i Kartografii.

Tabl. 2/40/.

POWIERZCHNIA GEODEZYJNA TERENÓW MIEJSKICH I WIEJSKICH
Stan w dniu 1 I

WYSZCZEGÓLNIENIE	2008	2009	2010
OGÓŁEM w ha.	2289248	2289248	2289248
na 1 mieszkańca w ha	1,4	1,4	1,4
Tereny:			
miejskie w ha	137346	137360	140003
na 1 mieszkańca ^a miast w ha	0,1	0,1	0,1
w % ogółem	6,0	6,0	6,1

^a Stan ludności w dniu 31 XII, odpowiednio dla lat 2007, 2008, 2009.

Tabl. 2/40/. **POWIERZCHNIA GEODEZYJNA TERENÓW MIEJSKICH I WIEJSKICH** (dok.)
Stan w dniu 1 I

WYSZCZEGÓLNIENIE	2008	2009	2010
Tereny: (dok.)			
wiejskie w ha	2151902	2151888	2149245
na 1 mieszkańca ^a wsi w ha	4,1	4,1	4,1
w % ogółem	94,0	94,0	93,9
Ludność ^a na 1 km ²	73,9	74,0	74,0

^a Stan ludności w dniu 31 XII, odpowiednio dla lat 2007, 2008, 2009.

Tabl. 3/41/. **STRUKTURA UŻYTKOWANIA GRUNTÓW I ZMIANY W KIERUNKACH WYKORZYSTYWANIA GRUNTÓW WEDŁUG EWIDENCJI GEODEZYJNEJ**
Stan w dniu 1 I

LATA	Ogółem	Użytki rolne		Lasy i zadrzewienia	Pozostałe grunty		
		razem	w tym grunty orne		razem	w tym	
						zabudowane i zurbanizowane	nie-użytki

W ODSETKACH

2007	100,0	49,6	38,0	36,7	13,7	4,1	3,4
2008	100,0	49,6	38,0	36,9	13,5	4,2	3,4
2009	100,0	49,5	37,9	37,0	13,5	4,2	3,3
2010	100,0	49,3	37,8	37,1	13,6	4,2	3,3

UBYTEK (-) LUB PRZYROST (+) W STOSUNKU DO POPRZEDNIEGO ROKU w ha

2010	x	-2919	-1595	2547	372	646	-239
-----------------------	----------	--------------	--------------	-------------	------------	------------	-------------

Źródło: dane Głównego Urzędu Geodezji i Kartografii.

Tabl. 4/42/. **POWIERZCHNIA ODŁOGÓW I UGORÓW NA GRUNTACH ORNYCH**
Stan w czerwcu

WYSZCZEGÓLNIENIE	2007	2008	2009
OGÓŁEM w tys. ha	29,2	26,0	28,4
w tym w gospodarstwach indywidualnych	22,6	19,0	20,5
z ogółem w % powierzchni gruntów ornych	3,9	3,5	3,9

Tabl. 5/43/. **GRUNTY ROLNE I LEŚNE WYŁĄCZONE Z PRODUKCJI ROLNICZEJ I LEŚNEJ^a**

WYSZCZEGÓLNIENIE	2007	2008	2009
OGÓŁEM w ha	566	684	528
grunty rolne	521	649	443
grunty leśne	45	35	85
Kierunki wyłączenia:			
tereny komunikacyjne	20	23	25
tereny osiedlowe	337	380	239
tereny przemysłowe	66	83	105

^a W trybie przepisów prawnych o ochronie gruntów rolnych i leśnych

Tabl. 5/43/. **GRUNTY ROLNE I LEŚNE WYŁĄCZONE Z PRODUKCJI ROLNICZEJ I LEŚNEJ^a** (dok.)

WYSZCZEGÓLNIENIE	2007	2008	2009
Kierunki wyłączenia: (dok.)			
użytki kopalne	34	38	50
zbiorniki wodne	-	17	-
inne	109	144	108
WYŁĄCZONE GRUNTY ROLNE WEDŁUG KLAS BONITACJI			
OGÓŁEM w ha	521	649	443
Użytki rolne	285	635	255
mineralne: I-II	2	5	3
III	70	67	36
IV	202	267	202
organiczne: IV	3	7	5
V-VI	8	19	9
Inne grunty	236	284	188

^a W trybie przepisów prawnych o ochronie gruntów rolnych i leśnych.

Źródło: dane o wyłączonych gruntach rolnych - Ministerstwa Rolnictwa i Rozwoju Wsi, a w zakresie gruntów leśnych - Ministerstwa Środowiska.

Tabl. 6/44/. **GRUNTY ZDEWASTOWANE I ZDEGRADOWANE WYMAGAJĄCE REKULTYWACJI I ZAGOSPODAROWANIA ORAZ GRUNTY ZREKULTYWOWANE I ZAGOSPODAROWANE**

WYSZCZEGÓLNIENIE	2007	2008	2009
	w hektarach		
Grunty wymagające rekultywacji	3070	2993	2887
zdewastowane	2502	2401	2287
zdegradowane	568	592	600
Grunty w ciągu roku:			
zrekultywowane	53	28	41
w tym na cele:			
rolnicze	10	7	8
leśne	24	-	5
zagospodarowane	13	2	22
w tym na cele:			
rolnicze	5	2	6
leśne	-	-	5

Źródło: dane Ministerstwa Rolnictwa i Rozwoju Wsi.

Tabl. 7/45/. **GRUNTY ZDEWASTOWANE I ZDEGRADOWANE WYMAGAJĄCE REKULTYWACJI WEDŁUG POLSKIEJ KLASYFIKACJI DZIAŁALNOŚCI**

WYSZCZEGÓLNIENIE	2007	2008	2009
	w hektarach		
OGÓŁEM	3070	2993	2887
W wyniku działalności w zakresie:			
górnictwa i kopalnictwa surowców:			
energetycznych	43	43	41
innych niż energetyczne	1500	1411	1316
zaopatrywanie w energię elektryczną, gaz, wodę	1274	1282	1273
innej	1280	1292	1280

Źródło: dane Ministerstwa Rolnictwa i Rozwoju Wsi.

Tabl. 8/46/. **POWIERZCHNIA ZMELIOROWANYCH UŻYTKÓW ROLNYCH ORAZ SPÓŁKI WODNE**
Stan w dniu 31 XII

WYSZCZEGÓLNIENIE	2007	2008	2009
OGÓŁEM w tys. ha	405,1	405,1	405,0
w % ogólnej powierzchni użytków rolnych . .	41,5	42,0	42,5
Grunty orne	267,7	267,7	267,7
w tym:			
zdrenowane	240,9	240,9	240,9
nawadniane	3,6	3,6	2,8
Łąki i pastwiska	137,4	137,4	137,3
w tym:			
zdrenowane	35,8	35,8	35,7
nawadniane	38,6	38,6	38,6
Spółki wodne (liczba)	117	75	75
grunty zmeliorowane w tys. ha	233,5	215,2	215,2

Źródło: dane Ministerstwa Rolnictwa i Rozwoju Wsi.

Tabl. 9/47/. **POŻARY^a UPRAW ROLNYCH, ŁĄK, RŻYSK I NIEUŻYTKÓW**

WYSZCZEGÓLNIENIE	2007	2008	2009
Liczba pożarów	1598	1888	2029
upraw rolnych, łąk, rżysk	112	877	304
nieużytków	1486	1011	1725
Powierzchnia pożarów w ha	981	1005	1233
upraw rolnych, łąk, rżysk	81	702	297
nieużytków	900	303	936

^a Powstałe w wyniku wypalania pozostałości roślinnych.

Źródło: dane Komendy Głównej Państwowej Straży Pożarnej.

Tabl. 10/48/. **ZAGROŻENIA GLEB UŻYTKOWANYCH ROLNICZO NIEKORZYSTNYM ODDZIAŁYWA-
NIEM CZYNNIKÓW PRZYRODNICZYCH W 2009 R.**

WYSZCZEGÓLNIENIE	Zagrożenia gleb erozją		
	wietrzną	wodną powierzchniową ^a	wąwozową ^a
Powierzchnia zagrożona w km ²	4473	7205	4707
w % powierzchni ogólnej	19,5	31,5	20,6
Według stopnia zagrożenia w km ² :			
słaba	3961	4126	4405
średnia	500	3073	284
silna	12	6	18

^a Dotyczy gruntów rolnych i leśnych.

Źródło: dane Instytutu Uprawy, Nawożenia i Gleboznawstwa.

Tabl. 10/48/. **ZAGROŻENIA GLEB UŻYTKOWANYCH ROLNICZO NIEKORZYSTNYM ODDZIAŁYWA-
NIEM CZYNNIKÓW PRZYRODNICZYCH W 2009 R. (dok.)**

WYSZCZEGÓLNIENIE	Zagrożenia gleb erozją		
	wietrzną	wodną powierzchniową ^a	wąwozową ^a
Według stopnia zagrożenia w % powierzchni ogólnej:			
słaba	17,3	18,0	19,2
średnia	2,2	13,4	1,2
silna	0,1	0,0	0,1

^a Dotyczy gruntów rolnych i leśnych.

Źródło: dane Instytutu Uprawy, Nawożenia i Gleboznawstwa.

Tabl. 11/49/. **ZUŻYCIE NAWOZÓW SZTUCZNYCH, WAPNIOWYCH I OBORNIKA W PRZELICZENIU
NA CZYSTY SKŁADNIK W LATACH GOSPODARCZYCH**

WYSZCZEGÓLNIENIE	2006/2007	2007/2008	2008/2009
W TONACH			
Nawozy sztuczne (NPK)	116037	125619	115609
azotowe (N)	67073	73389	73685
fosforowe (P ₂ O ₅)	21518	23319	18832
potasowe (K ₂ O)	27446	28912	23092
Nawozy wapniowe ^a (CaO)	54716	74925	59835
Obornik (NPK)	11212	10560	9754
NA 1 ha UŻYTKÓW ROLNYCH w kg			
Nawozy mineralne (NPK)	119,0	130,1	121,4
azotowe (N)	68,8	76,0	77,4
fosforowe (P ₂ O ₅)	22,1	24,2	19,8
potasowe (K ₂ O)	28,1	29,9	24,2
Nawozy wapniowe ^a (CaO)	56,1	77,6	62,8
Obornik (NPK)	11,5	27,6	10,2

^a Przeważnie w postaci wapna palonego; łącznie z wapnem defekacyjnym.Tabl. 12/50/. **GOSPODARSTWA PROWADZĄCE PRODUKCJĘ METODAMI EKOLOGICZNYMI**

WYSZCZEGÓLNIENIE	2007	2008	2009
Liczba gospodarstw	1059	1396	1696
z certyfikatem	375	571	895
w okresie przestawiania	684	825	801
Powierzchnia ekologicznych gruntów rolnych w ha	59113,5	54150,7	68976,6
z certyfikatem	26013,3	26243,9	45291,6
w okresie przestawiania	33100,2	27906,8	23685,0

Źródło: dane Głównego Inspektoratu Jakości Handlowej Artykułów Rolno-Spożywczych.

Tabl. 13/51/. **POWIERZCHNIA, ZASOBY I EKSPLOATACJA ŻŁÓŻ TORFU**

WYSZCZEGÓLNIENIE	2007	2008	2009
Zasoby:			
udokumentowane w ha	255247	255247	246504
szacunkowe w mln m ³	3265,2	3265,2	3517,4
eksploatowane:			
w ha	897	897	888
w mln m ³	25,3	25,3	25,3
W tym:			
trwałe użytki zielone (z) według kompleksów glebowo-rolniczych ^a w ha:			
1z	10486	10486	10486
eksploatowane	-	-	-
2z	125468	125468	120352
eksploatowane	182	182	174
3z	44427	44427	42528
eksploatowane	680	680	679
inne użytki rolne w ha	15860	15860	15390
eksploatowane	14	14	15
nieużytki rolnicze w ha	59006	59006	57748
eksploatowane	21	21	20

^a Określonych na podstawie waloryzacji rolniczej przestrzeni produkcyjnej opracowanej przez Instytut Uprawy Nawożenia i Gleboznawstwa.

Źródło: dane Ministerstwa Rolnictwa i Rozwoju Wsi.

DZIAŁ III. ZASOBY, WYKORZYSTANIE, ZANIECZYSZCZENIE I OCHRONA WÓD

Uwagi ogólne

W dziale zawarte są informacje dotyczące: zasobów wodnych i głównych kierunków ich wykorzystania, ścieków przemysłowych i komunalnych oraz stopnia ich oczyszczania, wyposażenia miast i wsi w instalacje wodne i oczyszczalnie ścieków oraz stanu czystości wód powierzchniowych (rzek i jezior oraz M. Bałtyckiego).

Zasoby eksploatacyjne wód podziemnych stanowią część zasobów, które z uwzględnieniem zasad ich ochrony i warunków technicznych mogą być pobierane z określonego poziomu wodonośnego bez naruszenia równowagi hydrogeologicznej. **Przyrost zasobów wód podziemnych** jest to ilość wody dodatkowo udokumentowana w wyniku przeprowadzonych w danym roku prac hydrogeologiczno-studiennych przy budowie ujęć wód podziemnych i przekazana do wykorzystania.

Zgodnie z rozporządzeniem Rady Ministrów z dnia 14 lutego 2006 r. (Dz. U. z 2006 r. Nr 32, poz. 220, z późn. zm.) **wody lecznicze** to wody podziemne niezanieczyszczone pod względem chemicznym i mikrobiologicznym, o naturalnej zmienności cech fizycznych i chemicznych, zawierające jeden lub więcej składników farmakologicznie czynnych o określonych w rozporządzeniu stężeniach. **Wody mineralne** to wody lecznicze zawierające co najmniej 1000 mg/dam³ rozpuszczonych składników stałych. Do **wód termalnych** zalicza się wody podziemne występujące we wszystkich jednostkach geologicznych, z których wydobywana woda ma na wypływie z ujęcia temperaturę co najmniej 20 °C, z wyjątkiem wód odprowadzanych z odwadniania czynnych zakładów górniczych i odwadniania nieczynnych wyrobisk. **Za zasoby wód leczniczych udokumentowanych geologicznie** uznano zasoby udokumentowane zgodnie z przepisami „Prawa geologicznego i górniczego” (Dz. U. z 2005 r. Nr 228, poz. 1947) i zatwierdzone przez Ministra Środowiska.

Informacje o **poborze wody** dotyczą:

1. w pozycji „na cele produkcyjne (poza rolnictwem, łowiectwem, leśnictwem oraz rybołówstwem i rybactwem)” – wszystkich jednostek organizacyjnych wnoszących opłaty za pobór z ujęć własnych rocznie 5 dam³ i więcej wody podziemnej albo 20 dam³ i więcej wody powierzchniowej lub odprowadzających rocznie 20 dam³ i więcej ścieków. Dane o poborze wody na potrzeby gospodarki narodowej i ludności nie obejmują wód pochodzących z odwadniania zakładów górniczych oraz obiektów budowlanych odprowadzonych do odbiornika bez wykorzystania;
2. w pozycji „nawodnienia w rolnictwie i leśnictwie oraz napełnianie i uzupełnianie stawów rybnych” – jednostek organizacyjnych rolnictwa, leśnictwa i rybactwa zużywających wodę na potrzeby nawadniania gruntów rolnych i leśnych o powierzchni od 20 ha oraz na potrzeby eksploatacji stawów rybnych o powierzchni od 10 ha;
3. w pozycji „eksploatacja sieci wodociągowej” – wszystkich jednostek nadzorujących pracę sieci wodociągowej (w tym spółdzielni mieszkaniowych, spółek wodnych, zakładów usług wodnych, zakładów pracy itp.).

Dane o **recyrkulacji wody w przemyśle** dotyczą zakładów przemysłowych wyposażonych w zamknięte obiegi wody oraz udziału wody zużytej w obiegach zamkniętych w ogólnym zużyciu wody na cele produkcyjne. **Obieg zamknięty** jest układem, w którym woda raz użyta nie jest odprowadzana do odbiornika, lecz zwracana do punktu bezpośredniego podawania wody do obiegu celem powtórnych rotacji i wykorzystania.

Do miast wyposażonych w wodociąg zaliczono te miasta, w których sieć wodociągowa rozdzielcza (uliczna) wynosiła co najmniej 250 m i równocześnie obsługiwała 5 budynków mieszkalnych posiadających co najmniej 25 mieszkań lub 2 źródła uliczne.

Do miast wyposażonych w kanalizację zaliczono te miasta, w których sieć kanalizacyjna (uliczna) ogólnospławna i na ścieki gospodarcze wynosiła co najmniej 250 m – od której prowadzi co najmniej 5 połączeń do budynków mieszkalnych lub do wypustów podwórzowych oraz miasta posiadające sieć na wody opadowe, jeżeli do tej sieci są odprowadzane również ścieki gospodarcze.

Do miast obsługiwanych przez oczyszczalnie ścieków zaliczono te miasta, z których ścieki komunalne przed odprowadzeniem ich do odbiornika były poddane procesom oczyszczania mechanicznego, chemicznego, biologicznego lub z podwyższonym usuwaniem biogenów.

Dane o **ściekach przemysłowych** dotyczą ścieków odprowadzanych z jednostek określonych w pkt 1, które według Polskiej Klasyfikacji Działalności zostały ujęte w „Przemysłe” obejmującym sekcje: „Górnictwo”, „Przetwórstwo przemysłowe” oraz „Wytwarzanie i zaopatrywanie w energię elektryczną, gaz i wodę”, jak również w pozostałych sekcjach, których udział w ilości odprowadzanych ścieków jest niewielki. Do tych samych jednostek odnoszą się **dane o poborze wód i wyposażeniu w oczyszczalnie ścieków**.

Ścieki przemysłowe wymagające oczyszczania to ścieki odprowadzane siecią kanałów lub rowów otwartych bezpośrednio do wód, ziemi lub do sieci kanalizacyjnej z jednostek produkcyjnych (łącznie z zanieczyszczonymi wodami z odwadniania zakładów górniczych i chłodniczymi). **Wody chłodnicze** są to ścieki o podwyższonej temperaturze powstałe w wyniku użycia wód do celów chłodzenia w procesach technologicznych. Za **wody chłodnicze niewymagające oczyszczania** uznaje się wody, które spełniają następujące warunki:

- są odprowadzane do wód wydzielonym dla nich systemem kanalizacji i nie następuje mieszanie ich z innymi ściekami wymagającymi oczyszczania,
- ładunki zanieczyszczeń w wodach chłodniczych (po procesie produkcyjnym) nie są większe od ładunków zanieczyszczeń w wodach pobranych do celów chłodzenia,
- temperatura wód chłodniczych odprowadzanych do jezior oraz ich dopływów nie przekracza $+26^{\circ}\text{C}$, a do pozostałych wód, z wyjątkiem morza terytorialnego, nie przekracza $+35^{\circ}\text{C}$.

Dane o **ściekach oczyszczanych** dotyczą ścieków oczyszczanych mechanicznie, chemicznie, biologicznie oraz z podwyższonym usuwaniem biogenów i odprowadzanych do wód lub do ziemi. **Ścieki oczyszczane mechanicznie** to ścieki poddane procesowi usuwania jedynie zanieczyszczeń nierozpuszczalnych, tj. ciał stałych i tłuszczów ulegających osadzeniu lub flotacji przy użyciu krat, sit, piaskowników, odtłuszczaczy współpracujących z osadnikami Imhoffa. **Chemiczne oczyszczanie ścieków** polega na wytrącaniu niektórych związków rozpuszczalnych względnie ich neutralizacji metodami chemicznymi, takimi jak koagulacja, sorpcja na węglu aktywnym itp. **Biologiczne oczyszczanie ścieków** następuje w procesie mineralizacji przez drobnoustroje w środowisku wodnym w sposób naturalny (np. przez rolnicze wykorzystanie ścieków, zraszanie pól, stawy rybne) lub w urządzeniach sztucznych (złoża biologiczne, osad czynny) i polega na usuwaniu ze ścieków zanieczyszczeń organicznych oraz związków biogenych i refrakcyjnych. **Podwyższone usuwanie biogenów w ściekach** następuje w oczyszczalniach ścieków o wysoko efektywnych technologiach oczyszczania (głównie biologicznych, a także chemicznych) umożliwiających zwiększoną redukcję azotu i fosforu. **Kilkustopniowe oczyszczanie ścieków** np. mechaniczne i biologiczne lub mechaniczno-chemiczno-biologiczne zakwalifikowano do wyższego stopnia oczyszczania (biologicznego lub chemicznego).

Dane o **ściekach komunalnych** obejmują ścieki odprowadzone siecią kanalizacyjną przez jednostki będące w gestii przedsiębiorstw i zakładów wodociągowo-kanalizacyjnych, dla których organem założycielskim jest wojewoda (lub będących pod zarządem samorządów terytorialnych) oraz jednostek nadzorujących pracę zbiorowego odprowadzania ścieków poprzez sieć kanalizacyjną (w tym również spółdzielni mieszkaniowych, spółek wodnych, zakładów usług wodnych, zakładów pracy itd.). Ścieki te przed odprowadzeniem do odbiornika powinny być w całości poddane procesom oczyszczania, stąd w statystyce zostały ujęte jako **ścieki wymagające oczyszczania**. Dane te nie obejmują wód opadowych i infiltracyjnych odprowadzanych siecią kanalizacyjną.

Dane o **oczyszczalniach ścieków komunalnych** obejmują wszystkie oczyszczalnie pracujące na sieci kanalizacyjnej. Badaniami statystycznymi nie są objęte oczyszczalnie przydomowe i oczyszczające ścieki wyłącznie dowożone.

Dane o **ściekach oczyszczanych odprowadzonych kanalizacją** obejmują ścieki oczyszczane w oczyszczalniach mechanicznych, mechaniczno-biologicznych oraz z podwyższonym usuwaniem biogenów.

Ładunek zanieczyszczeń w ściekach jest to masa zanieczyszczeń zawartych w ściekach, odprowadzona w jednostce czasu, równa iloczynowi natężenia przepływu ścieków i stężenia zanieczyszczeń.

Biochemiczne zużycie tlenu (BZT_5) oznacza ilość tlenu zużytą w ciągu 5 dni (najbardziej intensywnego przebiegu procesu mineralizacji) w procesie biochemicznego utleniania substancji (głównie organicznych) zawartych w ściekach, przy użyciu żywych bakterii i enzymów pozakomórkowych.

Chemiczne zużycie tlenu (ChZT) jest to ilość tlenu pobrana w procesie chemicznego utleniania ścieków.

Zawiesiny w ściekach to nierozpuszczone, zawieszane substancje i materiały o różnym stopniu rozdrobnienia.

Równoważna liczba mieszkańców (RLM) wyraża wielokrotność ładunku zanieczyszczeń w ściekach w stosunku do jednostkowego ładunku w ściekach odprowadzonych od jednego mieszkańca w ciągu doby (określonego jako BZT_5), równego 60 g O_2 na dobę.

Osady ściekowe są to pochodzące z oczyszczalni ścieków osady z komór fermentacyjnych oraz innych instalacji służących do oczyszczania ścieków. Ilości i skład osadów uzależnione są od sposobu i stopnia oczyszczania ścieków. Za **wykorzystanie osadów do celów rolniczych** uważa się zastosowanie osadów ściekowych do uprawy wszystkich płodów rolnych wprowadzanych do obrotu handlowego, włączając w to uprawy przeznaczone do produkcji pasz.

Unieszkodliwianie osadów ściekowych polega na ich usuwaniu lub ograniczeniu uciążliwości poprzez spalanie, pirolizę (odgazowanie), utlenianie na mokro, neutralizację chemiczną, chlorowanie lub inne metody, których efektem jest zmniejszenie lub likwidacja uciążliwości osadów.

Osady ściekowe nagromadzone obejmują osady nagromadzone na terenie oczyszczalni na składowiskach, poletkach, lagunach i w stawach osadowych, w okresie sprawozdawczym i w latach poprzednich.

Od 2008 r. zasady **oceny jakości wód** w Polsce określa Rozporządzenie Ministra Środowiska z dnia 20 sierpnia 2008 r. w sprawie sposobu klasyfikacji stanu jednolitych części wód powierzchniowych (Dz. U. Nr 162, poz. 1008). Rozporządzenie to dokonuje w zakresie swojej regulacji wdrożenia Dyrektywy 2000/60/WE (Ramowej Dyrektywy Wodnej). W rozumieniu dyrektywy ocena stanu wód jest pojęciem znacznie szerszym niż to przyjmowano dotychczas, kierując się głównie jakością wody w zakresie wskaźników fizykochemicznych i mikrobiologicznych. Dyrektywa opiera stan wód na ocenie biologicznych elementów jakości wody i wspierających tę ocenę - elementach fizykochemicznych i hydromorfologicznych oraz badaniach, dotychczas nie oznaczanych, substancji szczególnie szkodliwych dla środowiska wodnego i substancji priorytetowych.

Zgodnie z ww. rozporządzeniem klasyfikacja stanu wód oparta jest na **ocenie stanu jednolitych części wód**¹ (jcw) powierzchniowych, w tym na;

- **ocenie stanu ekologicznego** (potencjału ekologicznego wód sztucznych i silnie zmienionych), uwzględniającej klasyfikację elementów biologicznych, fizykochemicznych oraz ocenę substancji szczególnie szkodliwych dla środowiska wodnego - specyficzne zanieczyszczenia syntetyczne i niesyntetyczne,
- **ocenie stanu chemicznego**, w której ocenia się wskaźniki chemiczne, charakteryzujące występowanie substancji szczególnie szkodliwych dla środowiska wodnego, w tym tzw. substancji priorytetowych.

¹ Art. 2 pkt. 10 RDW: „Część wód powierzchniowych” oznacza oddzielny i znaczący element wód powierzchniowych taki jak: jezioro, zbiornik, strumień, rzeka lub kanał, część strumienia, rzeki lub kanału, wody przejściowe lub pas wód przybrzeżnych.

Stan ekologiczny (potencjał ekologiczny) klasyfikuje się przez nadanie jednolitej części wód jednej z pięciu klas jakości wód.²

Ocenę stanu ekologicznego elementów biologicznych wykonuje się w oparciu o trzy grupy organizmów: fitoplanktonu, fitobentosu i makrofitów. Klasyfikacja elementów biologicznych polega na dokonaniu wspólnej oceny badanych elementów poprzez przypisanie im jednej z 5 klas jakości. O wyniku oceny decyduje element biologiczny, któremu przypisano najniższą klasę.

Oceniane elementy fizykochemiczne (wspierające elementy biologiczne) podzielone zostały na grupy wskaźników charakteryzujących stan fizyczny, warunki tlenowe i zanieczyszczenia organiczne, zasolenie, zakwaszenie i warunki biogenne. Rozporządzenie rozróżnia wartości graniczne dla klasy I i II, z wyłączeniem jezior, dla których ustalone są wartości graniczne jedynie dla klasy II. Jeśli wyniki badań nie spełniają kryteriów dla klasy II - jakość wód ocenia się jako „poniżej stanu dobrego”.

Gdy stan elementu biologicznego jest umiarkowany (III klasa), słaby (IV klasa) lub zły (V klasa), wówczas danej jcw nadaje się taką samą klasę stanu ekologicznego. Natomiast, gdy stan wskaźnika biologicznego jest bardzo dobry (I klasa) lub dobry (II klasa) w ocenie stanu ekologicznego należy uwzględnić również stan wskaźników fizykochemicznych oraz wskaźników substancji szczególnie szkodliwych.

Stan chemiczny klasyfikuje się na podstawie szerokiego spektrum wskaźników chemicznych: 33 substancji priorytetowych oraz innych substancji zanieczyszczających.

Ostatecznie **stan wód powierzchniowych** (stan dobry lub zły) wyznaczony jest przez gorszy ze stanów: ekologiczny lub chemiczny. W przypadku, gdy stan ekologiczny jest umiarkowany, słaby lub zły, wówczas stan wód klasyfikuje się jako zły. Natomiast, gdy stan ekologiczny jest dobry lub bardzo dobry wówczas rozpatruje się również wyniki oceny stanu chemicznego wód. Woda osiąga dobry stan wówczas, gdy wszystkie oceny są co najmniej dobre.

² Klasa I – bardzo dobry stan ekologiczny, klasa II – dobry stan ekologiczny, klasa III – umiarkowany stan ekologiczny, klasa IV – słaby stan ekologiczny, klasa V – zły stan ekologiczny.

Tabl. 1/52/. ZASOBY WÓD POWIERZCHNIOWYCH WEDŁUG REGIONÓW HYDROGRAFICZNYCH

WYSZCZEGÓLNIENIE		Powierzchnia		Opady		Odptywy	
		ogółem	w tym obszar kraju	ogółem	w tym na obszar kraju	ogółem	w tym z obszaru kraju
		km ²		mm		mln m ³	
Zlewisko Zalewu Szczecińskiego	2007	x	2467,7	807,9	807,2	497,2	497,2
	2008	x	2467,7	700,6	700,6	652,7	652,7
	2009	x	2467,7	595,2	595,2	398,7	398,7
Dorzecze dolnej Odry od Warty do ujścia do Zalewu Szczecińskiego	2007	10796,2	7248,3	729,2	759,2	15995,3	876,0
	2008	10796,2	7248,3	615,4	613,8	15521,9	1079,7
	2009	10796,2	7248,3	648,7	641,5	15470,3	764,0
w tym dorzecze Iny	2007	2189,4	2189,4	772,4	772,4	379,9	379,9
	2008	2189,4	2189,4	641,5	641,5	438,6	438,6
	2009	2189,4	2189,4	656,3	656,3	314,1	314,1
Zlewisko Bałtyku (od Dziwnej do ujścia Wisły)	2007	17308,2	17308,2	922,8	922,8	5821,7	5821,7
	2008	17308,2	17308,2	755,3	755,3	5752,4	5752,4
	2009	17308,2	17308,2	780,1	780,1	5098,9	5098,9
w tym dorzecza:							
Regi	2007	2724,9	2724,9	966,1	966,1	739,1	739,1
	2008	2724,9	2724,9	801,4	801,4	829,7	829,7
	2009	2724,9	2724,9	808,6	808,6	654,1	654,1
Parsęty	2007	3150,9	3150,9	952,3	952,3	1076,0	1076,0
	2008	3150,9	3150,9	776,5	776,5	1028,4	1028,4
	2009	3150,9	3150,9	829,2	829,2	941,5	941,5

Źródło: dane Instytutu Meteorologii i Gospodarki Wodnej.

Tabl. 2/53/. ZASOBY EKSPLOATACYJNE WÓD PODZIEMNYCH

Stan w dniu 31 XII

WYSZCZEGÓLNIENIE	2007	2008	2009
	w hektometrach sześciennych		
OGÓŁEM	1502,8	1507,6	1510,2
przyrost w stosunku do ub. roku	8,5	4,8	2,6
Z utworów geologicznych:			
czwartorzędowych	1384,9	1389,3	1391,7
trzeciorzędowych	64,5	64,5	64,5
kredowych	12,6	13,0	13,0
starszych	40,8	40,7	40,9

Źródło: dane Państwowego Instytutu Geologicznego.

Tabl. 3/54/. ZASOBY WÓD LECZNICZYCH UDOKUMENTOWANE GEOLOGICZNIE

WYSZCZEGÓLNIENIE	Liczba złóż	Zasoby eksploatacyjne w m ³ /h	Pobór wód w tys. m ³ /rok
Wody mineralne			
2007	6	167,9	28,7
2008	6	177,7	28,3
2009	6	156,5	34,9
Wody termalne			
2007	2	540,0	1221,2
2008	2	540,0	1333,8
2009	2	540,0	1309,3

Źródło: dane Państwowego Instytutu Geologicznego.

Tabl. 4/55/. **POBÓR WODY NA POTRZEBY GOSPODARKI NARODOWEJ I LUDNOŚCI WEDŁUG ŹRÓDEŁ POBORU**

WYSZCZEGÓLNIENIE	2007	2008	2009
	w hektometrach sześciennych		
OGÓŁEM	1711,1	1708,3	1506,3
na 1 km ² w dam ³	74,7	74,6	65,8
Na cele:			
produkcyjne ^a	1592,2	1578,9	1377,5
wody powierzchniowe	1581,8	1569,3	1369,0
wody podziemne	10,4	9,5	8,5
nawodnień w rolnictwie i leśnictwie oraz napełnianie i uzupełnianie stawów rybnych	17,2	26,4	29,9
eksploatacji sieci wodociągowej ^b	101,7	103,0	98,9
wody powierzchniowe	22,8	23,8	23,2
wody podziemne	78,9	79,2	75,8

^a Poza rolnictwem i leśnictwem - z ujęć własnych. ^b Pobór wód na ujęciach, przed wtłoczeniem do sieci.

Tabl. 5/56/. **ZUŻYCIE WODY NA POTRZEBY GOSPODARKI NARODOWEJ I LUDNOŚCI**

WYSZCZEGÓLNIENIE	2007	2008	2009
	w hektometrach sześciennych		
OGÓŁEM	1691,1	1686,5	1486,8
Przemysł	1593,3	1579,6	1378,4
Rolnictwo i leśnictwo ^a	17,2	26,4	29,9
Eksploatacja sieci wodociągowej ^b	80,6	80,6	78,4

^a Woda zużyta do nawadniania w rolnictwie i leśnictwie oraz napełniania i uzupełniania stawów rybnych. ^b Bez zużycia wody na cele przemysłowe przez wodociągi stanowiące własność gmin, wojewódzkich zakładów usług wodnych i spółek wodnych.

Tabl. 6/57/. **ZUŻYCIE WODY W ZAKŁADACH I ICH WYPOSAŻENIE W ZAMKNIĘTE OBIEGI WODY**

WYSZCZEGÓLNIENIE	2007	2008	2009
Zużycie wody na cele produkcyjne w hm ³	1589,1	1576,8	1376,1
w tym w obiegach zamkniętych w %	0,1	0,1	0,1
Zakłady wyposażone w obiegi zamknięte:			
w % zakładów ^a ogółem	39,8	45,6	42,7
według wskaźnika ujęcia w obiegi zużywanej wody:			
poniżej 10%	25	25	27
10,1–50,0	7	7	3
50,1–90,0	2	1	3
90,1 i 99,0	1	-	-
99,1 i więcej	-	1	-

^a Zużywających wodę do produkcji.

Tabl. 7/58/. **BILANS GOSPODAROWANIA WODĄ W PRZEMYSŁE**

WYSZCZEGÓLNIENIE	2007	2008	2009
	w hektometrach sześciennych		
Przychód wody	1594,8	1581,1	1379,5
z ujęć własnych	1592,2	1578,9	1377,5
wody powierzchniowe	1581,8	1569,3	1369,0
wody podziemne	10,4	9,5	8,5
z odwadniania zakładów górniczych	0,1	0,1	-
z zakupu od innych jednostek	2,5	2,1	2,1
Rozchód wody	1594,8	1581,1	1379,5
zużycie na potrzeby zakładów	1593,3	1579,6	1378,4
w tym do produkcji	1589,1	1576,8	1376,1
w tym z sieci wodociągowej	1,1	1,0	1,0
sprzedaż	1,4	1,3	1,0
straty w sieci	0,1	0,2	0,1

Tabl. 8/59/. **MELIORACJE PODSTAWOWE WYMAGAJĄCE ODBUDOWY LUB MODERNIZACJI**
Stan w dniu 31 XII

WYSZCZEGÓLNIENIE	2007	2008	2009
Melioracje podstawowe:			
rzeki w km	804	761	666
wały w km	129	102	119
zbiorniki w tys. m ³	5700	7200	7200
stacje pomp w szt	20	20	19
wydajność stacji pomp w l/s	11090	11290	10800

Źródło: dane Ministerstwa Rolnictwa i Rozwoju Wsi.

Tabl. 8/59/ **MELIORACJE PODSTAWOWE WYMAGAJĄCE ODBUDOWY LUB MODERNIZACJI** (dok.)
Stan w dniu 31 XII

WYSZCZEGÓLNIENIE	2007	2008	2009
Powierzchnia użytków rolnych z urządzeniami wymagającymi odbudowy lub modernizacji w tys. ha	85,7	86,6	84,8
z tego:			
grunty orne	44,2	44,6	44,6
użytki zielone	41,6	41,9	40,2

Źródło: dane Ministerstwa Rolnictwa i Rozwoju Wsi.

Tabl. 9/60/ **GOSPODAROWANIE WODĄ WEDŁUG POLSKIEJ KLASYFIKACJI DZIAŁALNOŚCI W 2009 R.**

WYSZCZEGÓLNIENIE	Przychód wody					Rozchód wody	
	ogółem	z ujęć własnych			z zakupu	zużycie na potrzeby zakładów	sprzedaż
		razem	powierzchniowych	podziemnych			
w hektometrach sześciennych							
OGÓŁEM	1379,5	1377,5	1369,0	8,5	2,1	1378,4	1,0
Górnictwo i wydobywanie	0,4	0,4	0,3	0,1	-	0,4	-
Przetwórstwo przemysłowe	116,3	114,6	110,7	3,9	1,7	115,6	0,6
w tym:							
produkcja artykułów spożywczych	3,1	2,0	0,3	1,6	1,1	2,7	0,4
produkcja napojów	0,9	0,8	0,0	0,7	0,1	0,9	-
produkcja wyrobów z drewna, korka, słomy i wikliny ^Δ	1,1	1,1	0,4	0,7	0,0	1,1	0,0
produkcja chemikaliów i wyrobów chemicznych	109,8	109,4	109,3	0,1	0,4	109,7	0,2
produkcja pozostałego sprzętu transportowego	0,3	0,3	0,1	0,2	0,0	0,3	0,0
Wytwarzanie i zaopatrzenie w energię elektryczną, gaz, parę wodną i gorącą wodę ^Δ	1258,1	1258,1	1256,6	1,6	0,0	1258,0	0,1
Handel, naprawa pojazdów samochodowych ^Δ	0,1	0,1	0,1	-	0,0	0,1	0,0
Administracja publiczna i obrona narodowa; obowiązkowe zabezpieczenia społeczne ^Δ	0,4	0,3	-	0,3	0,0	0,3	0,0
Opieka zdrowotna i pomoc społeczna	0,6	0,5	-	0,5	0,1	0,6	0,0
Pozostałe sekcje	3,6	3,4	1,3	2,0	0,2	3,3	0,3

Tabl. 10/61/. WODOCIĄGI I KANALIZACJA

WYSZCZEGÓLNIENIE	2007	2008	2009
Sieć w km:			
wodociągowa rozdzielcza	8522,1	8707,0	8940,8
kanalizacyjna ^a	4725,4	4992,3	5222,7
Połączenia prowadzące do budynków mieszkalnych ^b w tys. szt :			
wodociągowe	157,8	162,7	166,4
kanalizacyjne	93,5	98,3	101,0
Miasta obsługiwane przez sieć:			
wodociągową	62	62	62
kanalizacyjną	62	62	62
Ludność korzystająca z sieci:			
wodociągowej w tys.	1129,0	1127,9	1580,4
w % ludności miast ogółem	96,9	96,9	96,9
kanalizacyjnej w tys.	1049,4	1051,2	1261,4
w % ludności miast ogółem	90,0	90,3	90,4
Pobór wody w hm ³	101,7	103,0	98,9
w tym powierzchniowej	22,8	23,8	23,2
Zużycie wody ^c w hm ³	80,6	80,6	78,4
w tym w gospodarstwach domowych	61,3	60,6	59,3
na 1 mieszkańca miast w m ³	38,5	37,9	37,2
Ścieki odprowadzone w hm ³	69,2	67,2	66,2

^a Sieć ogólnospławna oraz na ścieki gospodarcze. ^b łącznie z połączeniami prowadzącymi do budynków zbiorowego zamieszkania.

^c Woda dostarczona odbiorcom przez sieć wodociągową.

Tabl. 11/62/. NAWADNIANE UŻYTKI ROLNE I GRUNTY LEŚNE ORAZ NAPEŁNIANE STAWY RYBNE

WYSZCZEGÓLNIENIE	2007	2008	2009
Powierzchnia nawadnianych użytków rolnych i gruntów leśnych ^a w ha	2071	2105	1623
według sposobów nawadniania:			
podsiąk	2021	1108	866
deszczownie	50	997	757
Pobór wody ^b do nawodnień w dam ³	877	745	630
w tym ścieków	34	35	-
według sposobów nawadniania:			
podsiąk	870	651	596
deszczownie	7	94	34
na 1 ha	0,4	0,4	0,4
Napełniane stawy rybne ^c :			
powierzchnia w ha	855	1300	1365
pobór wody w dam ³	16368	25652	29931
na 1 ha	19,1	19,7	21,5

^a Obiekty o powierzchni co najmniej 20 ha. ^b łącznie z poborem ścieków. ^c Obiekty o powierzchni co najmniej 10 ha.

Tabl. 12/63/. ŚCIEKI PRZEMYSŁOWE I KOMUNALNE ODPROWADZONE DO WÓD LUB DO ZIEMI

WYSZCZEGÓLNIENIE	2007	2008	2009
W HEKTOMETRACH SZEŚCIENNYCH			
OGÓŁEM	1645,9	1634,2	1436,3
Odprowadzone:			
bezpośrednio z zakładów ^a	1576,8	1567,0	1370,1
w tym wody chłodnicze	1531,0	1396,2	1256,3
siecią kanalizacyjną	69,2	67,2	66,2
Ścieki wymagające oczyszczania	114,9	238,0	180,0
oczyszczane	97,6	222,8	169,7
mechanicznie	9,3	131,6	83,7
chemicznie ^b	37,5	36,3	27,7
biologicznie	15,4	19,7	12,9
z podwyższonym usuwaniem biogenów.	35,3	35,2	45,4
nieoczyszczane	17,4	15,2	10,2
w tym odprowadzone siecią kanalizacyjną	16,3	14,1	9,4
W ODSETKACH			
OGÓŁEM	100,0	100,0	100,0
Odprowadzone:			
bezpośrednio z zakładów ^a	95,8	95,9	95,4
w tym wody chłodnicze	93,0	85,4	87,5
siecią kanalizacyjną	4,2	4,1	4,6
Ścieki wymagające oczyszczania	7,0	14,6	12,5
oczyszczane	5,9	13,6	11,8
mechanicznie	0,6	8,1	5,8
chemicznie ^b	2,3	2,2	1,9
biologicznie	0,9	1,2	0,9
z podwyższonym usuwaniem biogenów.	2,1	2,2	3,2
nieoczyszczane	1,1	0,9	0,7
w tym odprowadzone siecią kanalizacyjną	1,0	0,9	0,7

^a łącznie z wodami chłodniczymi oraz zanieczyszczonymi wodami opadowymi. ^b Dotyczy ścieków przemysłowych.

Tabl. 13/64/. ŚCIEKI PRZEMYSŁOWE OCZYSZCZANE I NIEOCZYSZCZANE

WYSZCZEGÓLNIENIE	2007	2008	2009
	w hektometrach sześciennych		
Ścieki odprowadzone ^a	1580,9	1570,5	1373,4
bezpośrednio do wód lub do ziemi	1576,8	1567,0	1370,1
w tym wody chłodnicze	1531,0	1396,0	1256,3
zawierające substancje szczególnie szkodliwe dla środowiska wodnego	170,7	164,1	105,0
W tym ścieki wymagające oczyszczania ^b	45,8	170,8	113,8
oczyszczone	44,7	169,8	112,9
mechanicznie	3,4	131,4	83,4
chemicznie	37,5	36,3	27,7
biologicznie	3,4	1,9	1,5
z podwyższonym usuwaniem biogenów	0,3	0,3	0,4
nieoczyszczone	1,1	1,0	0,8

^a Dane obejmują również wody chłodnicze używane przez elektrownie w zbiornikowych układach chłodzenia skraplaczy turbin.

^b Odprowadzone bezpośrednio do wód lub do ziemi.

Tabl. 14/65/. ŚCIEKI PRZEMYSŁOWE WEDŁUG POLSKIEJ KLASYFIKACJI DZIAŁALNOŚCI W 2009 R.

WYSZCZEGÓLNIENIE	Ścieki odprowadzone ^a		W tym ścieki wymagające oczyszczania odprowadzone bezpośrednio do wód lub do ziemi			
	ogółem	w tym bezpośrednio do wód lub do ziemi	razem	oczyszczone		nieoczyszczone
				razem	w tym chemicznie	
w hektometrach sześciennych						
OGÓŁEM	1373,4	1370,1	113,8	112,9	27,7	0,8
Przetwórstwo przemysłowe	112,8	111,0	110,0	109,3	27,4	0,8
w tym:						
produkcja artykułów spożywczych	2,4	1,4	1,1	0,7	0,0	0,4
produkcja napojów	0,5	0,3	0,3	0,3	-	-
produkcja wyrobów z drewna, korka, słomy i wikliny ^Δ	0,8	0,4	0,0	0,0	-	-

^a łącznie z wodami chłodniczymi używanymi przez elektrownie w zbiornikowych układach chłodzenia skraplaczy turbin.

Tabl. 14/65/. ŚCIEKI PRZEMYSŁOWE WEDŁUG POLSKIEJ KLASYFIKACJI DZIAŁALNOŚCI
W 2009 R. (dok.)

WYSZCZEGÓLNIENIE	Ścieki odprowadzone ^a		W tym ścieki wymagające oczyszczania odprowadzone bezpośrednio do wód lub do ziemi			
	ogółem	w tym bezpośrednio do wód lub do ziemi	razem	oczyszczone		nieoczyszczone
				razem	w tym chemicznie	
w hektometrach sześciennych						
Przetwórstwo przemysłowe (dok.) w tym: (dok.)						
produkcja chemikaliów i wyrobów chemicznych	108,0	108,0	108,0	108,0	27,4	-
produkcja pozostałego sprzętu transportowego	0,4	0,3	0,3	0,0	-	0,2
Wytwarzanie i zaopatrywanie w energię elektryczną, gaz, parę wodną i gorącą wodę ^Δ	1256,9	1256,9	3,0	3,0	0,2	0,0
Handel, naprawa pojazdów samochodowych ^Δ	0,1	0,1	-	-	-	-
Administracja publiczna i obrona narodowa; obowiązkowe zabezpieczenia społeczne	0,4	0,1	0,1	0,1	-	0,0
Opieka zdrowotna i pomoc społeczna	0,6	0,0	0,0	-	-	0,0
Pozostałe sekcje	2,5	1,9	0,6	0,6	0,0	0,0

^a Łącznie z wodami chłodniczymi używanymi przez elektrownie w zbiornikowych układach chłodzenia skraplaczy turbin.

Tabl. 15/66/. ŚCIEKI ODPROWADZONE SIECIĄ KANALIZACYJNĄ OCZYSZCZANE I NIEOCZYSZCZANE

WYSZCZEGÓLNIENIE	2007	2008	2009
OGÓŁEM w hm³	69,2	67,2	66,2
oczyszczone	52,9	53,0	56,8
mechanicznie	5,9	0,2	0,3
biologicznie	12,0	17,9	11,5
z podwyższonym usuwaniem biogenów	35,0	34,9	45,1
nieoczyszczone	16,3	14,1	9,4
Z ogółem w %:			
oczyszczone	76,5	78,9	85,8
w tym biologicznie i z podwyższonym usuwaniem biogenów	68,0	78,6	85,3
nieoczyszczone	23,5	21,1	14,2

Tabl. 16/67/. **OCZYSZCZALNIE ŚCIEKÓW OBSŁUGUJĄCE MIASTA I WSIE**
Stan w dniu 31 XII

WYSZCZEGÓLNIENIE	2007	2008	2009
OGÓŁEM	292	286	293
Miasta	71	68	69
mechaniczne	4	1	2
biologiczne	38	39	38
z podwyższonym usuwaniem biogenów	29	28	29
Wsie	221	218	224
mechaniczne	22	21	23
biologiczne	164	163	162
z podwyższonym usuwaniem biogenów	35	34	39

Tabl. 17/68/. **LUDNOŚĆ MIAST I WSI KORZYSTAJĄCA Z OCZYSZCZALNI ŚCIEKÓW^a**

WYSZCZEGÓLNIENIE	2007	2008	2009
OGÓŁEM w tys.	1021,4	1017,0	1303,5
w % ogólnej liczby ludności	60,4	60,1	77,0
Miasta	809,3	801,7	1072,2
w % ogólnej liczby ludności miast	69,4	68,9	92,2
z oczyszczalni:			
mechanicznych	51,3	1,0	2,4
chemicznych i biologicznych	167,0	216,6	165,2
z podwyższonym usuwaniem biogenów	591,0	584,2	904,6
Wsie	212,1	215,3	231,4
w % ogólnej liczby ludności wsi	40,3	40,7	43,6

^a Na podstawie szacunków.

Tabl. 18/69/. **MIASTA OBSŁUGIWANE PRZEZ OCZYSZCZALNIE ŚCIEKÓW**
Stan w dniu 31 XII

WYSZCZEGÓLNIENIE	2007	2008	2009
Miasta ogółem	62	62	62
Miasta obsługiwane przez oczyszczalnie ścieków	62	61	62
mechaniczne	1	-	1
biologiczne	31	32	31
z podwyższonym usuwaniem biogenów	30	29	30
Oczyszczalnie ścieków obsługujące miasta o liczbie ludności:			
poniżej 5000	29	28	29
5000–9999	7	7	7
10000–19999	14	14	14
20000–49999	8	8	7
50000 i więcej	13	11	12

Tabl. 19/70/. OCZYSZCZALNIE ŚCIEKÓW KOMUNALNYCH ^a

WYSZCZEGÓLNIENIE	Oczyszczalnie (stan w dniu 31 XII)		Przepu- stowość w m ³ /dobę	Ścieki komunalne w dam ³		
	ogółem	w tym nie- posiadające pozwolen wodno- prawnych		dopływa- jące do oczysz- czalni	w tym oczyszczone ^b	
					razem	w tym bez wód opa- dowych i infiltra- cyjnych
MECHANICZNE						
2007	26	19	42241	6485	6185	5890
2008	22	14	1691	238	238	236
2009	25	16	2364	318	318	300
BIOLOGICZNE						
2007	201	22	103836	16223	16165	11967
2008	201	19	125124	22315	22315	17862
2009	198	19	106196	15475	15475	11451
Z PODWYŻSZONYM USUWANIEM BIOGENÓW						
2007	61	5	292372	59480	59420	35049
2008	61	4	292298	57753	57753	34929
2009	67	2	378828	65518	65518	45073

^a Miejskich i wiejskich. ^b łącznie ze ściekami komunalnymi oczyszczanymi przez oczyszczalnie przemysłowe.

Tabl. 20/71/. OCZYSZCZALNIE I PODCZYSZCZALNIE ŚCIEKÓW PRZEMYSŁOWYCH

WYSZCZEGÓLNIENIE	2007	2008	2009
OCZYSZCZALNIE			
OGÓŁEM	112	100	94
Mechaniczne	61	58	56
przepustowość projektowa w m ³ /dobę	178753	943682	943272
ścieki oczyszczane w m ³ /dobę	11479	359563	228679
Chemiczne	8	5	5
przepustowość projektowa w m ³ /dobę	223005	219375	219375
ścieki oczyszczane w m ³ /dobę	104572	99095	75901
Biologiczne	38	33	28
przepustowość projektowa w m ³ /dobę	29555	17214	15913
ścieki oczyszczane w m ³ /dobę	10283	6583	4061
Z podwyższonym usuwaniem biogenów	5	4	5
przepustowość projektowa w m ³ /dobę	4995	4315	4644
ścieki oczyszczane w m ³ /dobę	3961	2162	1398
PODCZYSZCZALNIE			
OGÓŁEM	107	96	93
Mechaniczne	88	80	75
ścieki podczyszczane w m ³ /dobę	10589	4935	4333
Chemiczne	16	14	16
ścieki podczyszczane w m ³ /dobę	3948	3828	6284
Biologiczne	3	2	2
ścieki podczyszczane w m ³ /dobę	85	115	76

Tabl. 21/72/. OSADY Z OCZYSZCZALNI ŚCIEKÓW PRZEMYSŁOWYCH I KOMUNALNYCH W 2009 R.

WYSZCZEGÓLNIENIE	Osady		
	ogółem	z oczyszczalni ścieków przemysłowych	z oczyszczalni ścieków komunalnych
	w tys. ton suchej masy		
Osady wytworzone w ciągu roku	97,8	71,5	26,3
w tym:			
stosowane:			
do rekultywacji terenów ^a	67,3	65,9	1,4
w rolnictwie ^b	11,9	0,6	11,3
do uprawy roślin ^c	3,5	-	3,5
przekształcone termicznie	4,2	4,2	-
składowane	5,6	0,3	5,3
w tym na terenie zakładu	3,4	0,0	3,4
magazynowane czasowo	0,8	0,0	0,8
Osady dotychczas składowane (nagromadzone) na terenie własnym zakładu ^d	445,7	440,2	5,5
Osady wykorzystane z dotychczas składowanych (nagromadzonych) do 01.01.2009 r.	5,3	0,1	5,2

^a W tym gruntów na cele rolne. ^b Rozumianym jako uprawa wszystkich płodów rolnych wprowadzonych do obrotu handlowego, włączając w to uprawy przeznaczone do produkcji pasz. ^c Przeznaczonych do produkcji kompostu. ^d Na składowiskach, poletkach, lagunach i stawach osadowych; stan w końcu roku.

Tabl. 22/73/. ŁADUNKI ZANIECZYSZCZEŃ W ŚCIEKACH PRZEMYSŁOWYCH I KOMUNALNYCH ODPROWADZONYCH DO WÓD LUB DO ZIEMI

WYSZCZEGÓLNIENIE	2007	2008	2009
	w kilogramach		

ŚCIEKI PRZEMYSŁOWE

Ładunki zanieczyszczeń:			
BZT ₅	227795	231144	236416
ChZT	730464	453860	584530
Zawiesina	565857	521114	493309

ŚCIEKI KOMUNALNE

Ładunki zanieczyszczeń:			
BZT ₅	1902886	1721142	642498
ChZT	5398274	4866899	3423885
Zawiesina	1401011	1151129	989743

Tabl. 23/74/. OCENA STANU JEZIOR OBJĘTYCH BADANIAMi MONITORINGOWYMI W LATACH

Lp.	Nazwa jeziora	Gmina	Powierzchnia w ha	Objętość wód w hm ³	Głębokość maksymalna w m
20					
1.	Kamienica	Siemyśl	66,2	3959,4	12,2
2.	Kiełbiczne	Widuchowa	71,6	1575,2	4,5
3.	Lubie	Złocieniec	1439,0	169880,5	46,2
4.	Płonno	Stare Czarnowo	9,5	152,0	3,2
5.	Trzesiecko	Szczecinek	295,1	16067,3	11,8
6.	Wierzchowo	Szczecinek	731,0	70212,5	26,5
7.	Żelewo	Stare Czarnowo	68,4	2546,9	6,5
20					
8.	Bukowo	Darłowo	1747,4	32071,7	2,8
9.	Wielkie Dąbie	Drawsko Pomorskie	93,6	4212,0	10,5
10.	Drawsko	Czaplinek	1781,5	331443,4	79,7
11.	Gągnowo	Drawsko Pomorskie	61,7	1172,3	5,3
12.	Kańsko	Złocieniec	54,1	1813,1	5,4
13.	Miedwie	Pyrzyce, Stargard Szczeciński, Warnice	3527,0	681672,4	43,8
14.	Morzycko	Moryń	342,7	49826,9	60,0
15.	Nowogardzkie	Nowogard	98,3	5087,3	10,9
16.	Płoń	Przelewice	790,7	22306,8	4,5

a Ze względu na stosowanie substancji chemicznych hamujących rozwój fitoplanktonu.

Ź r ó d ł o: dane Wojewódzkiego Inspektoratu Ochrony Środowiska w Szczecinie

2008 – 2009

Ocena biologiczna /klasa/	Ocena wskaźników fizykochemicznych	Stan /potencjał/ ekologiczny	Ocena stanu chemicznego	Stan ogólny	Lp.
---------------------------	------------------------------------	------------------------------	-------------------------	-------------	-----

08

III	poniżej stanu dobrego	umiarkowany	nie badano	zły	1.
II	stan dobry	dobry	nie badano	dobry	2.
III	poniżej stanu dobrego	umiarkowany	nie badano	zły	3.
III	stan dobry	umiarkowany	nie badano	zły	4.
odstępiono od oceny ^a	poniżej stanu dobrego	umiarkowany	nie badano	zły	5.
III	poniżej stanu dobrego	umiarkowany	nie badano	zły	6.
III	poniżej stanu dobrego	umiarkowany	nie badano	zły	7.

09

V	poniżej stanu dobrego	zły	dobry	zły	8.
III	poniżej stanu dobrego	umiarkowany	dobry	zły	9.
III	stan dobry	umiarkowany	dobry	zły	10.
IV	poniżej stanu dobrego	słaby	nie badano	zły	11.
IV	poniżej stanu dobrego	słaby	nie badano	zły	12.
III	poniżej stanu dobrego	umiarkowany	dobry	zły	13.
III	poniżej stanu dobrego	umiarkowany	dobry	zły	14.
III	poniżej stanu dobrego	umiarkowany	poniżej dobrego	zły	15.
IV	poniżej stanu dobrego	słaby	dobry	zły	16.

Tabl. 24/75/. OCENA STANU RZEK BADANYCH W LATACH 2008 - 2009

Nazwa rzeki	Nazwa punktu pomiarowego	Km rzeki	Gmina	Ocena elementów biologicznych /klasa/	Ocena elementów fizyko-chemicznych	Ocena stanu /potencjału/ ekologicznego	Ocena stanu chemicznego	Ocena stanu w ppk
2008								
Odra	Odra poniżej ujścia Słubii (m. Osinów)	662,0	Cedynia	III	poniżej stanu dobrego	umiarkowany	dobry	zły
Odra	Odra powyżej ujścia Rurzycy (m. Krajnik Dolny)	690,0	Chojna	II	poniżej stanu dobrego	umiarkowany	dobry	zły
Odra	Odra w Widuchowej	701,8	Widuchowa	III	poniżej stanu dobrego	umiarkowany	dobry	zły
Odra Wschodnia	Odra Wschodnia - autostrada	729,0	Kołbaskowo	II	II	dobry	nie badano	dobry
Odra Wschodnia	Odra Wschodnia - poniżej Gryfina	719,0	Gryfino	II	II	dobry	nie badano	dobry
Odra Wschodnia	Odra Wschodnia - ujście do jez. Dąbie (Szczecin - Most Cłowy)	737,6	Szczecin	II	II	dobry	dobry	dobry
Odra Zachodnia	Odra Zachodnia - w Mescherin	14,6	x	II	II	dobry	dobry	dobry
Odra Zachodnia	Odra Zachodnia - autostrada	25,4	Kołbaskowo	II	poniżej stanu dobrego	umiarkowany	dobry	zły
Odra Zachodnia	Odra Zachodnia - Szczecin Most Długi	36,0	Szczecin	II	poniżej stanu dobrego	umiarkowany	dobry	zły
Odra Zachodnia	Odra Zachodnia - Szczecin Baza UMS	751,6	Szczecin	II	poniżej stanu dobrego	umiarkowany	nie badano	zły
Odra Zachodnia	Odra (Domiąża) - ujście do Roztoki Odrzańskiej (Police)	761,6	Police	II	II	dobry	nie badano	dobry
Gowienica	Gowienica (m. Budzieszowice)	21,9	Przybierów	I	poniżej stanu dobrego	umiarkowany	nie badano	zły
Stepnica	Stepnica ujście do Gowienicy (m. Bodzęcin)	0,6	Osina	I	poniżej stanu dobrego	umiarkowany	nie badano	zły

Tabl. 24/75/. OCENA STANU RZEK BADANYCH W LATACH 2008 - 2009 (cd.)

Nazwa rzeki	Nazwa punktu pomiarowego	Km rzeki	Gmina	Ocena elementów biologicznych /klasa/	Ocena elementów fizyko-chemicznych	Ocena stanu /potencjału/ ekologicznego	Ocena stanu chemicznego	Ocena stanu w ppk
2008 (cd.)								
Gowienica	Gowienica ujście do Roztoki Odrzańskiej	5,1	Stepnica	I	poniżej stanu dobrego	umiarkowany	nie badano	zły
Ina	Ina poniżej Goleniowa	10,2	Goleńków	I	poniżej stanu dobrego	umiarkowany	dobry	zły
Kanał Młyński	Kanał Młyński ujście do Płoni (m. Ryszewo)	1,7	Pyrzyce	II	poniżej stanu dobrego	umiarkowany	nie badano	zły
Bielica	Bielica ujście do Kanału Nieborowskiego	2,3	Bielice	II	poniżej stanu dobrego	umiarkowany	nie badano	zły
Ostrowica	Ostrowica powyżej jez. Będgoszcz	5,1	Pyrzyce	II	poniżej stanu dobrego	umiarkowany	nie badano	zły
Ostrowica	Ostrowica ujście do jeziora Miedwie	1,6	Pyrzyce	nie badano	poniżej stanu dobrego	brak oceny	dobry	zły
Gowienica Miedwiańska	Gowienica M. ujście do jez. Miedwie	0,2	Starogard Szczec.	II	poniżej stanu dobrego	umiarkowany	dobry	zły
Miedwianka	Miedwianka ujście do jez. Miedwie	0,1	Kobyłanka	I	poniżej stanu dobrego	umiarkowany	dobry	zły
Płonia	Płonia powyżej jez. Płoń	51,0	Przelewice	I	II	dobry	nie badano	dobry
Płonia	Płonia powyżej ujścia Kanału Młyńskiego	35,4	Pyrzyce	II	poniżej stanu dobrego	umiarkowany	dobry	zły
Płonia	Płonia w m. Kołbacz	19,7	Stare Czarnowo	II	II	dobry	nie badano	dobry
Płonia	Płonia poniżej m. Szczecin-Dąbie (ujście do jez. Dąbie)	0,9	Szczecin	I	II	dobry	nie badano	dobry
Rów Kunowski	Rów Kunowski ujście do jez. Miedwie	0,9	Kobyłanka	I	poniżej stanu dobrego	umiarkowany	nie badano	zły

Tabl. 24/75/. OCENA STANU RZEK BADANYCH W LATACH 2008 - 2009 (cd.)

Nazwa rzeki	Nazwa punktu pomiarowego	Km rzeki	Gmina	Ocena elementów biologicznych /klasa/	Ocena elementów fizyko-chemicznych	Ocena stanu /potencjału/ ekologicznego	Ocena stanu chemicznego	Ocena stanu w ppk
2008 (cd.)								
Głównica	Głównica ujście do morza (m. Jarosławiec)	0,5	Postomino	IV	poniżej stanu dobrego	slaby	nie badano	zły
Dębosznica	Dębosznica ujście do jez. Resko Przymorskie	2,6	Kołobrzeg	II	II	dobry	nie badano	dobry
Czerwona	Czerwona ujście do morza (m. Ustronie Morskie)	0,5	Będzino	I	poniżej stanu dobrego	umiarkowany	nie badano	zły
Błotnica	Błotnica ujście do jez. Resko Przymorskie	4,0	Kołobrzeg	III	II	umiarkowany	nie badano	zły
Parsęta	Parsęta w (m. Stary Chwalim)	112,0	Barwice	III	poniżej stanu dobrego	umiarkowany	nie badano	zły
Gęsia	Gęsia ujście do Parsęty (m. Gąski)	2,5	Barwice	IV	poniżej stanu dobrego	slaby	nie badano	zły
Wogra	Wogra poniżej Połczyna-Zdroju, ujście do Dębnicy	3,0	Połczyn Zdrój	I	poniżej stanu dobrego	umiarkowany	nie badano	zły
Parsęta	Parsęta w m. Białogard	59,9	Białogard	III	II	umiarkowany	nie badano	zły
Czarna	Czarna ujście do Radwii, poniżej m. Dunowo	0,5	Świeżyno	II	II	dobry	nie badano	dobry
Parsęta	Parsęta powyżej ujścia Radwii (m. Karlino)	45,0	Karlino	I	II	dobry	nie badano	dobry
Radew	Radew poniżej m. Karlino, ujście do Parsęty	0,5	Białogard	I	II	dobry	nie badano	dobry
Gościnka	Gościnka ujście do Parsęty (m. Gościno)	2,0	Gościno	I	poniżej stanu dobrego	umiarkowany	nie badano	zły
Parsęta	Parsęta (m. Bardy)	25,0	Dygowo	III	poniżej stanu dobrego	umiarkowany	dobry	zły

Tabl. 24/75/. OCENA STANU RZEK BADANYCH W LATACH 2008 - 2009 (cd.)

Nazwa rzeki	Nazwa punktu pomiarowego	Km rzeki	Gmina	Ocena elementów biologicznych /klasa/	Ocena elementów fizyko-chemicznych	Ocena stanu /potencjału/ ekologicznego	Ocena stanu chemicznego	Ocena stanu w ppk
2008 (cd.)								
Parsęta	Parsęta ujście do morza (m. Kołobrzeg)	2,0	Kołobrzeg	I	II	dobry	nie badano	dobry
Łoźnica	Łoźnica ujście do Regi	0,3	Łobez	I	poniżej stanu dobrego	umiarkowany	nie badano	zły
Rekowa	Rekowa ujście do Regi (m. Płoty)	1,2	Płoty	I	poniżej stanu dobrego	umiarkowany	nie badano	zły
Ukleja	Ukleja ujście do Regi (m. Taczały)	0,4	Resko	II	II	dobry	nie badano	dobry
Rega	Rega powyżej ujścia Mołstowej (m. Borzęcin)	28,6	Brojce	II	poniżej stanu dobrego	umiarkowany	nie badano	zły
Mołstowa	Mołstowa ujście do Regi (m. Bielikowo)	1,6	Brojce	I	poniżej stanu dobrego	umiarkowany	nie badano	zły
Rega	Rega w Trzebiatowie	12,9	Trzebiatów	II	poniżej stanu dobrego	umiarkowany	dobry	zły
Rega	Rega poniżej Reska (m. Sienno)	65,8	Resko	I	poniżej stanu dobrego	umiarkowany	nie badano	zły
Rega	Rega poniżej (m. Płoty)	54,4	Płoty	II	II	dobry	nie badano	dobry
Rega	Rega ujście do morza (m. Mrzeżyno)	0,5	Trzebiatów	I	poniżej stanu dobrego	umiarkowany	nie badano	zły
Rega	Rega powyżej Świdwina (m. Bystrzynka)	134,2	Świdwin	I	poniżej stanu dobrego	umiarkowany	nie badano	zły
Gardomin-ka	Gardomin-ka ujście do Regi (m. Baszewice)	1,7	Gryfice	III	poniżej stanu dobrego	umiarkowany	nie badano	zły
Brzeźniacka Węgorza	Brzeźniacka W. ujście do Reskiej Węgorzy	0,5	Węgorzyno	I	II	dobry	nie badano	dobry

Tabl. 24/75/. OCENA STANU RZEK BADANYCH W LATACH 2008 - 2009 (cd.)

Nazwa rzeki	Nazwa punktu pomiarowego	Km rzeki	Gmina	Ocena elementów biologicznych /klasa/	Ocena elementów fizyko-chemicznych	Ocena stanu /potencjału/ ekologicznego	Ocena stanu chemicznego	Ocena stanu w ppk
2008 (cd.)								
Stuchowska Struga	Stuchowska Struga na drodze Świerzno-Mokrawica	8,0	Świerzno	III	poniżej stanu dobrego	umiarkowany	nie badano	zły
Wołcza	Wołcza w m. Ugory	9,9	Świerzno	I	poniżej stanu dobrego	umiarkowany	nie badano	zły
Niemica	Niemica ujście do Świńca	1,4	Kamień Pom.	I	poniżej stanu dobrego	umiarkowany	nie badano	zły
Świniec	Świniec ujście do Zalewu Kamieńskiego	0,5	Kamień Pom.	I	poniżej stanu dobrego	umiarkowany	nie badano	zły
Moszczenica	Moszczenica ujście do Wieprzy (m. Sławno)	0,1	Sławno	II	poniżej stanu dobrego	umiarkowany	nie badano	zły
Moszczeniczka	Moszczeniczka ujście do Wieprzy (m. Pieszczy)	2,1	Postomino	II	II	dobry	nie badano	dobry
Ściegnica	Ściegnica ujście do Wieprzy (m. Tychowo Sławieńskie)	0,7	Sławno	II	II	dobry	nie badano	dobry
Grabowa	Grabowa (m. Wielin)	54,0	Polaków	II	II	dobry	nie badano	dobry
Grabowa	Grabowa (m. Grabowo)	18,0	Malechowo	II	poniżej stanu dobrego	umiarkowany	dobry	zły
Bielawa	Bielawa ujście do Grabowej (m. Niemica)	3,0	Malechowo	III	I	umiarkowany	nie badano	zły
Wieprza	Wieprza w m. Pomiłowo/Sławna	48,0	Sławno	II	II	dobry	nie badano	dobry
Wieprza	Wieprza (m. Stary Kraków)	20,6	Sławno	I	poniżej stanu dobrego	umiarkowany	dobry	zły
Wieprza	Wieprza ujście do morza (m. Darłowo)	2,5	Darłowo	I	II	dobry	nie badano	dobry

Tabl. 24/75/. OCENA STANU RZEK BADANYCH W LATACH 2008 - 2009 (cd.)

Nazwa rzeki	Nazwa punktu pomiarowego	Km rzeki	Gmina	Ocena elementów biologicznych /klasa/	Ocena elementów fizyko-chemicznych	Ocena stanu /potencjału/ ekologicznego	Ocena stanu chemicznego	Ocena stanu w ppk
2008 (dok.)								
Trzechelska Struga	Trzechelska Struga poniżej (m. Trzechel)	0,7	Nowogard	II	poniżej stanu dobrego	umiarkowany	nie badano	zły
Wołcznica	Wołcznica na drodze Łęgno-Błotno	45,2	Nowogard	I	poniżej stanu dobrego	umiarkowany	nie badano	zły
Wołcznica	Wołcznica (Rekowo)	6,8	Kamień Pom.	III	poniżej stanu dobrego	umiarkowany	nie badano	zły
Grzybnica	Grzybnica (m. Wiejkówko)	12,5	Wolin	I	poniżej stanu dobrego	umiarkowany	nie badano	zły
2009								
Drawa	Drawa poniżej Drawska Pom. (m. Mielenko)	122,8	Drawsko Pom.	nie badano	II	brak oceny	nie badano	brak oceny
Drawa	Drawa powyżej ujścia Drawicy (m. Prostynia)	83,6	Kalisz Pom.	II	II	dobry	dobry	dobry
Drawa	Drawa pow. ujścia Korytnicy (m. Bogdanka)	49,9	Drawno	II	II	dobry	dobry	dobry
Kokna	Kokna ujście do Drawy (m. Darskowo)	2,2	Ostrowice	II	II	dobry	dobry	dobry
Drawica	Drawica powyżej jez. Mąkowskiego (m. Mąkowany)	7,0	Kalisz Pom.	nie badano	II	brak oceny	nie badano	brak oceny
Słopica	Słopica ujście do Drawy (m. Międzybór)	1,1	Drawno	II	II	dobry	dobry	dobry
Korytnica	Korytnica ujście do Drawy (m. Bogdanka)	0,2	Drawno	II	II	dobry	dobry	dobry
Płociczna	Płociczna poniżej ujścia Cieszynki	1,1	Człopa	I	I	dobry	nie badano	dobry

Tabl. 24/75/. OCENA STANU RZEK BADANYCH W LATACH 2008 - 2009 (cd.)

Nazwa rzeki	Nazwa punktu pomiarowego	Km rzeki	Gmina	Ocena elementów biologicznych /klasa/	Ocena elementów fizyko-chemicznych	Ocena stanu /potencjału/ ekologicznego	Ocena stanu chemicznego	Ocena stanu w ppk
2009 (cd.)								
Gwda	Gwda powyżej jez. Wielimie (m. Spore)	122,6	Szczecinek	II	II	dobry	dobry	dobry
Żydówka	Żydówka (m. Kołatnik)	0,5	Wałcz	I	poniżej stanu dobrego	umiarkowany	nie badano	zły
Ina	Ina poniżej Recza Pomorskiego	98,7	Recz Pomorski	II	poniżej stanu dobrego	umiarkowany	poniżej stanu dobrego	zły
Stobnica	Stobnica ujście do Iny (na drodze Choszczno-Recz)	2,5	Choszczno	nie badano	poniżej stanu dobrego	brak oceny	nie badano	zły
Wardynka	Wardynka ujście do Stobnicy (na drodze Wardyń-Chełpa)	1,6	Choszczno	nie badano	II	brak oceny	nie badano	brak oceny
Reczyca	Reczyca ujście do Iny (m. Suchanówko)	4,4	Suchań	nie badano	II	brak oceny	nie badano	brak oceny
Krępa	Krępa ujście do Krąpieli (m. Marianowo)	2,7	Marianowo	III	poniżej stanu dobrego	umiarkowany	dobry	zły
Pężinka	Pężinka ujście do Krąpieli (m. Pężino)	0,2	Stargard Szczec.	nie badano	poniżej stanu dobrego	brak oceny	nie badano	zły
Krąpiel	Krąpiel ujście do Iny	0,5	Stargard Szczec.	nie badano	poniżej stanu dobrego	brak oceny	nie badano	zły
Mała Ina	Mała Ina ujście do Iny (m. Witkowo)	2,8	Stargard Szczec.	I	poniżej stanu dobrego	umiarkowany	nie badano	zły
Ina	Ina poniżej Goleniowa	10,2	Goleniów	III	poniżej stanu dobrego	umiarkowany	dobry	zły
Odra	Odra poniżej ujścia Słubii (m. Osinów)	662,0	Cedynia	III	poniżej stanu dobrego	umiarkowany	nie badano	zły

Tabl. 24/75/. OCENA STANU RZEK BADANYCH W LATACH 2008 - 2009 (cd.)

Nazwa rzeki	Nazwa punktu pomiarowego	Km rzeki	Gmina	Ocena elementów biologicznych /klasa/	Ocena elementów fizyko-chemicznych	Ocena stanu /potencjału/ ekologicznego	Ocena stanu chemicznego	Ocena stanu w ppk
2009 (cd.)								
Odra	Odra powyżej ujścia Rurzyca (m. Krajnik Dolny)	690,0	Chojna	III	poniżej stanu dobrego	umiarkowany	poniżej stanu dobrego	zły
Odra	Odra w Widuchowej	701,8	Widuchowa	III	poniżej stanu dobrego	umiarkowany	nie badano	zły
Odra Wschodnia	Odra Wschodnia poniżej Gryfina	719,0	Gryfino	II	poniżej stanu dobrego	umiarkowany	nie badano	zły
Odra Wschodnia	Odra Wschodnia ujście do jez. Dąbie (Szczecin -Most Cłowy)	737,6	Szczecin	II	II	dobry	nie badano	dobry
Odra Zachodnia	Odra Zachodnia w Mescherin	14,6	x	II	II	dobry	nie badano	dobry
Odra Zachodnia	Odra Zachodnia - autostrada	25,4	Kołbaskowo	II	poniżej stanu dobrego	umiarkowany	poniżej dobrego	zły
Odra Zachodnia	Odra Zachodnia - Most Długi Szczecin	36,0	Szczecin	I	poniżej stanu dobrego	umiarkowany	nie badano	zły
Odra Zachodnia	Odra Zachodnia - Baza UMS Szczecin	751,6	Szczecin	I	II	dobry	nie badano	dobry
Odra Zachodnia	Odra ujście do Roztoki Odrzańskiej (Police)	761,6	Police	I	poniżej stanu dobrego	umiarkowany	nie badano	zły
Bielica	Bielica na drodze Linie-Bielice	5,2	Bielice	II	poniżej stanu dobrego	umiarkowany	nie badano	zły
Bielica	Bielica przed ujściem do Kanału Nieborowskiego	2,3	Bielice	nie badano	poniżej stanu dobrego	brak oceny	nie badano	zły
Kanał Nieborowski	Kanał Nieborowski, na drodze Pyrzyce-Banie	16,4	Pyrzyce	nie badano	poniżej stanu dobrego	brak oceny	nie badano	zły

Tabl. 24/75/. OCENA STANU RZEK BADANYCH W LATACH 2008 - 2009 (cd.)

Nazwa rzeki	Nazwa punktu pomiarowego	Km rzeki	Gmina	Ocena elementów biologicznych /klasa/	Ocena elementów fizyko-chemicznych	Ocena stanu /potencjału/ ekologicznego	Ocena stanu chemicznego	Ocena stanu w ppk
2009 (cd.)								
Kanał Nieborowski	Kanał Nieborowski (m. Nieborowo)	7,8	Pyrzyce	nie badano	poniżej stanu dobrego	brak oceny	nie badano	zły
Ostrowica	Ostrowica powyżej jez. Będgoszcz	5,1	Pyrzyce	nie badano	II	brak oceny	nie badano	brak oceny
Ostrowica	Ostrowica ujście do jez. Miedwie	1,6	Pyrzyce	nie badano	poniżej stanu dobrego	brak oceny	dobry	zły
Płonia	Płonia powyżej jez. Płoń	51,0	Przelewice	nie badano	II	brak oceny	dobry	brak oceny
Płonia	Płonia poniżej jez. Płoń	43,5	Przelewice	IV	poniżej stanu dobrego	slaby	nie badano	zły
Płonia	Płonia powyżej ujścia Kanału Młyńskiego	35,4	Pyrzyce	II	poniżej stanu dobrego	umiarkowany	dobry	zły
Kanał Młyński	Kanał Młyński ujście do Płoni (m. Ryszewo)	1,7	Pyrzyce	nie badano	poniżej stanu dobrego	brak oceny	nie badano	zły
Krzekna	Krzekna ujście do jez. Będgoszcz	0,1	Stare Czarnowo	nie badano	poniżej stanu dobrego	brak oceny	nie badano	zły
Gowienica Miedwiańska	Gowienica Miedwiańska powyżej Dębicy	7,3	Stargard Szczec.	III	poniżej stanu dobrego	umiarkowany	nie badano	zły
Gowienica Miedwiańska	Gowienica Miedwiańska ujście do jez. Miedwie	0,2	Stargard Szczec.	I	poniżej stanu dobrego	umiarkowany	dobry	zły
Rów Kunowski	Rów Kunowski, ujście do jez. Miedwie	0,9	Kobyłanka	nie badano	poniżej stanu dobrego	brak oceny	nie badano	zły
Miedwianka	Miedwianka ujście do jez. Miedwie	0,1	Kobyłanka	I	poniżej stanu dobrego	umiarkowany	dobry	zły
Płonia	Płonia poniżej jez. Miedwie	24,0	Stare Czarnowo	II	II	dobry	nie badano	dobry

Tabl. 24/75/. OCENA STANU RZEK BADANYCH W LATACH 2008 - 2009 (dok.)

Nazwa rzeki	Nazwa punktu pomiarowego	Km rzeki	Gmina	Ocena elementów biologicznych /klasa/	Ocena elementów fizyko-chemicznych	Ocena stanu /potencjału/ ekologicznego	Ocena stanu chemicznego	Ocena stanu w ppk
2009 (dok.)								
Płonia	Płonia (m. Kołbacz)	19,7	Stare Czarowo	nie badano	II	brak oceny	nie badano	brak oceny
Płonia	Płonia (Jezierzyce)	13,8	Szczecin	nie badano	poniżej stanu dobrego	brak oceny	nie badano	zły
Czerwona	Czerwona ujście do morza (m. Ustronie Morskie)	0,5	Będzino	II	poniżej stanu dobrego	umiarkowany	dobry	zły
Rega	Rega (Trzebiatów)	12,9	Trzebiatów	II	II	dobry	dobry	dobry
Lubieszowa	Lubieszowa ujście do Regi (m. Raduń)	1,1	Gryfice	nie badano	poniżej stanu dobrego	brak oceny	nie badano	zły
Wieprza	Wieprza (m. Stary Kraków)	20,6	Sławno	II	II	umiarkowany	dobry	zły
Grabowa	Grabowa (m. Grabowo)	18,0	Malechowo	I	II	dobry	dobry	dobry
Parsęta	Parsęta (m. Bardy)	25,0	Dygowo	III	II	umiarkowany	dobry	zły
Myśla	Myśla poniżej Myśliborza	63,5	Myślibórz	nie badano	poniżej stanu dobrego	brak oceny	nie badano	zły
Małe Wody Granicz	Myśliborka ujście do jez. Nowowarpieńskiego	8,0	Nowe Warpno	II	poniżej stanu dobrego	umiarkowany	dobry	zły
Lewińska Struga	Lewińska Struga odpływ ze zlewni jezior WPN	0,5	Wolin	nie badano	poniżej stanu dobrego	brak oceny	poniżej stanu dobrego	zły
Gunica	Gunica ujście (m. Jasienica)	3,7	Police	nie badano	poniżej stanu dobrego	brak oceny	nie badano	zły

U w a g a: skrót „ppk” oznacza punkt pomiarowo-kontrolny.

Ź r ó d ł o: dane Wojewódzkiego Inspektoratu Ochrony Środowiska w Szczecinie.

Tabl. 25/76/. **ODPŁYW SUBSTANCJI ORGANICZNYCH I BIOGENNYCH RZEKAMI DO MORZA BAŁTYCKIEGO**

WYSZCZEGÓLNIENIE	2007	2008	2009
	w tysiącach ton		
BZT ₅	80,1	66,5	63,9
ChZT _{CR}	587,9	647,6	468,6
Azot ogólny	73,2	58,2	53,0
Azot azotanowy	53,0	39,8	34,4
Azot organiczny	19,0	17,0	16,8
Fosfor ogólny	3,5	3,0	3,2
Fosfor fosforanowy	0,9	0,7	0,7

Źródło: „Wyniki Państwowego Monitoringu Środowiska w Zakresie Monitoringu Wód” - Inspekcja Ochrony Środowiska.

Tabl. 26/77/. **ODPŁYW SUBSTANCJI ORGANICZNYCH I BIOGENNYCH RZEKAMI DO MORZA BAŁTYCKIEGO W 2009 R.**

WYSZCZEGÓLNIENIE a - ładunek roczny w tys. t/rok b - ładunek jednost- kowy w kg/km ² /rok	BZT ₅	CHZT _{CR}	Azot ogólny	Azot azota- nowy	Azot orga- niczny	Fosfor ogólny	Fosfor fosfora- nowy
Grabowa a	0,4	3,5	0,3	0,3	0,0	0,0	0,0
b	963,97	7528,40	746,33	558,31	76,10	77,06	38,52
Ina a	2,9	10,5	1,4	0,9	0,4	0,1	0,0
b	1339,30	4892,10	649,14	422,88	175,98	32,78	12,70
Odra a	58,0	420,4	48,3	31,0	15,9	2,8	0,6
a	569,03	4126,15	474,42	303,77	156,28	27,64	5,73
Paręta a	1,3	16,4	1,2	0,9	0,2	0,1	0,0
b	446,57	5675,67	424,52	525,03	71,97	40,15	16,95
Rega a	0,7	11,6	1,1	0,8	0,2	0,1	0,0
b	251,43	4284,12	419,33	308,98	82,72	20,06	11,44
Wieprza a	0,6	6,2	0,6	0,5	0,1	0,1	0,0
b	403,24	4012,46	365,33	296,56	41,48	34,65	17,49

Źródło: „Wyniki Państwowego Monitoringu Środowiska w Zakresie Monitoringu Wód” - Inspekcja Ochrony Środowiska.

Tabl. 27/78/. **ODPŁYW METALI CIĘŻKICH RZEKAMI DO MORZA BAŁTYCKIEGO**

WYSZCZEGÓLNIENIE	2007	2008	2009
	w tonach		
Cynk	28,3	74,2	63,4
Chrom	-	-	0,7

Tabl. 27/78/. **ODPŁYW METALI CIĘŻKICH RZEKAMI DO MORZA BAŁTYCKIEGO** (dok.)

WYSZCZEGÓLNIENIE	2007	2008	2009
	w tonach		
Miedź	30,4	32,7	29,2
Nikiel	34,6	22,7	26,2
Ołów	-	2,4	2,1

Źródło: „Wyniki Państwowego Monitoringu Środowiska w Zakresie Monitoringu Wód” - Inspekcja Ochrony Środowiska.

Tabl. 28/79/. **ODPŁYW METALI CIĘŻKICH RZEKAMI DO MORZA BAŁTYCKIEGO W 2009 R.**

WYSZCZEGÓLNIENIE a - ładunek roczny w tys. t/rok b - ładunek jednostkowy w kg/km ² /rok	Cynk	Chrom	Kadm	Miedź	Nikiel	Ołów	
	w tonach						
Grabowa	a	1,5	0,1	-	0,4	0,2	0,2
	b	3,22	0,20	-	0,80	0,43	0,43
Ina	a	2,7	-	-	0,1	-	-
	b	1,24	-	-	0,06	-	-
Odra	a	49,1	-	0,7	27,2	23,9	-
	b	0,48	-	0,01	0,27	0,23	-
Parsęta	a	6,9	0,4	-	0,8	0,9	0,7
	b	2,39	0,14	-	0,28	0,32	0,24
Rega	a	-	-	-	0,3	0,8	0,8
	b	-	-	-	0,10	0,29	0,29
Wieprza	a	3,2	0,2	-	0,4	0,4	0,4
	b	2,06	0,13	-	0,24	0,28	0,28

Źródło: „Wyniki Państwowego Monitoringu Środowiska w Zakresie Monitoringu Wód” - Inspekcja Ochrony Środowiska.

DZIAŁ IV. ZANIECZYSZCZENIE I OCHRONA POWIETRZA

Uwagi ogólne

Zawarte w dziale informacje charakteryzują źródła, rozmiary i strukturę zanieczyszczeń powietrza atmosferycznego oraz przedsięwzięcia mające na celu jego ochronę przed nadmiernym zanieczyszczeniem, w szczególności stan wyposażenia i efekty eksploatacji zainstalowanych urządzeń do ochrony powietrza.

Zanieczyszczanie powietrza oznacza wprowadzanie przez człowieka, bezpośrednio lub pośrednio, do powietrza substancji stałych, ciekłych lub gazowych w takich ilościach, które mogą zagrażać zdrowiu człowieka, ujemnie wpływać na klimat, przyrodę żywą, glebę lub wodę, a także spowodować inne szkody w środowisku.

Źródło emisji zanieczyszczeń powietrza to miejsce, w którym następuje wprowadzenie (wyemitowanie) do powietrza substancji zanieczyszczających. Źródłami zanieczyszczeń są: zakłady energetyczne (elektrownie i elektrociepłownie), zakłady przemysłowe, kotłownie komunalne, paleniska indywidualne (domowe), środki transportu, źródła wtórne powstałe w wyniku wydalania oraz utylizacji ścieków i odpadów (np. hałdy, wysypiska), rolnictwo (np. rozsiewanie nawozów sztucznych, stosowanie środków ochrony roślin), a także przemiany i reakcje chemiczne zachodzące w zanieczyszczonej atmosferze oraz źródła naturalne (np. pożary lasów, burze pyłowe, pyły kosmiczne).

Wielkość emisji z poszczególnych źródeł i rodzajów zanieczyszczeń (określonych prawnie) ustalana jest na drodze pomiarów albo na drodze obliczeń z bilansu surowcowo-paliwowego w oparciu o wskaźniki emisji zanieczyszczeń dla charakterystycznych procesów technologicznych.

Zbiorowość źródeł zanieczyszczeń objętych statystyczną charakterystyką w oparciu o coroczną sprawozdawczość GUS stanowią tzw. **punktowe źródła emisji zanieczyszczeń**, do których zaliczono wszystkie jednostki organizacyjne ustalone na podstawie określonej wysokości opłat wniesionych za roczną emisję substancji zanieczyszczających powietrze według stawek określonych w rozporządzeniu Rady Ministrów z dnia 13 stycznia 1986 r. w sprawie opłat za gospodarcze korzystanie ze środowiska i wprowadzanie w nim zmian (Dz. U. Nr 7, poz. 40 z późn. zm.). Ustalona w ten sposób zbiorowość jednostek sprawozdawczych (zakładów) utrzymywana jest corocznie, co m.in. zapewnia zachowanie ciągłości i porównywalności wyników badań. Zbiorowość ta może być powiększona w szczególnych przypadkach, np. o jednostki nowouruchomione lub rozbudowane, o wysokiej skali progowej emisji zanieczyszczeń. W niniejszym opracowaniu dla zbiorowości tej przyjęto określenie – **zakłady szczególnie uciążliwe dla czystości powietrza**.

Wielkość emisji zanieczyszczeń pyłowych dotyczy ilości zanieczyszczeń pyłowych odprowadzonych do atmosfery w ciągu roku i obejmuje: pyły ze spalania paliw, cementowo-wapiennicze i materiałów ogniotrwałych, krzemowe, nawozów sztucznych, węglowo-grafitowe, sadzę i pozostałe.

Wielkość emisji zanieczyszczeń gazowych dotyczy ilości zanieczyszczeń gazowych odprowadzonych przez jednostkę sprawozdawczą do atmosfery w ciągu roku i obejmuje: dwutlenek siarki, tlenki azotu, tlenek węgla, dwutlenek węgla, węglowodory i inne emitowane przez dany zakład zanieczyszczenia gazowe określone w rozporządzeniu Rady Ministrów z dnia 20 grudnia 2005 r. w sprawie opłat za korzystanie ze środowiska (Dz. U. Nr 260, poz. 2176 z późn. zmianami).

Ochrona powietrza polega na zapewnieniu jak najlepszej jego jakości, w szczególności przez utrzymanie poziomów substancji w powietrzu poniżej dopuszczalnych dla nich poziomów lub co najmniej na tych poziomach oraz przez zmniejszenie poziomów substancji w powietrzu co najmniej do dopuszczalnych, gdy nie są one dotrzymane.

Dane o **ilości zatrzymanych i zneutralizowanych zanieczyszczeń pyłowych oraz gazowych** (według rodzajów) obrazują rozmiary zanieczyszczeń zredukowanych w urządzeniach do ochrony powietrza, zainstalowanych w zakładach uznanych za szczególnie uciążliwe dla atmosfery.

Skuteczność działania urządzeń oczyszczających, określana jako **stopień redukcji zanieczyszczeń**, jest wielkością charakterystyczną dla urządzeń i wskazuje jaki procent całkowitej ilości danego zanieczyszczenia wprowadzanego do urządzenia został przez to urządzenie zatrzymany. Wskaźnik ten wyraża się procentowym stosunkiem ilości zanieczyszczenia zatrzymanego do ilości zanieczyszczenia wytworzonego. Wartość tego wskaźnika może wahać się od 0 do 100%. Im bliższa jest 100%, tym większy jest potencjał ochronny danego źródła zanieczyszczeń.

Dane o **emitorach** na terenie zakładów szczególnie uciążliwych dla czystości powietrza przedstawiają ilość oraz udział emitorów w ogólnej emisji zorganizowanej z podziałem według ich wysokości.

Tabl. 1/80/. **ZAKŁADY SZCZEGÓLNIIE UCIAŹLIWE EMITUJĄCE ZANIECZYSZCZENIA POWIETRZA**
Stan w dniu 31 XII

WYSZCZEGÓLNIENIE	2007	2008	2009
Zakłady szczególnie uciążliwe dla czystości powietrza	86	95	90
emitujące zanieczyszczenia:			
pyłowe	75	82	72
gazowe	82	87	90
posiadające urządzenia do redukcji zanieczyszczeń:			
pyłowych	69	70	67
gazowych	8	12	11
wyników pomiaru emisji:			
pyłów	25	34	32
gazów	25	29	28
wyników pomiaru imisji	80	91	79
określonej emisji dopuszczalnej	15	21	19

Tabl. 2/81/. **ZAKŁADY SZCZEGÓLNIIE UCIAŹLIWE EMITUJĄCE ZANIECZYSZCZENIA POWIETRZA WEDŁUG WIELKOŚCI EMISJI**

WYSZCZEGÓLNIENIE	2007	2008	2009
ZANIECZYSZCZENIA PYŁOWE			
OGÓŁEM	86	95	90
emisja:			
25 ton i mniej	42	51	48
26-100	22	21	17
101-500	8	8	6
501-1000	2	2	1
1001-2000	1	-	-
ZANIECZYSZCZENIA GAZOWE (bez dwutlenku węgla)			
OGÓŁEM	86	95	90
emisja:			
25 ton i mniej	34	40	42
26-100	22	21	18
101-500	16	17	18
501-1000	4	5	1
1001-2000	2	-	1
2001-5000	1	2	2
5001-10000	2	1	-
10001-20000	-	-	1
20001-50000	1	1	-

Tabl. 2/81/. **ZAKŁADY SZCZEGÓLNIIE UCIAŹLIWE EMITUJĄCE ZANIECZYSZCZENIA POWIETRZA WEDŁUG WIELKOŚCI EMISJI (dok.)**

WYSZCZEGÓLNIENIE	2007	2008	2009
ZANIECZYSZCZENIA GAZOWE (z dwutlenkiem węgla)			
OGÓŁEM	86	95	90
emisja:			
25 ton i mniej	7	12	16
26-100	2	4	4
101-500	4	5	5
501-1000	10	10	11
1001-2000	15	16	15
2001-5000	10	10	10
5001-10000	10	10	6
10001-20000	6	6	5
20001-50000	5	6	4
50001 ton i więcej	15	13	14

Tabl. 3/82/. **EMISJA ZANIECZYSZCZEŃ POWIETRZA Z ZAKŁADÓW SZCZEGÓLNIIE UCIAŹLIWYCH**

WYSZCZEGÓLNIENIE	2007	2008	2009
	w tonach		
Zanieczyszczenia pyłowe	5681	5061	3748
w tym:			
ze spalania paliw	4214	3487	2441
krzemowe	2	2	1
nawozów sztucznych	297	201	136
węglowo-grafitowe, sadza	59	33	30
Zanieczyszczenia gazowe	9327554	9434860	8079485
w tym:			
dwutlenek węgla	9279244	9391951	8045729
dwutlenek siarki	24653	22021	16164
tlenek węgla	4983	3844	2603
tlenki azotu	17192	15588	13911

Tabl. 4/83/. **URZĄDZENIA DO REDUKCJI ZANIECZYSZCZEŃ POWIETRZA W ZAKŁADACH SZCZEGÓLNIIE UCIAŹLIWYCH**

WYSZCZEGÓLNIENIE	Ogółem		Urządzenia o skuteczności						
	liczba	prze- pływ gazów odloto- wych w dam ³ /h	niskiej		średniej		wysokiej		
			liczba	prze- pływ ga- zów od- loto- wych w dam ³ /h	liczba	prze- pływ gazów odloto- wych w dam ³ /h	liczba	prze- pływ gazów odloto- wych w dam ³ /h	
Cyklony	2007	278	5888	20	387	97	1632	161	3869
	2008	279	7237	17	293	88	1523	174	5421
	2009	277	7084	26	471	85	1666	166	4947
Multicyklony . . .	2007	48	1541	2	159	13	292	33	1090
	2008	37	1324	1	63	13	359	23	902
	2009	42	1506	2	100	16	457	24	949
Filtry tkaninowe	2007	213	2116	9	141	44	172	160	1803
	2008	221	5063	11	194	49	505	161	4364
	2009	233	5825	10	186	55	1186	168	4453

Tabl. 4/83/. **URZĄDZENIA DO REDUKCJI ZANIECZYSZCZEŃ POWIETRZA W ZAKŁADACH SZCZEGÓL-
NIE UCIAŻLIWYCH (dok.)**

WYSZCZEGÓLNIENIE	Ogółem			Urządzenia o skuteczności					
	liczba	prze- pływ gazów odloto- wych w dam ³ /h	niskiej		średniej		wysokiej		
			liczba	prze- pływ ga- zów od- loto- wych w dam ³ /h	liczba	prze- pływ gazów odloto- wych w dam ³ /h	liczba	prze- pływ gazów odloto- wych w dam ³ /h	
Elektrofiltry . . .	2007	43	3928	22	116	6	165	15	3647
	2008	42	5433	21	116	6	164	15	5153
	2009	43	5371	20	201	6	163	17	5007
Urządzenia mokre	2007	54	4380	14	1061	18	748	22	2571
	2008	55	4511	14	1065	18	819	23	2627
	2009	54	4437	14	1053	18	889	22	2495
Inne	2007	91	995	x	x	x	x	x	x
	2008	165	1472	x	x	x	x	x	x
	2009	165	1388	x	x	x	x	x	x

Tabl. 5/84/. **EMISJA METALI CIĘŻKICH Z ZAKŁADÓW SZCZEGÓLNI UCIAŻLIWYCH**

WYSZCZEGÓLNIENIE	2007	2008	2009
	w kilogramach		
Chrom	11	10	1
Cynk	156	160	26
Kobalt	44	7	1
Mangan	151	143	72
Nikiel	2	2	-
Ołów	24	23	7

Tabl. 6/85/. **EMITORY NA TERENIE ZAKŁADÓW SZCZEGÓLNI UCIAŻLIWYCH DLA CZYSTOŚCI
POWIETRZA WEDŁUG WIELKOŚCI EMISJI**

WYSZCZEGÓLNIENIE	2007	2008	2009
Liczba emitorów	1618	1680	1769
o wysokości:			
do 50 m	1559	1623	1712
51-99	42	41	41
100 m i więcej	17	16	16
Emisja zanieczyszczeń w tys. ton:			
pyłowych z emitorów o wysokości:			
do 50 m	2,2	1,8	1,4
51-99	1,3	1,3	1,0
100 m i więcej	1,9	1,6	1,1
gazowych z emitorów o wysokości:			
do 50 m	1161,3	1062,0	703,2
51-99	690,6	601,8	538,7
100 m i więcej	7475,4	7614,2	6837,4

Tabl. 7/86/. **ZANIECZYSZCZENIA ZATRZYMANE I ZNEUTRALIZOWANE W URZĄDZENIACH OCZYSZCZAJĄCYCH**

WYSZCZEGÓLNIENIE	2007	2008	2009
Pyły w tonach	489113	776244	667726
w % zanieczyszczeń wytworzonych	98,9	99,4	99,4
Gazy w tonach	33178	33419	26492
w % zanieczyszczeń wytworzonych	40,7	43,8	44,0
dwutlenek siarki	26384	27296	21020
w % zanieczyszczeń wytworzonych	51,7	55,3	56,5
tlenki azotu	59	25	13
w % zanieczyszczeń wytworzonych	0,3	0,2	0,1
tlenek węgla	20	31	32
w % zanieczyszczeń wytworzonych	0,4	0,8	1,2
węglowodory	482	549	211
w % zanieczyszczeń wytworzonych	56,6	54,5	45,8
inne ^a	6233	5518	5216
w % zanieczyszczeń wytworzonych	84,9	84,7	86,3

^a Głównie amoniak, dwusiarczek węgla, fluor, siarkowodór, związki chloroorganiczne.

Tabl. 8/87/. **EMISJA ZANIECZYSZCZEŃ POWIETRZA Z ZAKŁADÓW SZCZEGÓLNIIE UCIAŻLIWYCH WEDŁUG RODZAU SUBSTANCJI**

WYSZCZEGÓLNIENIE	2007	2008	2009
	w tonach		
Alkohole alifatyczne i ich pochodne	87,6	91,6	94,7
Amoniak	824,6	775,7	669,0
Dwutlenek siarki	24653,0	22021,0	16164,0
Dwutlenek węgla	9279244,0	9391951,0	8045729,0
Etery i ich pochodne	-	0,0	0,0
Ketony i ich pochodne	0,5	18,2	4,2
Kwasy nieorganiczne, ich sole i bezwodniki	115,2	72,7	36,4
Pierwiastki metaliczne i ich związki	0,9	0,0	0,0
Pyły nawozów sztucznych	297,0	201,0	136,0
Pyły węglowo-grafitowe, sadza	59,0	33,0	30,0
Pyły ze spalania paliw	4214,0	3487,0	2441,0
Pyły pozostałe	1107,0	1337,0	1140,0
Tlenek węgla	4983,0	3844,0	2603,0
Tlenki azotu (w przeliczeniu na NO ₂)	17192,0	15588,0	13911,0
Węglowodory alifatyczne i ich pochodne ^a	126,5	90,8	61,7
Węglowodory pierścieniowe, aromatyczne i ich pochodne ^a	123,3	161,2	92,5

^a Z wyjątkiem wymienionych w innych pozycjach.

Tabl. 9/88/. **MIASTA O DUŻEJ SKALI ZAGROŻENIA ŚRODOWISKA EMISJĄ ZANIECZYSZCZEŃ POWIETRZA Z ZAKŁADÓW SZCZEGÓLNIIE UCIAŹLIWYCH W 2009 R.**

WYSZCZEGÓLNIENIE	Emisja zanieczyszczeń						Zanieczyszczenia zatrzymane w urządzeniach do redukcji w % zanieczyszczeń wytworzonych	
	pyłowych		gazowych					
	w tys. ton	na 1 km ² w to-nach	w tys. ton	na 1 km ² w to-nach	w tym		pyłowych	gazo-wych
					dwu-tlenek siarki	tlenki azotu		
					w tys. ton			
Police	0,5	14,8	1031,1	27868,1	2,5	1,2	96,6	56,8
Szczecin	0,3	0,9	1032,0	3428,5	4,2	2,0	99,6	3,7
Szczecinek	0,5	12,3	257,8	6968,2	0,2	0,3	99,8	-
Koszalin	0,1	1,3	136,4	1643,0	0,6	0,2	88,4	-
Stargard Szczeciński	0,1	2,9	136,2	2838,0	0,4	0,2	81,6	-
Kołobrzeg	0,1	3,0	90,5	3480,3	0,4	0,1	95,6	-
Świnoujście	0,3	1,7	67,0	339,9	0,2	0,1	37,8	-
Barlinek	0,1	3,9	101,4	5966,3	0,1	0,1	97,7	-
Wałcz	0,1	2,8	36,8	969,0	0,1	0,1	83,5	-
Goleniów	0,1	9,0	20,8	1729,8	0,1	0,0	44,3	-
Złocieniec	0,0	0,5	6,7	209,8	0,0	0,0	83,0	-
Myślibórz	-	0,0	5,0	335,5	-	0,0	-	-
Karlino	0,4	41,1	17,2	1911,9	-	0,1	98,3	-

Tabl. 10/89/. **EMISJA I REDUKCJA ZANIECZYSZCZEŃ POWIETRZA Z ZAKŁADÓW SZCZEGÓLNIIE UCIAŹLIWYCH WEDŁUG POLSKIEJ KLASYFIKACJI DZIAŁALNOŚCI W 2009 R.**

WYSZCZEGÓLNIENIE	Emisja zanieczyszczeń				Zanieczyszczenia zatrzymane w urządzeniach do redukcji zanieczyszczeń			
	pyłowych		gazowych		pyłowe		gazowe	
	ogó-łem	w tym ze spa-lania paliw	ogó-łem	w tym dwu-tlenek siarki	w tys. ton	w % zanie-czysz-czeń wytwor-zonych	w tys. ton	w % zanie-czysz-czeń wytwor-zonych
OGÓŁEM	3,7	2,4	8079,5	16,2	667,7	99,4	26,5	44,0
Górnictwo i wydobywanie . . .	-	-	0,2	0,0	-	-	-	-

Tabl. 10/89/.

**EMISJA I REDUKCJA ZANIECZYSZCZEŃ POWIETRZA Z ZAKŁADÓW SZCZEGÓLNIE
UCIĄŻLIWYCH WEDŁUG POLSKIEJ KLASYFIKACJI DZIAŁALNOŚCI W 2009 R. (dok.)**

WYSZCZEGÓLNIENIE	Emisja zanieczyszczeń				Zanieczyszczenia zatrzymane w urządzeniach do redukcji zanieczyszczeń			
	pyłowych		gazowych		pyłowe		gazowe	
	ogół- łem	w tym ze spa- lania paliw	ogół- łem	w tym dwu- tlenek siarki	w tys. ton	w % zanie- czysz- czeń wytwo- rzonych	w tys. ton	w % zanie- czysz- czeń wytwo- rzonych
	w tys. ton							
Przetwórstwo przemysłowe	1,7	0,5	1468,1	2,8	279,9	99,4	6,1	49,3
w tym:								
produkcja artykułów spożywczych	0,1	0,1	76,1	0,2	0,9	86,0	-	-
produkcja wyrobów z drewna, korka, słomy i wikliny ^Δ	0,9	0,1	328,4	0,0	262,4	99,7	-	-
produkcja koksu i produktów rafinacji ropy naftowej . .	0,0	0,0	110,8	0,2	0,9	95,8	-	-
produkcja chemikaliów i wyrobów chemicznych	0,5	0,2	943,1	2,3	15,6	96,9	5,9	59,1
produkcja wyrobów z metali ^Δ	-	-	1,4	-	0,0	100	-	-
produkcja urządzeń elektrycznych	0,0	0,0	4,3	0,0	0,0	33,3	0,2	66,7
produkcja pozostałego sprzętu transportowego	0,0	0,0	2,0	0,0	0,1	71,4	0,1	53,7
Wytwarzanie i zaopatrywanie w energię elektryczną gaz, parę wodną i gorącą wodę ^Δ	1,9	1,9	6590,5	13,3	387,7	99,5	20,3	42,9
Budownictwo	0,0	-	0,1	0,0	0,0	50,0	0,0	42,1
Pozostałe sekcje	0,2	0,0	17,5	0,1	0,1	34,4	0,0	2,0

DZIAŁ V. OCHRONA PRZYRODY I RÓŻNORODNOŚCI BIOLOGICZNEJ

Uwagi ogólne

W dziale zawarto statystyczną charakterystykę zagadnień dotyczących obszarów, obiektów, gatunków roślin i zwierząt objętych ochroną prawną, stanu zasobów leśnych oraz zagrożeń i ochrony środowiska leśnego, a także zadrzewień, terenów zieleni, parków i ogrodów historycznych oraz rodzinnych ogrodów działkowych.

Park narodowy obejmuje obszar chroniony wyróżniający się szczególnymi wartościami przyrodniczymi, naukowymi, społecznymi, kulturowymi i edukacyjnymi o powierzchni nie mniejszej niż 1000 ha, na którym ochronie podlega cała przyroda oraz walory krajobrazowe. Park narodowy tworzy się w celu zachowania różnorodności biologicznej, zasobów, tworów i składników przyrody nieożywionej i walorów krajobrazowych, przywrócenia właściwego stanu zasobów i składników przyrody oraz odtworzenia zniekształconych siedlisk: przyrodniczych, roślin, zwierząt lub grzybów. Utworzenie parku narodowego, zmiana jego granic lub likwidacja następuje w drodze rozporządzenia Rady Ministrów. Nadzór nad parkami narodowymi sprawuje minister właściwy do spraw środowiska.

Rezerwat przyrody obejmuje obszary zachowane w stanie naturalnym lub mało zmienionym, ekosystemy, ostoje i siedliska przyrodnicze, a także siedliska roślin, zwierząt i grzybów oraz twory i składniki przyrody nieożywionej, wyróżniające się szczególnymi wartościami przyrodniczymi, naukowymi, kulturowymi lub walorami krajobrazowymi. Uznanie obszaru za rezerwat przyrody następuje w drodze rozporządzenia wojewody.

Park krajobrazowy obejmuje obszar chroniony ze względu na wartości przyrodnicze, historyczne i kulturowe oraz walory krajobrazowe w celu zachowania i popularyzacji tych wartości w warunkach zrównoważonego rozwoju. Utworzenie parku krajobrazowego lub powiększenie jego obszaru następuje w drodze rozporządzenia wojewody.

Obszar chronionego krajobrazu obejmuje tereny chronione ze względu na wyróżniający się krajobraz o zróżnicowanych ekosystemach, wartościowe ze względu na możliwość zaspokajania potrzeb związanych z turystyką i wypoczynkiem lub pełnioną funkcją korytarzy ekologicznych. Wyznaczenie obszaru chronionego krajobrazu następuje w drodze rozporządzenia wojewody lub na mocy uchwały rady gminy.

Sieć obszarów Natura 2000 to spójna funkcjonalnie europejska sieć ekologiczna tworzona w celu zachowania rodzajów siedlisk przyrodniczych oraz gatunków ważnych dla Wspólnoty Europejskiej. Jej tworzenie jest obowiązkiem każdego kraju członkowskiego UE, a wybór sposobu ochrony poszczególnych elementów sieci pozostawia się danemu państwu.

Sieć obszarów Natura 2000 obejmuje:

Obszary specjalnej ochrony ptaków (OSO) to obszary wyznaczane, zgodnie z przepisami prawa Unii Europejskiej, w celu ochrony populacji dziko występujących ptaków, w granicach których ptaki mają korzystne warunki bytowania w ciągu całego życia, w dowolnym jego okresie albo stadium rozwoju.

Specjalne obszary ochrony siedlisk (SOO) to obszary wyznaczone, zgodnie z przepisami prawa Unii Europejskiej, w celu trwałej ochrony siedlisk przyrodniczych lub populacji zagrożonych wyginięciem gatunków roślin i zwierząt lub w celu odtworzenia właściwego stanu ochrony siedlisk przyrodniczych lub właściwego stanu ochrony tych gatunków.

Wyznaczenie obszaru Natura 2000, zmiana jego granic lub likwidacja następuje w drodze rozporządzenia ministra właściwego do spraw środowiska w porozumieniu z ministrem właściwym do spraw rolnictwa, ministrem właściwym do spraw rozwoju wsi oraz z ministrem właściwym do spraw gospodarki wodnej.

Użytkami ekologicznymi są zasługujące na ochronę pozostałości ekosystemów mających znaczenie dla zachowania różnorodności biologicznej - naturalne zbiorniki wodne, śródpolne i śródleśne oczka wodne, kępy drzew i krzewów, bagna, torfowiska, wydmy, płaty nieużytkowanej roślinności, starorzeczca, wychodnie skalne, skarpy, kamieńce, siedliska przyrodnicze oraz stanowiska rzadkich lub chronionych gatunków roślin,

zwierząt i grzybów, ich ostoje oraz miejsca rozmnażania lub miejsca sezonowego przebywania. Ustanowienie użytku ekologicznego następuje w drodze rozporządzenia wojewody lub uchwały rady gminy.

Stanowiskami dokumentacyjnymi są niewyodrębniające się na powierzchni lub możliwe do wyodrębnienia, ważne pod względem naukowym i dydaktycznym, miejsca występowania formacji geologicznych, nagromadzeń skamieniałości lub tworów mineralnych, jaskinie lub schroniska podskalne wraz z namuliskami oraz fragmenty eksploatowanych lub nieczynnych wyrobisk powierzchniowych i podziemnych. Stanowiskami dokumentacyjnymi mogą być także miejsca występowania kopalnych szczątków roślin lub zwierząt. Ustanowienie stanowiska dokumentacyjnego następuje w drodze rozporządzenia wojewody lub uchwały rady gminy.

Zespołami przyrodniczo-krajobrazowymi są fragmenty krajobrazu naturalnego i kulturowego zasługujące na ochronę ze względu na ich walory widokowe lub estetyczne. Ustanowienie zespołu przyrodniczo-krajobrazowego następuje w drodze rozporządzenia wojewody lub uchwały rady gminy.

Pomnikami przyrody są pojedyncze twory przyrody żywej i nieożywionej lub ich skupiska o szczególnej wartości przyrodniczej, naukowej, kulturowej, historycznej lub krajobrazowej oraz odznaczające się indywidualnymi cechami, wyróżniającymi je wśród innych tworów, okazałych rozmiarów drzewa, krzewy, źródła, wodospady, wywierzyska, skały, jary, głazy narzutowe oraz jaskinie. Ustanowienie pomnika przyrody następuje w drodze rozporządzenia wojewody lub uchwały rady gminy.

Otulina to strefa ochronna granicząca z formą ochrony przyrody i wyznaczona indywidualnie dla formy ochrony przyrody w celu zabezpieczenia przed zagrożeniami zewnętrznymi wynikającymi z działalności człowieka.

Lasy ochronne (lasy szczególnie chronione) to obszary leśne podlegające ochronie ze względu na spełniane funkcje. Za lasy ochronne mogą być uznane lasy, które ochronią glebę przed zmywaniem lub wyjąłaniem; powstrzymują usuwanie się ziemi, obrywanie się skał lub lawin; chronią brzegi wód przed obrywaniem się, a źródła rzek przed zasypaniem; ograniczają powstawanie lub rozprzestrzenianie się lotnych piasków; stanowią drzewostany uszkodzone na skutek działalności przemysłu; stanowią drzewostany nasienne lub ostoje zwierząt podlegających ochronie gatunkowej; mają szczególne znaczenie przyrodniczo-naukowe lub dla obronności i bezpieczeństwa Państwa; są położone w granicach administracyjnych miast i w odległości do 10 km od granic administracyjnych miast liczących ponad 50 tys. mieszkańców; w strefach ochronnych wokół sanatoriów i uzdrowisk; w strefie górnej granicy lasów.

Powierzchnia gruntów leśnych obejmuje powierzchnię lasów oraz gruntów związanych z gospodarką leśną. Do **powierzchni lasów** zalicza się grunty o zwartej powierzchni co najmniej 0,10 ha pokryte roślinnością leśną (powierzchnia zalesiona) lub przejściowo jej pozbawione (powierzchnia niezalesiona), np. płazowiny, zręby, halizny, plantacje choinek, poletka łowieckie. Są to grunty przeznaczone do produkcji leśnej lub stanowiące rezerваты przyrody, wchodzące w skład parków narodowych lub wpisane do rejestrów zabytków. Do **gruntów związanych z gospodarką leśną** zalicza się grunty zajęte pod wykorzystanie dla potrzeb gospodarki leśnej: budynki i budowle, linie podziału przestrzennego lasu, drogi leśne, szkółki leśne, miejsca składowania drewna itp.

Powierzchnia zalesiona obejmuje grunty pokryte uprawami, młodnikami i starszymi drzewostanami oraz plantacjami: topoli, nasiennymi i drzew szybko rosnących.

Zręby to grunty leśne pozbawione drzewostanu w okresie ostatnich 2 lat.

Płazowiny to grunty leśne pokryte drzewostanem II klasy wieku (21 - 40 lat) o zadrzewieniu do 0,3 włącznie albo III i wyższych klas wieku (41 lat i więcej) o zadrzewieniu do 0,2 włącznie (z wyjątkiem klasy odnowienia i do odnowienia).

Lesistość stanowi stosunek procentowy powierzchni lasów do ogólnej powierzchni geograficznej.

Odnowienie lasu polega na zakładaniu młodego drzewostanu w miejsce drzewostanu usuwanego lub usuniętego.

Zalesienia polegają na zakładaniu drzewostanów na gruntach pozostających dotychczas poza uprawą leśną (niezaliczone do powierzchni leśnej).

Szkółka leśna lub zadrzewieniowa jest to teren, na którym odbywa się produkcja sadzonek drzew i krzewów do celów odnowień i zalesień albo zadrzewień.

Drzewostan jest to zbiorowisko drzew rosnących w lesie na określonej powierzchni, różniące się od otoczenia warunkami siedliskowymi i budową.

Grubizna jest to drewno okrągłe wielkowymiarowe i średniowymiarowe. Drewno wielkowymiarowe jest to drewno o średnicy górnej od 14 cm (bez kory) mierzone w pojedynczych sztukach. Drewno średniowymiarowe jest to drewno o średnicy (mierzonej bez kory): górnej od 5 cm wzwyż i dolnej do 24 cm – mierzone w pojedynczych sztukach, w sztukach grupowo i stosach.

Użytkowanie rębne to pozyskiwanie drewna związane z odnowieniem drzewostanu lub wylesieniem z powodu zmiany przeznaczenia gruntu.

Użytkowanie przedrębne to pozyskiwanie drewna związane z pielęgnowaniem lasu (czyszczenie późne i trzebieże).

Parkami spacerowo-wypoczynkowymi są tereny zieleni z roślinnością wysoką i niską o powierzchni co najmniej 2 ha, urządzone i konserwowane z przeznaczeniem na cele wypoczynkowe ludności, wyposażone w drogi, place zabaw, aleje spacerowe, ławki itp.

Zieleńce są to obiekty o powierzchni poniżej 2 ha, w których funkcji dominuje wypoczynek.

Tereny zieleni osiedlowej występują przy zabudowie mieszkaniowej, pełnią funkcję wypoczynkową, izolacyjną i estetyczną.

Przez **zieleń uliczną** rozumie się pasy zieleni wzdłuż dróg, ulic, ciągów komunikacji miejskiej itp.

Leśne Kompleksy Promocyjne zostały ustanowione m.in. w celu trwałego zachowania lub odtwarzania naturalnych walorów lasu metodami racjonalnej gospodarki leśnej, prowadzonej na podstawach ekologicznych oraz integrowania celów trwałej gospodarki leśnej i aktywnej ochrony przyrody.

Tabl. 1/92/. **OBIEKTY I OBSZARY O SZCZEGÓLNYCH WALORACH PRZYRODNICZYCH PRAWNIE CHRONIONE^a**
Stan w dniu 31 XII

WYSZCZEGÓLNIENIE	2007	2008	2009
Powierzchnia ogółem w ha	492459,1	491647,6	482095,2
w % powierzchni województwa	21,51	21,48	21,06
na 1 mieszkańca w m ²	2910	2904	2847
Parki narodowe w ha ^b	16332,8	13528,5	13528,5
liczba obiektów	1	1	1
w % powierzchni województwa	0,71	0,59	0,59
Rezerваты przyrody ^b w ha	10903,4	12177,3	12423,8
liczba obiektów	93	98	102
w % powierzchni województwa	0,48	0,53	0,54
Parki krajobrazowe ^{bc} w ha	116277,5	116165,9	116165,9
liczba obiektów	5	5	5
w % powierzchni województwa	5,08	5,07	5,07
Obszary chronionego krajobrazu ^c w ha	333462,8	333976,2	324551,6
liczba obiektów	23	25	19
w % powierzchni województwa	14,57	14,59	14,18
Użytki ekologiczne w ha	6321,9	6424,7	6285,7
liczba obiektów	1068	1077	1168
w % powierzchni województwa	0,28	0,28	0,27
Zespoły przyrodniczo – krajobrazowe w ha	9159,3	9371,7	9130,1
liczba obiektów	38	41	40
w % powierzchni województwa	0,40	0,41	0,40
Stanowiska dokumentacyjne w ha	1,4	3,3	9,6
liczba obiektów	2	3	8
Pomniki przyrody – obiekty	2373	2596	2681

^a Łącznie z obiektami utworzonymi na mocy uchwał rad gmin, bez obszarów sieci Natura 2000. ^b Bez strefy ochronnej (otuliny). ^c Bez rezerwatów i pozostałych form ochrony przyrody położonych na terenie parków krajobrazowych i obszarów chronionego krajobrazu.

Tabl. 2/93/. **PARKI NARODOWE W 2009 R.**
Stan w dniu 31 XII

WYSZCZEGÓLNIENIE	Drawieński Park Narodowy	Woliński Park Narodowy
Rok utworzenia	1990	1960
Kategoria według IUCN	II	II
Powierzchnia w ha	5395,4	8133,1
w tym gruntów leśnych	4470,9	4641,9
pod ochroną ścisłą	176,7	500,2
w tym gruntów leśnych	122,5	418,8
Sfera ochronna w ha	32564,0	3368,6
w tym strefa ochronna zwierzyny	699,0	-

U w a g a : dane o powierzchni Drawieńskiego Parku Narodowego dotyczą tylko tej części, która leży na terenie województwa zachodniopomorskiego.

Tabl. 3/94/. **PARKI NARODOWE WEDŁUG KATEGORII GRUNTÓW**
Stan w dniu 31 XII

WYSZCZEGÓLNIENIE	Drawieński Park Narodowy			Woliński Park Narodowy		
	2007	2008	2009	2007	2008	2009
Powierzchnia w ha	5395,4	5395,4	5395,4	10937,4	8133,1	8133,1
Grunty:						
leśne	4470,9	4470,9	4470,9	4641,5	4641,7	4641,9
w tym niezalesione	11,9	18,0	18,0	24,2	24,2	24,2
rolne	299,3	299,3	299,3	85,5	85,6	85,4
zadrzewione i zakrzewione	8,2	8,2	8,2	32,0	32,0	31,5
Wody	445,2	445,2	445,2	4695,6	1977,3	1977,3
Tereny pozostałe	171,8	171,8	171,8	1482,8	1396,5	1397

U w a g a : dane o powierzchni Drawieńskiego Parku Narodowego dotyczą tylko tej części, która leży na terenie województwa zachodniopomorskiego.

Tabl. 4/95/. **DZIAŁALNOŚĆ DYDAKTYCZNA PARKÓW NARODOWYCH**

WYSZCZEGÓLNIENIE	Drawieński Park Narodowy			Woliński Park Narodowy		
	2007	2008	2009	2007	2008	2009
Osoby zwiedzające muzea	-	-	-	43200	42000	48806
Imprezy dydaktyczne	26	14	72	136	23	88
Ścieżki dydaktyczne	5	5	5	7	7	7
Nowe wydawnictwa popularno-naukowe	5	-	-	-	1	3
Biblioteki (liczba pozycji księgozbioru)	3270	4436	4755	4836	4934	4997

Ź r ó d ł o : dane Ministerstwa Środowiska.

Tabl. 5/96/. **OCHRONA LASU W PARKACH NARODOWYCH**

WYSZCZEGÓLNIENIE	Drawieński Park Narodowy			Woliński Park Narodowy		
	2007	2008	2009	2007	2008	2009
Zabezpieczanie upraw ^a przed zwierzyną w ha	239,0	181,0	169,0	120,0	0,1	7,8
Skrzynki lęgowe:						
nowe	-	-	1000	-	-	-
istniejące	3982	3777	4944	-	-	-
Pułapki feromonowe	400	360	360	14	14	14
Próbne poszukiwanie owadów w ściółce (liczba prób)	231	229	207	72	36	34

^a Chemiczne, mechaniczne i gradzenia.

Ź r ó d ł o : dane Ministerstwa Środowiska.

Tabl. 6/97/. **POZYSKIWANIE DREWNA W PARKACH NARODOWYCH WEDŁUG KATEGORII CIĘĆ**

WYSZCZEGÓLNIENIE	Drawieński Park Narodowy			Woliński Park Narodowy		
	2007	2008	2009	2007	2008	2009
OGÓŁEM^a w tys. m³	30,4	22,8	21,1	6,5	5,8	7,1
w tym grubizna:						
iglasta	24,3	17,8	16,2	6,4	5,7	7,0
w tym cięcia:						
rębne	6,4	3,8	2,3	-	0,8	0,7
sanitarne	10,6	1,1	0,7	-	-	-
trzebieże	3,2	12,9	13,2	6,4	4,9	6,3
liściasta	3,2	3,2	1,6	0,1	0,1	0,1
w tym cięcia:						
rębne	0,1	0,3	0,1	-	-	-
sanitarne	2,3	1,5	-	-	-	-
trzebieże	0,8	1,4	1,5	0,1	0,1	0,1

a łącznie z drewnem pozyskanym do mineralizacji.

Źródło: dane Ministerstwa Środowiska.

Tabl. 7/98/. **STAN LICZEBNY GŁÓWNYCH GATUNKÓW ZWIERZĄT ŁOWNYCH I CHRONIONYCH W PARKACH NARODOWYCH**

WYSZCZEGÓLNIENIE	Drawieński Park Narodowy			Woliński Park Narodowy		
	2007	2008	2009	2007	2008	2009
Bielik	4 ^a	6	3 ^a	8 ^a	8	8
Bocian czarny	3 ^b	- ^c	-	-	-	-
Borsuk	82	58	75	7	8 ^a	5 ^a
Bóbr	162	98	98	5	2 ^a	8
Dzik	434	392	468	227	220	135
Jeleń	803	553	620	117	117	106
Lis	158	105	155	36	75 ^b	6
Sarna	559	840	529	114	114	112
Wydra	95	54	54	4	3 ^a	5 ^a
Żubr	-	-	-	4	-	5

a Wyznaczone strefy ochronne. *b* Tylko ślady bytowania. *c* Występują, brak danych liczbowych (w 2008 r. nie inwentaryzowano).

Źródło: dane Ministerstwa Środowiska.

Tabl. 8/99/. **PARKI KRAJOBRAZOWE W 2009 R.**
Stan w dniu 31 XII

NAZWA PARKU	Powierzchnia					
	parku krajobrazowego					otuliny (strefy ochronnej)
	ogółem	w tym			z ogółem rezerwa- ty i pozos- tałe formy ochrony przyrody	
		lasy	użytki rolne	wody		
w hektarach						
OGÓŁEM	118786,6	63372,5	36538,8	8474,3	2620,7	134609
Drawski	41430,0	17059,4	19057,8	4967,3	428,6	22212
Cedyński	30850,0	19130,0	8520,0	880,0	975,1	53120
Iński	17763,0	9342,0	5446,0	1527,0	112,9	26240
Barlinecko-Gorzowski	11840,1	10819,4	720,8	115,0	226,6	20055
Szczeciński	9096,0	6742,0	1616,0	251,0	633,4	11842
Doliny Dolnej Odry . .	6009,0	220,0	80,0	642,0	101,4	1140
Ujścia Warty	1798,5	59,7	1098,2	92,0	142,7	-

Tabl. 9/100/. **REZERWATY PRZYRODY W 2009 R.**
Stan w dniu 31 XII

WYSZCZEGÓLNIENIE	Liczba obiekt- ów	Powierzchnia				Otulina rezerwatu	
		ogółem	w tym pod ścisłą ochroną	z ogółem		rezerwa- ty posia- dające otulinę	po- wierzch- nia w ha
				lasy	użytki rolne		
		w hektarach					
OGÓŁEM	102	12423,8	1127,1	7354,1	277	5	1075,2
Krajobrazowe	10	3141,1	508,3	1620,4	40,9	1	538,9
Torfowiskowe	23	3125,4	156,1	2049,4	19,5	3	305,8
Leśne	24	2541,9	172,8	2497,6	0,4	-	-
Faunistyczne	13	2025,2	278,0	525,8	205,9	1	230,5
Florystyczne	22	1380,0	2,1	553,2	10,3	-	-
Stepowe	3	83,3	-	72,1	-	-	-
Przyrody nieożywionej	5	113,4	9,8	35,6	-	-	-
Wodne	2	13,5	-	-	-	-	-

Tabl. 10/101/. REZERWATY PRZYRODY WEDŁUG RODZAJU ORAZ CELU OCHRONY

Nazwa rezerwatu	Data utworzenia	Powierzchnia w ha	Gmina	Rodzaj rezerwatu	Cel ochronny
Bukowe Zdroje im. Prof. Tadeusza Dominika	30.05.1956 r.	220,5	Stare Czarnowo Szczecin	leśny	Zachowanie kompleksu buczyn, łągów i olsów.
Buczynowe Wąwozy im. prof. Floriana Celińskiego	30.05.1956 r.	56,4	Stare Czarnowo	leśny	Zachowanie kompleksu buczyn, łągów i olsów.
Kołowskie Parowy im. Józefa Lewandowskiego	30.05.1956 r.	24,4	Stare Czarnowo	leśny	Zachowanie kompleksu buczyn, łągów i olsów.
Trawiasta Buczyna im. prof. Stefana Kownasa	30.05.1956 r.	79,6	Stare Czarnowo	leśny	Zachowanie kompleksu buczyn, łągów, olsów oraz torfowisk śródleśnych.
Źródłiskowa Buczyna im. Jerzego Jackowskiego	30.05.1956 r.	122,4	Stare Czarnowo	leśny	Zachowanie kompleksu buczyn, łągów i olsów.
Jeziro Lubiatowskie im. prof. Wojciecha Górskiego	10.07.1956 r.	370,0	Koszalin, Manowo	faunistyczny	Zachowanie naturalnego środowiska łągowego fałdźdździa dzikiego oraz ostoi wielu gatunków chronionego ptactwa wodno-błotnego.
Bielinek	14.02.1957 r.	75,6	Cedynia	florystyczny	Zachowanie zespołów leśno-stepowych na zboczach przełomowej doliny Odry ze stanowiskami rzadkich gatunków roślin, m.in. dębu omszonego.
Brodogóry	14.02.1957 r.	5,2	Warnice, Pyrzyce	stepowy	Zachowanie reliktoowego stanowiska roślinności stepowej.
Jeziro Liwia Łuża	08.07.1959 r.	239,7	Rewal	faunistyczny	Zachowanie ekosystemu płytkiego lagunowego jeziora oraz siedlisk rzadkich gatunków roślin i biotopów ptaków wodno-błotnych.
Zdroje	05.11.1959 r.	2,1	Szczecin	krajobrazowy	Zachowanie wyjątkowych walorów krajobrazowych.
Janiewickie Bagno	15.05.1962 r.	100,6	Sławno	torfowiskowy	Zachowanie fragmentu boru bagiennego na torfowisku przejściowym ze stanowiskiem reliktowej maliny moroszki oraz innych typowych roślin boru bagiennego.
Ozy Kiczarowskie	18.07.1962 r.	2,0	Stargard Szczeciński	geologiczny	Zachowanie dobrze ukształtowanego ozu wraz z porastającymi go płacami zbiorowisk roślinności ciepłolubnej.
Świdwie	14.01.1963 r.	891,3	Dobra, Police	faunistyczny	Zachowanie zarastającego jeziora Świdwie oraz przyległych lasów i innych gruntów.

Tabl. 10/101/. REZERWATY PRZYRODY WEDŁUG RODZAJU ORAZ CELU OCHRONY (cd.)

Nazwa rezerwatu	Data utworzenia	Powierzchnia w ha	Gmina	Rodzaj rezerwatu	Cel ochronny
Łasko	30.06.1964 r.	17,0	Bierzwnik	faunistyczny	Zachowanie walorów wyspy z cennymi fitocenozami, w tym kwaśną buczyną niżową oraz siedliskami awifauny.
Jezioro Piekietko	01.06.1965 r.	10,0	Bobolice	florystyczny	Zachowanie jeziora i występujących w nim roślin reliktowych.
Wieleń	01.06.1965 r.	2,0	Polanów	florystyczny, leśny	Zachowanie fragmentu lasu bukowego, położonego w jarze z bogatą szatą mszaków i roślin naczyniowych.
Kurowskie Błota	20.10.1965 r.	98,4	Kołbaskowo	faunistyczny	Zachowanie miejsc lęgowych ptaków, zwłaszcza czapli siwej oraz zachowanie w stanie mało zmienionym olsu.
Tchórzyno	23.10.1965 r.	37,2	Mysłibórz	florystyczny	Zachowanie torfowiska z bogatą i rzadką roślinnością oraz zarastającego jeziora z podwodnymi łąkami złożonymi głównie z kredotwórczych glonów - ramiennic.
Torfowisko nad Jeziorem Morzysław Mały	23.10.1965 r.	9,8	Złocieniec	torfowiskowy	Zachowanie kompleksu jeziora mezotroficznego, torfowiska mszarowego, łągu jesionowo-olszowego, olsu torfowcowego i boru bagiennego oraz populacji cennych gatunków roślin.
Stary Załom	30.12.1966 r.	5,6	Człopa	florystyczny, roślin zielonych i krzewinek, krzewów i drzew	Zachowanie ekosystemu murawy ciepłolubnej i łąk zmiennowilgotnych z bogatymi populacjami gatunków chronionych, zagrożonych i rzadkich.
Rezerwat na Rzece Grabowej	10.12.1970 r.	1,5	Polanów	faunistyczny	Ochrona naturalnych tarlisk pstrąga potokowego i innych cennych gatunków ryb.
Bielica	10.12.1971 r.	1,3	Koszalin	przyrodnieożywionej	Zachowanie gleb bielico-wych.
Brunatna Gleba	10.12.1971 r.	1,1	Połczyn Zdrój	przyrodnieożywionej	Zachowanie leśnej gleby brunatnej.
Jezioro Jasne	23.01.1973 r.	14,8	Lipiany	florystyczny	Zachowanie stanowiska najmniejszej rośliny naczyniowej - wolfii bezkorzeniowej oraz wielu innych rzadkich gatunków roślin wodnych.

Tabl. 10/101/. REZERWATY PRZYRODY WEDŁUG RODZAJU ORAZ CELU OCHRONY (cd.)

Nazwa rezerwatu	Data utworzenia	Powierzchnia w ha	Gmina	Rodzaj rezerwatu	Cel ochronny
Łuniewo	23.01.1973 r.	10,5	Wolin	torfowiskowy i faunistyczny	Zachowanie torfowiska z gatunkami roślin chronionych oraz zarastającego jeziora, stanowiącego ostoję wielu gatunków ptaków wodnych i błotnych.
Olszyna Źródłkowa pod Lubiechowem Dolnym	23.01.1973 r.	1,0	Cedynia	leśny	Zachowanie fragmentu olszowego ze stanowiskiem skrzypu olbrzymiego.
Uroczysko Święta im. prof. M. Jasnowskiego	23.01.1973 r.	207,8	Stepnica	torfowiskowy	Ochrona lasów bagiennych ze stanowiskami i paproci długosza królewskiego oraz wiciokrzewu pomorskiego.
Wzgórze Widokowe nad Międzyzdrzem	23.01.1973 r.	4,2	Kołbaskowo	krajobrazowy	Zachowanie wzgórza stanowiącego fragment wysokiego brzegu doliny Odry w jej dolnym biegu, o szczególnych cechach geomorfologicznych i geobotanicznych.
Czarnocin	21.05.1974 r.	419,4	Stepnica	torfowiskowy, torfowisk przejściowych	Zachowanie fragmentu torfowiska przejściowego oraz lasu olszowo-brzozowego z licznymi skupiskami paproci długosza królewskiego, woskownicy europejskiej i wiciokrzewu pomorskiego.
Gogolewo	21.05.1974 r.	3,0	Marianowo	florystyczny	Zachowanie stanowiska pełnika europejskiego oraz innych rzadkich gatunków roślin (m.in. storczyków).
Stary Przylep	21.05.1974 r.	2,1	Warnice	florystyczny	Zachowanie zbiorowiska roślin kserotermicznych.
Dęby Wilczkowskie	12.07.1974 r.	3,1	Szczecinek	leśny	Zachowanie fragmentu lasu liściastego ze stanowiskiem złoci pochwołistnej.
Glinki	12.07.1974 r.	25,0	Wałcz	leśny	Zachowanie fragmentu lasu liściastego z licznymi drzewami pomnikowymi.
Jezioro Czarnówek	12.07.1974 r.	11,9	Złocieniec	florystyczny	Zachowanie jeziora lobeliowego z roślinami reliktowymi.
Jezioro Kiełpino	12.07.1974 r.	49,4	Szczecinek	florystyczny	Zachowanie jeziora lobeliowego z roślinami reliktowymi.
Jezioro Szare	12.07.1974 r.	8,3	Bobolice	florystyczny	Zachowanie jeziora lobeliowego z roślinami reliktowymi.
Sośnica	12.07.1974 r.	12,1	Wierzchowo	leśny	Zachowanie starodrzewu dębowo-bukowego z licznymi drzewami pomnikowymi.
Kanał Kwiatowy	10.11.1976 r.	3,0	Kołbaskowo, Gryfino	florystyczny	Zachowanie stanowisk rzadkich gatunków roślin wodnych i błotnych.

Tabl. 10/101/. REZERWATY PRZYRODY WEDŁUG RODZAJU ORAZ CELU OCHRONY (cd.)

Nazwa rezerwatu	Data utworzenia	Powierzchnia w ha	Gmina	Rodzaj rezerwatu	Cel ochronny
Mszar koło Starej Dobrzycy . . .	10.11.1976 r.	11,2	Resko	torfowiskowy	Zachowanie torfowiska wysokiego z typową roślinnością zespołów mszarnych oraz stanowiskami reliktowych gatunków roślin kwiatowych.
Mszar nad Jeziorem Piaski	10.11.1976 r.	4,1	Resko	florystyczny	Zachowanie stanowisk wielu rzadko występujących i ginących gatunków roślin torfowiskowych.
Parnowo	10.11.1976 r.	59,1	Biesiekierz	faunistyczny	Zachowanie miejsc lęgowych rzadkich gatunków ptaków wodnych i błotnych.
Jeziro Głębokie	21.07.1977 r.	8,9	Biały Bór	florystyczny	Zachowanie jeziora lobe-liowego z charakterystyczną roślinnością.
Jeziro Iłowatka	21.07.1977 r.	14,7	Biały Bór	florystyczny	Zachowanie jeziora lobe-liowego z charakterystyczną roślinnością.
Wrzosowisko Sowno	21.07.1977 r.	39,3	Płoty	torfowiskowy	Zachowanie roślinności torfowiska przejściowego i rzadkich gatunków flory i fauny oraz złoża torfu.
Wyspa na Jeziorze Bierzwnik	21.07.1977 r.	1,1	Bierzwnik	florystyczny	Zachowanie stanowiska kłoci wiechowatej oraz drzewostanu sosnowo-dębowego.
Źródliko Skrzypowe	21.07.1977 r.	1,1	Bierzwnik	florystyczny	Zachowanie stanowiska skrzypu olbrzymiego.
Jodły Karnieszewickie	16.01.1978 r.	37,1	Sianów	florystyczny	Zachowanie starodrzewu jodłowego poza granicą naturalnego zasięgu jodły.
Cisy Tychowskie	11.08.1980 r.	10,5	Tychowo	florystyczny	Zachowanie stanowiska cisa pospolitego.
Buczyna	04.07.1984 r.	9,8	Bobolice	leśny	Zachowanie fragmentu lasu bukowego wykazującego cechy lasu pierwotnego.
Wierzchomińskie Bagno	04.07.1984 r.	43,6	Będzino	florystyczny	Zachowanie zarastającego jeziora i tworzącego się torfowiska oraz stanowiska wiciokrzewu pomorskiego.
Białodrzew Kopicki	11.04.1985 r.	10,5	Stepnica	florystyczny	Zachowanie wodnej strefy litoralualuwialnej terasy z rzadką roślinnością wodną, szuwarową i zaroślową oraz fragmentu lasu lęgowego.
Czapli Ostrów	11.04.1985 r.	16,5	Dębno	faunistyczny	Zachowanie zalesionej wyspy na jeziorze Ostrowieckim oraz kolonii lęgowej czapli siwej i ostoi wielu gatunków ptaków wodnych.

Tabl. 10/101/. REZERWATY PRZYRODY WEDŁUG RODZAJU ORAZ CELU OCHRONY (cd.)

Nazwa rezerwatu	Data utworzenia	Powierzchnia w ha	Gmina	Rodzaj rezerwatu	Cel ochronny
Dąbrowa Krzymowska	11.04.1985 r.	34,9	Chojna	leśny	Zachowanie naturalnych fragmentów środkowoeuropejskiej kwaśnej dąbrowy trzcinnikowej z wieloma pomnikowymi okazami dębów bezszypułkowych i sosny zwyczajnej.
Dęby Sądowskie	11.04.1985 r.	3,0	Dolice	leśny	Zachowanie fragmentu lasu grądowego z pomnikowymi dębami.
Głowacz	11.04.1985 r.	78,7	Ińsko	leśny	Zachowanie krajobrazu moreny czołowej oraz zbiorowisk roślinnych i chronionych gatunków zwierząt.
Kamienna Buczyzna	11.04.1985 r.	11,4	Ińsko	leśny	Zachowanie w stanie naturalnym fragmentu zespołu buczyny niżowej oraz ochrona krajobrazu nad jeziorem Ińsko.
Wrzosowiska Cedyńskie im. inż. W. Czyżewskiego	11.04.1985 r.	72,1	Cedynia	stepowy	Zachowanie wzgórz pokrytych wrzosowiskami i stanowisk roślinności kserotermicznej oraz rodzimych populacji gatunków roślin, grzybów, zwierząt i innych organizmów żywych, a także ochrona relacji ekologicznych między tymi populacjami oraz siedliskami.
Dolina Pięciu Jezior	29.12.1987 r.	228,8	Połczyn-Zdrój	krajobrazowy	Zachowanie formy morfologicznej Pojezierza Drawskiego z bogatą szatą roślinną kompleksów leśnych, zbiorowisk wodnych i torfowisk niskich z buczyną pomorską i licznymi stanowiskami roślin chronionych.
Olszyny Ostrowskie	29.12.1987 r.	9,5	Chojna	leśny	Ochrona fragmentu olsu oraz rzadkich gatunków roślin.
Sławieńskie Dęby	29.12.1987 r.	34,3	Sławno	leśny	Zachowanie fragmentu grądu o charakterze naturalnym z licznymi pomnikowymi dębami.
Cisy Rokickie im. prof. Stanisława Króla	29.12.1987 r.	15,9	Przybiernów	leśny	Zachowanie najliczniejszej w Polsce populacji cisa pospolitego.
Mszary Tuczynskie	15.02.1988 r.	6,1	Tuczno	biocenotyczny	Zachowanie torfowiska typu źródłiskowego o swojej szacie roślinnej.
Jeziora Siegniewskie	17.11.1988 r.	23,1	Mieszkowice	faunistyczny	Zachowanie ostoi ptactwa wodnego i śpiewającego oraz ostoi roślinności wodnej, szuwarowej i leśnej.

Tabl. 10/101/. REZERWATY PRZYRODY WEDŁUG RODZAJU ORAZ CELU OCHRONY (cd.)

Nazwa rezerwatu	Data utworzenia	Powierzchnia w ha	Gmina	Rodzaj rezerwatu	Cel ochronny
Jezioro Prosino	17.11.1988 r.	86,0	Czaplinek	faunistyczny	Zachowanie ptaków wodnych-błotnych i zajmowanych przez nie siedlisk.
Dolina Świergotki	18.04.1989 r.	11,0	Cedynia	leśny	Zachowanie buczyny pomorskiej, grądu z przytułią leśną oraz wąwozu rzeki Świergotki.
Wielki Bytyń	11.05.1989 r.	1826,6	Mirosławiec, Tuczno, Wałcz	krajobrazowy	Zachowanie naturalnej różnorodności biologicznej, a także zróżnicowania krajobrazu rynny jez. Wielki Bytyń z zatokami, jez. Betyń Mały, jez. Bobkowego i Głębokiego oraz otaczających je wysoczyzn morenowych.
Karsiborskie Paprocie	08.12.1989 r.	38,1	Świnoujście	florystyczny częściowy	Zachowanie stanowiska paproci - długosza królewskiego oraz wiciokrzewu pomorskiego.
Rosiczki Mirosławskie	08.12.1989 r.	20,8	Mirosławiec	torfowiskowy	Zachowanie torfowiska pojeziornego z bogatą florą mszaków oraz liczną populacją rosiczek, jak też innych gatunków chronionych i rzadkich.
Golcowe Bagno	26.11.1990 r.	123,8	Wałcz	torfowiskowy	Zachowanie torfowiska mszarowego z naturalną roślinnością torfotwórczą.
Długogóry	08.07.1991 r.	120,4	Myślibórz	krajobrazowybiocenotycznyfaunistyczny	Zachowanie krajobrazu moreny czołowej z licznymi głazami narzutowymi, buczyny pomorskiej oraz oczek wodnych z interesującą roślinnością wodną i bagienną.
Markowe Błota	26.01.1994 r.	193,4	Barlinek		Zachowanie bagien z typową dla nich florą i fauną oraz drzewostanów bukowych i mieszanych.
Wyspa Soltyski	12.09.1994 r.	22,9	Irńsko	leśny	Zachowanie zespołu kwaśnej buczyny oraz innych fitocenoz leśnych.
Cisy Boleszkowickie	27.06.1995 r.	9,4	Boleszkowice	florystyczny	Zachowanie stanowiska ciśców.
Skalisty Jar Libberta	27.06.1995 r.	33,2	Barlinek	geologiczny	Zachowanie jedynego na Pomorzu Zachodnim stanowiska skał wapiennych, zlepieńców, piaskowców i głazów narzutowych, występujących wśród zbiorowisk dębowo-bukowych.
Grądowe Zbocze	14.06.1996 r.	33,3	Recz	florystyczny	Zachowanie stanowiska rzadkich na Pomorzu roślin zielnych.

Tabl. 10/101/. REZERWATY PRZYRODY WEDŁUG RODZAJU ORAZ CELU OCHRONY (cd.)

Nazwa rezerwatu	Data utworzenia	Powierzchnia w ha	Gmina	Rodzaj rezerwatu	Cel ochronny
Torfowisko Toporzyk	12.11.1996 r.	43,1	Połczyn-Zdrój	torfowiskowy	Zachowanie torfowiska z reliktowymi zbiorowiskami roślinnymi.
Zielone Bagna	12.11.1996 r.	55,4	Ostrowice	torfowiskowy	Zachowanie unikatowych zbiorowisk roślinności torfowiskowej i bagiennej.
Bagno Ciemino	25.07.1997 r.	400,3	Borne Sulinowo	torfowisko-leśny	Zachowanie cennych ekosystemów leśnych i torfowiskowych, charakterystycznych dla Pojezierza Drawskiego.
Olszanka	21.12.1998 r.	1290,5	Goleniów, Stepnica	leśny, torfowiskowy	Zachowanie fragmentu bagiennego lasu olszowego i torfowiska bałtyckiego oraz rzadkich i ginących gatunków ptaków i ssaków.
Leśne Źródła	23.12.1998 r.	22,9	Tuczno	leśny	Zachowanie licznych źródeł w obrębie naturalnego ekosystemu leśnego.
Przybiernowski Bór Bagienny	05.05.2004 r.	66,0	Przybiernów	leśny	Zachowanie naturalnego ekosystemu boru bagiennego oraz fragmentów doliny rzeki Wołcznicy.
Golczewskie Uroczysko	05.05.2004 r.	101,1	Golczewo	leśny	Zachowanie naturalnych ekosystemów torfowisk wysokich, śródleśnego jeziora oraz otaczających je kompleksów półnaturalnych ekosystemów leśnych.
Bagno Kusowo	25.05.2005 r.	326,6	Szczecinek	torfowiskowy	Zachowanie torfowiska wysokiego typu bałtyckiego z rzadkimi i chronionymi gatunkami roślin.
Dolina Rurzyca	14.07.2005 r.	539,0	Wałcz	różnych ekosystemów	Zachowanie cennych zbiorowisk roślinnych, rzadkich chronionych gatunków roślin i zwierząt oraz unikatowych krajobrazów przyrody.
Słowińskie Błota	26.09.2005 r.	192,6	Darłowo	torfowiskowy	Zachowanie kopułowego torfowiska wysokiego typu bałtyckiego z charakterystyczną fauną i florą.
Warnie Bagno	26.09.2005 r.	518,9	Karlino, Będzino, Biesiekierz	torfowiskowy	Zachowanie kompleksu torfowiskowego.
Zaleskie Bagna	26.09.2006 r.	114,2	Postomino	torfowiskowy	Zachowanie torfowiska bałtyckiego wraz z charakterystyczną roślinnością.
Łązy	03.08.2007 r.	220,1	Mielno	torfowiskowy	Zachowanie ekosystemów torfowiskowych i leśnych z rzadkimi i chronionymi gatunkami roślin, w tym woskownicy europejskiej i storczyka Fuchsa.

Tabl. 10/101/. REZERWATY PRZYRODY WEDŁUG RODZAJU ORAZ CELU OCHRONY (cd.)

Nazwa rezerwatu	Data utworzenia	Powierzchnia w ha	Gmina	Rodzaj rezerwatu	Cel ochronny
Torfowisko Konotop	03.08.2007 r.	65,9	Drawno, Bierzwnik	torfowiskowy	Zachowanie torfowiska pojeziernego wypełniającego się jez. Konotop wraz licznymi chronionymi i rzadkimi gatunkami roślin oraz zwierząt.
Roby	27.09.2007 r.	84,4	Trzebiatów	florystyczny	Zachowanie populacji cennych roślin naczyniowych i zarodnikowych, w tym wrzośca bagiennego, woskownicy europejskiej i rzadkich gatunków torfowców oraz renaturalizacja ich środowiska.
Stramiczka	27.09.2007 r.	94,5	Dygowo	torfowiskowy	Zachowanie torfowiska wysokiego typu bałtyckiego i mszarników wrzośca bagiennego.
Bórbagno Miałka	29.09.2007 r.	34,2	Irńsko	florystyczny	Zachowanie boru bagiennego z rzadkimi gatunkami roślin naczyniowych i torfowców.
Krzemieńskie Źródłiska	29.10.2007 r.	75,9	Irńsko	przyrody nieożywionej	Zachowanie źródeł z rzadkimi zespołami roślinnymi i ostoi fauny.
Strzaliny koło Tuczna	13.06.2008 r.	17,8	Tuczno	faunistyczny	Zachowanie jednego z największych znanych zimowisk nietoperzy w Polsce.
Jezioro Czarne	19.06.2008 r.	39,4	Przybiernów	florystyczny	Zachowanie eutroficznego jeziora wraz z otaczającymi go torfowiskami i drzewostanami oraz populacji bytującego tam bobra europejskiego.
Wiejkowski Las	12.08.2008 r.	130,1	Wolin, Przybiernów	leśny	Zachowanie borów i lasów bagiennych torfowisk wysokich, śródleśnych jezior eutroficznych oraz bogatej populacji woskownicy europejskiej i cisa pospolitego.
Diabelskie Pustacie	14.11.2008 r.	932,5	Borne Sulinowo	florystyczny	Zachowanie układów biocenotycznych i krajobrazu dwóch szlaków sandrowych oraz leżących w ich obrębie obniżeń wytopiskowych i wzgórz o charakterze ostańców erozyjnych.
Osetno	14.11.2008 r.	111,6	Stare Czarnowo	leśny	Zachowanie licznych stanowisk rzadkich i zagrożonych wyginięciem gatunków grzybów, a także kompleksu buczyn, łęgów, olsów źródłiskowych, źródlisk, torfowisk i oczek wodnych.

Tabl. 10/101/. REZERWATY PRZYRODY WEDŁUG RODZAJU ORAZ CELU OCHRONY (dok.)

Nazwa rezerwatu	Data utworzenia	Powierzchnia w ha	Gmina	Rodzaj rezerwatu	Cel ochronny
Przełom rzeki Dębicy	09.01.2009 r.	138,6	Barwice	krajobrazowy	Zachowanie młodoglacjalnego krajobrazu z przełomem rzeki. Obejmuje dolinę Dębicy z bogatą i zróżnicowaną florą i fauną, w tym stanowiskami widłozębu zielonego, hildenbrandii rzecznej i pliszki górskiej.
Bukowe Bagno	15.09.2009 r.	22,0	Człopa	torfowiskowy	Zachowanie kompleksu mechowisk źródliskowych i torfowisk mszarnych z rzadką fauną i florą, w tym stanowisk reliktowych gatunków mszaków oraz rzadkich storczyków, a także ochrona reliktowego jeziora ramienicowego Bukowo Małe oraz kompleksu starodrzewi.
Sieciemnińskie Rosiczki	15.09.2009 r.	12,2	Malechowo	torfowiskowy	Zachowanie torfowiska przejściowego z charakterystycznymi rzadkimi i chronionymi gatunkami roślin.
Źródliskowe Zbocza	15.09.2009 r.	52,1	Węgorzyno, Ińsko	krajobrazowy	Zachowanie krajobrazu na Pojezierzu Ińskim wraz z licznymi źródliskami i wysiękami oraz olsów, zespołów żyznej i kwaśnej buczyny niżowej.

Źródło: dane Regionalnej Dyrekcji Ochrony Środowiska w Szczecinie.

Tabl. 11/102/. OBSZARY NATURA 2000 – OBSZARY SPECJALNEJ OCHRONY PTAKÓW (OSO) W 2009 R.

WYSZCZEGÓLNIENIE	Powierzchnia w ha	WYSZCZEGÓLNIENIE	Powierzchnia w ha
OGÓŁEM	692965	Ostoja Wkrzańska	14576
Bagna Rozwadowskie	4250	Przybrzeżne wody Bałtyku	39
Delta Świny	8286	Puszcza Barlinecka	10054
Dolina Dolnej Odry	61634	Puszcza Goleniowska	25039
Jeziora Wełtyńskie	2811	Puszcza nad Gwdą	27491
Jezioro Miedwie i okolice	16511	Wybrzeże Trzebiatowskie	31746
Lasy Puszczy nad Drawą	120965	Zalew Kamieński i Dziwna	12507
Jezioro Świdwie	7196	Zalew Szczeciński	47195
Łąki Skoszewskie	9083	Zatoka Pomorska	77

Tabl. 11/102/. **OBSZARY NATURA 2000 – OBSZARY SPECJALNEJ OCHRONY PTAKÓW (OSO)
W 2009 R.** (dok.)

WYSZCZEGÓLNIENIE	Powierzchnia w ha	WYSZCZEGÓLNIENIE	Powierzchnia w ha
Ostoja Cedyńska	20871	OBSZARY LEŻĄCE NA MORZU	469073
Ostoja Drawska	153883	Ławica Słupska	80050
Ostoja Ińska	87711	Przybrzeżna wody Bałtyku . .	194473
Ostoja Witnicko-Dębniańska	31040	Zatoka Pomorska	194550

Tabl. 12/103/. **OBSZARY NATURA 2000 – SPECJALNE OBSZARY OCHRONY SIEDLISK (SOO)
W 2009 R.**

WYSZCZEGÓLNIENIE	Powierzchnia w ha	WYSZCZEGÓLNIENIE	Powierzchnia w ha
OGÓŁEM	420221	Karsibórz Świdnicki	588
Bagno i Jezioro Ciemino	787	Kemy Rymańskie	2645
Bobolickie Jezioro Lobeliowe . . .	4759	Las Baniewicki	612
Brzeźnicka Węgorza	592	Las Bierzwicki	8213
Bukowy Las Górki	965	Mechowisko Manowo	55
Bystrzyno	894	Mieszkowicka Dąbrowa	26
Diabelskie Pustacje	3230	Mirosławiec	6567
Dolina Bielawy	456	Ostoja Barlinecka	10190
Dolina Grabowej	8207	Ostoja Golczewska	845
Dolina Iny koło Recza	4472	Ostoja Goleniowska	8419
Dolina Krąpieli	233	Ostoja na Zatoce Pomorskiej . .	44
Dolina Piławy	2200	Pojezierze Ińskie	10230
Dolina Płoni i Jezioro Miedwie . . .	20756	Pojezierze Myśliborskie	4407
Dolina Radwi, Chocieli i Chotli . . .	21862	Police – kanały	100
Dolina Rurzyca	458	Przymorskie Błota	101
Dolina Tykwy	3755	Słowińskie Błoto	193
Dolina Wieprzy i Studnicy	4234	Strzalinny koło Tuczna	17
Jezioro Wielki Bytyń	2011	Torfowisko Poradz	568

Tabl. 12/103/. **OBSZARY NATURA 2000 – SPECJALNE OBSZARY OCHRONY SIEDLISK (SOO)**
W 2009 R. (dok.)

WYSZCZEGÓLNIENIE	Powierzchnia w ha	WYSZCZEGÓLNIENIE	Powierzchnia w ha
Dolna Odra	29521	Torfowisko Reptowo	606
Dorzecze Parsęty	27710	Trzebiatowsko-Kołobrzegi Pas Nadmorski	17454
Dorzecze Regi	14828	Ujście Odry i Zalew Szczeciński	52611
Dziczy Las	1437	Uroczyska Puszczy Drawskiej . . .	33746
Gogolice -Kosa	1425	Uroczyska w Lasach stepnickich .	2750
Janiewickie Bagno	162	Warnie Bagno	1012
Jeziora Czaplineckie	31949	Wiązogóra	490
Jeziora Szczecineckie	6479	Wolin i Uznam	28048
Jezioro Bobięcińskie	2582	Wzgórza Bukowe	11971
Jezioro Bukowo	3261	Wzgórza Krzymowskie	1179
Jezioro Kopań	1160	Wzgórza Morynskie	588
Jezioro Kozie	162	OBSZARY LEŻĄCE NA MORZU . .	323138
Jezioro Lubie i Dolina Drawy	15047	Ławica Słupska	80050
Jezioro Stolsko	140	Ostoja na Zatoce Pomorskiej . . .	243088
Jezioro Śmiadowo	213		

Tabl. 13/104/. **POMNIKI PRZYRODY**
Stan w dniu 31 XII

WYSZCZEGÓLNIENIE	2007	2008	2009
OGÓŁEM	2373	2596	2681
Pojedyncze drzewa	1949	2150	2338
Grupy drzew	251	258	158
Aleje	61	65	45
Głazy	103	114	95
Skałki, jaskinie	-	-	2
Pozostałe	9	9	43

Tabl. 14/105/. **POWIERZCHNIA LASÓW OCHRONNYCH**
Stan w dniu 1 I

WYSZCZEGÓLNIENIE	2007	2008	2009
	w hektarach		
OGÓŁEM	248827	247902	247821
w % powierzchni lasów	31,1	31,1	30,9
Lasy ^a :			
prywatne	248	242	240
gminne	2595	2582	2768
w tym w miastach i wokół miast	2545	2521	2707

Tabl. 14/105/. **POWIERZCHNIA LASÓW OCHRONNYCH** (dok.)
Stan w dniu 1 I

WYSZCZEGÓLNIENIE	2007	2008	2009
	w hektarach		
Lasy ^a : (dok.)			
w Zarządzie Lasów Państwowych ^b	245984	245078	244813
glebochronne	20165	20051	20137
wodochronne	112434	113488	113305
w strefie oddziaływania przemysłu	3381	-	-
w miastach i wokół miast	52849	54129	54100
uzdrowiskowe	4206	4206	4190
obronne	31416	31086	31074
ostoje zwierząt	13141	13749	13639
na stałych powierzchniach badawczych	3601	3599	3582
cenne pod względem przyrodniczym	3699	3650	3647
nasienne	1092	1120	1139

^a Stan w dniu 31 XII. ^b Stan w dniu 1 I.

Źródło: w zakresie Lasów Państwowych - dane Dyrekcji Generalnej Lasów Państwowych (Opracowanie Biura Urządzania Lasu i Geodezji Leśnej "Wyniki aktualizacji stanu powierzchni leśnej i zasobów drzewnych w Lasach Państwowych").

Tabl. 15/106/. **POWIERZCHNIA GRUNTÓW LEŚNYCH**
Stan w dniu 31 XII

WYSZCZEGÓLNIENIE	2007	2008	2009
	w tysiącach hektarów		
OGÓŁEM	823,8	825,2	826,9
Lasy	800,0	801,4	803,1
las publiczne	787,8	788,5	789,4
własność Skarbu Państwa	783,4	784,1	785,0
w tym w zarządzie:			
Lasów Państwowych	763,1	764,0	765,2
parków narodowych	8,9	8,9	8,9
własność gmin	4,4	4,4	4,4
las prywatne	12,2	12,9	13,6
Grunty związane z gospodarką leśną	23,8	23,9	23,8
Lesistość w %	34,9	35,0	35,1

Tabl. 16/107/. **ODNOWIENIA I ZALESIENIA**

WYSZCZEGÓLNIENIE	2007	2008	2009
	w hektarach		
OGÓŁEM			
RAZEM	6343,3	5393,6	4618,6
Lasy publiczne	5410,0	5109,6	4504,6
własność Skarbu Państwa	5397,6	5104,6	4495,3
w tym w zarządzie:			
Lasów Państwowych	5390,6	5098,6	4464,3
parków narodowych	6,0	4,0	31,0
własność gmin	12,4	5,0	9,3
Lasy prywatne	933,3	284,0	114,0

Tabl. 16/107/. **ODNOWIENIA I ZALESIENIA** (dok.)

WYSZCZEGÓLNIENIE	2007	2008	2009
	w hektarach		
w tym ZALESIENIA			
RAZEM	1614,0	825,1	661,4
Lasy publiczne	695,6	555,6	559,8
własność Skarbu Państwa	692,6	553,6	559,8
w tym w zarządzie:			
Lasów Państwowych	692,6	553,6	558,3
parków narodowych	-	-	0,0
własność gmin	3,0	2,0	1,5
Lasy prywatne	918,4	269,5	101,6

Tabl. 17/108/. **ZADRZEWIENIA**

WYSZCZEGÓLNIENIE	2007	2008	2009
Szkółki zadrzewieniowe	9	10	12
Powierzchnia produkcyjna szkótek w ha	32	49	100
Sadzenie w tys. szt:			
drzew	65,6	56,6	62,3
krzewów	31,6	56,6	133,5
w tym:			
na gruntach prywatnych:			
drzew	47,2	24,1	22,0
krzewów	2,5	1,7	1,7
na nieużytkach przemysłowych:			
drzew	0,7	0,1	0,2
krzewów	5,6	-	0,0
Pozyskanie drewna ^a w m ³	34465	44200	50320

^a Dane szacunkowe; nie uwzględniono danych o ogólnym pozyskaniu drewna (grubizny) z lasów.

Tabl. 18/109/. **STRUKTURA POWIERZCHNI LASÓW ^a WEDŁUG KLAS WIEKU I SKŁADU GATUNKOWEGO DRZEWOSTANÓW**
Stan w dniu 1 I

WYSZCZEGÓLNIENIE	2007	2008	2009
OGÓŁEM w tys. ha	762,3	763,1	801,4
w tym powierzchnia zalesiona			
w % ogółem	99,1	99,1	97,9
według klas wieku drzewostanów:			
I (1-20 lat)	13,4	13,1	13,7
II (21-40)	19,3	18,6	18,4
III (41-60)	26,9	27,5	27,3
IV (61-80)	16,3	16,3	15,8
V i wyższa (81 lat i więcej)	18,9	19,3	20,0
klasa odnowienia, klasa do odnowienia i o budowie przerębowej	4,3	4,3	2,7

^a W zarządzie Lasów Państwowych.

Tabl. 18/109/. **STRUKTURA POWIERZCHNI LASÓW^a WEDŁUG KLAS WIEKU I SKŁADU GATUNKOWEGO DRZEWOSTANÓW** (dok.)
Stan w dniu 1 I

WYSZCZEGÓLNIENIE	2007	2008	2009
Grupy rodzajowe drzew ^b w % powierzchni lasów ogółem: w tym:			
sosna ^c	69,5	70,1	62,1
brzoza ^d	7,6	7,4	10,0
buk	7,3	7,3	7,5
dąb ^e	5,9	5,8	6,3
olsza	5,4	5,4	5,5
świerk	3,6	3,6	5,1
osika i topola ^f	0,5	0,2	0,4
grab	0,1	0,1	0,5
jodła ^g	0,1	0,1	-

a W zarządzie Lasów Państwowych. *b* Według gatunków panujących (przeważających) w drzewostanie. *c* W latach 2007 - 2008 łącznie z modrzewiem. *d* W latach 2007 - 2008 łącznie z robinia akacjową. *e* W latach 2007 - 2008 łącznie z jesionem, klonem, jaworem i wiązem. *f* W latach 2007 - 2008 łącznie z lipą i wierzbą. *g* W latach 2007 - 2008 łącznie z jedlicą.

Ź r ó d ł o : dane Biura Urządzania Lasu i Geodezji Leśnej.

Tabl. 19/110/. **ZASOBY DRZEWNE NA PNIU W ZARZĄDZIE LASÓW PAŃSTWOWYCH WEDŁUG KLAS WIEKU I SKŁADU GATUNKOWEGO DRZEWOSTANÓW**
Stan w dniu 1 I

WYSZCZEGÓLNIENIE	2007	2008	2009
Grubizna brutto (w korze) w tys. m ³	179046,3	184063,9	213581,0
zasobność na 1 ha powierzchni zalesionej w m ³	237	242	267
W tym na powierzchni zalesionej w % grubizny ogółem	99,9	99,5	99,8
według klas wieku drzewostanów:			
I (1-20 lat)	0,7	0,7	1,0
II (21-40)	13,2	12,5	12,4
III (41-60)	29,7	30,1	29,4
IV (61-80)	22,8	22,3	21,7
V i wyższa (81 lat i więcej)	29,8	30,0	31,8
klasa odnowienia, klasa do odnowienia i o budowie przerobowej	3,1	3,1	2,9
przestoje ^a	0,6	0,8	0,6
Grupy rodzajowe drzew ^b w % grubizny (brutto) ogółem: w tym:			
sosna ^c	71,8	71,8	65,6
buk	7,0	7,2	8,1
brzoza ^d	5,9	5,8	6,4
dąb ^e	5,8	5,7	5,6
olsza	5,3	5,3	5,8
świerk	3,7	3,7	5,5
osika i topola ^f	0,2	0,2	0,3
jodła ^g	0,2	0,2	-
grab	0,1	0,1	0,4

a Drzewa niewycięte w terminie przewidzianym kolejną rębności. *b* Według gatunków panujących (przeważających) w drzewostanie. *c* W latach 2007 - 2008 łącznie z modrzewiem. *d* W latach 2007 - 2008 łącznie z robinia akacjową. *e* W latach 2007 - 2008 łącznie z jesionem, klonem, jaworem i wiązem. *f* W latach 2007 - 2008 łącznie z lipą i wierzbą. *g* W latach 2007 - 2008 łącznie z jedlicą.

Ź r ó d ł o : dane Biura Urządzania Lasu i Geodezji Leśnej.

Tabl. 20/111/. **POŻARY LASÓW**

WYSZCZEGÓLNIENIE	2007	2008	2009
OGÓŁEM	246	478	260
według przyczyn powstania:			
podpalenia	110	171	100
nieostrożność:			
nieletnich	4	4	4
dorosłych	73	78	71
Powierzchnia dotkniętych pożarami lasów:			
ogółem w ha	72	157	52
Polska = 100%	2,0	5,2	1,2
przeciętna powierzchnia lasu objęta jednym pożarem w ha	0,29	0,33	0,20

Ź r ó d ł o : dane Instytutu Badawczego Leśnictwa.

Tabl. 21/112/. **RODZINNE OGRODY DZIAŁKOWE**

WYSZCZEGÓLNIENIE	2007	2008	2009
Ogrody:			
obiekty	265	266	264
powierzchnia w ha	3655,9	3637,9	3700,9
Działki:			
liczba	73636	73187	76326
powierzchnia w ha	2929,0	2910,7	2980,9

Ź r ó d ł o : dane Polskiego Związku Działkowców.

Tabl. 22/113/. **TERENY ZIELENI OGÓLNODOSTĘPNEJ I OSIEDLOWEJ W MIASTACH I NA WSI**
Stan w dniu 31 XII

WYSZCZEGÓLNIENIE	2007	2008	2009
Powierzchnia parków, zieleńców i terenów zieleni osiedlowej w ha	2642,3	2750,3	2906,3
w % powierzchni ogólnej	0,1	0,1	0,1
na 1 mieszkańca w m ²	15,6	16,2	17,2
Parki spacerowo – wypoczynkowe:			
obiekty	205	219	221
powierzchnia w ha	1306,8	1388,2	1393,1
przeciętna powierzchnia jednego obiektu w ha	6,4	6,3	6,3
Zieleńce:			
obiekty	1032	1069	1125
powierzchnia w ha	527,8	552,8	565,0
przeciętna powierzchnia jednego obiektu w ha	0,5	0,5	0,5
Zieleń uliczna w ha	683,1	682,6	682,9
Tereny zieleni osiedlowej w ha	807,7	809,3	948,2
Cmentarze:			
obiekty	1048	1073	1080
powierzchnia w ha	1120,3	1137,5	1138,7

Tabl. 22/113/. **TERENY ZIELENI OGÓLNODOSTĘPNEJ I OSIEDLOWEJ W MIASTACH I NA WSI** (dok.)
Stan w dniu 31 XII

WYSZCZEGÓLNIENIE	2007	2008	2009
Żywopłaty w tys. mb	204,3	212,2	240,4
Nasadzenia w tys. szt:			
drzew	8,4	12,0	11,5
krzewów	6,3	24,1	58,4
Ubytki w tys. szt:			
drzew	6,3	13,0	13,0
krzewów	8,2	12,6	16,4
Lasy gminne (mienie komunalne) w ha	4406,7	4426,5	4421,4

Tabl. 23/114/. **PARKI I OGRODY HISTORYCZNE**
Stan w dniu 31 XII

WYSZCZEGÓLNIENIE	2007	2008	2009
Obiekty:			
zewidencjonowane ^a	967	966	982
wpisane do rejestru zabytków	705	705	705
wpisane do rejestru zabytków, bez określonej powierzchni	122	123	109
Powierzchnia wpisana do rejestru zabytków w ha	3419	3419	3419
Obiekty według rodzajów:			
dworskie	323	322	324
pałacowe	309	310	310
miejskie, uzdrowskowe i szpitalne	31	31	32
klasztorne i kościelne	1	1	1
ogrody przydomowe	22	22	22
inne ^b	19	19	16

^a Bez obiektów zachowanych szczątkowo w trakcie rozpoznania. ^b Łącznie: ogrody szkolne, przyfabryczne, botaniczne, arboreta, parki leśne, zieleni towarzysząca.

Źródło: dane Krajowego Ośrodka Badań i Dokumentacji Zabytków.

Tabl. 24/115/. **LEŚNE KOMPLEKSY PROMOCYJNE W 2009 R.**
Stan w dniu 31 XII

LEŚNE KOMPLEKSY PROMOCYJNE	Położenie		Powierzchnia w ha
	Regionalna Dyrekcja Lasów Państwowych	nadleśnictwo	
Puszcze Szczecińskie	Szczecin	Kliniska, Gryfino, Trzebież, Lasy miejskie Szczecin	61070
Puszcza Notecka	Szczecin	Karwin, Międzyzychód	46046

Źródło: dane Dyrekcji Generalnej Lasów Państwowych.

DZIAŁ VI. ODPADY

Uwagi ogólne

Przedstawione w dziale dane charakteryzują ilościową i jakościową skalę zagrożenia dla środowiska oraz uciążliwości spowodowane wytwarzaniem odpadów przemysłowych, komunalnych i innych, w tym odpadów niebezpiecznych, a także przedsięwzięcia podejmowane w zakresie przeciwdziałania tym zagrożeniom. Uciążliwość dla środowiska przejawia się przede wszystkim zanieczyszczeniem odpadami wód i gleb, skażeniem powietrza, niszczeniem walorów estetycznych i krajobrazowych, wyłączeniem z użytkowania terenów rolnych i leśnych zajmowanych pod składowanie odpadów.

Dane o odpadach opracowano w oparciu o ustawę z dnia 27 kwietnia 2001 r. o odpadach (tekst jednolity Dz. U. 2007, Nr 39, poz. 251), która weszła w życie w dniu 1 października 2001 r. oraz Katalog odpadów, wprowadzony w życie dnia 1 stycznia 2002 r. rozporządzeniem Ministra Środowiska (Dz. U. 2001 r., Nr 112, poz. 1206). Katalog odpadów dzieli odpady, w zależności od źródła ich powstawania, na 20 grup. Prezentowane w dziale **dane o odpadach** dotyczą pierwszych 19 grup odpadów i **nie obejmują danych o odpadach komunalnych** (grupa 20 katalogu), które są badane i prezentowane w niniejszej publikacji odrębnie.

Dane o odpadach dotyczą jednostek wytwarzających w ciągu roku sumarycznie powyżej 1 tys. ton odpadów, z wyłączeniem odpadów komunalnych, lub posiadających 1 mln ton i więcej odpadów nagromadzonych.

Zawarte w dziale informacje o odpadach innych niż komunalne, prezentują ilości i rodzaje:

1. odpadów wytworzonych w ciągu roku, z określeniem ilości odpadów poddanych odzyskowi, unieszkodliwionych, w tym składowanych na składowiskach (wysypiskach, hałdach, w stawach osadowych) własnych i innych, unieszkodliwionych termicznie, kompostowanych oraz magazynowanych czasowo,
2. odpadów dotychczas składowanych (nagromadzonych) na terenach zakładów, tj. zalegających na składowiskach (wysypiskach, hałdach, w stawach osadowych).

Ponadto w dziale zamieszczone są informacje o powierzchni składowisk (wysypisk, hałd, stawów osadowych) niezrekułtywowanych i zrekułtywowanych w ciągu roku.

Odpady oznaczają każdą substancję lub przedmiot należący do jednej z kategorii określonych w załączniku nr 1 do Ustawy z dnia 27 kwietnia 2001 r. o odpadach, których posiadacz pozbywa się, zamierza pozbyć się lub do ich pozbycia się jest obowiązany.

Przez **wytwórcę odpadów** rozumie się każdego, którego działalność lub bytowanie powoduje powstawanie odpadów oraz każdego, kto przeprowadza wstępne przetwarzanie, mieszanie lub inne działania powodujące zmianę charakteru lub składu tych odpadów.

Przez **odzysk odpadów** rozumie się wszelkie działania, niestwarzające zagrożenia dla życia, zdrowia ludzi lub dla środowiska, polegające na wykorzystaniu odpadów w całości lub w części, bądź prowadzące do odzyskania z odpadów substancji, materiałów lub energii i ich wykorzystania.

Recykling to odzysk, który polega na powtórny przetwarzaniu substancji lub materiałów zawartych w odpadach w procesie produkcyjnym w celu uzyskania substancji lub materiału o przeznaczeniu pierwotnym lub o innym przeznaczeniu.

Prezentowane w publikacji dane o **opakowaniach wprowadzonych na rynek oraz o osiągniętych poziomach recyklingu odpadów opakowaniowych** opracowano w oparciu o dane Ministerstwa Środowiska. Wymagane poziomy odzysku i recyklingu regulowane są rozporządzeniem Ministra Środowiska z dnia 14 czerwca 2007 r. w sprawie rocznych poziomów odzysku i recyklingu odpadów opakowaniowych i poużytkowych (DZ. U. 2007, Nr. 109, poz. 752). Przedstawiony w dziale osiągnięty poziom recyklingu liczony jest jako stosunek wielkości odpadów poddanych recyklingowi ogółem (a nie faktycznie

poddanych recyklingowi w danym roku sprawozdawczym) do wielkości wprowadzonych na rynek odpadów opakowaniowych podlegających obowiązkowi recyklingu. Wysoki wskaźnik poziomu odzysku (przewyższający 100%) wynika z uwzględnienia – oprócz odpadów poddanych odzyskowi w danym roku sprawozdawczym – również tzw. nadwyżki z roku poprzedniego.

Unieszkodliwianie odpadów polega na poddaniu ich procesom przekształceń biologicznych, fizycznych lub chemicznych w celu doprowadzenia ich do stanu, który nie stwarza zagrożenia dla życia i zdrowia ludzi lub dla środowiska. Do procesów unieszkodliwiania odpadów zalicza się m.in. składowanie na składowiskach, termiczne przekształcanie odpadów.

Składowisko odpadów jest to obiekt budowlany przeznaczony do składowania odpadów. Przez **odpady składowane** należy rozumieć odpady usunięte na składowiska (wysypiska, hałdy, stawy osadowe) własne zakładów lub obce.

Magazynowanie odpadów jest to czasowe przetrzymywanie lub gromadzenie odpadów przed ich transportem, odzyskiem lub unieszkodliwieniem.

Dane o **odpadach dotychczas składowanych (nagromadzonych)** dotyczą ilości odpadów zdeponowanych na terenach własnych zakładów w wyniku składowania w roku sprawozdawczym i w latach poprzednich.

Zrekultywowane tereny składowania odpadów są to tereny, których eksploatacja została zakończona i na których zostały przeprowadzone prace polegające na nadaniu lub przywróceniu im wartości użytkowych poprzez m.in. właściwe ukształtowanie rzeźby terenu, poprawienie właściwości fizycznych i chemicznych, uregulowanie stosunków wodnych.

Dane dotyczące **odpadów niebezpiecznych** pochodzą z prowadzonego przez Inspekcję Ochrony Środowiska monitoringu gospodarki odpadami, stanowiącego jeden z elementów systemu Państwowego Monitoringu Środowiska. Dane te opracowano w oparciu o Katalog odpadów (Dz. U. z 2001 r., Nr 112, poz.1206).

Odpady komunalne są to odpady powstające w gospodarstwach domowych, a także odpady niezawierające odpadów niebezpiecznych, pochodzące od innych wytwórców odpadów, które ze względu na swój charakter lub skład są podobne do odpadów powstających w gospodarstwach domowych.

Dane o odpadach komunalnych dotyczą ilości zebranych stałych odpadów komunalnych, które przedstawiono w wagowych jednostkach miary (tony) oraz ilości wywiezionych nieczystości ciekłych przedstawionych w objętościowych jednostkach miary (dekametry sześciennie). Przy ustalaniu ilości odpadów uwzględniono pojemność taboru służącego do wywozu odpadów oraz ilość kursów. Pojemność taboru do wywozu odpadów stałych i nieczystości ciekłych jest określona przez producenta lub ustalona przez przedsiębiorstwo (zakład) oczyszczania. Przedstawiono także dane dotyczące: wyselekcjonowanych stałych odpadów komunalnych, zebranych z gospodarstw domowych, ilości unieszkodliwionych odpadów, liczby i powierzchni zorganizowanych składowisk czynnych (tj. takich, na które w roku sprawozdawczym były wywożone odpady) oraz zamkniętych, a także informacje o odgazowaniu składowisk. **Składowisko z instalacją odgazowania** to takie, na którym zainstalowano urządzenia do ujmowania gazu wysypiskowego w celu jego unieszkodliwienia przez spalanie lub przetworzenie na energię (cieplną, elektryczną).

Tabl. 1/116/. **ODPADY ^a WYTWORZONE I DOTYCHCZAS SKŁADOWANE (NAGROMADZONE) ORAZ TERENY ICH SKŁADOWANIA**

WYSZCZEGÓLNIENIE	2007	2008	2009
Zakłady wytwarzające odpady (stan w dniu 31 XII)	92	74	68
Odpady wytworzone w ciągu roku w tys. ton . . .	6841,0	5951,2	4734,1
poddane odzyskowi	2367,5	2113,7	2278,4
unieszkodliwione	4392,5	3492,2	2368,8
w tym:			
termicznie	15,5	32,8	19,2
składowane ^b	2945,0	2132,1	1174,4
kompostowane	2,0	2,2	6,2
magazynowane czasowo	81,0	345,3	86,9
Odpady dotychczas składowane (nagromadzone) ^{cd} w tys. ton	108135,2	110052,9	111166,1
Tereny składowania odpadów w ha:			
niezrekultywowane ^d	420,3	425,1	431,6
zrekultywowane w ciągu roku	123,1	7,3	0,7

^a Z wyłączeniem odpadów komunalnych. ^b Na składowiskach (wysypiskach, hałdach, stawach osadowych) własnych i innych. ^c Na składowiskach (wysypiskach, hałdach, stawach osadowych) własnych. ^d Stan w końcu roku.

Tabl. 2/117/. **ODPADY ^a WYTWORZONE I DOTYCHCZAS SKŁADOWANE (NAGROMADZONE) WEDŁUG RODZAJÓW W 2009 R.**

WYSZCZEGÓLNIENIE	Odpady wytworzone w ciągu roku				Odpady dotychczas składowane (nagromadzone) ^b
	ogółem	w tym			
		poddane odzyskowi	unieszkodliwione		
			razem	w tym składowane ^c	
w tysiącach ton					
OGÓŁEM	4734,1	2278,4	2368,8	1174,4	111166,1
Odpady powstające przy poszukiwaniu, wydobywaniu, fizycznej i chemicznej przeróbce rud oraz innych kopalin . .	3,0	3,0	-	-	-
Odpady z rolnictwa, sadownictwa, upraw hydroponicznych, rybołówstwa, leśnictwa, łowiectwa oraz przetwórstwa żywności	594,6	579,0	6,4	-	-
Odpady z przetwórstwa drewna oraz z produkcji płyt i mebli, masy celulozowej, papieru i tektury	551,8	539,1	12,7	-	0,1

^a Z wyłączeniem odpadów komunalnych. ^b Na składowiskach (wysypiskach, hałdach, stawach osadowych) własnych; stan w końcu roku. ^c Na składowiskach (wysypiskach, hałdach, stawach osadowych) własnych i innych.

Tabl. 2/117/. **ODPADY ^a WYTWORZONE I DOTYCHCZAS SKŁADOWANE (NAGROMADZONE) WEDŁUG RODZAJÓW W 2009 R.** (dok.)

WYSZCZEGÓLNIENIE	Odpady wytworzone w ciągu roku				Odpady dotychczas składowane (nagromadzone) ^b
	ogółem	w tym			
		poddane odzyskowi	unieszkodliwione		
			razem	w tym składowane ^c	
w tysiącach ton					
Odpady z produkcji, przygotowania, obrotu i stosowania produktów przemysłu chemii nieorganicznej	1557,5	445,4	1109,8	1047,4	84545,1
Odpady z produkcji, przygotowania, obrotu i stosowania produktów przemysłu chemii organicznej	3,9	3,9	-	-	1,6
Odpady z produkcji przygotowania, obrotu i stosowania powłok ochronnych, kitu, klejów, szczeliw i farb drukarskich	0,1	-	0,1	-	-
Odpady z procesów termicznych	706,8	526,7	118,3	118,3	26547,8
Odpady z kształtowania oraz fizycznej i mechanicznej obróbki powierzchni metali i tworzyw sztucznych	12,3	7,4	4,4	1,3	-
Oleje odpadowe i odpady ciekłe paliw (z wyłączeniem olejów jadalnych)	7,2	4,0	3,2	-	-
Odpady opakowaniowe; sorbenty, tkaniny do wycierania, materiały filtracyjne i ubrania ochronne nie ujęte w innych grupach	8,6	7,9	0,1	-	2,2
Odpady z budowy, remontów i demontażu obiektów budowlanych oraz infrastruktury drogowej (włączając glebę i ziemię z terenów zanieczyszczonych)	100,0	89,3	0,1	0,1	52,4
Odpady z instalacji i urządzeń służących zagospodarowaniu odpadów, z oczyszczalni ścieków oraz z uzdatniania wody pitnej i wody do celów przemysłowych	1178,4	67,5	1109,0	6,6	16,8
Odpady pozostałe	9,9	2	4,7	0,7	0,1

^a Z wyłączeniem odpadów komunalnych. ^b Na składowiskach (wysypiskach, hałdach, stawach osadowych) własnych; stan w końcu roku. ^c Na składowiskach (wysypiskach, hałdach, stawach osadowych) własnych i innych.

Tabl. 3/118/. **ODPADY ^a ORAZ TERENY ICH SKŁADOWANIA WEDŁUG POLSKIEJ KLASYFIKACJI DZIAŁALNOŚCI W 2009 R.**

WYSZCZEGÓLNIENIE	Odpady						Tereny składowania odpadów	
	wytworzone w ciągu roku					dotychczas składowane (nagromadzone ^b)	nie-zrekułtywowane (stan w końcu roku)	zrekułtywowane w ciągu roku
	ogółem	podane odzyskowi	unieszkodliwione		magazynowane czasowo			
			razem	w tym składowane ^c				
w tysiącach ton						w ha		
OGÓŁEM	4734,1	2278,4	2368,8	1174,4	86,9	111166,1	431,6	0,7
Górnictwo i wydobywanie . . .	4,0	-	4,0	-	-	-	-	-
Przetwórstwo przemysłowe . .	3700,1	1455,5	2231,6	1049,9	13,0	86282,7	127,6	0,7
w tym:								
produkcja artykułów spożywczych	385,9	369,6	6,4	-	9,9	-	23,7	-
produkcja napojów	21,0	20,9	0,1	-	-	-	-	-
produkcja wyrobów z drewna, korka, słomy i wikliny ^Δ	466,3	465,4	0,9	0,5	-	-	-	-
produkcja papieru i wyrobów z papieru	5,9	5,9	-	-	-	-	-	-
produkcja chemikaliów i wyrobów chemicznych . .	2694,8	488,3	2203,9	1047,5	2,6	86206,7	100,9	-
produkcja wyrobów z metali ^Δ	5,2	4,6	0,1	-	0,5	-	-	-
produkcja pozostałego sprzętu transportowego	3,2	1,9	1,3	1,3	-	-	-	-
produkcja mebli	97,4	85,3	12,1	-	-	-	-	-
Wytwarzanie i zaopatrywanie w energię elektryczną gaz, parę wodną i gorącą wodę ^Δ	664,5	484,2	118,3	118,3	62,0	24879,0	284,5	-
Dostawa wody; gospodarowanie ściekami i odpadami; rekultywacja ^Δ	70,3	53,9	14,5	6,1	1,9	4,4	19,5	-
Budownictwo	87,6	77,6	-	-	10,0	-	-	-
Pozostałe sekcje	207,6	207,2	0,4	0,1	-	-	-	-

^a Z wyłączeniem odpadów komunalnych. ^b Na składowiskach (wysypiskach, hałdach, stawach osadowych) własnych; stan w końcu roku. ^c Na składowiskach (wysypiskach, hałdach, stawach osadowych) własnych i innych.

Tabl. 4/119/. **ODPADY NIEBEZPIECZNE**^a

WYSZCZEGÓLNIENIE	2007	2008	2009
	w tys. ton		
Odpady wytworzone w ciągu roku	99,8	102,9	92,3
poddane odzyskowi	74,0	78,6	63,7
unieszkodliwione	23,7	21,6	25,7
w tym:			
termicznie	2,0	0,7	-
składowane ^b	0,1	0,1	-
magazynowane czasowo	2,1	2,7	2,9
Odpady nagromadzone	0,5	0,5	1,6
materiały konstrukcyjne zawierające azbest	-	0,4	0,4
pozostałe	0,5	0,1	1,2

^a Z wyłączeniem odpadów komunalnych. ^b Na składowiskach (wysypiskach, hałdach, stawach osadowych) własnych i innych.

Tabl. 5/120/. **ODPADY KOMUNALNE STAŁE I NIECZYSTOŚCI CIEKŁE**^a

WYSZCZEGÓLNIENIE	2007	2008	2009
Odpady zebrane w tys. ton	525	533	539
na 1 mieszkańca w kg	310,2	314,9	318,4
w tym wyselekcjonowane	24	33	37
w tym:			
papier i tektura	3	6	8
szkło	6	9	10
tworzywa sztuczne	4	5	6
tekstylna	2	2	2
wielkogabarytowe	5	5	5
Odpady zebrane z gospodarstw domowych w tys. ton	368	353	367
na 1 mieszkańca w kg	217,6	208,3	216,6
w tym wyselekcjonowane	15	18	20
w tym:			
papier i tektura	1	1	3
szkło	4	6	6
tworzywa sztuczne	3	3	3
tekstylna	2	2	2
wielkogabarytowe	4	4	5
Odpady ^b zdeponowane na składowiskach w tys. ton	479	482	460
w % zebranych	95,6	96,4	91,7

^a Dane szacunkowe. ^b Bez wyselekcjonowanych.

Tabl. 5/120/. **ODPADY KOMUNALNE STAŁE I NIECZYSTOŚCI CIEKŁE^a** (dok.)

WYSZCZEGÓLNIENIE	2007	2008	2009
Nieczystości ciekłe wywiezione w dam ³	868	1093	1166
z gospodarstw domowych	554	748	823
z budynków użyteczności publicznej	41	59	58
od jednostek prowadzących działalność gospodarczą	273	285	286

a Dane szacunkowe. *b* Bez wyselekcjonowanych.

Tabl. 6/121/. **SKŁADOWISKA (WYSYPISKA) ODPADÓW KOMUNALNYCH I DZIKIE WYSYPISKA**

WYSZCZEGÓLNIENIE	2007	2008	2009
Składowiska kontrolowane ^a :			
czynne:			
liczba	42	37	37
miasta	5	5	5
obszary wiejskie	37	32	32
powierzchnia w ha ^b	185,8	176,8	189,6
miasta	31,1	31,1	31,1
obszary wiejskie	154,7	145,7	158,5
w tym składowisk zamkniętych			
w ciągu roku	1,0	1,8	-
w tym zrehabilitowanych	1,0	-	-
o zakończonej eksploatacji:			
liczba	7	4	10
powierzchnia w ha ^b	18,1	6,0	28,3
w tym zrehabilitowana w ciągu roku	-	3,0	-
Dziki wysypiska ^c odpadów komunalnych:			
istniejące ^a	217	318	297
miasta	33	130	89
obszary wiejskie	184	188	208
zlikwidowane	373	393	356
miasta	284	309	277
obszary wiejskie	89	84	79

a Stan w dniu 31 XII. *b* Dane szacunkowe. *c* Według danych urzędów gminnych.

Tabl. 7/122/. **ODGAZOWYWANIE SKŁADOWISK (WYSYPISK) ODPADÓW KOMUNALNYCH**

WYSZCZEGÓLNIENIE	2007	2008	2009
Liczba składowisk (wysypisk)			
z instalacją odgazowywania	19	27	25
w tym z gazem uchodzącym do atmosfery	14	22	20
w tym unieszkodliwionym przez spalanie z odzyskiem energii elektrycznej	4	3	3
ilość wyprodukowanej energii elektrycznej w MWh ^a	5576,4	1310,3	1377,3

a Dane szacunkowe.

Tabl. 8/123/. OSIĄGNIĘTE POZIOMY RECYKLINGU ODPADÓW OPAKOWANIOWYCH

LATA	Wielkość opakowań wprowadzonych na rynek		Odpady przeznaczone do recyklingu		Osiągnięty poziom recyklingu ^a w %
	ogółem	w tym podlegających obowiązkowi recyklingu	ogółem	w tym faktycznie poddane w roku sprawozdawczym	

OGÓŁEM

2007	130296	88926	188541	104101	117,1
2008	140850	140850	275828	118857	84,4
2009	152384	152384	345992	108981	71,5

ZE SZKŁA GOSPODARCZEGO

2007	6737	6737	10839	7283	108,1
2008	6308	6308	17281	9137	144,9
2009	7623	7623	22337	7517	98,6

Z PAPIERU I TEKTURY

2007	41872	41870	133327	69728	166,5
2008	44298	44298	183601	70314	158,7
2009	48331	48331	222644	60678	125,6

Z TWORZYW SZTUCZNYCH

2007	18796	18767	22646	14292	76,2
2008	19750	19750	32700	14788	74,9
2009	24453	24453	43499	13919	56,9

^a Sposób obliczania poziomu odzysku i recyklingu, patrz „Uwagi ogólne”, na str. 150.

Źródło: dane Ministerstwa Środowiska.

DZIAŁ VII. PROMIENIOWANIE JONIZUJĄCE. HAŁAS

Uwagi ogólne

Promieniowanie jonizujące jest to szczególny rodzaj promieniowania, które przechodząc przez materię wywołuje w obojętnych elektrycznie atomach i cząsteczkach – zmiany ich ładunków elektrycznych, czyli tzw. jonizację. Promieniowanie to może mieć postać promieniowania korpuskularnego (m.in. cząstki alfa, beta) lub elektromagnetycznego (m.in. promieniowanie gamma).

Promieniowanie gamma jest to promieniowanie elektromagnetyczne emitowane przez jądra atomów w wyniku przemian zachodzących w tych jądrach.

Aktywność jest to liczba samoistnych przemian jądrowych zachodzących w jednostce czasu, w określonej masie danego nuklidu promieniotwórczego. Jednostką aktywności jest bekerel (Bq). 1 Bq oznacza jedną przemianę w ciągu sekundy.

Dawka pochłonięta oznacza energię promieniowania jonizującego pochłoniętą w jednostce objętości materii, uśrednioną w tkance lub narzędzie. Jednostką dawki pochłoniętej jest grej (Gy). 1 Gy oznacza energię 1 dżula (J) pochłoniętą w 1 kg materii.

Moc dawki – dawka przypadająca na jednostkę czasu.

Radioaktywność oznacza samorzutne przekształcenie się radionuklidów w połączeniu z emisją promieniowania jądrowego. Może ona być pochodzenia naturalnego lub powstać w sposób sztuczny w następstwie działalności człowieka. **Radionuklid** to atom o jądrze promieniotwórczym; niestabilny nuklid ulegający samorzutnej przemianie promieniotwórczej z emisją cząstki lub kwantu promieniowania gamma.

Hałas definiowany jest jako dźwięk niepożądany lub szkodliwy dla zdrowia ludzkiego. Szkodliwość lub uciążliwość hałasu zależy od jego natężenia, częstotliwości, charakteru zmian w czasie, długotrwałości działania oraz zawartości składowych niesłyszalnych, a także od takich cech odbiorcy jak: stan zdrowia, nastrój, wiek. W zależności od miejsca występowania i źródła rozróżnia się hałas: komunikacyjny (drogowy, kolejowy, lotniczy), przemysłowy, osiedlowy oraz domowy.

Ze względu na szeroki zakres ciśnień akustycznych wprowadzono logarymiczną skalę oceny i związane z tym pojęcie **poziomu dźwięku** oznaczonego literą L (ang. level), którego jednostką jest **decybel (dB)**. Ciśnieniu akustycznemu wyznaczającemu próg słyszenia przypisano wartości poziomu dźwięku - 0 dB; granicy bólu – 130 dB.

Hałas w środowisku charakteryzuje się najczęściej zmiennym poziomem w czasie. Dla oceny tego typu zjawisk akustycznych wprowadzono tzw. równoważny poziom dźwięku A, oznaczony symbolem L_{Aeq} , (w dB), który uśrednia zmienne ciśnienie akustyczne w danym czasie obserwacji.

Informacje o stanie klimatu akustycznego środowiska pozyskiwane są w ramach Państwowego Monitoringu Środowiska od 1992 r. i gromadzone są w ramach tzw. „Systemu kontroli i ewidencji obiektów emitujących hałas”. W ramach tego systemu dane zbierane są corocznie, a następnie kumulowane w okresach 5-cio letnich. Co 5 lat dokonywana jest podsumowująca ocena stanu klimatu akustycznego i trendów jego zmian. Od 2007 r. rozpoczęto nowy, czwarty z kolei cykl monitoringowy.

Tabl. 1/124/. **MOC DAWKI PROMIENIOWANIA GAMMA**

WYSZCZEGÓLNIENIE	2007	2008	2009
	w nGy/h		
Stacje PMS:			
Koszalin:			
średnia roczna	77	71	84
zakres średnich dobowych	62-117	58-94	58-107
Szczecin:			
średnia roczna	78	87	96
zakres średnich dobowych	64-99	80-105	75-115
Stacja IMiGW			
Świnoujście:			
średnia roczna	91	92	91
zakres średnich dobowych	85-101	87-100	87-109

Źródło : dane Państwowej Agencji Atomistyki, na podstawie pomiarów ze stacji wczesnego wykrywania skażeń promieniotwórczych.

Tabl. 2/125/. **STĘŻENIA RADIONUKLIDÓW W GLEBIE W 2009 R. (wartości średnie)**

WYSZCZEGÓLNIENIE	Naturalnych			Sztucznych
	rad-226	aktyn-228	potas-40	cez-137 w kBq/m ²
	w Bq/kg			
Polska	25,8	24,3	416	2,10
wartość minimalna	4,2	3,2	61	0,02
wartość maksymalna	143,2	125,0	1055	26,79
Woj. zachodniopomorskie	17,0	15,7	335	1,10

Źródło : dane Centralnego Laboratorium Ochrony Radiologicznej, na podstawie pomiarów prowadzonych w ramach Państwowego Monitoringu Środowiska.

Tabl. 3/126/. **STĘŻENIA RADIONUKLIDÓW W POWIETRZU W SZCZECINIE**

WYSZCZEGÓLNIENIE	2007	2008	2009
	w $\mu\text{Bq}/\text{m}^3$		
Cez-137			
średnie	0,6	0,5	0,5
min	<0,1	<0,1	<0,1
max	2,6	3,2	1,6
Beryl-7			
średnie	3790	3300	2930
min	1460	1250	980
max	10710	7060	6290
Potas-40			
średnie	22,8	13,3	13,9
min	2,1	2,5	3,2
max	100,0	62,0	40,8

Tabl. 3/126/. STĘŻENIA RADIONUKLIDÓW W POWIETRZU W SZCZECINIE (dok.)

WYSZCZEGÓLNIENIE	2007	2008	2009	
	w $\mu\text{Bq}/\text{m}^3$			
Ołów-210.	średnie	393	361	331
	min	82	123	121
	max	1126	1568	1002
Rad-226	średnie	4,7	3,6	3,2
	min	<2,7	<2,2	<2,3
	max	13,3	7,5	<5,6
Rad-228	średnie	1,4	0,7	0,6
	min	<0,3	<0,2	<0,2
	max	6,1	2,8	1,9

Ź r ó d ł o : dane Państwowej Agencji Atomistyki, na podstawie wyników dostarczonych przez Centralne Laboratorium Ochrony Radiologicznej, uzyskanych ze stacji wczesnego wykrywania skażeń promieniotwórczych ASS-500.

Tabl. 4/127/. HAŁAS PRZEMYSŁOWY ^a

WYSZCZEGÓLNIENIE	2007	2007-2008	2007-2009
Zakłady skontrolowane emitujące hałas ^b	50	79	95
przekraczające poziomy dopuszczalne ^c	30	39	42
w tym w nocy w %	43	46	43
w decybelach (dB):			
0,1-5:			
dzień.	7	9	11
noc.	9	7	9
5-10:			
dzień.	9	10	11
noc.	2	7	5
10-15:			
dzień.	2	2	3
noc.	-	-	2
15-20:			
dzień.	-	1	1
noc.	1	3	1
ponad 20:			
dzień.	1	1	1
noc.	1	1	1
Liczba punktów pomiarowych	100	147	254
Zakłady, które dostosowały się do poziomów dopuszczalnych	-	7 ^d	5

^a W 2007 r. zapoczątkowano kolejny, 5-cio letni cykl badań zagrożenia środowiska hałasem. ^b Będące w centralnej ewidencji systemu kontroli klimatu akustycznego PIOS. ^c Uwzględniono emisję hałasu z zakładów. ^d W 2008 r. ^e W 2009 r.

Ź r ó d ł o : dane Inspekcji Ochrony Środowiska.

DZIAŁ VIII. ZAGROŻENIE I OCHRONA ŚRODOWISKA W UZDROWISKACH

Uwagi ogólne

W dziale zawarto informacje dotyczące **uzdrowisk**, charakteryzujące gospodarkę ściekową, zanieczyszczenie powietrza oraz zagrożenie środowiska odpadami.

Tereny uzdrowiska oraz otaczające je strefy ochronne należą do kategorii obszarów objętych szczególną ochroną prawną. Ma ona na celu zabezpieczenie odpowiednich warunków naturalnych, niezbędnych do prowadzenia działalności uzdrowiskowej – ustawa z dnia 28 lipca 2005 r. o lecznictwie uzdrowiskowym, uzdrowiskach i obszarach ochrony uzdrowiskowej oraz o gminach uzdrowiskowych (Dz. U. Nr 167, poz. 1399).

Zasady metodyczne, a zwłaszcza definicje pojęć, źródła danych, konstrukcje poszczególnych kategorii i wskaźników, należy odnieść do działów publikacji charakteryzujących poszczególne elementy środowiska.

Tabl. 1/128/. **ŚCIEKI PRZEMYSŁOWE I KOMUNALNE ODPROWADZONE DO WÓD LUB DO ZIEMI
Z UZDROWISK**

WYSZCZEGÓLNIENIE	Kamień Pomorski	Kołobrzeg	Połczyn-Zdrój	Świnoujście
2007				
Ścieki ogółem w dam ³	422	3090	457	3425
w tym komunalne w %	100,0	99,8	100,0	94,7
Oczyszczane w % ogółem	93,8	99,8	100,0	68,9
mechanicznie	-	-	-	2,3
biologicznie i z podwyższonym usuwaniem biogenów	93,8	99,8	100,0	66,6
Nieoczyszczane w dam ³	26	6	-	1064
odprowadzone w %:				
bezpośrednio z zakładów przemysłowych	-	100,0	-	2,8
siecią kanalizacyjną	100,0	-	-	97,2
2008				
Ścieki ogółem w dam ³	404	3052	535	2325
w tym komunalne w %	96,5	99,8	100,0	93,5
Oczyszczane w % ogółem	100,0	99,8	100,0	98,7
mechanicznie	-	-	-	2,3
biologicznie i z podwyższonym usuwaniem biogenów	100,0	99,8	100,0	96,4
Nieoczyszczane w dam ³	-	6	-	30
odprowadzone w %:				
bezpośrednio z zakładów przemysłowych	-	100,0	-	98,7
siecią kanalizacyjną	-	-	-	1,3

Tabl. 1/128/. ŚCIEKI PRZEMYSŁOWE I KOMUNALNE ODPROWADZONE DO WÓD LUB DO ZIEMI Z UZDROWISK (dok.)

WYSZCZEGÓLNIENIE	Kamień Pomorski	Kołobrzeg	Połczyn-Zdrój	Świnoujście
2009				
Ścieki ogółem w dam ³	402	3311	584,6	2342
w tym komunalne w %	97,0	100,0	100,0	93,6
Oczyszczane w % ogółem	100,0	100,0	100,0	98,7
mechanicznie	-	-	-	3,0
biologicznie i z podwyższonym usuwaniem biogenów	100,0	100,0	100,0	95,6
Nieoczyszczane w dam ³	-	-	-	31
odprowadzone w %:				
bezpośrednio z zakładów przemysłowych	-	-	-	99,7
siecią kanalizacyjną	-	-	-	0,3

Tabl. 2/129/. EMISJA ZANIECZYSZCZEŃ POWIETRZA Z ZAKŁADÓW SZCZEGÓLNIEM UCIAŹLIWYCH W UZDROWISKACH

WYSZCZEGÓLNIENIE	Kamień Pomorski	Kołobrzeg	Świnoujście
2007			
Pyły w tonach	-	94	368
w tym ze spalania paliw	-	92	272
w tym zatrzymane w urządzeniach do redukcji zanieczyszczeń w %	-	72,5	37,7
Gazy w tonach	280	86892	66114
w tym: dwutlenek siarki	14	372	96
tlenki azotu	1	110	121
tlenek węgla	-	155	142
dwutlenek węgla	265	86255	65701
2008			
Pyły w tonach	-	95	456
w tym ze spalania paliw	-	93	336
w tym zatrzymane w urządzeniach do redukcji zanieczyszczeń w %	-	95,6	37,4
Gazy w tonach	238	93932	70935
w tym: dwutlenek siarki	7	426	314
tlenki azotu	1	109	129
tlenek węgla	-	166	150
dwutlenek węgla	230	93231	70298
2009			
Pyły w tonach	-	79	338
w tym ze spalania paliw	-	78	254
w tym zatrzymane w urządzeniach do redukcji zanieczyszczeń w %	-	95,6	37,8
Gazy w tonach	201	90488	66956
w tym: dwutlenek siarki	6	372	220
tlenki azotu	-	108	120
tlenek węgla	-	164	124
dwutlenek węgla	192	89844	66464

Tabl. 3/130/. **ODPADY^a W UZDROWISKACH**

UZDROWISKA		Odpady wytworzone w ciągu roku				
		ogółem	poddane odzyskowi	unieszkodliwione		magazy- nowane czasowo
				razem	w tym składowa- ne ^b	
w tysiącach ton						
Kołobrzeg	2007	25,4	19,6	5,5	5,4	0,3
	2008	36,9	17,0	19,7	19,6	0,2
	2009	12,5	12,0	0,5	0,5	-
Połczyn-Zdrój	2007	1,7	1,1	0,6	0,2	-
	2008	1,4	-	1,4	-	-
	2009	3,0	1,2	1,8	0,2	-
Świnoujście	2007	11,8	11,8	-	-	-
	2008	11,8	11,8	-	-	-
	2009	7,7	7,7	-	-	-

^a Z wyłączeniem odpadów komunalnych. ^b Na składowiskach (wysypiskach, hałdach, stawach osadowych) własnych i innych.

Tabl. 4/131/. **ODPADY KOMUNALNE W UZDROWISKACH**

UZDROWISKA		Odpady zebrane ^a			Czynne składowiska zorganizowane ^b	
		ogółem ^c	z ogółem		liczba	powie- rzchnia w ha
			z gospodarstw domowych	zdepono- wane na składowi- skach		
w tonach						
Kamień Pomorski	2007	3218,2	2168,5	3218,2	-	-
	2008	3029,0	1808,5	3029,0	-	-
	2009	3180,3	2014,8	3180,3	-	-
Kołobrzeg	2007	20363,6	11771,1	8403,7	-	-
	2008	22010,4	10673,8	13171,5	-	-
	2009	23086,4	11650,6	19036,0	-	-
Połczyn-Zdrój	2007	3476,4	2305,3	3476,4	-	-
	2008	3461,6	2215,7	3461,6	-	-
	2009	3365,5	2129,6	3365,5	-	-
Świnoujście	2007	19428,0	14425,1	19428,0	1	4,6
	2008	15415,3	10500,5	15415,3	1	4,6
	2009	11897,2	7784,9	11571,8	1	4,6

^a Dane szacunkowe. ^b Stan w dniu 31 XII. ^c Bez wyselekcjonowanych.

DZIAŁ IX. DZIAŁALNOŚĆ INSPEKCYJNO-KONTROLNA I OCENA SKUTKÓW DEGRADACJI ŚRODOWISKA

Uwagi ogólne

Prezentowane w dziale dane dotyczą:

- wyników kontroli terenowo-laboratoryjnej wody dostarczonej ludności do spożycia, stanu sanitarnego urządzeń i artykułów spożywczych oraz stanu sanitarno-porządkowego obiektów kontrolowanych przez Państwową Inspekcję Sanitarną i Inspekcję Weterynaryjną,
- wyników kontroli Wojewódzkiego Inspektoratu Ochrony Środowiska w zakresie czystości powietrza, wód, gleby oraz ochrony środowiska przed odpadami.

Dane dotyczące **oceny sanitarnej wodociągów oraz jakości wody** pobieranej z tych urządzeń opracowane są w ujęciu zgodnym z rozporządzeniem Ministra Zdrowia z dnia 29 marca 2007 r. w sprawie jakości wody przeznaczonej do spożycia przez ludzi (Dz. U. z 2007 r. Nr 61, poz. 417). Ponadto warunki zaopatrzenia w wodę i jakość wody określa ustawa z dnia 7 czerwca 2001 r. o zbiorowym zaopatrzeniu w wodę i zbiorowym odprowadzeniu ścieków (tekst jednolity Dz. U. z 2006 r. Nr. 123, poz. 858).

Kontrola wodociągów przeprowadzana jest w reprezentatywnych punktach charakterystycznych dla danego wodociągu, uzgodnionych między odpowiednią powiatową stacją sanitarno-epidemiologiczną a zarządcą wodociągu. Wodociągi pogrupowano według ich wydajności dobowej. Na podstawie wyników analiz fizyko-chemicznych i badań bakteriologicznych wyróżnia się dwie kategorie urządzeń – dostarczających wodę odpowiadającą wymaganiom sanitarnym i dostarczających wodę nie spełniającą wymagań sanitarnych.

Informacje dotyczące **oceny sanitarnej ujęć wód powierzchniowych i kąpielisk** opracowano w oparciu o rozporządzenie Ministra Zdrowia z dnia 6 października 2002 r. w sprawie wymagań, jakim powinna odpowiadać woda w kąpieliskach (Dz. U. Nr 183, poz. 1530) i rozporządzenie Ministra Środowiska z dnia 27 listopada 2002 r. w sprawie wymagań, jakim powinny odpowiadać wody powierzchniowe wykorzystywane do zaopatrzenia ludności w wodę przeznaczoną do spożycia (Dz. U. Nr 204, poz. 1728). Dane opracowano na podstawie wyników badań terenowo-laboratoryjnych wykonywanych przez Stację Sanitarno-Epidemiologiczną.

Dane dotyczące oceny **stanu sanitarnego środków spożywczych** dokonano na podstawie wyników badań laboratoryjnych prowadzonych przez organy Państwowej Inspekcji Sanitarnej w punktach sprzedaży i Weterynaryjnego Inspektoratu Sanitarnego w punktach uboju (w zakresie mięsa) na mocy ustawy z dnia 16 grudnia 2005 r. o produktach pochodzenia zwierzęcego (Dz. U. z 2006 r. Nr 17, poz. 127) oraz ustawy z dnia 25 sierpnia 2006 r. o bezpieczeństwie żywności i żywienia (Dz. U. Nr 171, poz. 1225).

Poważna awaria to zdarzenie, w szczególności emisja, pożar lub eksplozja, powstałe w trakcie procesu przemysłowego, magazynowania lub transportu, w których występuje jedna lub więcej niebezpiecznych substancji, prowadzące do natychmiastowego powstania zagrożenia życia, zdrowia ludzi lub środowiska albo powstania takiego zagrożenia z opóźnieniem. Ustawowym obowiązkiem Inspekcji Ochrony Środowiska jest prowadzenie rejestru potencjalnych sprawców poważnych awarii.

Tabl. 1/132/. **JAKOŚĆ WODY DOSTARCZANEJ LUDNOŚCI DO SPOŻYCIA Z WODOCIĄGÓW**

WYSZCZEGÓLNIENIE	Ludność ^a – w % ludności korzystającej z urządzeń – zaopatrywana w wodę						
	odpowiadającą wymaganiom sanitarnym			nieodpowiadającą wymaganiom sanitarnym			
	ogółem	miasta	wieś	ogółem	miasta	wieś	
Wodociągi o wydajności w m³/d:							
poniżej 100	2007	.	92,4	88,3	.	7,6	11,7
	2008	.	92,5	83,1	.	7,5	16,9
	2009	79,7	.	.	20,3	.	.
100–1000.	2007	.	89,0	90,2	.	11,0	9,8
	2008	.	86,6	88,1	.	13,4	11,9
	2009	86,6	.	.	13,4	.	.
1001–10000	2007	.	92,6	100,0	.	7,4	–
	2008	.	95,5	100,0	.	4,5	–
	2009	95,7	.	.	4,3	.	.
10001–100000	2007	.	100,0	–	.	–	–
	2008	.	99,3	–	.	0,7	–
	2009	99,3	.	.	0,7	.	.

^a Według szacunków.

Ź r ó d ł o : dane Ministerstwa Zdrowia.

Tabl. 2/133/. **OCENA SANITARNA UJĘĆ WÓD POWIERZCHNIOWYCH I KĄPIELISK**

WYSZCZEGÓLNIENIE	2007	2008
Ujęcia wód powierzchniowych:		
obiekty w ewidencji ^a	3	3
w tym skontrolowane	3	3
w których jakość wody odpowiada wymaganiom w % obiektów skontrolowanych	100,0	100,0
% ludności korzystającej z ujęć wodociągowych w których woda odpowiada wymaganiom	100,0	100,0
Kąpieliska:		
obiekty w ewidencji ^a	112	114
w tym skontrolowane	112	114
nieodpowiadające klasie czystości wód w % obiektów skontrolowanych	2,7	2,6
pod względem biologicznym	2,7	2,6

^a Stan w dniu 31 XII.

Ź r ó d ł o : dane Ministerstwa Zdrowia.

Tabl. 3/134/. DZIAŁALNOŚĆ WOJEWÓDZKIEGO INSPEKTORATU OCHRONY ŚRODOWISKA

WYSZCZEGÓLNIENIE	2007	2008	2009
W ZAKRESIE OCHRONY WÓD			
Monitoring rzek:			
stanowiska pomiarowe	68	71	57
Monitoring jezior:			
jeziora zbadane	3	10	10
stanowiska pomiarowe	20	20	49
Monitoring wód przejściowych, przybrzeżnych i otwartego morza (stanowiska pomiarowe)	14	18	14
Monitoring wód podziemnych (stanowiska pomiarowe)	-	-	7
Pobrane próbki	1982	2324	2103
w tym w ramach:			
monitoringu	1492	1852	1193
kontroli	228	199	651
akcji związanych z poważnymi awariami	36	50	11
prac własnych i pozostałych ^a	226	223	248
Wykonane oznaczenia	43506	54213	47439
w tym w ramach:			
monitoringu	32210	40814	33305
z tego wskaźników:			
fizykochemicznych	30050	37746	31310
hydrobiologicznych	846	1678	814
bakteriologicznych	1314	1390	1181
kontroli	1848	1495	3380
w tym wskaźników:			
fizykochemicznych	1767	1419	3331
bakteriologicznych	19	22	6
akcji związanych z poważnymi awariami	304	382	59
w tym wskaźników fizykochemicznych	288	348	56
W ZAKRESIE OCHRONY POWIETRZA			
Stanowiska pomiarowe:			
automatyczne	5	32	34
manualne	2	16	17
Pobrane próbki pierwotne	8868	8698	9035
z tego w ramach:			
monitoringu	8186	7825	8283
kontroli	609	566	422
prac własnych i pozostałych ^a	73	307	330
Wykonane oznaczenia	31128	31583	30682
z tego w ramach:			
monitoringu	24222	24420	24080
kontroli	2419	999	810
prac własnych i pozostałych ^a	4487	6164	5792

^a Prace zlecone (inne niż monitoring) i prace własne prowadzone w laboratorium.

Tabl. 3/134/. **DZIAŁALNOŚĆ WOJEWÓDZKIEGO INSPEKTORATU OCHRONY ŚRODOWISKA** (dok.)

WYSZCZEGÓLNIENIE	2007	2008	2009
W ZAKRESIE OCHRONY GLEB			
Pobrane próbki pierwotne	91	294	11
w tym w ramach:			
monitoringu	4	-
kontroli	9	-	8
prac własnych i pozostałych ^a	82	290	-
Wykonane oznaczenia	6443	2657	147
w tym w ramach:			
monitoringu	-	-
kontroli	9	11	32
prac własnych i pozostałych ^a	6434	2646	22
W ZAKRESIE GOSPODARKI ODPADAMI			
Pobrane próbki pierwotne	9	12	9
w tym w ramach:			
kontroli	1	1	3
prac własnych i pozostałych ^a	7	7	6
Wykonane oznaczenia w ramach:			
kontroli	9	1	39
prac własnych i pozostałych ^a	85	59	60
Mogilniki:			
zlikwidowane	-	2	1
do likwidacji.	-	25	24

^a Prace zleczone (inne niż monitoring) i prace własne prowadzone w laboratorium.

Źródło: dane Inspekcji Ochrony Środowiska.

Tabl. 4/135/. **OCENA SANITARNA NIEKTÓRYCH KRAJOWYCH ARTYKUŁÓW SPOŻYWCZYCH PRZEZ PAŃSTWOWĄ INSPEKcję SANITARNAJĄ I INSPEKcję WETERYNARYJNĄ W 2007 R.**

WYSZCZEGÓLNIENIE	Próby zdyskwalifikowane w % ogółem zbadanych	
	województwo zachodniopomorskie	Polska
Mleko i przetwory mleczne	10,1	3,7
Mięso, podroby i przetwory mięsne według badań Inspekcji:		
Sanitarnej	3,2	1,8
Weterynaryjnej	2,0	2,9
Tłuszcze roślinne.	-	0,5
Ziarno zbóż i przetwory zbożowo-mączne	5,9	2,4
Warzywa (w tym strączkowe suche)	3,6	2,3
Owoce	-	2,2
Grzyby	2,6	5,9
Wody mineralne i napoje bezalkoholowe	6,0	3,8

Źródło: dane Ministerstwa Zdrowia oraz Ministerstwa Rolnictwa i Rozwoju Wsi, a w zakresie oceny sanitarnej mięsa - Inspekcji Weterynaryjnej.

Tabl. 5/136/. **DZIAŁALNOŚĆ LABORATORYJNA PAŃSTWOWEJ INSPEKЦИИ SANITARNEJ W ZAKRESIE HIGIENY ŻYWNOŚCI I ŻYWIENIA ORAZ MATERIAŁÓW I WYROBÓW PRZEZNACZONYCH DO KONTAKTU Z ŻYWNOŚCIĄ W 2007 R.**

WYSZCZEGÓLNIENIE	Województwo zachodniopomorskie	Polska
Liczba zbadanych próbek	5683	106787
środki spożywcze:		
krajowe	4430	83999
z importu	375	15658
materiały i wyroby do kontaktu z żywnością:		
krajowe	56	1289
z importu	53	866
badania sanitarne	733	2538
zatrucia pokarmowe	36	2437
Próbki zdyskwalifikowane w % zbadanych:		
środki spożywcze:		
krajowe	4,7	2,8
z importu	3,2	6,0
materiały i wyroby do kontaktu z żywnością:		
krajowe	1,8	2,8
z importu	1,9	7,5
badania sanitarne	6,3	10,2
zatrucia pokarmowe	5,6	10,6

Źródło: dane Ministerstwa Zdrowia.

Tabl. 6/137/. **DZIAŁALNOŚĆ KONTROLNA INSPEKЦИИ OCHRONY ŚRODOWISKA W ZAKRESIE POWAŻNYCH AWARII W 2007 R.**

WYSZCZEGÓLNIENIE	Województwo zachodniopomorskie	Polska
Liczba wykonanych kontroli	48	663
zakładów dużego ryzyka	11	183
zakładów zwiększonego ryzyka	7	126
innych z rejestru potencjalnych sprawców poważnych awarii	30	325
transportu	-	29
Zarządzenia pokontrolne	38	430
w zakładach dużego ryzyka	7	89
w zakładach zwiększonego ryzyka	4	63
inne z rejestru potencjalnych sprawców poważnych awarii	22	187
z tytułu ustawy o substancjach i preparatach chemicznych	5	91
wykonane	29	340
w trakcie realizacji	9	82

Źródło: dane Inspekcji Ochrony Środowiska.

Tabl. 7/138/. **POTENCJALNI SPRAWCY POWAŻNYCH AWARII ORAZ PRZYPADKI WYSTĄPIENIA POWAŻNYCH AWARII**

WYSZCZEGÓLNIENIE	2007	2008	2009
OGÓŁEM (stan w dniu 31 XII)	66	69	71
z tego:			
zakłady o dużym ryzyku	9	9	11
zakłady o zwiększonym ryzyku	8	7	9
pozostali potencjalni sprawcy poważnych awarii	49	53	51
Przypadki wystąpienia poważnych awarii	7	11	13

Źródło: dane Inspekcji Ochrony Środowiska.

DZIAŁ X. EKONOMICZNE ASPEKTY OCHRONY ŚRODOWISKA

Uwagi ogólne

W dziale podano informacje dotyczące zakresu i form oraz skuteczności ekonomicznych środków i narzędzi w przedsięwzięciach na rzecz ochrony środowiska i gospodarki wodnej.

Dane o nakładach na środki trwałe służących ochronie środowiska i ich efektach rzeczowych zaprezentowano zgodnie z Polską Klasyfikacją Statystyczną Dotyczącą Działalności i Urzędzeń Związanych z Ochroną Środowiska wprowadzoną rozporządzeniem Rady Ministrów z dnia 2 marca 1999 r. (Dz. U. Nr 25, poz. 218). Klasyfikacja ta opracowana została na podstawie Międzynarodowej Standardowej Statystycznej Klasyfikacji EKG/ONZ Dotyczącej Działalności i Urzędzeń Związanych z Ochroną Środowiska i Europejskiego Systemu Zbierania Informacji Ekonomicznej Dotyczącej Ochrony Środowiska (SERIEE), wdrażanego przez Unię Europejską (EUROSTAT).

Nakłady inwestycyjne są to nakłady finansowe lub rzeczowe, których celem jest stworzenie nowych środków trwałych lub ulepszenie (przebudowa, rozbudowa, rekonstrukcja, adaptacja lub modernizacja) istniejących obiektów majątku trwałego, a także nakłady na tzw. pierwsze wyposażenie inwestycji.

Do **inwestycji związanych z ochroną powietrza atmosferycznego i klimatu** zalicza się instalacje urządzeń oczyszczających i dezodorujących (odpylających, redukujących, unieszkodliwiających i neutralizujących zanieczyszczenia gazowe) oraz instalacje z zastosowaniem reakcji przemian chemicznych do substancji mniej uciążliwych dla środowiska wraz z kompletnym wyposażeniem i zespołem koniecznych urządzeń pomocniczych, zapewniających prawidłową eksploatację instalacji oraz urządzenia i aparaturę zapewniającą zmniejszenie ilości bądź stężeń powstających lub emitowanych zanieczyszczeń, a także zadania związane z wyposażeniem w aparaturę kontrolno-pomiarową zanieczyszczeń powietrza. Ponadto zalicza się: nowe techniki i technologie spalania paliw, modernizację kotłowni i ciepłowni w celu ograniczenia zanieczyszczeń wydalanych do powietrza powstających w procesie spalania, niekonwencjonalne źródła energii (np. elektrownie wiatrowe, wykorzystanie wód geotermicznych), dostosowanie silników spalinowych do paliwa gazowego, a także budowę zespołu hydrokrakingu. Nie ujmuje się urządzeń redukujących zanieczyszczenia powietrza, a stanowiących integralną część procesu technologicznego zapewniającą odpowiednią jakość surowców i półproduktów do kolejnych etapów produkcji. Dotyczy to również instalowania wszelkiego rodzaju urządzeń pomocniczych w zakładach produkcyjnych niezbędnych ze względów technologicznych czy naukowych.

Do **inwestycji związanych z gospodarką ściekową i ochroną wód** zalicza się urządzenia do unieszkodliwiania i oczyszczania ścieków przemysłowych, komunalnych, wód (ścieków) opadowych oraz zanieczyszczonych wód kopalnianych odprowadzanych bezpośrednio do wód powierzchniowych i do ziemi. Obejmują one oczyszczalnie ścieków lub ich elementy według technologii oczyszczania (mechanicznego, chemicznego, biologicznego i o podwyższonym stopniu usuwania biogenów, a także oczyszczalnie indywidualne przydomowe i inwestycje związane ze wstępnym oczyszczaniem ścieków), urządzenia do gospodarczego wykorzystania ścieków, do utylizacji, gromadzenia i transportu wód zasolonych, do gromadzenia ścieków, jak również wyposażenie oczyszczalni ścieków w urządzenia i aparaturę i kontrolno-pomiarową w przypadkach, gdy nie są one ujęte w kosztach budowy oczyszczalni ścieków. Zakres danych obejmuje także: budowę kanalizacji sanitarnej odprowadzającej ścieki oraz wody opadowe, urządzenia do przeróbki i zagospodarowania osadów z oczyszczalni ścieków, systemy obiegowego zasilania wodą, zabezpieczenia przed przenikaniem do rzek, mórz oraz innych akwenów zanieczyszczeń powstających przy transporcie wodnym, tworzenie stref ochrony źródeł i ujęć wody.

Do **inwestycji związanych z gospodarką odpadami, ochroną i przywróceniem wartości użytkowej gleb oraz ochroną wód podziemnych i powierzchniowych** zalicza się:

- działania związane z zapobieganiem zanieczyszczeniom poprzez modyfikowanie procesów technologicznych, w tym nowe techniki i technologie mało- i bezodpadowe,
- zbieranie, w tym selektywne, odpadów i ich transport,
- działania związane z recyklingiem odpadów,
- urządzenia do przeróbki i zagospodarowania osadów z oczyszczalni ścieków,

- gospodarcze wykorzystanie odpadów, tj. metody i sposoby oraz urządzenia, w wyniku których następuje wyraźna redukcja ilościowa odpadów wytwarzanych bądź nagromadzonych na składowiskach, np. wykorzystanie odpadów do budowy nasypów drogowych, kolejowych, do podsadzania wyrobisk kopalnianych oraz wykorzystanie i przeróbkę opadów przez zakłady przemysłowe,
- unieszkodliwianie odpadów, tj. metody i sposoby, w wyniku których następuje redukcja szkodliwości odpadów dla środowiska, czyli zmniejszenie ładunku zanieczyszczeń wprowadzanych z odpadami do powierzchniowych warstw ziemi, w tym budowę i urządzenie składowisk oraz stawów osadowych dla odpadów w powierzchniowych warstwach ziemi, urządzenie stref ochronnych wokół składowisk, zabiegi zabezpieczające przed pyleniem składowisk,
- rekultywację składowisk, hałd, wysypisk i stawów osadowych oraz innych terenów zdewastowanych i zdegradowanych obejmującą etap zakończonej rekultywacji biologicznej bądź przekazanie zrekultywowanej powierzchni do zagospodarowania,
- przedsięwzięcia związane z zapobieganiem degradacji i dewastacji gleby, działania związane z tarasowaniem i wyrównywaniem nierówności gleby, prowadzenie przeciwoerozyjnych nasadzeń oraz usuwanie skutków erozji,
- budowę, utrzymanie i obsługę urządzeń służących do neutralizacji zanieczyszczeń (skażeń) gleby, oczyszczania wód podziemnych, a także zapobieganie infiltracji (przenikaniu) zanieczyszczeń do gleby i wód podziemnych,
- wyposażenie w aparaturę kontrolno-pomiarową w zakresie gospodarki odpadami, ochrony gleby, wód podziemnych i powierzchniowych.

Do inwestycji związanych z ochroną różnorodności biologicznej i krajobrazu zalicza się:

- ochronę i odbudowę gatunków i siedlisk – rodzaje działalności związane z ochroną ekosystemów i siedlisk istotnych dla utrzymania gatunków zwierząt i roślin. Obejmuje również ochronę wartości estetycznych krajobrazu, jak również ochronę prawnie chronionych obiektów przyrodniczych,
- ochronę naturalnego i półnaturalnego krajobrazu – każda działalność związana z ochroną lasów i zadrzewień jako naturalnych elementów środowiska, obejmująca m.in. działania mające na celu zapobieganie pożarom na obszarach leśnych.

Do inwestycji związanych ze zmniejszeniem hałasu i wibracji zalicza się:

- urządzenia lub zakup wyposażenia, przy pomocy których uzyskuje się ogólne zmniejszenie poziomu hałasu w okolicy źródła i u „odbiorcy”,
- budowę urządzeń antyhałasowych (ekranów, barier, wałów, żywopłotów, okien dźwiękoszczelnych itp.), działania zmniejszające uciążliwość hałasu drogowego, szynowego, a także powodowanego ruchem lotniczym,
- urządzenia i zakup przyrządów pomiarowych do pomiaru natężenia hałasu i wibracji (nie zalicza się zadań związanych z bhp – zmniejszenia hałasu na stanowiskach pracy).

Do inwestycji związanych z gospodarką wodną zalicza się:

- budowę ujęć służących do poboru wody: powierzchniowej, podziemnej i kopalnianej (również w energetyce zawodowej), łącznie z urządzeniami uzdatniającymi oraz wodną siecią magistralną i rozdzielczą (ujęcia, studnie, stacje uzdatniania, filtry, stacje pomp, doprowadzenie sieci wodociągowej – bez przyłączy do budynków i gospodarstw), budowę laboratoriów kontroli jakości wody, w tym automatycznych stacji pomiaru jakości wody,
- budowę zbiorników retencyjnych (poza zbiornikami przeciwpożarowymi i wyrównania dobowego), stopni wodnych, żeglugowych i energetycznych oraz śluz i jazów,
- regulację rzek i zabudowę potoków,
- budowę obwałowań przeciwpowodziowych,
- budowę stacji pomp na zawałach i obszarach depresyjnych.

Przedsięwzięcia „**końca rury**” – nie ingerujące w proces produkcyjny (produkcja może być prowadzona bez tej inwestycji), lecz redukujące lub unieszkodliwiające zanieczyszczenia powstałe w procesie produkcji.

Przedsięwzięcia „**zintegrowane**” zapobiegające zanieczyszczeniom – prowadzące do zmniejszenia ilości wytwarzanych zanieczyszczeń poprzez modyfikacje procesów technologicznych (wymiana lub modernizacja linii produkcyjnych, zakup dodatkowych urządzeń), co powoduje, że produkcja staje się bardziej czysta i przyjazna środowisku.

Opłaty za korzystanie ze środowiska i wprowadzanie w nim zmian są to kwoty pieniężne pobierane za emisję zanieczyszczeń powietrza, składowanie odpadów, usuwanie drzew lub krzewów oraz za pobór i korzystanie z wód, urządzeń wodnych i wprowadzanie ścieków do wód lub ziemi, a także za wydobywanie materiałów z wód stanowiących własność Państwa. Zasady naliczania i uiszczania opłat określa ustawa „Prawo Ochrony Środowiska” z dnia 27 kwietnia 2001 r. (tekst jednolity: Dz. U. 2008, Nr 25, poz. 150 z późn. zm.).

Kary za naruszenie wymagań w zakresie ochrony środowiska są to kwoty pieniężne wymierzone za wprowadzanie do środowiska zanieczyszczeń przekraczających dopuszczalne normy i za wprowadzanie zmian w środowisku.

Fundusze ekologiczne są to fundusze tworzone z opłat za korzystanie ze środowiska i wprowadzanie w nim zmian, w tym za pobór i korzystanie z wód, wprowadzanie ścieków do wód i ziemi, opłat eksploatacyjnych i koncesyjnych wynikających z ustawy prawo geologiczne i górnicze oraz z opłat za wyłączenie gruntów rolnych i leśnych na cele nierolnicze i nieleśne, a także z kar za naruszenie wymagań w zakresie ochrony środowiska, wydobywanie kopalin bez wymaganej koncesji lub z rażącem naruszeniem jej warunków – art. 128 prawa geologicznego i górniczego oraz innych wpływów (m.in. za żeglugę i spław oraz wydobywanie kruszywa i piasku z wód, zwroty środków niewykorzystanych w ustalonym czasie, z prowadzonych operacji finansowych, oprocentowania pożyczek, rachunków bankowych, uzyskane pożyczki). Środki funduszy przeznaczone są na finansowanie w całości lub w części działalności związanej z ochroną środowiska i gospodarką wodną.

Narodowy Fundusz Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej oraz **wojewódzkie fundusze ochrony środowiska i gospodarki wodnej** zostały utworzone 1 lipca 1989 r. na mocy ustawy z dnia 27 kwietnia 1989 r. „o zmianie ustawy o ochronie i kształtowaniu środowiska” i ustawy – „Prawo wodne” (Dz. U. Nr 26, poz. 139). Ponadto od połowy 1993 r. utworzono **gminne fundusze ochrony środowiska i gospodarki wodnej**, a równocześnie z wdrożeniem ustawy reformującej administrację publiczną (Dz. U. z 1998 r. Nr 133, poz. 872) utworzono **powiatowe fundusze ochrony środowiska i gospodarki wodnej**.

Fundusz Ochrony Gruntów Rolnych został utworzony na podstawie ustawy o ochronie gruntów rolnych i leśnych z dnia 26 marca 1982 r. (Dz. U. Nr 11, poz. 79) i utrzymany mocą nowej ustawy z dnia 3 lutego 1995 r. (tekst jednolity Dz. U. z 2004 r. Nr 121, poz. 1266 z późn. zmianami) Dochodami Funduszu są: należności i opłaty związane z wyłączeniem gruntów rolnych z produkcji, opłaty z tytułu niewykonania obowiązku zdjęcia i wykorzystania próchnicznej warstwy gleby, opłaty podwyższone za nieterminową rekultywację gruntów zdewastowanych, a także darowizny i inne dochody.

Tabl. 1/142/. **NAKLADY NA ŚRODKI TRWAŁE SŁUŻĄCE OCHRONIE ŚRODOWISKA I GOSPODARCE WODNEJ WEDŁUG GRUP INWESTORÓW (ceny bieżące)**

WYSZCZEGÓLNIENIE	2007	2008	2009
	w tysiącach złotych		
OCHRONA ŚRODOWISKA			
OGÓŁEM	430505,3	447989,2	598882,4
Grupy inwestorów:			
przedsiębiorstwa	347261,3	360626,9	.
gminy	80568,7	79280,3	.
jednostki budżetowe	2675,3	8082,0	.
GOSPODARKA WODNA			
OGÓŁEM	130160,6	146719,5	241447,1
Grupy inwestorów:			
przedsiębiorstwa	92401,0	105143,2	.
gminy	16299,8	24663,3	.
jednostki budżetowe	21459,8	16913,0	.

Tabl. 2/143/. **NAKLADY NA ŚRODKI TRWAŁE SŁUŻĄCE OCHRONIE ŚRODOWISKA WEDŁUG NIEKTÓRYCH KIERUNKÓW INWESTOWANIA (ceny bieżące)**

WYSZCZEGÓLNIENIE	2007	2008	2009
	w tysiącach złotych		
OGÓŁEM	430505,3	447989,2	598882,4
w % nakładów inwestycyjnych na gospodarkę narodową	6,2	5,0	7,0
na 1 mieszkańca w zł	254	265	354
W tym na:			
gospodarkę ściekową i ochronę wód	305587,7	297425,8	454898,1
w tym na:			
oczyszczanie ścieków	60275,8	63337,0	120755,0
kanalizację odprowadzającą:			
ścieki	222222,5	215228,2	304956,8
wody opadowe	22659,0	17631,6	27556,2
ochronę powietrza i klimatu	44121,4	83256,1	88568,0
gospodarkę odpadami	64226,2	48142,9	23727,3
ochronę różnorodności biologicznej i krajobrazu	2126,1	1452,7	800,5
zmniejszenie hałasu i wibracji	2200,6	4836,8	1920,1

Tabl. 3/144/. **NAKŁADY NA ŚRODKI TRWAŁE SŁUŻĄCE OCHRONIE ŚRODOWISKA WEDŁUG RODZAJU INWESTYCJI (ceny bieżące)**

WYSZCZEGÓLNIENIE	2007	2008	2009
	w tysiącach złotych		
OGÓŁEM	430505,3	447989,2	598882,4
Wyłącznie	421649,7	439826,8	575786,2
końca rury	382056,1	357438,2	499149,2
w tym monitoring	2478,5	2327,9	2818,3
zintegrowane	39593,6	82388,6	76637,0
Łączone (mieszane)	8815,1	2956,4	8584,2
końca rury	2575,6	2554,8	2093,3
zintegrowane	6239,5	401,6	6490,9
Działalność badawczo - rozwojowa	40,5	5206,0	14512,0

Tabl. 4/145/. **NAKŁADY NA ŚRODKI TRWAŁE SŁUŻĄCE OCHRONIE ŚRODOWISKA WEDŁUG ŹRÓDEŁ FINANSOWANIA (ceny bieżące)**

WYSZCZEGÓLNIENIE	2007	2008	2009
	w tysiącach złotych		
OGÓŁEM	430505,3	447989,2	598882,4
Środki:			
własne	155855,5	126340,5	90467,0
z budżetu:			
centralnego	423,0	6247,7	1697,4
województwa	1110,8	1185,0	2110,5
powiatu	-	3534,3	2962,6
gminy (współudział)	1568,0	374,8	3412,3
z zagranicy	16553,7	181496,6	251910,7
Fundusze ekologiczne (pożyczki, kredyty i dotacje)	146378,7	55613,0	71283,6
Kredyty i pożyczki krajowe (w tym bankowe)	104199,9	71154,3	63901,2
Inne środki (w tym nakłady niesfinansowane)	4415,7	2043,0	111137,1

Tabl. 5/146/.

**NAKLĄDY NA ŚRODKI TRWAŁE SŁUŻĄCE OCHRONIE ŚRODOWISKA WEDŁUG ŹRÓDEŁ
FINANSOWANIA ORAZ KIERUNKÓW INWESTOWANIA W 2009 R. (ceny bieżące)**

WYSZCZEGÓLNIENIE	Ogółem	W tym środki				Fundusze ekologiczne (pożyczki, kredyty i dotacje)	Kredyty i pożyczki krajowe (w tym bankowe)	Inne środki (w tym nakłady niesfinansowane)
		własne	z budżetu		z zagranicy			
			wojewódzwa	gminy				
w tysiącach złotych								
OGÓŁEM . . .	598882,4	90467,0	2110,5	3412,3	251910,7	71283,6	63901,2	111137,1
OCHRONA POWIETRZA ATMOSFERYCZNEGO I KLIMATU								
Razem	88568,0	7308,8	63,9	2642,2	6963,5	12937,8	4536,5	53445,3
w tym:								
nowe techniki i technologie spalania paliw	58089,3	3820,4	-	2534,0	-	11160,3	1565,3	38467,3
redukcja zanieczyszczeń pyłowych	3013,6	582,1	-	-	-	1072,5	1359,0	-
redukcja zanieczyszczeń gazowych	12752,2	-	-	108,2	-	-	-	12644,0
GOSPODARKA ŚCIEKOWA I OCHRONA WÓD								
Razem	454898,1	65650,7	389,3	766,1	242652,1	49221,4	54830,2	39302,2
w tym:								
sieć kanalizacyjna odprowadzająca ścieki	304956,8	42762,7	-	749,1	182489,5	36581,7	20901,0	21344,6
oczyszczanie ścieków przemysłowych	5757,7	928,3	-	-	-	-	4829,4	-
oczyszczanie ścieków komunalnych	114746,1	3282,2	-	17,0	59072,6	10188,9	27994,0	14191,4
GOSPODARKA ODPADAMI								
Razem	23727,3	13630,0	13,7	4,0	-	5957,5	4122,1	-
w tym:								
zbieranie odpadów i ich transport	7971,0	7150,0	-	4,0	-	5,4	811,6	-
składowanie odpadów komunalnych innych niż niebezpieczne	5516,8	1822,1	-	-	-	3694,7	-	-

Tabl. 5/146/. **NAKŁADY NA ŚRODKI TRWAŁE SŁUŻĄCE OCHRONIE ŚRODOWISKA WEDŁUG ŹRÓDEŁ FINANSOWANIA ORAZ KIERUNKÓW INWESTOWANIA W 2009 R. (dok.)**

WYSZCZEGÓLNIENIE	Ogółem	W tym środki			Fundusze ekologiczne (pożyczki, kredyty i dotacje)	Kredyty i pożyczki krajowe (w tym bankowe)	Inne środki (w tym nakłady niesfinansowane)	
		własne	z budżetu					z zagranicy
			wojewódz-twa	gminy				
w tysiącach złotych								

GOSPODARKA ODPADAMI (dok.)

recykling i wykorzystywanie odpadów	4419,7	1112,7	-	-	-	-	3307,0	-
rekultywacja hałd, stawów osadowych i składowisk	3212,9	952,0	-	-	-	2257,4	3,5	-

OCHRONA I PRZYWRÓCENIE WARTOŚCI UŻYTKOWEJ GLEB,
OCHRONA WÓD PODZIEMNYCH I POWIERZCHNIOWYCH

Razem	6163,6	576,0	1643,6	-	-	76,0	-	3868,0
w tym zapobieganie infiltracji zanieczyszczeń	4368,0	500,0	-	-	-	-	-	3868,0

ZMNIJSZENIE HAŁASU I WIBRACJI ^a

Razem	1920,1	367,4	-	-	-	-	-	-
budowa urządzeń antyhałasowych	1920,1	367,4	-	-	-	-	-	-

POZOSTAŁA DZIAŁALNOŚĆ ZWIĄZANA Z OCHRONĄ ŚRODOWISKA

Razem	23605,3	2934,1	-	-	2295,1	3090,9	412,4	14521,6
w tym inwestycje energooszczędne dotyczące c.o. i ciepłej wody oraz docieplanie budynków	6406,8	2158,4	-	-	795,4	2782,2	412,4	9,6

Tabl. 6/147/. **NAKŁADY NA KOMUNALNE OCZYSZCZALNIE ŚCIEKÓW I EFEKTY RZECZOWE ^a**

WYSZCZEGÓLNIENIE	2007	2008	2009
Nakłady ogółem w tys. zł	44628,3	60621,7	114746,1
Oczyszczalnie ścieków:			
liczba obiektów	5	4	1
przepustowość w m ³ /dobę	4137	1184	864
wskaźnik RLM ^b	24099	3374	-
mechaniczne:			
liczba obiektów	1	1	1
przepustowość w m ³ /dobę	100	740	4
wskaźnik RLM ^b	607	600	-
biologiczne:			
liczba obiektów	3	3	-
przepustowość w m ³ /dobę	637	444	860
wskaźnik RLM ^b	4403	2774	-
o podwyższonym stopniu oczyszczania:			
liczba obiektów	1	-	-
przepustowość w m ³ /dobę	3400	-	-
wskaźnik RLM ^b	19089	-	-

^a Uwzględnione w ogólnych nakładach i efektach rzeczowych inwestycji ochrony środowiska. ^b Liczba równoważnych mieszkańców (RLM) według dokumentacji technicznej lub wyliczona (w przypadku braku) dzieląc przyjęty w tej dokumentacji dobowy ładunek BZT₅ w ściekach dopływających do oczyszczalni przez ładunek BZT₅ pochodzący od 1 mieszkańca, tj. 60g O₂/dobę.

Tabl. 7/148/. **NAKŁADY NA ŚRODKI TRWAŁE SŁUŻĄCE GOSPODARCE WODNEJ WEDŁUG KIERUNKÓW INWESTOWANIA (ceny bieżące)**

WYSZCZEGÓLNIENIE	2007	2008	2009
	w tysiącach złotych		
OGÓŁEM	130160,6	146719,5	241447,1
w % nakładów inwestycyjnych na gospodarkę narodową	1,9	1,6	2,8
na 1 mieszkańca w zł	77	87	143
Ujęcia i doprowadzenia wody	101139,6	113955,2	179248,3
Budowa i modernizacja stacji uzdatniania wody	6857,0	14905,1	35772,6
Zbiorniki wodne	1527,2	3266,7	5325,1
Regulacja i zabudowa rzek	7380,3	5585,5	6125,0
Obwałowania przeciwpowodziowe	13186,0	8620,5	14975,5
Stacje pomp na zawałach i obszarach depresyjnych	70,5	386,5	0,6

Tabl. 8/149/. **NAKŁADY NA ŚRODKI TRWAŁE SŁUŻĄCE GOSPODARCE WODNEJ WEDŁUG ŹRÓDEŁ FINANSOWANIA (ceny bieżące)**

WYSZCZEGÓLNIENIE	2007	2008	2009
	w tysiącach złotych		
OGÓŁEM	130160,6	146719,5	241447,1
Środki:			
własne	33505,1	48907,3	35321,3
z budżetu:			
centralnego	-	629,1	-
województwa	18938,7	14302,3	23167,4

Tabl. 8/149/. **NAKŁADY NA ŚRODKI TRWAŁE SŁUŻĄCE GOSPODARCE WODNEJ WEDŁUG ŹRÓDEŁ FINANSOWANIA (dok.)**

WYSZCZEGÓLNIENIE	2007	2008	2009
	w tysiącach złotych		
Środki: (dok.)			
z budżetu: (dok.)			
powiatu	-	2041,4	2634,1
gminy (współudział)	910,9	1971,6	1065,6
z zagranicy	1349,4	51823,8	123953,1
Fundusze ekologiczne (pożyczki, kredyty, dotacje)	36293,1	4288,8	14596,3
Kredyty i pożyczki krajowe (w tym bankowe)	31357,1	21510,1	26685,8
Inne środki (w tym nakłady niesfinansowane)	7806,3	1245,1	14023,5

Tabl. 9/150/. **NAKŁADY NA ŚRODKI TRWAŁE SŁUŻĄCE GOSPODARCE WODNEJ WEDŁUG KIERUNKÓW INWESTOWANIA ORAZ ŹRÓDEŁ FINANSOWANIA W 2009 R. (ceny bieżące)**

WYSZCZEGÓLNIENIE	Ogółem	Ujęcia i doprowadzenia wody	Budowa i modernizacja stacji uzdatniania wody	Zbiorniki wodne	Regulacja i zabudowa rzek	Obwątowania przeciwpowodziowe	Stacje pomp na zawałach i obszarach depresyjnych
OGÓŁEM	241447,1	179248,3	35772,6	5325,1	6125,0	14975,5	0,6
Środki:							
własne	35321,3	31784,5	2238,9	1297,9	-	-	-
z budżetu:							
centralnego	-	-	-	-	-	-	-
województwa	23167,4	-	-	3654,0	5498,8	14014,0	0,6
powiatu	2634,1	2634,1	-	-	-	-	-
gminy	1065,6	1065,6	-	-	-	-	-
z zagranicy	123953,1	108169,7	15783,4	-	-	-	-
Fundusze ekologiczne (pożyczki, kredyty, dotacje)	14596,3	10460,1	2175,3	373,2	626,2	961,5	-
Kredyty i pożyczki krajowe (w tym bankowe)	26685,8	12198,8	14487,0	-	-	-	-
Inne środki (w tym nakłady niesfinansowane)	14023,5	12935,5	1088,0	-	-	-	-

Tabl. 10/151/. **NIEKTÓRE EFEKTY RZECZOWE INWESTYCJI OCHRONY ŚRODOWISKA I GOSPODARKI WODNEJ**

WYSZCZEGÓLNIENIE	2007	2008	2009
OCHRONA ŚRODOWISKA			
Ochrona powietrza i klimatu gospodarka odpadami			
Zdolność przekazanych do eksploatacji urządzeń (w tonach/ rok) w zakresie:			
redukcji zanieczyszczeń:			
pyłowych	-	4930	84
gazowych	3300	7151	-
unieszkodliwiania odpadów	-	47303	12460
w tym niebezpiecznych	-	7300	-
przeróbki i zagospodarowania osadów z oczyszczalni ścieków	-	395	-
Rekultywacja hałd, wysypisk i stawów osado- wych oraz innych terenów zdewastowanych i zdegradowanych w ha	-	0,1	3,7
Gospodarka ściekowa i ochrona wód			
Sieć kanalizacyjna odprowadzająca w km:			
ścieki	101,9	262,3	227,7
wody (ścieki) opadowe	18,8	54,1	47,5
Oczyszczalnie ścieków (przemysłowe i komunalne):			
obiekty w szt	5	4	1
przepustowość w m ³ /dobę	4337	1184	864
mechaniczne:			
obiekty w szt	1	1	1
przepustowość w m ³ /dobę	300	740	4
biologiczne ^a :			
obiekty w szt	3	3	-
przepustowość w m ³ /dobę	637	444	860
o podwyższonym stopniu usuwania biogenów ^b			
obiekty w szt	1	-	-
przepustowość w m ³ /dobę	3400	-	-
Indywidualne przydomowe oczyszczalnie ścieków			
obiekty w szt	1	4	1
przepustowość w m ³ /dobę	1	20	6
GOSPODARKA WODNA			
Ujęcia wody w m ³ /dobę	3478	6285	2068
Uzdatniania wody w m ³ /dobę	4933	717	281
Sieć wodociągowa ^c w km	108,5	174,9	190,0
Zbiorniki wodne:			
obiekty w szt	-	4	1
pojemność w m ³	-	1400	20522
Regulacja i zabudowa rzek w km	18,0	19,6	12,0
Obwałowania przeciwpowodziowe w km	5,7	16,1	13,1

^a Bez komór fermentacyjnych. ^b Bez chemicznych. ^c Łącznie z siecią wodociągową realizowaną na terenie wsi.

Tabl. 11/152/. **NAKŁADY NA ŚRODKI TRWAŁE SŁUŻĄCE OCHRONIE ŚRODOWISKA I GOSPODARCE WODNEJ WEDŁUG POLSKIEJ KLASYFIKACJI DZIAŁALNOŚCI W 2009 R. (ceny bieżące)**

WYSZCZEGÓLNIENIE	Ochrona środowiska		Gospodarka wodna	
	w tys. zł	w %	w tys. zł	w %
OGÓŁEM	598882,4	100,0	241447,1	100,0
Przemysł	495586,4	82,8	189210,8	78,4
przetwórstwo przemysłowe	12428,9	2,1	41,0	0,0
wytwarzanie i zaopatrywanie w energię elektryczną, gaz, parę wodną i gorącą wodę ^Δ	105852,4	17,7	216,4	0,1
dostawą wody; gospodarowanie ściekami i odpadami; rekultywacja ^Δ	377305,1	63,0	188953,4	78,3
Handel; naprawa pojazdów samochodowych ^Δ	95,8	0,0	242,8	0,1
Transport i gospodarka magazynowa	452,9	0,1	118,5	0,0
Obsługa rynku nieruchomości	2,6	0,0	-	x
Administracja publiczna i obrona narodowa; obowiązkowe zabezpieczenia społeczne	98286,1	16,4	51086,3	21,2
Ochrona zdrowia i pomoc społeczna	4458,6	0,7	788,7	0,3

Tabl.12/153/. **REALIZACJA INWESTYCJI OCHRONY ŚRODOWISKA I GOSPODARKI WODNEJ NA WSI**

WYSZCZEGÓLNIENIE	2007	2008	2009
WODOCIĄGI ZBIOROWE I STACJE UZDATNIANIA WODY			
Nakłady inwestycyjne w tys. zł	15499,3	25115,6	117474,2
wodociągi zbiorowe	14493,1	19842,7	89181,1
ze środków:			
budżetu państwa	133,4	-	-
samorządów gmin	9851,0	10407,4	9740,2
mieszkańców wsi	675,0	2002,5	2918,7
funduszy ochrony środowiska i gospodarki wodnej	2571,4	2409,0	20019,6
w tym pożyczki	695,5	2041,5	19656,4
funduszy strukturalnych Unii Europejskiej	1000,6	2243,2	45854,1
innych ^a	261,7	2780,6	10648,5
stacje uzdatniania wody	1006,2	5272,9	28293,1
Efekty rzeczowe inwestycji:			
sieć wodociągowa w km	95,5	134,6	155,2
przyłącza do budynków:			
w km	98,2	47,2	52,1
w szt	1588	2062	1341
stacje uzdatniania wody	19	17	18
nowe	3	4	2
zmodernizowane	16	13	16
KANALIZACJA ZBIORCZA			
Nakłady inwestycyjne w tys. zł	30786,6	20957,1	140010,5
ze środków:			
budżetu państwa	12,5	-	-

^a M.in. Wojewódzki Fundusz Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej, Agencja Nieruchomości Rolnych, Bank Ochrony Środowiska S.A., Bank Gospodarki Krajowej, RZGW, Ekofundusz.

Tabl.12/153/. **REALIZACJA INWESTYCJI OCHRONY ŚRODOWISKA I GOSPODARKI WODNEJ NA WSI** (cd.)

WYSZCZEGÓLNIENIE	2007	2008	2009
KANALIZACJA ZBIORCZA (dok.)			
Nakłady inwestycyjne w tys. zł (dok.) ze środków: (dok.)			
samorządów gmin	13682,2	9135,7	10063,9
mieszkańców wsi	411,1	1019,0	1980,3
funduszy ochrony środowiska i gospo- darki wodnej	9170,8	6679,5	39330,7
w tym pożyczki	7894,8	5766,6	38397,5
funduszy strukturalnych Unii Europej- skiej	6455,2	2305,7	77724,1
innych ^a	1054,8	1817,2	10911,5
Efekty rzeczowe inwestycji:			
sieć kanalizacyjna zbiorcza w km . . .	57,4	84,7	155,7
przykanaliki do budynków:			
w km	27,9	25,9	32,4
w szt	1782	1090	1373
OCZYSZCZALNIE ŚCIEKÓW ZBIORCZE			
Nakłady inwestycyjne w tys. zł	6510,4	8371,0	60124,9
w tym na modernizację	6053,8	4345,4	38970,4
ze środków:			
samorządów gmin	2534,3	1941,1	2233,9
funduszy ochrony środowiska i gos- podarki wodnej	-	6358,8	26291,8
w tym pożyczki	-	6144,9	26291,8
funduszy strukturalnych Unii Eu- ropejskiej	3976,1	49,1	29331,0
innych ^a	-	22,0	2268,2
Efekty rzeczowe inwestycji:			
oczyszczalnie ścieków:			
obiekty (nowe i zmodernizowane)	5	1	3
w tym nowe	2	1	1
przepustowość w m ³ /dobę	1626,2	28,0	500,0
INDYWIDUALNE WIEJSKIE OCZYSZCZALNIE ŚCIEKÓW ^b			
Nakłady inwestycyjne w tys. zł	115,3	488,9	946,0
ze środków:			
samorządów gmin	-	92,0	86,9
mieszkańców wsi	22,3	176,5	607,9
funduszy ochrony środowiska gospo- darki wodnej	93,0	220,4	201,2
w tym pożyczki	-	-	0,0
innych ^a	-	-	50,0
Efekty rzeczowe inwestycji :			
oczyszczalnie ścieków (obiekty)	111	187	189

^a M.in. Wojewódzki Fundusz Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej, Agencja Nieruchomości Rolnych, Bank Ochrony Środowiska S.A., Bank Gospodarki Krajowej, RZGW, Ekofundusz. ^b Urządzenia do oczyszczania ścieków bytowo-gospodarczych nieodprowadzanych do zbiorczej sieci kanalizacyjnej, budowane dla gospodarstwa rolnego (jednego lub kilku), domowego obiektu usługowego lub użyteczności publicznej, itp., o przepustowości nie przekraczającej 5 m³/dobę lub 25 RLM.

Tabl.12/153/. **REALIZACJA INWESTYCJI OCHRONY ŚRODOWISKA I GOSPODARKI WODNEJ NA WSI (dok.)**

WYSZCZEGÓLNIENIE	2007	2008	2009
SKŁADOWISKA ODPADÓW			
Nakłady inwestycyjne w tys. zł	401,3	254,0	340,0
ze środków:			
samorządów gmin	401,3	254,0	334,0
funduszy ochrony środowiska i gospo- darki wodnej	-	-	6,0
Efekty rzeczowe inwestycji :			
składowiska:			
obiekty	-	1	-
powierzchnia w ha	-	11,1	0,2

Źródło : dane Ministerstwa Rolnictwa i Rozwoju Wsi.

Tabl. 13/154/. **STAN WYPOSAŻENIA WSI W NIEKTÓRE URZĄDZENIA I OBIEKTY OCHRONY ŚRODOWISKA I GOSPODARKI WODNEJ**
Stan w dniu 31 XII

WYSZCZEGÓLNIENIE	2007	2008	2009
Wodociągi zbiorowe:			
przyłącza do budynków:			
w km	1956,2	1943,4	2001,6
w szt	88340	91917	95548
sieć wodociągowa w km	6581,9	6819,5	6975,6
Stacje uzdatniania wody w szt	1064	1060	1057
Kanalizacja zbiorcza:			
przykanaliki do budynków:			
w km	629,2	658,4	687,5
w szt	34519	36394	39645
zbiorcza sieć kanalizacyjna w km . . .	2893,0	2972,9	3156,3
Oczyszczalnie ścieków:			
zbiorcze:			
obiekty w szt	245	247	247
przepustowość w m ³ /dobę	90594,1	99641,1	92617,5
indywidualne wiejskie oczyszczalnie ścieków w szt	600	809	1077
Składowiska odpadów:			
obiekty w szt	41	43	49
powierzchnia w ha	201,8	271,5	364,9

Źródło : dane Ministerstwa Rolnictwa i Rozwoju Wsi.

Tabl. 14/155/. **NAKŁADY INWESTYCYJNE NA MAŁĄ RETENCJĘ WODNĄ**

WYSZCZEGÓLNIENIE	2007	2008	2009
	w tysiącach złotych		

KIERUNKI INWESTOWANIA

OGÓŁEM	104	544	1475
sztuczne zbiorniki	-	222	64
samodzielne budowle piętrzące i ujęcia wód na ciekach podstawowych	104	-	1129
piętrzenie jezior	-	194	50
stawy rybne	-	128	122
inne ^a	-	-	110

ŹRÓDŁA FINANSOWANIA

OGÓŁEM	104	544	1475
budżet Wojewody	25	97	86
fundusze:			
ochrony środowiska gospodarki wodnej	-	97	285
strukturalne	79	-	706
samorządy	-	122	40
inne	-	228	358

^a W tym doprowadzalniki.

Ź r ó d ł o : dane Ministerstwa Rolnictwa i Rozwoju Wsi.

Tabl. 15/156/. **EFEKTY RZECZOWE INWESTYCJI MAŁEJ RETENCJI WODNEJ**

WYSZCZEGÓLNIENIE	2007	2008	2009
Liczba obiektów	6	25	8
Przyrost pojemności w dam ³	49,6	1887,7	614,6
w tym:			
piętrzenie jezior:			
obiekty	-	1	1
pojemność w dam ³	-	150,0	-
sztuczne zbiorniki wodne:			
obiekty	4	2	1
pojemność w dam ³	49,6	26,6	45
stawy rybne:			
obiekty	-	11	3
pojemność w dam ³	-	1711,1	548,6
budowle piętrzące (obiekty)	2	11	2
Powierzchnia nawodnień w ha	-	-	70,0

Ź r ó d ł o : dane Ministerstwa Rolnictwa i Rozwoju Wsi.

Tabl. 16/157/. **WPŁYWY NA FUNDUSZE OCHRONY ŚRODOWISKA I GOSPODARKI WODNEJ Z TYTUŁU KAR**

WYSZCZEGÓLNIENIE	2007		2008		2009	
	wymie- rzono	wpły- nęło	wymie- rzono	wpły- nęło	wymie- rzono	wpły- nęło
	w tysiącach złotych					
OGÓŁEM	132,7	141,8	214,5	358,6	364,3	216,0
za przekroczenie:						
warunków wprowadzania ścieków do wód lub ziemi	43,6	52,7	44,7	188,8	108,8	90,0
dopuszczalnej emisji zanieczyszczeń powietrza	15,1	15,1	74,5	74,5	-	-
dopuszczalnego poziomu dźwięku za składowanie odpadów niezgodnie z przepisami	74,0	74,0	86,5	86,5	180,5	101,0
	-	-	8,8	8,8	-	-

Ź r ó d ł o : dane Inspekcji Ochrony Środowiska.

Tabl. 17/158/. **REDYSTRYBUCJA WPŁYWÓW Z TYTUŁU KAR NA FUNDUSZE OCHRONY ŚRODOWISKA I GOSPODARKI WODNEJ**

WYSZCZEGÓLNIENIE	2007		2008		2009	
	w tysiącach złotych					
	OGÓŁEM	120,7	299,1	166,9		
z tego na fundusze:						
Narodowy	28,4	71,5	40,0			
Wojewódzki	52,8	125,3	66,9			
powiatowe	13,2	34,8	18,4			
gminne	26,3	67,6	41,5			

Ź r ó d ł o : dane Zarządu Narodowego Funduszu Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej.

Tabl. 18/159/. **OPLĄTY ZA KORZYSTANIE ZE ŚRODOWISKA I INNE WPŁYWY NA FUNDUSZE OCHRONY ŚRODOWISKA I GOSPODARKI WODNEJ I ICH REDYSTRYBUCJA**

WYSZCZEGÓLNIENIE	2007		2008		2009	
	w tysiącach złotych					
	Stan środków na początek roku	2163,7	10839,0	2716,2		
Wpływy	115179,4	99194,6	88572,8			
z tytułu opłat:						
gospodarka ściekowa i ochrona wód	24262,9	22178,0	21444,8			
ochrona powietrza atmosferycznego i klimatu	30120,6	32183,8	24303,6			
gospodarka odpadami	56432,6	44320,5	41741,7			
inne ^a	4363,3	512,3	1082,7			

^a Z tytułu m.in.: odsetek za przeterminowane wpłaty opłat, oprocentowanie rachunków bankowych, odzyskanych kosztów postępowań egzekucyjnych, błędnych wpłat podlegających zwrotowi; nie obejmuje kar.

Tabl. 18/159/. **OPŁATY ZA KORZYSTANIE ZE ŚRODOWISKA I INNE WPŁYWY NA FUNDUSZE OCHRONY ŚRODOWISKA I GOSPODARKI WODNEJ I ICH REDYSTRYBUCJA** (dok.)

WYSZCZEGÓLNIENIE	2007	2008	2009
	w tysiącach złotych		
Wydatki	106504,1	107317,3	90056,8
środki przekazane na fundusze ochrony środowiska i gospodarki wodnej:			
Narodowy.	20727,5	20674,4	17479,9
wojewódzki.	37952,9	38395,4	32461,3
powiatowe	10674,4	10784,6	8984,4
gminne	36480,6	37078,8	31070,2
inne koszty i wydatki	668,7	384,2	0,1
Stan środków na koniec roku	10839,0	2716,2	1232,2

Ź r ó d ł o : dane Zarządu Narodowego Funduszu Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej.

Tabl. 19/160/. **GOSPODAROWANIE WOJEWÓDZKIM FUNDUSZEM OCHRONY ŚRODOWISKA I GOSPODARKI WODNEJ**

WYSZCZEGÓLNIENIE	2007	2008	2009
	w tysiącach złotych		
Stan funduszu na początek roku	334096,3	367944,6	407950,9
Zwiększenie	56841,2	71690,6	64727,6
z tego:			
opłaty	37952,9	38395,4	32461,3
kary	52,8	125,3	66,9
nadwyżki przekazane od funduszy powiatowych i gminnych	8414,0	18133,5	14015,6
przychody finansowe	10348,6	14765,4	14105,6
pozostałe przychody i zwiększenia funduszu	72,9	270,9	4078,2
Wydatki	22992,9	31684,3	26444,2
z tego:			
dotacje na realizację zadań bieżących	3957,6	4113,4	5608,1
dotacje inwestycyjne	5967,1	7874,9	6167,0
dotacje do oprocentowania kredytów	85,3	279,8	364,5
umorzenia pożyczek i kredytów ze środków funduszu	4133,3	4084,3	3909,1
koszty działalności operacyjnej	5698,0	7762,2	8226,9
koszty finansowe i inne	1750,0	7360,5	1925,1
pozostałe zmniejszenia funduszu	1401,6	209,2	243,5
Stan funduszu na koniec roku	367944,6	407950,9	446234,3

Ź r ó d ł o : dane Zarządu Narodowego Funduszu Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej.

Tabl. 20/161/. **KIERUNKI FINANSOWANIA WOJEWÓDZKIEGO FUNDUSZU OCHRONY ŚRODOWISKA I GOSPODARKI WODNEJ**

WYSZCZEGÓLNIENIE	2007	2008	2009
	w tysiącach złotych		
OGÓŁEM	83868,2	80231,6	113681,8
z tego na:			
gospodarkę ściekową i ochronę wód	48312,1	52867,6	73857,5
ochronę powietrza atmosferycznego i klimatu	7379,4	9295,2	21045,2
gospodarkę odpadami	10703,5	5180,6	7006,8
pozostałe dziedziny	17473,1	12888,2	11772,3

Ź r ó d ł o : dane Zarządu Narodowego Funduszu Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej.

Tabl. 21/162/. **GOSPODAROWANIE POWIATOWYMI FUNDUSZAMI OCHRONY ŚRODOWISKA I GOSPODARKI WODNEJ**

WYSZCZEGÓLNIENIE	2007	2008	2009
	w tysiącach złotych		
Stan środków pieniężnych na początek roku . . .	3981,8	7822,4	7645,5
Środki przekazane przez zarząd województwa . . .	11204,5	11230,0	10224,3
wpływy z tytułu:			
opłat	10674,4	10784,6	8984,4
kar	11,3	34,8	18,4
inne	518,8	410,6	1221,6
Środki funduszu ogółem	15186,3	19052,4	17869,8
Wydatki	7363,9	11407,9	9117,2
z tego na:			
gospodarkę ściekową i ochronę wód	613,8	1619,8	1624,3
ochronę powietrza atmosferycznego i klimatu	2920,8	3594,9	2110,1
gospodarkę odpadami	867,1	2169,6	3330,8
pozostałe dziedziny	2445,9	1609,4	969,6
wpłaty do wojewódzkiego funduszu z tytułu nadwyżki dochodów	389,8	2058,1	730,9
inne wydatki	126,4	356,0	351,5
Stan środków na koniec roku	7822,4	7644,5	8752,6

Źródło: dane Zarządu Narodowego Funduszu Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej.

Tabl. 22/163/. **GOSPODAROWANIE GMINNYMI FUNDUSZAMI OCHRONY ŚRODOWISKA I GOSPODARKI WODNEJ**

WYSZCZEGÓLNIENIE	2007	2008	2009
	w tysiącach złotych		
Stan środków pieniężnych na początek roku . . .	20609,1	29849,2	30155,5
Przychody:			
przekazane przez zarząd województwa	45162,1	50914,8	43337,3
z tytułu opłat i kar:			
za usuwanie drzew i krzewów	6529,6	37146,4	10477,9
pozostałych	36507,7	9042,2	31111,7
inne	2124,8	4726,3	1747,8
Środki funduszu ogółem	65771,2	80764,0	73492,8
Wydatki	35922,1	50601,6	48164,2
z tego na:			
gospodarkę ściekową i ochronę wód	10854,7	13302,9	13992,2
ochronę powietrza atmosferycznego i klimatu	4199,3	7644,9	2464,8
gospodarkę odpadami	2933,9	5324,9	5438,0
pozostałe dziedziny	9490,4	7717,0	11138,9
wpłaty do wojewódzkiego funduszu z tytułu nadwyżki dochodów	8024,3	16075,4	13284,7
inne wydatki	419,5	536,5	1845,7
Stan środków na koniec roku	29849,2	30162,4	25328,6

Źródło: dane Zarządu Narodowego Funduszu Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej.

Tabl. 23/164/. **GROMADZENIE ŚRODKÓW PIENIĘŻNYCH FUNDUSZU OCHRONY GRUNTÓW ROLNYCH**

WYSZCZEGÓLNIENIE	2007		2008		2009	
	wymie- rzono	wpłynęło	wymie- rzono	wpłynęło	wymie- rzono	wpłynęło
	w tysiącach złotych					
OGÓŁEM	4689,3	6044,9	7713,8	7671,6	3767,8	3656,9
Rodzaje opłat:						
jednorazowe	468,3	384,8	676,4	223,5	738,3	161,6
roczne	4221,0	3981,0	7029,1	6642,3	3029,5	2651,1
roczne podwyższone	-	-	8,2	-	-	-
inne	-	1679,1	-	805,8	-	844,3

Ź r ó d ł o : dane Ministerstwa Rolnictwa i Rozwoju Wsi.

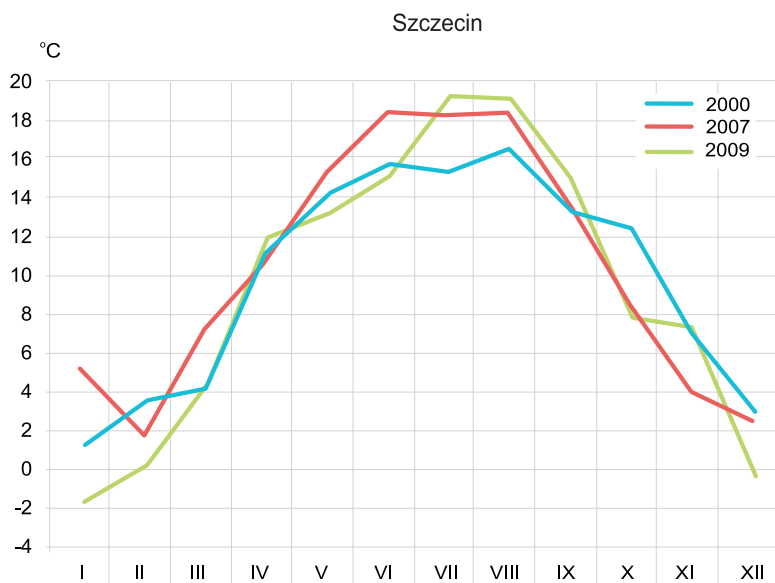
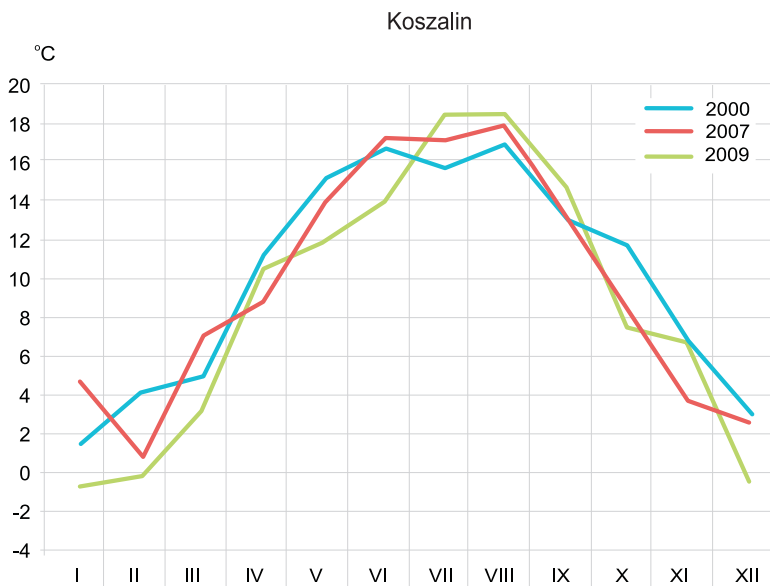
Tabl.24/165/. **WPŁYWY I GOSPODAROWANIE FUNDUSZEM OCHRONY GRUNTÓW ROLNYCH**

WYSZCZEGÓLNIENIE	2007	2008	2009
	w tysiącach złotych		
Stan środków pieniężnych na początek roku . . .	141,4	1407,9	263,6
Wpływy	6044,9	7671,6	3656,9
Przekazano na centralny fundusz	1064,1	1498,9	710,8
Uzyskano z centralnego funduszu	600,0	1500,0	1500,0
Umorzono	-	-	89,8
Wydatki	4314,3	8817,1	4670,4
z tego na:			
budowę i modernizację dróg dojazdowych do gruntów rolnych	4276,2	8645,0	4621,4
zakup sprzętu pomiarowego informatycznego wraz z oprogramowaniem do ewidencji i ochrony gruntów rolnych	30,0	52,6	41,0
pozostałe ^a	8,1	119,4	8,1
Stan środków na koniec roku	1407,9	263,6	39,3

^a Rekultywacja nieużytków i użyznianie gleb na potrzeby nowo zakładanych pracowniczych ogrodów działkowych.

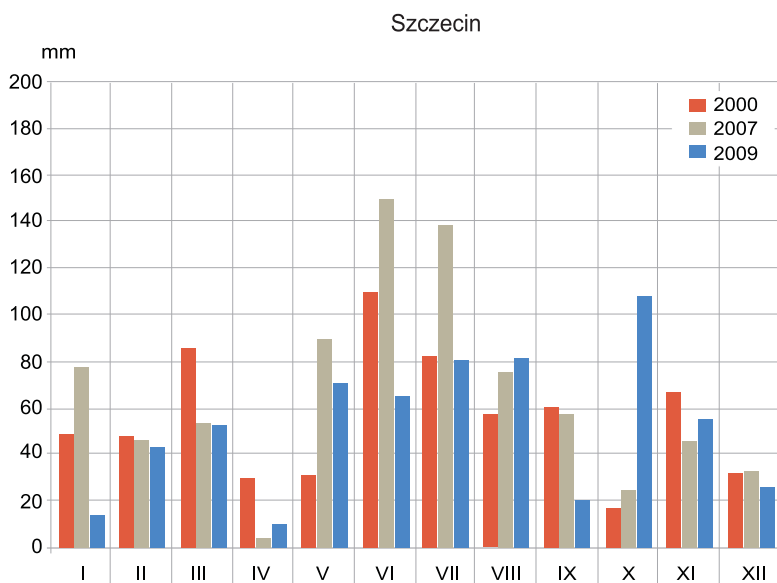
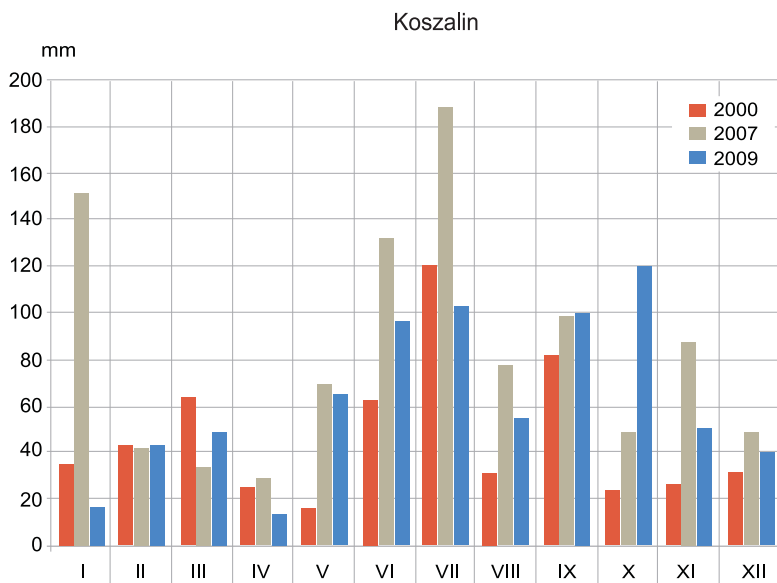
Ź r ó d ł o : dane Ministerstwa Rolnictwa i Rozwoju Wsi.

ŚREDNIE MIESIĘCZNE TEMPERATURY POWIETRZA

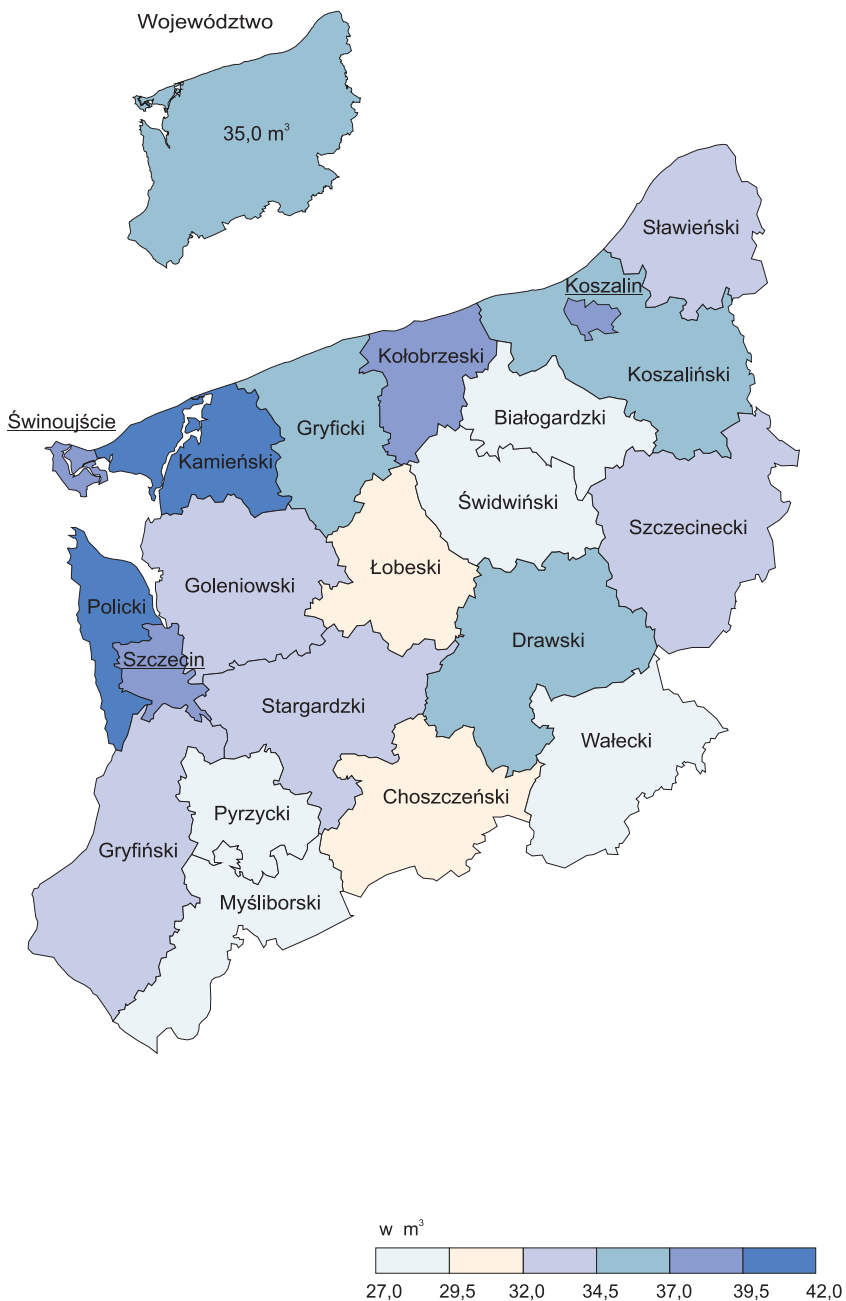
Źródło: dane Instytutu Meteorologii i Gospodarki Wodnej.

MIESIĘCZNE SUMY OPADÓW ATMOSFERYCZNYCH

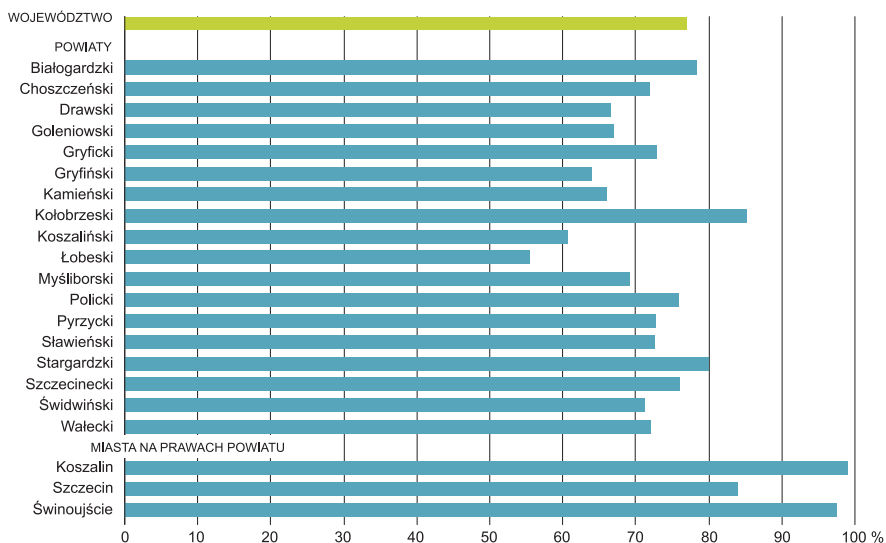

Źródło: dane Instytutu Meteorologii i Gospodarki Wodnej.

ZUŻYCIE WODY Z WODOCIĄGÓW W GOSPODARSTWACH DOMOWYCH NA 1 MIESZKAŃCA W 2009 R.

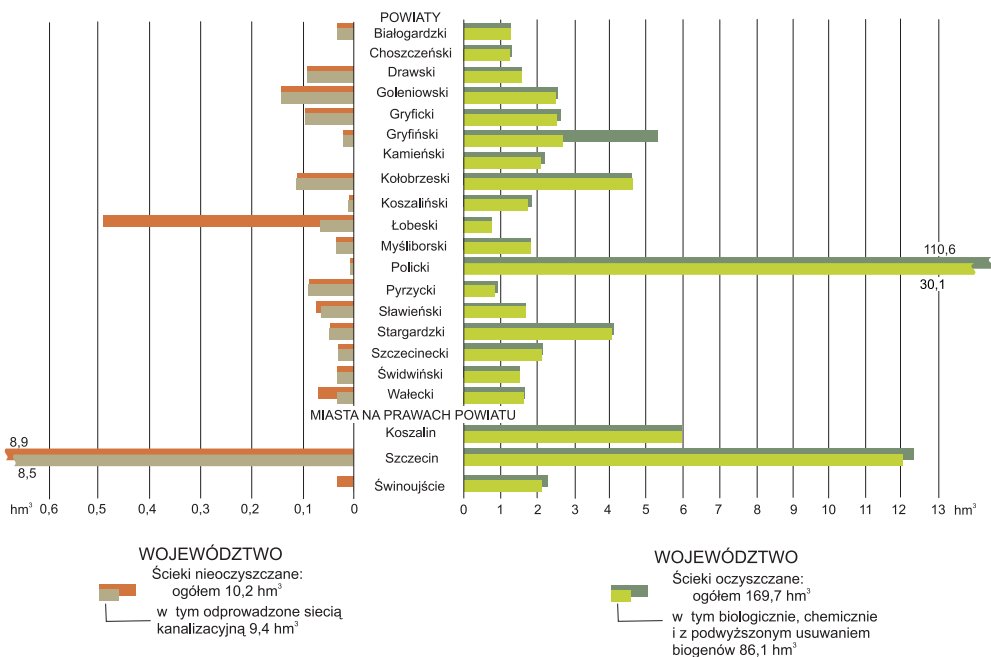
LUDNOŚĆ KORZYSTAJĄCA Z OCZYSZCZALNI ŚCIEKÓW W % LUDNOŚCI OGÓŁEM W 2009 R.

ŚCIEKI PRZEMYSŁOWE I KOMUNALNE WYMAGAJĄCE OCZYSZCZANIA ODPROWADZONE DO WÓD LUB DO ZIEMI W 2009 R.

ŚCIEKI NIEOCZYSZCZANE

ŚCIEKI OCZYSZCZANE

POWIERZCHNIA O SZCZEGÓLNYCH WALORACH PRZYRODNICZYCH PRAWNIE CHRONIONA W 2009 R.
Stan w dniu 31 XII

LESISTOŚĆ W 2009 R.
Stan w dniu 31 XII

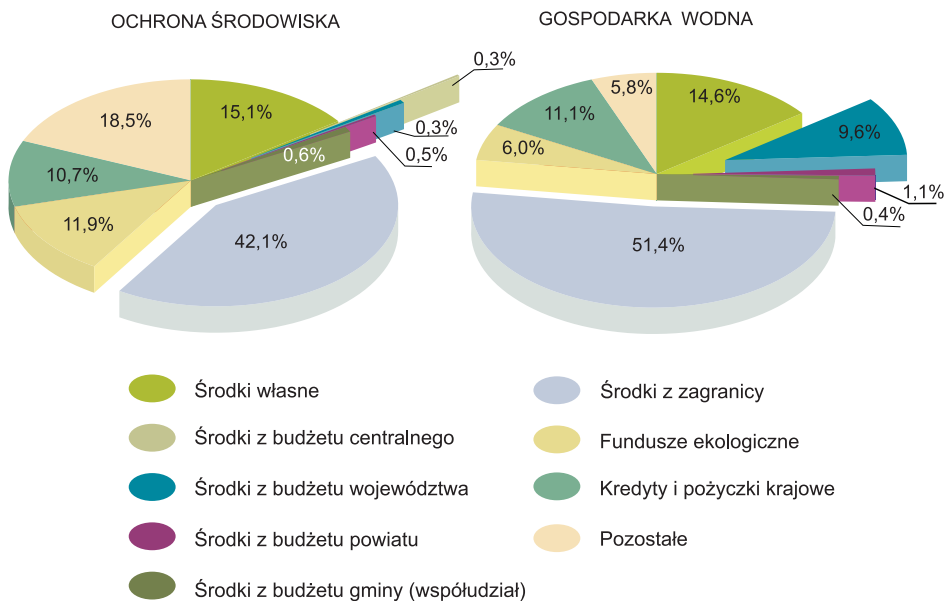

ODPADY^a WYTWORZONE W 2009 R.

a Z wyłączeniem odpadów komunalnych.

STRUKTURA NAKŁADÓW NA ŚRODKI TRWAŁE SŁUŻĄCYCH OCHRONIE ŚRODOWISKA I GOSPODARCE WODNEJ WEDŁUG ŹRÓDEŁ FINANSOWANIA W 2009 R. (ceny bieżące)

NAKŁADY NA ŚRODKI TRWAŁE SŁUŻĄCE OCHRONIE ŚRODOWISKA I GOSPODARCE WODNEJ NA 1 MIESZKAŃCA W 2009 R. (ceny bieżące)

